

Provedba društveno odgovorne javne nabave: 71 primjer dobre prakse

Svibanj 2020.

#WeBuySocialEU

***Europe Direct služba je koja vam pomaže pronaći odgovore
na pitanja o Europskoj uniji.***

Besplatan telefonski broj (*):

+800 67891011

(* Informacije su besplatne, kao i većina poziva (iako ih neki operateri, telefonske govornice ili hoteli mogu naplaćivati).

PРАВNA OBAVIJEST

Informacije i stavovi navedeni u ovoj publikaciji nisu nužno informacije i stavovi autora te nije nužno riječ o službenom mišljenju EASME-a ni Komisije. Ni EASME ni Komisija ne mogu jamčiti za točnost podataka navedenih u ovoj publikaciji. Ni EASME ni Komisija ni osobe koje djeluju u njihovo ime ne mogu se smatrati odgovornima za moguću upotrebu navedenih informacija.

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://www.europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2020.

ISBN 978-92-9202-958-6

doi: 10.2826/844552

© Europska unija, 2020.

AUTORI

Philipp Tepper (odg.), Ashleigh McLennan, Rafael Hirt, Peter Defranceschi, ICLEI – Lokalne vlasti za održivost i Valentina Caimi, Alexander Elu, AEIDL. Uz potporu organizacija Public Procurement Analysis, Dialog Makarna i Social Economy Europe.

EUROPSKA KOMISIJA

Izvršna agencija za mala i srednja poduzeća (EASME)

Služba A – COSME, instrument za mala i srednja poduzeća u okviru programa Obzor 2020. i EFPR

Odjel A.1 – COSME

E-adresa: EASME-COSME-ENQUIRIES@ec.europa.eu

Europska komisija

B-1049 Bruxelles

Sadržaj

Sadržaj

UVOD (HR)	4
ŠTO JE DRUŠTVENO ODGOVORNA JAVNA NABAVA?.....	4
ŠTO JE UKLJUČENO U OVU ZBIRKU?	5
GLAVNI REZULTATI	5
STUDIJE SLUČAJA	9
SEKTOR 1. Usluge čišćenja i upravljanja infrastrukturom.....	10
SEKTOR 2. Građevinarstvo	47
SEKTOR 3. Prehrambene usluge / usluge dostavljanja pripremljene hrane.....	71
SEKTOR 4. Namještaj	91

UVOD (HR)

Cilj je društveno odgovorne javne nabave postići pozitivne društvene ishode ugovorâ o javnoj nabavi. Javna nabava utječe na velik broj ljudi, bili to korisnici javnih usluga, osobe koje sudjeluju u proizvodnji i isporuci ili osoblje organizacije naručitelja. Osim izravnog učinka, društveno odgovorna javna nabava može utjecati i na šire tržište, na strani potražnje i na strani ponude.

Pametnom kupnjom javni naručitelji mogu promicati mogućnost zapošljavanja, dostojanstven rad, društveno uključivanje, dostupnost, dizajn za sve i etičnu trgovinu te nastojati postići veću usklađenost sa socijalnim standardima. Kod nekih proizvoda, radova i usluga učinak može biti posebno značajan jer javni naručitelji čine velik udio tržišta u sektorima kao što su građevinarstvo, zdravstvena zaštita i promet.

Javni naručitelji veliki su ulagatelji u Europu i troše 14 % bruto domaćeg proizvoda EU-a. Iskorištavanjem svoje kupovne moći za odabir robe i usluga kojima se postižu pozitivni društveni ishodi, mogu znatno doprinijeti održivom razvoju. Javnost i privatni sektori sve više prepoznaju potrebu da se pri javnoj nabavi u obzir uzmu sva tri stupa održivosti (društveni, ekološki i gospodarski).

U direktivama o javnoj nabavi iz 2014.¹ jasno je navedeno da se društveni aspekti mogu uzeti u obzir tijekom cijelog ciklusa javne nabave, od prethodne provjere tržišta, preko upotrebe rezervacija i blagog režima, do društvenih kriterija za dodjelu i uvjeta izvršenja ugovora.

Javni naručitelji diljem Europe počinju iskorištavati te mogućnosti i postižu stvarni društveni učinak pri nabavi. Unatoč tomu, države članice zasad ne iskorištavaju u potpunosti mogućnosti koje javna nabava ima kao strateški alat za podupiranje ciljeva socijalne politike.

Cilj je ove zbirke studija slučaja poboljšati svijest o potencijalu društveno odgovorne javne nabave i razumijevanje tog potencijala na temelju 71 primjera načina na koje su javni naručitelji u praksi ostvarili društvenu korist. U studijama slučaja predstavljeni su ispravni postupci podnošenja ponuda i učinkovite politike. Služe kao nadahnuće i za naručitelje i za gospodarske subjekte u socijalnoj ekonomiji kako bi se potaknula njihova primjena diljem Europe.

Za više informacija o tome kako su društveni aspekti EU-ovih direktiva o javnoj nabavi preneseni na nacionalnu razinu, kao i za dodatnu dobru praksu pri društveno odgovornoj javnoj nabavi s posebnim naglaskom na pristup poduzeća socijalne ekonomije javnim tržištima, vidjeti izvješće o [Kupnji s društvenim učinkom](#). Osim toga, Europska komisija trenutačno ažurira smjernice za društveno osviještenu kupnju, u kojima će se nalaziti praktični savjeti za provedbu društveno odgovorne javne nabave (objava se očekuje 2020.).

ŠTO JE DRUŠTVENO ODGOVORNA JAVNA NABAVA?

Cilj je društveno odgovorne javne nabave pozabaviti se učinkom robe, usluga i radova koje kupuje javni sektor na društvo. Takva javna nabava može dovesti do:

- promicanja mogućnosti zapošljavanja i društvenog uključivanja
- omogućavanja prilika za poduzeća socijalne ekonomije
- poticanja dostojanstvenog rada
- podupiranja usklađenosti sa socijalnim i radničkim pravima

¹ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća o dodjeli ugovorâ o koncesiji (Direktiva o koncesijama), Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (Direktiva o javnom sektoru) i Direktiva 2014/25/EU o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (Direktiva o komunalnim uslugama). U ovom se vodiču upućuje prvenstveno na Direktivu 2014/24/EU, no većina istih mogućnosti za društveno odgovornu javnu nabavu postoji i u okviru drugih dviju direktiva.

- dostupnosti i rješenja za sve
- poštovanja ljudskih prava i rješavanja pitanja etične trgovine
- isporuka iznimno kvalitetnih društvenih, zdravstvenih, obrazovnih i kulturnih usluga.

ŠTO JE UKLJUČENO U OVU ZBIRKU?

Ova zbirka studija slučaja nastala je u razdoblju od rujna 2019. do ožujka 2020. Nastavlja se na prethodne i trenutačne aktivnosti povezane s društveno odgovornom javnom nabavom na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini.

Javni naručitelji diljem Europe i svijeta zatražili su primjere dobre prakse, stoga je za ovu zbirku odabran 71 primjer iz 27 zemalja, od kojih su 22 države članice EU-a, a preostalih pet zemlje izvan EU-a. S obzirom na to da se primjena društveno odgovorne javne nabave razlikuje među državama članicama, uvršteni su osnovni/početnički, prijelazni i napredni primjeri. Oni se odnose na razne proizvode i usluge te obuhvaćaju sve aspekte i faze javne nabave (uključujući faze prije i nakon raspisivanja natječaja), kao i širok raspon javnih naručitelja, od lokalnih vlasti, preko središnjih tijela za nabavu do bolnica.

Zbirka je sortirana prema sektorima za lakše snalaženje čitatelja. Primjeri dobre prakse koji obuhvaćaju više sektora ili se odnose na politike ili postupke grupirani su na kraju. Zbirka obuhvaća sljedeće sektore: usluge čišćenja, građevinarstvo, prehrambene usluge i usluge dostavljanja pripremljene hrane, namještaj, vrtlarske usluge, zdravstvo, informacijske i komunikacijske tehnologije, socijalne usluge, tekstil, prijevoz, mobilnost i otpad.

GLAVNI REZULTATI

Predstavljenom zbirkom prakse društveno odgovorne javne nabave ističu se raznolikost trenutačne primjene i raspon mogućnosti dostupnih javnim naručiteljima za strateško iskorištavanje nabave radi postizanja stvarnih društvenih rezultata, čime se poboljšava kvaliteta života ljudi u Europi i šire.

Pri prikupljanju studija slučaja bio je vidljiv razmjer u kojem se različiti mehanizmi dopušteni u okviru europskih direktiva o javnoj nabavi primjenjuju u praksi.

Primjerice, odredbe o zapošljavanju na temelju članka 70. široko se primjenjuju, ali se razlikuju u pogledu ambicija i složenosti. Na osnovnoj razini odredbe mogu pomoći u poticanju mogućnosti zapošljavanja za osobe koje su „udaljene od tržišta rada” (odnosno one koje nailaze na prepreke pri zapošljavanju, kao što su invaliditet, niže razine obrazovanja ili vještina, nedovoljno iskustvo ili dugotrajna nezaposlenost ili druge prepreke koje odredi javni naručitelj). Napredniji pristupi integrirani su u šire inicijative socijalne politike, što uključuje osiguranje korisničke podrške naručiteljima i dobavljačima, usluge „uparivanja” nezaposlenih osoba i određenih radnih mjesta ili neizravnu potporu tražiteljima zaposlenja kako bi im se pomoglo da se reintegriraju na tržište rada. U nekim odredbama o zapošljavanju precizirani su uvjeti prema kojima bi zaposlenici ili naučnici trebali moći napredovati tijekom ugovora o javnoj nabavi ili su navedeni posebni zahtjevi za osposobljavanje. Postoje i mnogi primjeri sklapanja rezerviranih ugovora o javnoj nabavi sa zaštićenim radionicama / socijalnim poduzećima koja zapošljavaju radnike s invaliditetom i radnike u nepovoljnom položaju, posebno ugovora povezanih s održavanjem, vrtlarskim i socijalnim uslugama.

S druge strane, istraživanje je pokazalo da neke od dostupnih društvenih odredbi Direktive 2014/24/EU vjerojatno nisu dovoljno iskorištene. To uključuje iskorištavanje fleksibilnosti koja je omogućena u okviru blagog režima i aktivnu primjenu osnova za isključenje na temelju neusklađenosti s pravom okoliša, socijalnim i radnim pravom (kako je navedeno u članku 57. stavku 4.). Međutim, moguće je da javna tijela primjenjuju takve kriterije, ali da ih izričito ne označavaju kao društveno odgovornu javnu nabavu.

Mogući društveni rizici i potencijalne koristi javne nabave u određenoj mjeri ovise o proizvodu ili usluzi koja se naručuje. Primjerice, u nekim je sektorima veći udio osjetljive skupine radnika, dok drugi imaju veći potencijal za otvaranje radnih mjesta. Određeni proizvodi mogu uključivati sirovine dobivene iz zona sukoba ili regija s niskim radnim standardima, ali njihova društvena održivost može biti potvrđena oznakama kvalitete. U nastavku je naveden pregled svih sektora koji su uključeni u ovu zbirku, kao i glavni zaključci o njima.

Usluge čišćenja

U zbirku je uključeno 10 studija slučaja o uslugama čišćenja i upravljanju infrastrukturom iz devet europskih država, uključujući primjer iz Europske komisije, kao i primjere iz regionalne vlade, javnih poduzeća te niza malih i srednje velikih gradova. Pitanja društveno odgovorne javne nabave u sektoru čišćenja obično uključuju zahtjeve za dobre radne uvjete (uključujući sigurnost i zdravlje na radu, rodnu ravnopravnost, mjere za promicanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života), kriterije za dodjelu i odredbe o izvršenju ugovora kojima se promiču otvaranje radnih mjesta i osposobljavanje, kao i rezervirane grupe za socijalna poduzeća.

Studije slučaja pokazale su da ne postoji univerzalan pristup i da je dijalog s tržištem dobar prvi korak za procjenu lokalnih mogućnosti. U nekim dijelovima Europe taj je dijalog važan kako bi se osiguralo da se socijalni kriteriji mogu ispuniti i da se njima ne sprečava tržišno natjecanje. U drugim dijelovima Europe u kojima postoji visoka razina tržišnog natjecanja i u kojima je razlika u cijeni ponuda mala, kriterijima za dodjelu može se poslati snažna poruka i važan su čimbenik pri odabiru ponude.

Pouke koje su javni naručitelji podijelili uključuju važnost uparivanja nezaposlenih osoba s odgovarajućim ulogama, pri čemu organizacije treće strane koje surađuju s ciljnim skupinama mogu biti važni partneri. Važno je i praćenje tijekom provedbe ugovora te bi se odgovarajuće novčane kazne za neusklađenost trebale uključiti u ugovor.

Građevinarstvo

Uključeno je sedam studija slučaja iz građevinskog sektora, i to iz pet država članica Unije (i jedna studija slučaja iz Kanade). Aspekti društveno odgovorne javne nabave u građevinskom sektoru obično su odnose na radne uvjete i stvaranje mogućnosti zapošljavanja ciljnih skupina. Osim toga, u jednom primjeru razmatraju se i ozbiljna kršenja ljudskih i radničkih prava do kojih može doći u rudarstvu i obradi prirodnog kamena te upotreba oznaka kvalitete (koje dodjeljuju neovisni revizori) kako bi se zajamčila društveno odgovorna nabava građevinskih materijala.

U građevinskom sektoru postoje posebni izazovi povezani sa zapošljavanjem, uključujući promjenjivu količinu projekata i poseban tržišni ciklus. Gradilišta se mogu nalaziti na teško pristupačnom području, a mogućnosti zapošljavanja nisu dostupne svima. Kao i kod sektora čišćenja, društveno odgovorna javna nabava može se olakšati putem službe koja naručitelje i dobavljače savjetuje o socijalnim odredbama ili se odgovarajuće djelovanje može prepoznati u suradnji s dobavljačima putem provjere tržišta.

Prehrambene usluge i usluge dostavljanja pripremljene hrane

U zbirku je uključeno šest primjera povezanih s prehrambenim uslugama i uslugama dostavljanja pripremljene hrane iz šest europskih država. Nekoliko ih se odnosi na rezervirane natječe s ciljem pružanja potpore socijalnim poduzećima i zapošljavanja osoba s invaliditetom ili drugih skupina kojima je otežano sudjelovanje na tržištu. Osim toga, u više se studija slučaja razmatra poštena nabava proizvoda s globalnim lancima opskrbe (uključujući kavu, čaj, čokoladu i banane).

Javni naručitelji koji su rezervirali ugovore kao glavnu pouku ističu važnost razmatranja kapaciteta socijalnih poduzeća i njihovu sposobnost sudjelovanja u natjecanjima za javne ugovore. Istraživanje tržišta stoga je važan alat kojim se može osigurati da javni naručitelji prime konkurentne ponude u okviru kojih je moguće isporučiti željene proizvode ili usluge.

Namještaj

Uključene su dvije studije slučaja o nabavi namještaja iz dviju država članica EU-a (Italije i Rumunjske). S jedne strane, namještaj bi trebao biti prikladan za sve korisnike kako bi se omogućio pristupačan radni i javni prostor. To se može postići primjenom tehničkih specifikacija. Za novi namještaj postoje norme kojima se jamči usklađenost sa zdravstvenim i sigurnosnim propisima, a stari se namještaj može donirati humanitarnim udrugama. Istaknuta je važnost rasprostranjene primjene normi u javnim natjecanjima kako bi se povećao broj proizvođača koji se tih normi pridržavaju.

Vrtlarske usluge

Tri studije slučaja iz dviju država članica EU-a (Italije i Rumunjske) usmjerene su na rezervirane ugovore o vrtlarskim uslugama. U tom se sektoru rezervirani ugovori primjenjuju zbog vrste rada koji je potreban i mogućnosti otvaranja radnih mjesta za osobe kojima je otežano sudjelovanje na tržištu rada ili kojima prijete isključenosti. Jedna je pouka iz tih studija slučaja to da je važno uložiti vrijeme u aktivnosti prije nabave, kao što je istraživanje tržišta, kako bi se osiguralo da lokalna socijalna poduzeća mogu izvršiti rezervirane ugovore. Ti primjeri pokazuju i da je rezerviranjem ugovora moguće ojačati sektor socijalne ekonomije i povećati stabilnost mogućnosti zapošljavanja za osobe kojima prijete isključenosti.

Zdravstvo

U trima studijama slučaja iz Finske, Norveške i Ukrajine razmatra se društveno odgovorna javna nabava u zdravstvenom sektoru. Dva primjera usmjerena su na povećanje dostupnosti ugovora o javnoj nabavi neprofitnim organizacijama, čime se prepoznaje dodatna društvena vrijednost takvih organizacija. Osim toga, u jednoj se studiji slučaja razmatra kupnja zaštitnih rukavica kao proizvoda s poznatim problemima u proizvodnji, što uključuje prava zaposlenika, radne uvjete i učinke na zdravlje. Pouke iz zdravstvenog sektora uključuju važnost razumijevanja tržišta i kapaciteta pružatelja usluga. Pri nabavi učinkovitih zdravstvenih usluga važno je i usmjeriti se na željene zdravstvene rezultate umjesto propisivanja određenih postupaka kojih se potrebno pridržavati.

Socijalne usluge

U ovu je zbirku uključeno 12 primjera iz šest država članica i jedan primjer iz Južne Koreje. U studijama slučaja istražuje se kako se postupak nabave može upotrijebiti za isporuku učinkovitih usluga koje su osmišljene u suradnji s dobavljačima i korisnicima te kojima se postiže dodatna društvena vrijednost. U primjerima je vidljiva važnost integriranih usluga, koje imaju sveobuhvatnu perspektivu, ali pružaju i pristup različitim pružateljima usluga, uključujući socijalna poduzeća i neprofitne organizacije. Konceptima kao što su suradnja pri osmišljavanju i ugovaranje usmjereno na rezultate produljuje se prosječno trajanje postupka, ali se mogu postići i učinkovitije i uključivije usluge prilagođene potrebama korisnika.

Informacijske i komunikacijske tehnologije

U zbirku su uključena četiri primjera iz triju država članica EU-a. Radi se o studijama slučaja o kupnji informacijske i komunikacijske opreme te jednom primjeru osiguravanja dostupnosti internetskih stranica svim građanima. Nabavi informacijske i komunikacijske opreme svojstveni su dugi, složeni lanci opskrbe, što pri osiguranju usklađenosti i provjere predstavlja izazov i javnim naručiteljima i dobavljačima. U primjerima se pokazalo da postoji niz mjera, uključujući kodekse ponašanja, tehničke specifikacije, kriterije za dodjelu i odredbe o izvršenju ugovora, kojima se nastoji povećati transparentnost i uspostaviti dubinska analiza kao standardna praksa.

Tekstil

U zbirku je uključeno pet primjera nabave tekstila iz pet različitih država članica EU-a. U trima od njih razmatraju se različiti pristupi povećanju usklađenosti s konvencijama Međunarodne organizacije rada u lancu opskrbe tekstilom, uključujući kriterije za odabir, kriterije za dodjelu i odredbe o izvršenju ugovora. Dva primjera usmjerena su i na uvjete otvaranja radnih mjesta, bilo u okviru ugovora o javnoj nabavi robe ili ugovora o sakupljanju tekstilnog otpada. U studijama slučaja pokazalo se da dobavljači mogu provjeriti usklađenost i da postoji niz oznaka koje mogu pomoći pri provjeri radnih uvjeta, no praćenje tih uvjeta tijekom izvršenja ugovora i dalje predstavlja izazov. Međutim, dijalog i partnerstvo vrlo su važni za razumijevanje lanca opskrbe, kao i potencijalnih rizika i mogućnosti koje je potrebno razmotriti pri javnoj nabavi.

Drugi sektori

Jedna studija slučaja usmjerena je na nabavu usluga prijevoza u poljskom gradu Varšavi. U tom su primjeru uvjeti zapošljavanja bili povezani s isporukom usluga, čime su otvorena radna mjesta za 120 nezaposlenih osoba / osoba koje su udaljene od tržišta rada. Prepoznato je da, iako svi ugovori o javnoj nabavi kao posljedicu imaju otvaranje radnih mjesta, taj se učinak povećava posebnim odredbama koje se na to odnose.

Zbirka uključuje i studiju slučaja iz sektora gospodarenja otpadom iz Poljske. Ta je studija slučaja isto tako usmjerena na stvaranje mogućnosti zapošljavanja za osobe koje se suočavaju s preprekama pri zapošljavanju, i to primjenom rezerviranih ugovora.

Naposlijetku, u zbirku je uključena studija slučaja o partnerstvu za inovacije iz Lillea u Francuskoj. U njoj je naručitelj sklopio sporazum s lokalnim socijalnim poduzećem radi istraživanja i razvoja novog pristupa sakupljanju otpadnih ulja u gradu te njihova pretvaranja u biogorivo za javna vozila.

Politika

Zbirka završava sa 17 studija slučaja iz 11 država članica EU-a i dviju zemalja izvan EU-a u kojima se razmatraju međusektorske inicijative ili inicijative na razini politike kojima se podupire društveno odgovorna javna nabava. To uključuje politike kojima se zahtijeva primjena socijalnih odredbi za poticanje zapošljavanja određenih skupina (devet primjera), politike usmjerene na pristup ugovorima o javnoj nabavi za socijalna poduzeća i neprofitne organizacije (šest primjera) te dva primjera iz Nizozemske o politikama socijalnog povrata ulaganja.

STUDIJE SLUČAJA

SEKTOR 1. Usluge čišćenja i upravljanja infrastrukturom

1. Društveno odgovoran okvirni sporazum o uslugama čišćenja

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: vlada Katalonije, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / ciljevi javne nabave

Vlada Katalonije pokrenula je 2018. novi okvirni sporazum o društveno odgovornim uslugama čišćenja koje su prihvatljive za okoliš za svoje upravne zgrade na šest državnih područja (grad Barcelona, ostatak provincije Barcelona, provincije Girona, Lleida i Tarragona te uredi vlade Katalonije u gradu Madridu). Jedna grupa (u vrijednosti od 5 milijuna EUR) od njih devet rezervirana je za posebne centre za zapošljavanje i poduzeća za reintegraciju, koji radnicima s invaliditetom osiguravaju plaćeni radni odnos i olakšavaju im pristup tržištu rada. Ostali društveni čimbenici u natječaju uključivali su:

- društvene kriterije za dodjelu (obuhvaćanje aspekata sigurnosti i zdravlja na radu, mjere rodne ravnopravnosti, mjere za promicanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života, osposobljavanje radnika i ograničenja za opasne tvari u tekstilu od kojeg se sastojе radna odijela)
- društvene odredbe o izvršenju ugovora, prema kojima su se poduzeća morala pridržavati radnih uvjeta kolektivnog ugovora o uslugama čišćenja i
- kriterij za procjenu postojanja neuobičajeno niskih ponuda.

Natječaj je uključivao i obvezne zahtjeve u vezi sa zaštitom okoliša. Osim toga, javni naručitelj putem revizije osigurao je usklađenost s društvenim i ekološkim odredbama ugovora.

U natječaju je sudjelovalo 48 poduzeća, a ukupno je 39 poduzeća odabrano kao potencijalni pružatelji usluga u jednoj ili više grupa navedenog okvirnog sporazuma. Do listopada 2019. dodijeljeno je 187 ugovora ukupne vrijednosti veće od 51 milijun EUR.

Predmet

Okvirni sporazum o uslugama čišćenja

Faza javne nabave i kriteriji

U fazi dodjele bodovi su dodijeljeni ponuditeljima koji su imali plan kvalitete kojim su mogli dokazati predanost društveno odgovornim praksama zapošljavanja. Plan kvalitete nosio je ukupno 49 bodova i obuhvaćao sljedeće aspekte:

- mjere zaštite zdravlja i sigurnosti na radu (najviše 10 bodova)
- mjere za promicanje jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema ženama i muškarcima (najviše 10 bodova)
- mjere za promicanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života (najviše pet bodova)
- postupak rješavanja incidenata (najviše 12 bodova)
- metodologija za evaluaciju kvalitete usluge (najviše 12 bodova).

Radi procjene prvih triju kriterija od ponuditelja je zatraženo da dostave priloge u kojima su trebali navesti prijedloge postupaka za ispunjavanje pojedinog kriterija, cilj tih postupaka, postupke koje će uslijediti, vremenski okvir za provedbu postupka i pokazatelje prema kojima se može mjeriti napredak.

Za sigurnost i zdravlje na radu i promicanje jednakog postupanja bilo je moguće predstaviti najviše dva postupka, od kojih je svaki donosio najviše pet bodova (od ukupno dostupnih 10 bodova). Kad je riječ o ravnoteži između poslovnog i privatnog života, isto je tako bilo moguće predstaviti najviše dva postupka, od kojih je svaki donosio najviše dva i pol boda (od ukupno dostupnih pet bodova).

Radi evaluacije postupka rješavanja incidenata, od ponuditelja je zatraženo da podnesu izvješće (od najviše šest stranica) s opisom predloženog postupka. Bilo je dostupno najviše 12 bodova prema sljedećoj raščlambi:

- postupak rješavanja incidenata koji se mogu pripisati ugovaratelju, na primjer problemi s osobljem ili dostupnost odgovarajućih materijala ili alata (šest bodova)
- postupak rješavanja incidenata koji se ne mogu pripisati ugovaratelju, na primjer curenje ili vandalizam (šest bodova).

Bodovi su dodijeljeni s pomoću sljedeće ljestvice:

- sveobuhvatan opis postupka koji zadovoljava potrebe na odgovarajući način (šest bodova)
- u opisu postupka nedostaju pojedinosti ili opis postupka ne zadovoljava potrebe (tri boda)
- opis nije naveden ili se u njemu nalaze očite pogreške (nula bodova).

Ugovor je dodijeljen ekonomski najpovoljnijoj ponudi. Da su dvije ponude imale isti broj bodova, prednost bi se dala ponuditelju koji zapošljava veći postotak osoba s invaliditetom.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Poboljšanje radnih uvjeta zaposlenika uslužnog sektora koji rade u zgradama javnog sektora, promicanje rodne ravnopravnosti i poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života.

Provjera

Osnovano je Povjerenstvo za praćenje kako bi se osiguralo ispravno izvršenje okvirnog sporazuma i provjerila usklađenost s obvezama koje su poduzeća preuzela. Sastoji se od sljedećih državnih ustanova:

- Službe za opskrbu i usluge
- Ureda za nadzor i procjenu ugovora o javnoj nabavi
- četiri predstavnika Središnjeg povjerenstva lokalnih uprava
- predstavnika glavnih sindikata i poslovnih udruženja sektora čišćenja.

Povjerenstvo za praćenje provodi reviziju dobavljača provjerom platnih lista, zapisnika o radnom vremenu i ugovora o radu. Ako se otkriju odstupanja (na primjer, pogrešno bilježenje radnog vremena, upotreba prekovremenog rada ili djelomična neisplata plaća ili neuplata odgovarajućih doprinosa za socijalno osiguranje), Povjerenstvo za praćenje dobavljaču pruža mogućnost da otkloni probleme. Ako nema odgovarajućeg opravdanja ili rješenja, mogu se primijeniti novčane kazne.

U slučaju ozbiljnog kršenja (odnosno neusklađenosti s bilo kojom od obveznih tehničkih specifikacija) javni naručitelj može odlučiti primijeniti novčanu kaznu u iznosu od 10 % proračuna ugovora ili raskinuti ugovor. Za manje kršenje (odnosno neobvezne postupke koje ponuditelji navode kao odgovor na postupke za dodjelu) može se primijeniti novčana kazna u iznosu od 2 % proračuna ugovora.

Vrijednost ugovora

Procijenjena vrijednost okvirnog sporazuma fiksna je tijekom cijelog njegova trajanja, uključujući moguće produljenje, i iznosi nešto manje od 76 milijuna EUR. Početno trajanje iznosi dvije godine, a ukupno ne može biti dulje od četiri godine.

Instrument

- Članak 67. o kriterijima za odabir ponude Direktive 2014/24/EU.
- Španjolski Zakon o ugovorima u javnom sektoru (TRLCSP), koji je odobren Kraljevskim zakonodavnim dekretom 3/11 14. studenoga.

Akteri

- Javni naručitelj: Ministarstvo državnog područja i održivog razvoja te Središnje povjerenstvo za opskrbu Ministarstva gospodarstva.
- Sudionici okvirnog sporazuma: 39 pružatelja usluga čišćenja.
- Praćenje i evaluacija: Povjerenstvo za praćenje (prethodno opisano).

Društveni učinci

- Okvir se nastavlja na prethodni, koji je bio aktivan od 2014. do 2018. i čija je prva revizija provedena u prosincu 2016. Revizijom je otkriveno nekoliko neusklađenosti, a vlada Katalonije uspjela je poboljšati društveni učinak usluga u suradnji s dobavljačima.
- Središnje povjerenstvo za opskrbu nastavilo je s praćenjem uz novi program revizije pravilnosti za 2019. koji je izradilo Povjerenstvo za praćenje. Provedene su revizije svih poduzeća s ugovorima na temelju okvirnog sporazuma koji su se izvršavali 2019.

Druge koristi

- Okvir je uključivao i tehničke specifikacije za sredstva za čišćenje prihvatljiva za okoliš. Dodatna je korist toga izbjegavanje štetnih kemikalija, čime se smanjuju rizici za zdravlje osoblja zaduženog za čišćenje i korisnika zgrade. Više informacija o koristima za okoliš ovog primjera možete pronaći [ovdje](#).

Pouke i budući izazovi

- Praćenje je važno, ali za njega su potrebni osoblje i ekonomski resursi koje javni naručitelj mora unaprijed planirati.
- Odgovarajuće novčane kazne za neusklađenost trebale bi se uključiti u ugovor.

Kontakt

Anna Esteve Traveset, tehničarka, Ministarstvo državnog područja i održivog razvoja, aesteve@gencat.cat

Pilar Baldellou García, tehnička upraviteljica i upraviteljica studija, Središnje povjerenstvo za opskrbu, pbaldellou@gencat.cat

2. Provjera tržišta za veće zapošljavanje u službama za čišćenje

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: grad Helsingborg, Švedska

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Helsingborg pozvao je više potencijalnih pružatelja usluga na sastanak radi provjere tržišta u cilju rasprave i davanja informacija o različitim društvenim zahtjevima koje je grad namjeravao primijeniti na nabavu usluga čišćenja. Jedan od ciljeva provjere tržišta bila je rasprava o raznim mogućnostima za stvaranje prilika za zapošljavanje nezaposlenih osoba. Grad je želio saznati mišljenje dionika na tržištu o društvenim kriterijima, kao i njihove ideje o tome kako bi se zahtjevi povezani sa zapošljavanjem i stažiranjem mogli ispuniti pri javnoj nabavi. Takav pristup smatrao je konstruktivnijim od postavljanja samo minimalnih zahtjeva za zapošljavanje određenog broja naučnika ili otvaranja određenog broja radnih mjesta u okviru natječaja.

Predmet

Javna nabava usluga čišćenja u gradu Helsingborgu putem okvirnog sporazuma.

Faza javne nabave i kriteriji

Faza prije javne nabave

Grad se usmjerio na dijalog s tržištem prije raspisivanja natječaja. Poziv na dijalog dobilo je dvadeset potencijalnih ponuditelja. Šest je poduzeća odgovorilo na poziv te doprinijelo povratnim informacijama i pitanjima. Njihov odgovor na dijalog bio je vrlo pozitivan, a dijalogom je uspostavljen odnos između grada i tih poduzeća. Četiri od šest poduzeća koja su na kraju postala dobavljači općine sudjelovala su u dijalogu.

Odjel grada nadležan za rad ima interni program strukovnog osposobljavanja za usluge čišćenja u cilju osiguranja potrebnih potvrda za zapošljavanje u poduzećima na tržištu za nezaposlene osobe. Kad je grad pozvao potencijalne ponuditelje na provjeru tržišta, predstavljen je taj interni program strukovnog osposobljavanja za nezaposlene građane. Uprava za tržište rada u gradu izjavila je da može pomoći poduzećima uparivanjem potražnje i ponude kako bi nezaposleni građani mogli dobiti mjesto stažista ili podupirano radno mjesto kada se ugovor zaključi. Kako bi dobavljači bolje upoznali potencijalne zaposlenike, s njima je podijelila i životopise osoba koje pohađaju obuku.

Putem dijaloga grad Helsingborg primio je nova saznanja od potencijalnih ponuditelja umjesto upotrebe zahtjeva koji su primijenjeni pri drugim javnim nabavama povezanim s uslugama čišćenja.

Faza izvršenja ugovora

Grad je primijenio i zahtjev za dijalog u vezi s izvršenjem ugovora. Dobavljač i grad morali su raspraviti o mogućnostima stažiranja ili zapošljavanja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

U politici javne nabave gradu Helsingborgu cilj je surađivati s dobavljačima kako bi se osiguralo da će građani koji su nezaposleni i udaljeni od tržišta rada imati veće mogućnosti zapošljavanja. Dijalog s tržištem važan je aspekt kako bi se taj cilj ostvario i naveden je u politici javne nabave. U politici je navedeno da dijalog s tržištem mora biti transparentan i otvoren. Uprava za tržište rada odgovorna je za sadržaj i informacije koje se dijele s potencijalnim dobavljačima pri dijalogu s tržištem.

Provjera

Grad Helsingborg ima otvoren dijalog i vodi kontinuirane rasprave s dobavljačima s kojima je sklopljen okvirni sporazum o mogućnostima stažiranja i zapošljavanja. Ti se dijalozi redovito provode. Sljedeći će korak biti osmišljavanje radionica zajedno s poduzećima koja su pobijedila na natječaju. Grad je održao radionice i s drugim poduzećima koja pružaju usluge čišćenja kako bi se ona mogla pripremiti i kako bi bila svjesna zahtjeva povezanih sa zapošljavanjem u nadolazećim natječajima.

Vrijednost ugovora

Okvirni sporazum u trajanju od četiri godine s godišnjom vrijednošću od 35 milijuna SEK ili 3,3 milijuna EUR.

Instrument

- Članak 40. (prethodna provjera tržišta) i članak 70. (uvjeti za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.
- Poglavlje 17. odjeljak 1. švedskog Zakona o javnoj nabavi („LOU”) (2016.).

Akteri

- Javni naručitelj: grad Helsingborg.
- Odabrani dobavljači s kojima je sklopljen okvirni sporazum:
 - Förenade Service
 - Lassila & Tikanoja
 - Samhall
 - Sydsvenska städ
 - Sodexo
 - MIAB.

Društveni učinci

Grad Helsingborg uspješno je utjecao na poduzeća svojim pristupom dijalogu s tržištem. Stav poduzeća prema zahtjevima za stažiranje i zapošljavanje postao je pozitivniji, a poduzeća su postala spremnija na suradnju s Upravom za tržište rada u vezi sa zapošljavanjem i uparivanjem. Tijekom prve godine okvirnog sporazuma pet se građana zaposlilo ili stažiralo zahvaljujući tim zahtjevima.

Grad je prepoznao sljedeće društvene koristi:

- više se nezaposlenih osoba zapošljava i postaje neovisno
- smanjenjem naknada za nezaposlene javni se troškovi takvih socijalnih naknada smanjuju i povećavaju se porezi na dohodak
- povećavaju se kompetencije i svijest o multikulturalnim pitanjima pri zapošljavanju među pružateljima usluga čišćenja.

Druge koristi

- Angažiranjem tržišta prije javne nabave postižu se dobro informirana faza pripreme i kvalitetniji dokumenti o javnoj nabavi, pri čemu se i dalje otvara više radnih mjesta.
- Grad Helsingborg zaključio je da je dijalog s tržištem imao dobre učinke na otvaranje radnih mjesta.
- Poduzećima je dijalog draži od određenih zahtjeva za zapošljavanje ili stažiranje.

Pouke i budući izazovi

- Ideja o provedbi radionice zajedno s tržištem nažalost nije bila uspješna zbog malog broja poduzeća koja su sudjelovala. Stoga je nužno da javni naručitelj već u početku bolje upozna različita tržišta i sazna koje vrste dijaloga zanimaju dionike na tržištu.
- U ugovorima treba biti navedeno da bi se dijalog trebao što prije ostvariti. Ako se ugovor provodi neko vrijeme bez kontakta između dobavljača i grada, može biti teško postići ishode zapošljavanja.
- Uparivanje nezaposlenih osoba s odgovarajućim radnim mjestima i praćenje tijekom ugovora najvažniji su čimbenici uspjeha.
- Uprava za tržište rada u kombinaciji s dijalogom preporučuje primjenu određenijih zahtjeva za zapošljavanje ako je to moguće.

Kontakt

Magnus Nilvér, Uprava za tržište rada, grad Helsingborg, Magnus.nilver@helsingborg.se

3. Zapošljavanje Roma na poslovima čišćenja budimpeštanskog javnog dimnjačarskog poduzeća

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., Mađarska

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / ciljevi javne nabave

FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd, budimpeštansko javno dimnjačarsko poduzeće koje je u potpunom vlasništvu općine Budimpešta, objavilo je natječaj za čišćenje svojeg sjedišta i ostalih objekata. Za taj ugovor odlučilo je pružiti priliku poduzećima koja zapošljavaju Rome zbog visokih stopa nezaposlenosti pripadnika te skupine. Javni naručitelj odabrao je taj postupak kao prvi pokušaj primjene kriterija evaluacije koji nisu samo cijena jer je smatrao da je to jednostavan i učinkovit način integriranja Roma na tržište rada.

Prema podacima iz 2019. u Budimpešti živi 1 752 286 stanovnika, od čega se 20 151 stanovnik deklarira kao Rom. Međutim, procjenjuje se da u Budimpešti živi 100 000 ili više Roma. Nema puno podataka o situaciji Roma na tržištu rada u Mađarskoj, no dokazi pokazuju da je broj zaposlenih osoba u dobi od 15 do 64 godine manji među Romima (39 %) nego među osobama koje nisu Romi (65 %; podaci iz 2015.). Na te brojke utječu niže razine obrazovanja i regionalna koncentracija u područjima s manje povoljnim uvjetima zapošljavanja, ali niske stope zaposlenosti među Romima povezane su i s diskriminacijom na tržištima rada. Javni programi zapošljavanja i programi javnih radova tradicionalno su bili izvor zaposlenja za Rome².

Predmet

Okvirni sporazum o pružanju usluge čišćenja sjedišta i ostalih objekata budimpeštanskog javnog dimnjačarskog poduzeća uz uključivanje mogućnosti zapošljavanja Roma putem kriterija za dodjelu.

Etapa javne nabave i kriteriji

Postupak je obuhvaćao društvene čimbenike u kriterijima za dodjelu. To je jedan od prvih slučajeva u Mađarskoj, ako ne i prvi, u kojem je primijenjen kriterij najboljeg omjera cijene i kvalitete umjesto najniže cijene za dodjelu.

Društveni čimbenici donosili su 20 % bodova i uključivali su sljedeća tri potkriterija:

- Ponuditelj je morao dokazati da ima sporazum o suradnji s bilo kojom romskom zakladom od javnog interesa³ koja je registrirana barem tri godine.
- Ponuditelj se morao obvezati na zapošljavanje Roma koji su registrirani kao osobe u nepovoljnom položaju tijekom ugovornog razdoblja.
- Ponuditelj je morao osigurati da najmanje 8 % svih zaposlenika čine Romi.

² Europska komisija, Izvješće o praćenju civilnog društva u vezi s provedbom nacionalne strategije integracije Roma u Mađarskoj, rujna 2018.

³ U skladu sa Zakonom br. CLXXV iz 2011. o slobodi udruživanja, neprofitnom statusu te radu i potpori organizacija civilnog društva (Građanski zakon) zaklada se može registrirati kao zaklada od javnog interesa ako se njezino djelovanje smatra javno korisnim, ako ima odgovarajuće resurse za zadovoljavanje zajedničkih potreba društva i pojedinaca te ako je moguće dokazati da ima potporu društva.

Cijena je donosila 80 % bodova.

Sporazum između ponuditelja i romske zaklade od javnog interesa morao je već biti potpisan u trenutku podnošenja ponude.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Cilj socijalne politike bio je integrirati Rome na tržište rada. U ugovoru se zahtijevala nekvalificirana radna snaga, stoga se smatralo da su odredbe o integraciji na tržište rada bile prikladne.

Provjera

Javni naručitelj provjerio je organizacije od javne koristi koje su navedene u sporazumima o suradnji na www.birosag.hu (službene internetske stranice mađarskoga suda). Ponuditelji su morali i dostaviti dokaz o javnoj registraciji organizacije od javne koristi. Dva od četiri ponuditelja izjavila su da imaju sporazum o suradnji s romskom zakladom od javnog interesa, ali to je bilo moguće potvrditi samo za jednog. Uspješni ponuditelj bilo je poduzeće (Fort Facility Ltd.) koje je imalo sporazum o suradnji s Romskim građanskim udruženjem, romskom zakladom od javnog interesa.

Vrijednost ugovora

Vrijednost ugovora bila je ispod praga EU-a: najveća vrijednost okvira iznosila je 42 000 000 HUF (odnosno 135 641,15 EUR), s minimalnom vrijednošću od 30 000 000 HUF (odnosno 96 886,53 EUR). Ugovor je zaključen u prosincu 2017. i trajao je dvije godine.

Instrument

- Članak 67. o kriterijima za odabir ponude Direktive 2014/24/EU.
- Mađarska nacionalna strategija društvenog uključivanja (2014.). Mađarska je bila prva država članica koja je dostavila nacionalnu strategiju društvenog uključivanja (u prosincu 2011.), koja je sastavljena na temelju komunikacije Komisije o Okviru EU-a za nacionalne strategije integracije Roma. Vlada je 2014. preispitala i ažurirala strategiju, koja se provodi u obliku trogodišnjih akcijskih planova te je podložna godišnjem državnom izvješću na temelju sustava praćenja strategije. Strategija je dostupna ovdje.

Akteri

- Javni naručitelj: poduzeće FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd. u javnom vlasništvu
- Ugovorni pružatelj usluga: Fort Facility Ltd.
- Oblikovatelj politike: općina Budimpešta uspostavila je strategiju javne nabave i nadzire vlastita javna poduzeća.
- Potpora pri provjeri: Romsko građansko udruženje, zaklada u javnom interesu, u ovom je slučaju pomoglo provjeriti identitet Roma koje je ugovaratelj namjeravao zaposliti.

Društveni učinci

- Postupak je bio prvi takve vrste u Mađarskoj, odnosno prvi u kojem su društveni čimbenici uključeni u kriterije za dodjelu, što je doprinijelo društvenoj i profesionalnoj integraciji Roma. Javni naručitelj u potpunosti je zadovoljan pružanjem usluga čišćenja.
- Suradnja s ugovarateljem i romskom zakladom od javnog interesa bila je vrlo dobra. U skladu s odjeljkom 3. stavkom (f) sporazuma koji je zaključen između uspješnog ponuditelja i romske zaklade od javnog interesa, uspješni ponuditelj pristao je na to da 8 – 10 % prosječnog broja njegovih zaposlenika čine Romi.
- Suradnja javnog naručitelja i Romskog građanskog udruženja i dalje traje. Plan za jednake mogućnosti poduzeća FŐKÉTÜSZ ažuriran je 2019. doprinosima Romskog građanskog udruženja.

Druge koristi

- FŐKÉTÜSZ je 2019. primijenio slične društvene čimbenike na kriterije za dodjelu u postupku javne nabave za usluge pozivnog centra. U ugovoru dodijeljenom nakon postupka javne nabave uspješni ponuditelj obvezao se zaposliti najmanje jednog Roma u nepovoljnom ili vrlo nepovoljnom položaju tijekom trajanja ugovora.
- Općina Budimpešta razvija „Strategiju zelene, održive, inovativne i odgovorne javne nabave”, koja bi trebala biti donesena u prvom tromjesečju 2020. Iako ta strategija i postupak u pitanju nisu izravno povezani, postupak je bio presedan za primjenu društvenim čimbenika u javnoj nabavi u gradu Budimpešti i cijeloj Mađarskoj.

Pouke i budući izazovi

- Priprema i naknadna provjera vrlo su važne u provedbi društveno odgovorne javne nabave. Tijekom pripreme postupka važno je da javni naručitelj istraži je li moguće ispuniti društvene kriterije koje namjerava primijeniti, kao i ugrožavaju li oni tržišno natjecanje. Preporučuje se i da javni naručitelji prate provedbu ugovora i bilježe korisne pouke koje bi mogle biti relevantne pri pripremi budućih sličnih postupaka javne nabave.
- Primjena društvenih kriterija još nije uobičajena u Mađarskoj, stoga može ugroziti tržišno natjecanje. Prethodna interakcija s tržištem dobra je prilika za praćenje tržišta i broja potencijalnih ponuditelja, kao i za definiranje procijenjene vrijednosti javne nabave.

Kontakt

Dr. Dalma Kittka, voditeljica Ureda za javnu nabavu, općina Budimpešta, KittkaD@budapest.hu

4. Stručno osposobljavanje i naukovanje kao presudni kriteriji za dodjelu

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: općina Aarhus, Danska

Sektor proizvoda ili usluga: radovi na objektima kanalizacije: servisiranje i održavanje

Uvod / ciljevi javne nabave

Općina Aarhus sve više pozornosti posvećuje društvenom i gospodarskom učinku javne nabave, što se može postići stvaranjem mogućnosti zapošljavanja za dugotrajno nezaposlene osobe. S obzirom na to odjel za javnu nabavu želio je istražiti potencijal uključivanja osposobljavanja i mogućnosti zapošljavanja u ciljeve javne nabave. Okvirni sporazum o uslugama odvodnje otpadnih voda odabran je kao pilot-projekt 2019., a Aarhus se odlučio usmjeriti na naukovanje uz mogućnosti osposobljavanja i zapošljavanja. Prethodni ugovori o uslugama odvodnje otpadnih voda evaluirani su samo na temelju cijene.

U Danskoj javni naručitelji moraju razmotriti naukovanje kao uvjet povezan s izvršenjem određenih ugovora. Međutim, u ovom se slučaju odjel za javnu nabavu odlučio usmjeriti na kriterije za dodjelu.

Instrument je odabran nakon dijaloga s tržištem, pri kojem je odjel za javnu nabavu saznao da može očekivati marginalnu razliku u cijeni među ponudama jer su troškovi dobavljača za materijal i plaće biti slični. Saznao je i da je više potencijalnih ponuditelja naišlo na poteškoće pri zapošljavanju.

Okvirni sporazum trajat će šest godina (od 2019. do 2025.). U obavijesti o nadmetanju navedeni su sljedeći razlozi:

- Poticanje tržišnog natjecanja zbog visokih troškova ulaganja u materijal. Amortizacija ulaganja u materijal trajat će dulje od četiri godine.
- Ispunjavanje uvjeta povezanih s okolišem i zapošljavanjem, uključujući određene zahtjeve u vezi sa zaštitom okoliša koji se primjenjuju na opremu za prijevoz.

Predmet

Okvirni sporazum o uslugama odvodnje otpadnih voda

Faza javne nabave i kriteriji

Kriteriji za dodjelu

Ekonomski najpovoljnija ponuda utvrđena je na temelju najboljeg omjera cijene i kvalitete s pomoću sljedećih kriterija i postotaka:

- cijena (80 %)
- kvaliteta (20 %), podijeljena na potkriterije okolišne učinkovitosti (10 %) i mjere zapošljavanja (10 %).

Faza izvršenja ugovora

Ugovor uključuje sljedeće odredbe o izvršenju:

- u vezi s plaćama i radnim uvjetima, u skladu s Konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 94
- u vezi s naukovanjem i zadržavanjem radnih mjesta

- u vezi s društvenom odgovornošću (konvencije Međunarodne organizacije rada br. 29 i 105; 100 i 111; 138 i 182; 87, 98 i 135; i 155).

Plaće i radni uvjeti moraju biti usklađeni s Konvencijom br. 94 Međunarodne organizacije rada. Ugovaratelj mora osigurati da zaposlenici koje zapošljava u Danskoj radi izvršenja zadatka primaju plaću i imaju opće uvjete zaposlenja koji nisu lošiji od onih koje imaju zaposlenici koji se prijavljuju za istu vrstu posla u okviru univerzalnog kolektivnog ugovora u određenom području (odnosno odgovarajućeg sindikalnog sporazuma o tržištu rada). Taj uvjet vrijedi za sve podugovaratelje, a u njega su uključeni povlastice i radni sati.

U vezi s naukovanjem i zadržavanjem radnih mjesta ugovaratelji su morali imati pisanu kadrovsku politiku koja uključuje politiku obrazovanja i zadržavanja radnih mjesta za osobe koje zaposle u okviru ugovora.

U vezi s društvenom odgovornošću ugovaratelj i podugovaratelji moraju biti usklađeni s međunarodnim konvencijama koje su navedene u Prilogu X. Direktivi 2014/24/EU, a koje je Danska ratificirala. One se odnose na:

- prisilni rad (konvencije Međunarodne organizacije rada br. 29 i br. 105)
- nediskriminaciju (konvencije Međunarodne organizacije rada br. 100 i br. 111)
- rad djece (konvencije Međunarodne organizacije rada br. 138 i br. 182)
- slobodu organiziranja (konvencije Međunarodne organizacije rada br. 87, br. 98 i br. 135)
- radno okruženje (Konvencija Međunarodne organizacije rada br. 155).

Ugovaratelj mora poštovati osnovna ljudska prava, uključujući Opću deklaraciju UN-a o ljudskim pravima i Povelju Europske unije o temeljnim pravima.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Stvaranje prilika za naukovanje na kvalificiranim radnim mjestima, kao i mogućnosti zapošljavanja i osposobljavanja za nezaposlene građane.

Provjera

- Radi provjere potkriterija „mjera zapošljavanja”, ponuditelj je trebao prijaviti za koliko zaposlenika koji su na stručnom osposobljavanju ili naukovanju očekuje da će raditi u okviru ugovora.
- U vezi s kriterijima zapošljavanja, koji su činili 10 % ukupnih kriterija za dodjelu, raznim oblicima osposobljavanja i naukovanja dodijeljene su različite vrijednosti, koje su se zatim zbrajale radi dodjele kumulativnih bodova:
 - odrasli naučnik: 10
 - naučnik: 8
 - program subvencioniranja plaća za nezaposlene osobe: 3
 - program stažiranja za nezaposlene: 3.

Vrijednost ugovora

Procijenjena ukupna vrijednost okvirnog sporazuma iznosila je 15 milijuna DKK (približno 2 milijuna EUR).

Instrument

Članak 67. (o kriterijima za odabir ponude) i članak 70. (uvjeti za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Voditelj projekta i javni naručitelj: Odjel za javnu nabavu i natječaje grada Aarhusa.
- Međuodjelna radna skupina koja predstavlja krajnje korisnike usluga odvodnje otpadnih voda u cijeloj općinskoj organizaciji.
- Korespondencija s Odjelom za zapošljavanje u vezi s kriterijem mjera zapošljavanja.

Društveni učinci

- Kriterij mjera zapošljavanja bio je presudan čimbenik zbog vrlo velike konkurencije u pogledu cijene. Pri naknadnom dijalogu s neuspješnim ponuditeljima bilo je jasno da je njegova primjena imala snažan signalizacijski učinak. Stoga je glavni društveni učinak natječaja to što je tržištu ukazao na to da je općina spremna nagraditi društvenu odgovornost. Očekuje se da će rezultat natječaja potencijalne dobavljače koji prije natječaja nisu razmatrali tu opciju motivirati na stvaranje prilika za naukovanje ili osposobljavanje.
- Naučnici angažirani na temelju ugovora ili podugovora u okviru tog okvirnog sporazuma i naknadnih primjena tog pristupa ostvarit će izravnu korist u smislu stečenog stručnog iskustva. Šira će zajednica isto tako ostvariti korist od bolje osposobljene radne snage.

Pouke i budući izazovi

- Kombiniranjem kriterija za dodjelu i minimalnih zahtjeva nagrađuju se potencijalni ponuditelji koji su sposobni ispuniti više od minimalnih zahtjeva.
- Ugovor ne uključuje ključne faze za praćenje toga u kojoj mjeri ugovaratelj ispunjava kriterije zapošljavanja tijekom ugovornog razdoblja. Za sličan natječaj preporučljivo bi bilo u ugovor uključiti posebne odredbe kojima se ugovaratelj obvezuje na kontinuirano ispunjavanje kriterija zapošljavanja. To bi moglo obuhvaćati godišnje ključne faze i novčane kazne u slučaju neusklađenosti.
- Društveni kriteriji za dodjelu mogu biti korisni za javnu nabavu na novim ili nepoznatim tržištima na kojima je javnom naručitelju teško utvrditi minimalne zahtjeve i/ili uvjete povezane s izvršenjem ugovora. Preblagi zahtjevi javnog naručitelja mogu kao posljedicu imati nedostatak potencijalnog učinka, dok prestrogi kao posljedicu mogu imati nedostatak ili mali broj ponuda.

Kontakt

Jakob Laursen, savjetnik za javnu nabavu, Ured gradonačelnika, općina Aarhus, Jaklau@aarhus.dk

5. Poboljšanje radnih uvjeta kao način za poboljšanje kvalitete usluga čišćenja Češke televizije

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: Češka televizija (*Česká televize*), Češka

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / ciljevi javne nabave

Dugoročna javna nabava usluga čišćenja samo prema najnižoj cijeni doprinijela je lošijim radnim uvjetima i neizravno je negativno utjecala na kvalitetu usluga. Uslugama čišćenja svojstveni su loše plaćeni radnici, visoka stopa fluktuacije zaposlenika itd. Češka televizija kao javni naručitelj upotrijebila je više instrumenata s općenitim ciljem nabave usluga čišćenja dobre kvalitete, među ostalim osiguranjem dostojanstvenih uvjeta za radnike koji obavljaju te usluge. S tim je opravdano povezala stabilnost tima i materijalnu kvalitetu pružene usluge.

Predmet

Natječaj za usluge čišćenja u objektima Češke televizije, javne institucije koja emitira televizijski program i nalazi se u Pragu.

Faza javne nabave i kriteriji

Faza prije javne nabave

Prethodna provjera tržišta bila je usmjerena na radne uvjete zaposlenika (uključujući primanja i organizaciju rada) i osiguranje kvalitete pruženih usluga. Na temelju rezultata provjere Češka televizija odlučila je u ugovor dodati odredbe o preispitivanju ili opcijama kako bi se prilagodio mogućim promjenama propisa o minimalnoj plaći te je posebnu pozornost posvetila elementima kao što su radni uvjeti, stabilnost i kontinuirani razvoj tima. Od ponuditelja je zahtijevala i detaljan opis planirane isporuke ugovora (plan prakse čišćenja) i poticala dugoročnu odgovornost pojedinačnih zaposlenika za dodijeljeno područje.

Ugovor je razdijeljen u pet grupa. Za prve četiri grupe postojalo je ograničenje istovremenih ponuda za najviše dvije grupe.

Specifikacije

Bilo je potrebno označavanje kako bi se dokazala usklađenost s tehničkim specifikacijama i ekološkim svojstvima proizvoda za čišćenje koji se upotrebljavaju.

Kriteriji za dodjelu

U pozivu na podnošenje ponuda opisani su sljedeći kriteriji za dodjelu:

- kriteriji nagrađivanja kvalitete (45 % ukupnih bodova) sastojali su se od:

- organizacije tima (tim karakteristikama trebalo bi se osigurati kvalitetno i stabilno vođenje radova; primjerice: dodijeljeno i stabilno radno mjesto i vremenski okvir rada za pojedinačne zaposlenike, čime im se omogućava da se naviknu na zadaće i s vremenom poboljšaju rutinu; dio kriterija za dodjelu bili su i jasan opis nadzora i odgovornost za provjeru kvalitete, što može dovesti do boljeg radnog učinka članova tima) – 9 %
 - organizacije rada – 9 %
 - metoda, instrumenata, sredstava za čišćenje i rutina kojima se osiguravaju kvalitetne usluge čišćenja (uključujući više propisanih rutina s manjim učinkom na okoliš) – 9 %
 - upravljanja natječajem, upravljanja ugovorom i upravljanja kvalitetom usluge – 9 % i
 - kontinuiranog poboljšanja tima (uključujući stabilnost tima putem mjera za smanjenje fluktuacije zaposlenika, kontinuiranu izgradnju kapaciteta itd.) – 9 %
- cijena (55 % ukupnih bodova).

Faza izvršenja ugovora

Upotrijebljene su sljedeće odredbe o izvršenju ugovora:

- Kako bi se osigurala kontrola kvalitete, ponuditelj je zaposleniku Češke televizije morao omogućiti da prati i izvještava o provedbi usluga čišćenja.
- Sredstva za čišćenje koja su se upotrebljavala morala su biti pogodna za okoliš. Na primjer, ponuditelj se smio osloniti na ekološke oznake.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Općenito dobro upravljanje uslugom, uključujući upravljanje osobljem, s krajnjim ciljem poboljšanja radnih uvjeta zaposlenika koji su odgovorni za izvršenje ugovora. Češka televizija smatra da je taj cilj (cjelokupna kvaliteta radnih uvjeta osoblja) povezan s kvalitetom pruženih usluga. Osoblje kojim se pravilno upravlja, koje je pravilno osposobljeno i opremljeno te koje radi u dostojanstvenim uvjetima obično je stabilnije, pruža kontinuiranu i kvalitetnu uslugu te može bolje izvršavati dužnosti.
- Usluge čišćenja trebale bi se provoditi na način pogodan za okoliš.

Provjera

- Ponuditelji su morali dostaviti plan prakse čišćenja u kojem su opisane informacije relevantne za kvalitetu usluge. Plan je sadržavao i opis tima, upravljanja vještinama i razvojem kapaciteta radnika.
- Stabilnost tima procijenjena je na temelju:
 - postotka raskinutih ugovora u odnosu na broj zaposlenika u prethodnoj godini
 - postotka kratkoročnih ugovora u odnosu na broj zaposlenika u prethodnoj godini
 - postotka privremenog rada putem agencije⁴ u odnosu na broj zaposlenika u prethodnoj godini.
- Javni naručitelj ima pravo zatražiti dokumente povezane s ekološkim svojstvima sredstava za čišćenje.

Vrijednost ugovora

Procijenjena ukupna vrijednost ugovora iznosi 2 400 000 EUR (60 125 000 CZK) za četiri godine.

- grupa br. 1: oko 130 000 EUR (3 430 000 CZK)

⁴ Radnika agencije zapošljava agencija koja ga privremeno šalje poslodavcu:

<https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work/agency-workers/agency-workers-what-you-need-to-know/>.

- grupa br. 2: oko 1 500 000 EUR (37 570 000 CZK)
- grupa br. 3: oko 250 000 EUR (6 165 000 CZK)
- grupa br. 4: oko 440 000 EUR (10 960 000 CZK)
- grupa br. 5: oko 80 000 EUR (2 000 000 CZK)

Instrument

- Članak 18. stavak 2. i članci 40., 46., 67. i 70. Direktive 2014/24/EU

Akteri

- Javni naručitelj: Češka televizija
- Sudionici prethodne provjere tržišta:
 - ZENOVA Services, s.r.o.
 - HONDL Global Services, a.s.
 - European Cleaning Services, s.r.o.
 - 111UKLID.CZ Trade, s.r.o.
- Ugovorni pružatelji usluga:
 - OCS Trading, s.r.o. (grupe br. 1 i 3)
 - INEX Česká republika, s.r.o. (grupe br. 2 i 4)
 - nisu primljene ponude za grupu br. 5.

Društveni učinci

- Razdjelom natječaja u grupe poboljšava se mogućnost sudjelovanja manjih dobavljača u javnoj nabavi.
- Znatan udio bodova kriterija za dodjelu dodjeljuje se na temelju pristupa ponuditelja zaposlenicima i općenitom upravljanju uslugom i njezinom kvalitetom. Dobro upravljanje radom i osobljem presudno je za stabilnost tima, razvoj vještina zaposlenika i cjelokupnu kvalitetu rada. To ne doprinosi samo razvoju profesionalnih vještina pojedinaca, nego utječe i na cjelokupnu kvalitetu usluge.
- Procjena kvalitete zaposlenja (uključujući radne uvjete i stabilnost tima) poboljšava dobrobit i zadovoljstvo zaposlenika, čime se smanjuje stopa fluktuacije zaposlenika, a u konačnici i povećava kvaliteta usluga.

Druge koristi

- Posebna priroda usluge zahtijeva poznavanje objekata i korisnika usluge. Česte promjene u timu mogu dovesti do poteškoća i popratnih troškova, na primjer zbog upoznavanja novog zaposlenika s lokacijom. Stoga se čini da je stabilnost tima važan uvjet kvalitete usluge čišćenja.
- Tendencija dodjele ugovora samo na temelju najniže cijene može lako umanjiti kvalitetu usluga uz visok rizik od nezadovoljnih zaposlenika, kao i visoku stopu njihove fluktuacije.
- Nastojanje da se u obzir uzmu radni uvjeti zaposlenika lako se može prenijeti na druge javne naručitelje i druge usluge koje obavlja loše plaćeno osoblje.

Pouke i budući izazovi

- Kako bi se osigurala kvaliteta usluga, javni naručitelj mora uložiti više truda u fazu pripreme natječaja, upravljanje ugovorom i kvalitetom usluge.

- Za sljedeći sličan natječaj javni naručitelj vjerojatno će ponovno upotrijebiti prethodnu provjeru tržišta.
- U budućnosti bi Češka televizija htjela pronaći način za utvrđivanje ključnih pokazatelja uspješnosti usluga čišćenja te odavanje priznanja za izvanredne rezultate dobavljača, na primjer nagradom.

Kontakt

Martin Rajman, voditelj Središnjeg odjela za javnu nabavu, Češka televizija, Martin.Rajman@ceskatelevize.cz

6. Društvena odgovornost kao kriterij za dodjelu ugovora o čišćenju, Danska⁵

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: općina Ballerup, Danska

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / ciljevi javne nabave

U veljači 2019. općina Ballerup donijela je novu politiku javne nabave kojom daje veliku važnost društvenoj odgovornosti.

Politika⁶ ima šest glavnih ciljeva:

1. primjenu regulatornog okvira u korist građana i poduzeća
2. usmjerenost na čimbenike koji nisu cijena na sljedeći način:
 - dobavljači moraju izjaviti da su usklađeni sa zahtjevima u vezi s ljudskim pravima, radničkim pravima, zaštitom okoliša i borbom protiv korupcije
 - općina mora uključiti društvene čimbenike u postupke javne nabave kad god je to moguće (i odredbe o zapošljavanju u postupke za ugovore o uslugama i građevinskim radovima), a ako procijeni da to nije moguće, mora objasniti razloge
 - ako postoji sumnja da dobavljač ne poštuje obveze u pogledu društvene odgovornosti, općina provodi naknadnu provjeru i ima mogućnost raskida ugovora
3. primjenu dijaloga s tržištem i suradnje s poduzećima
4. pokretanje i provedbu zajedničkih natječaja
5. upotrebu digitalne javne nabave i elektroničke trgovine
6. osiguranje visoke razine usklađenosti.

Ugovor o uslugama čišćenja odabran je kao primjeren pilot-projekt za prvu upotrebu te odredbe.

Ugovor će trajati od 1. travnja 2020. do 31. prosinca 2023., uključujući mogućnost produljenja najviše dvaput, i to svaki put za 12 mjeseci.

Predmet

Svakodnevne usluge čišćenja i povremene usluge čišćenja prozora na 157 zgrada općine, uključujući javne škole, vrtiće, knjižnice, bazene i sportske dvorane.

Faza javne nabave i kriteriji

Kriteriji za dodjelu

U postupku dodjele ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda utvrđena je na temelju najboljeg omjera cijene i kvalitete s pomoću sljedećih postotaka:

⁵ <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:440930-2019:TEXT:HR:HTML>

⁶ https://ballerup.dk/sites/default/files/udbuds- og_indkoebspolitik_2019_0.pdf

- cijena: 60 %
- osiguranje kvalitete: 20 %
- društvena odgovornost: 20 %. U tom natječaju društvena odgovornost podrazumijevala je stvaranje prilika za zapošljavanje nezaposlenih osoba koje primaju socijalnu naknadu i osoba koje su na dugotrajnom bolovanju.

Faza izvršenja ugovora

Natječajna dokumentacija uključivala je i:

- odredbu o radu kojom se ponuditelj obvezuje na ispunjavanje općih standarda tržišta rada u vezi s plaćom i radnim uvjetima
- odredbu o društvenoj odgovornosti, koja sadržava popis posebnih zahtjeva povezanih s ljudskim i radničkim pravima, zaštitom okoliša i borbom protiv korupcije, na temelju 10 načela Globalnog sporazuma UN-a; preciznije, ugovaratelj se obvezuje osigurati usklađenost s temeljnim ljudskim pravima i osnovnim radničkim pravima zaštićenima konvencijama Međunarodne organizacije rada (ILO).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Društveni cilj općine bio je stvoriti mogućnosti zapošljavanja za dvije ciljne skupine:

- Nezaposlene primatelje socijalne naknade koji su „radno sposobni” i koji se suočavaju s drugim poteškoćama osim nezaposlenosti. Njima je potreban posebno osmišljen plan osposobljavanja, uključujući dodatne mjere za zapošljavanje⁷.
- Osobe na dugotrajnom bolovanju. Mnoge osobe iz te kategorije moći će nastaviti s radom kada ponovno budu sposobne za rad. Za povratak na tržište rada bit će im potreban plan osposobljavanja, a potencijalno i dodatne mjere.

Provjera

- Kako bi se provjerio potkriterij „društvene odgovornosti”, od ponuditelja se tražilo da dostave prijedlog koji je trebao uključivati:
 - Opis metodologije s pomoću koje je ponuditelj planirao pomoći prethodno navedenim ciljnim skupinama da se lakše zaposle. Na primjer, to se moglo postići opisom „plana osposobljavanja” i aktivnosti koje su u njega uključene.
 - Broj osposobljavanja/planova koje nude za svaku od dviju ciljnih skupina.
- Opisima ponuditelja dodijeljeni su bodovi na ljestvici od nula (najbolja moguća razina ispunjavanja kriterija) do osam (najniža moguća razina ispunjavanja kriterija) na temelju broja osposobljavanja/planova koje nude i predložene metodologije te procijenjene vjerojatnosti uspješnog učinka te metodologije.
- Bodovi su nakon toga pretvoreni u odgovarajući ekvivalent cijene. Izračun je proveden dijeljenjem prosječne ponuđene cijene svih ponuditelja s dodijeljenim „bodovima za društvenu odgovornost”. Tako je ugovor dodijeljen ponuditelju koji je imalo najniži kombinirani rezultat evaluacije prema sljedećoj formuli:
 - (ponuđena cijena x 0,6) +
 - ((prosječna cijena koju su ponudili ponuditelji / 8 x bodovi za osiguranje kvalitete) x 0,2) +

⁷ Prema danskoj aktivnoj politici tržišta rada postoji razlika između nezaposlene osobe koja se smatra „spremnom za zapošljavanje” i osobe koja se smatra „radno sposobnom”. „Radno sposobnoj” osobi potencijalno je potrebno osposobljavanje i/ili dodatne mjere za zapošljavanje.

- ((prosječna cijena koju su ponudili ponuditelji / 8 x bodovi za društvenu odgovornost) x 0,2).

Vrijednost ugovora

Procijenjena na 187 000 000 DKK, bez PDV-a (oko 25 milijuna EUR)

Instrument

- Članak 67. (o kriterijima za odabir ponude) i članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.
- Vodič o socijalnim odredbama danske Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača, u kojem se zahtijeva da državni, regionalni i općinski naručitelji razmotre primjenu socijalnih odredbi o sporazumima o obrazovanju i stažiranju te da navedu objašnjenje ako ih nisu primijenili.
- Nova politika javne nabave općine Ballerup za povećanje društvene odgovornosti⁸.

Akteri

- Javni naručitelj: Odjel javne nabave općine Ballerup
- Ugovorni pružatelj usluga: Coor Service Management A/S
- Potpora integraciji socijalnih odredbi: Zavod za zapošljavanje općine Ballerup, koji će biti preferirani partner uspješnog ponuditelja pri zapošljavanju.

Društveni učinci

- Tržište je vrlo dobro prihvatilo natječaj i kriterije društvene odgovornosti koje je uključivao.
- Uspješni ponuditelj, Coor Service Management A/S, usmjeren je na tri stupa održivosti. Poduzeće ima mnogo iskustva i uspješno je surađivalo s nizom zavoda za zapošljavanje u Danskoj, među ostalim i na revolucionarnom projektu OPI.
- Uspješni ponuditelj ponudio je rješenje koje je uključivalo metodu za koju se smatralo da podupire postizanje pozitivnih postupaka kod ciljne skupine (kandidata s drugim problemima osim nezaposlenosti), uključujući:
 - Uspostavu četiriju tečaja za osposobljavanje na četirima odabranim lokacijama u Ballerupu. Trajni upravitelj usluge i „pomagači” iz plana ugovaratelja i potpuni tečajevi za osposobljavanje i zapošljavanje kandidata. „Pomagači” imaju tradicionalnu ulogu učitelja.
 - Istodobno se osposobljavaju četiri kandidata. Čim se neki od kandidata zaposli, može se započeti s osposobljavanjem novog kandidata. Ugovaratelj očekuje da će svake godine sudjelovati osam kandidata.
 - Kandidati će biti dio tima na radnom mjestu i sudjelovat će u postepenom osposobljavanju, počevši s prikladnim brojem sati tjedno. Cilj je da se naučnici zaposle na uobičajenim radnim mjestima, potencijalno s fleksibilnim radnim vremenom ili subvencioniranom plaćom.
 - Tečaj osposobljavanja prilagođen je svakom pojedincu.
 - Ugovaratelj blisko surađuje sa zavodom za zapošljavanje. To uključuje posjećivanje, tečajeve za osposobljavanje, jezičnu obuku i mjere potpore.

Druge koristi

- Društveni kriteriji za dodjelu mogu biti učinkovit instrument za savladavanje neravnoteže među informacijama koje ima ponuditelj i onima koje ima javni naručitelj u pogledu društvene odgovornosti koja se može tražiti pri tržišnom natjecanju na određenom tržištu. Upotrebom društvenih kriterija za

⁸ Oko sedam od 10 danskih općina donijelo je službenu politiku javne nabave.

dodjelu javni naručitelj potiče tržište na natjecanje umjesto određivanja zahtjeva na temelju utemeljene pretpostavke.

Pouke i budući izazovi

- Čini se da su dobavljači i tržište vrlo zreli i da su spremni na društveno odgovoran rad, posebno sada kada je u Danskoj u određenim industrijama teško zaposliti radnu snagu.
- Politika javne nabave omogućila je odjelu za javnu nabavu snažan mandat za uključivanje društvenih čimbenika, što je olakšalo postupak.

Kontakt

Mette Kongsgaard Jensen, voditeljica javne nabave, općina Ballerup, Indkøb – Center for Økonomi, met@balk.dk

Kim Funk, savjetnica za javnu nabavu, općina Ballerup, Indkøb – Center for Økonomi, kimf@balk.dk

7. Uključivanje beskućnika pružanjem usluga čišćenja općini Wrocław

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: dioničko društvo Wrocławskie Mieszkania u vlasništvu općine Wrocław, Poljska

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / cilj javne nabave

Poziv na podnošenje ponuda rezerviran je za organizacije socijalne ekonomije i odnosi se na pružanje usluga čišćenja općini Wrocław.

Doprinosi i provedbi strategije razvoja socijalne ekonomije koju je izradio grad Wrocław kako bi riješio pitanja povezana s društvenom i profesionalnom reintegracijom. Strategija uključuje ojačanu društveno odgovornu javnu nabavu za lakše suočavanje s društvenim izazovima i uključivanje organizacija socijalne ekonomije. Konkretni društveni problem koji se rješava jest beskućništvo: u gradu živi oko 1000 beskućnika, što ga po broju beskućnika čini četvrtim gradom u Poljskoj.

Prije tog poziva u razdoblju od 2017. do 2018. postojao je sličan ugovor, koji je pružateljima usluga socijalne ekonomije pomogao da steknu više iskustva u javnim natječajima i pružanju javnih usluga. Ovaj je put vrijednost ugovora utrostručena.

Predmet

Pružanje usluga čišćenja na lokacijama i u povezanim objektima općine Wrocław.

Faza javne nabave i kriteriji

Ugovor je rezerviran za zaštićene radionice i gospodarske subjekte čiji cilj uključuje društvenu i profesionalnu integraciju osoba koje pripadaju društveno marginaliziranim skupinama i koji zapošljavaju najmanje 30 % radnika s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju u skladu s člankom 20. Direktive 2014/24/EU. Ugovaratelj ili podugovaratelj morali su i bez prekida tijekom izvršenja ugovora zapošljivati osobe s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju izravno na poslovima navedenima u pozivu za podnošenje ponuda.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- promicanje organizacija socijalne ekonomije
- promicanje pravednih uvjeta zapošljavanja
- integracija radnika u nepovoljnom položaju na tržište rada

Provjera

- U fazi podnošenja prijave: izjava ponuditelja o ispunjavanju kriterija zapošljavanja najmanje 30 % radnika s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju.
- Tijekom izvršavanja ugovora: javni naručitelj ima pravo provoditi inspekcije unutar područja primjene ugovora. Ugovaratelj ne mora biti prisutan tijekom inspekcije i nije nužno obavijestiti ugovaratelja o datumu inspekcije. Ugovaratelj mora platiti novčanu kaznu svaki put kada ne uspije ispuniti obvezu zapošljavanja osoba izravno na poslovima navedenima u sporazumu. Javni naručitelj može i raskinuti ugovor ako ugovaratelj ne ispuni svoje obveze i ne dostavi zadovoljavajuće objašnjenje.

Vrijednost ugovora

368 590 PLN (odnosno 86 100 EUR) za jednogodišnji ugovor (od travnja 2019. do travnja 2020.)

Instrument

- članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU (prenesen člankom 22. stavkom 2. poljskog Zakona o javnoj nabavi)
- lokalni program socijalne ekonomije grada Wrocława
- dekret gradonačelnika o preporuci primjene društvenih aspekata u svakom postupku javne nabave.

Poljskim nacionalnim pravom definirane su sljedeće kategorije osoba koje pripadaju društveno marginaliziranim skupinama:

- osobe s invaliditetom u smislu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, resocijalizaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom od 27. kolovoza 1997. (Službeni list iz 2011., stavka 721.),
- nezaposlene osobe u smislu Zakona o promicanju zapošljavanja i institucija tržišta rada od 20. travnja 2004. (Službeni list iz 2016., stavke 645., 691. i 868.),
- osobe lišene slobode ili puštene iz zatvora, koje prema zakonu od 6. lipnja 1997. – Kazneni zakonik (Službeni list, stavka 557.) imaju poteškoća s integracijom u društvo,
- osobe s mentalnim poremećajima u smislu Zakona o zaštiti mentalnog zdravlja od 19. kolovoza 1994. (Službeni list iz 2016., stavke 546. i 960.),
- beskućnici u smislu Zakona o socijalnoj pomoći od 12. ožujka 2004. (Službeni list iz 2016., stavka 930.),
- osobe kojima je Republika Poljska dodijelila status izbjeglice prema Zakonu o zaštiti stranaca u Republici Poljskoj od 13. lipnja 2003. (Službeni list iz 2012., stavka 680.; iz 2013., stavka 1650.; iz 2014., stavka 1004.; iz 2015., stavka 1607.; i iz 2016., stavka 783.),
- osobe do 30 godina starosti i osobe koje su navršile 50 godina, koje imaju status tražitelja zaposlenja i koje su nezaposlene,

- osobe koje pripadaju manjinama u nepovoljnom položaju, posebno nacionalnim i etničkim manjinama u smislu Zakona o nacionalnim i etničkim manjinama i regionalnom jeziku od 6. siječnja 2005. (Službeni list iz 2015., stavka 573.; i iz 2016., stavka 749.).

Akteri

- dioničko društvo *Wrocławskie Mieszkania* (u vlasništvu općine Wrocław) – javni naručitelj
- *Wrocławska Spółdzielnia Socjalna* (zadruga koja zapošljava osobe kojima prijete društvena isključenost) – pružatelj usluga kojem je dodijeljen ugovor

Društveni učinci

- *Wrocławska Spółdzielnia Socjalna* zapošljava osobe kojima prijete društvena isključenost, posebno beskućnike (90 % radne snage). Zadruga osigurava osposobljavanje za beskućnike, među ostalim o dobivanju vozačke dozvole. To je samo dio djelatnosti zadruge koji se djelomično javno financira, a nije bio obvezan za ugovor u pitanju.
- Zadruga je na temelju ugovora zaposlila četiri beskućnika.
- Ugovor je zadruzi omogućio da se proširi i ostvari društvenu i profesionalnu reintegraciju osoba uključenih u pružanje usluga čišćenja u okviru ugovora.

Druge koristi

- Ugovor je socijalnoj zadruzi bio prilika da zadobije povjerenje općine i pokaže joj da pružatelji usluga socijalne ekonomije mogu osigurati kvalitetne usluge.
- Rezervirani ugovori i socijalne odredbe još uvijek se rijetko upotrebljavaju u Poljskoj. Situacija se vidljivo poboljšala uz lokalni program socijalne ekonomije i dekret gradonačelnika Wrocława za promicanje organizacija socijalne ekonomije, među ostalim javnom nabavom.

Pouke i budući izazovi

- Nedostatak dobro razvijenog ekosustava socijalne ekonomije jedan je od izazova za grad Wrocław jer postoji samo nekoliko socijalnih poduzeća koja su rijetko u mogućnosti sudjelovati u natječajima. Grad je odlučio dodijeliti manje ugovore kako bi socijalna poduzeća i nevladine organizacije mogli postepeno steći iskustvo za sudjelovanje u većim natječajima.
- Na tržištu javnih nabava u Poljskoj, posebno u velikim gradovima, postoje vrlo specifični izazovi (niska stopa nezaposlenosti, velik broj ugovora na tržištu javnih nabava), stoga na javnim natječajima ne sudjeluje mnogo ponuditelja, a poduzeća koja žele sudjelovati imaju velike probleme pri pronalasku odgovarajućih zaposlenika. Zbog toga javni naručitelji nisu skloni dodavanju novih kriterija za javnu nabavu. Međutim, za neke je građane integracija na tržište rada i dalje izazov, stoga grad postepeno uvodi inicijative za sudjelovanje u javnoj nabavi za socijalna poduzeća i nevladine organizacije koje nude „zaštićena” radna mjesta i rade na profesionalnoj integraciji kako bi ih potaknuo na ponude.
- Cilj ugovora bio je i pokazati javnim naručiteljima da javna nabava može biti moćan alat za provedbu javne politike. Vrlo je važno pokazati javnim naručiteljima koliko se društvenih pitanja može riješiti javnom nabavom.

Kontakt

Marta Pawlaczyk, stručnjakinja za javnu nabavu, općina Wrocław, marta.pawlaczyk@wm.wroc.pl

8. Socijalne odredbe za jačanje socijalne kohezije usluga čišćenja i održavanja za Europsku komisiju

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: Ured za infrastrukturu i logistiku, Europska komisija (EK), Belgija

Sektor proizvoda ili usluga: čišćenje i održavanje zelenih površina

Uvod / cilj javne nabave

Ured za infrastrukturu i logistiku Europske komisije 2019. je tražio pružanje usluga čišćenja i održavanja zelenih površina u zatvorenom i na otvorenom prostoru zgrada Europske komisije u regiji glavnog grada Bruxellesa. Tom javnom nabavom javni naručitelj namjeravao je ojačati socijalnu koheziju pružanjem mogućnosti za osposobljavanje i društveno-profesionalnu integraciju. U natječajnoj dokumentaciji bile su predviđene dvije vrste socijalnih odredbi. Sve usluge koje je ugovaratelj pružao morale su ispunjavati zahtjeve u vezi sa zaštitom okoliša koje primjenjuje Komisija, posebno one u okviru politike sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja.

Predmet

Poziv na podnošenje ponuda odnosi se na:

- pružanje usluga čišćenja zgrada Europske komisije u regiji glavnog grada Bruxellesa (72 zgrade)
- čišćenje roleta, jedara, zavjesa i zastava
- opskrbu higijenskim proizvodima
- zaštitu od nametnika
- usluge čišćenja snijega oko zgrada (uključujući opskrbu soli za posipavanje)
- održavanje biljaka i zelenih površina i u zatvorenom (terase, dvorišta, vrtovi, biljke u teglama itd.) i na otvorenom prostoru, uključujući prolaze, vodene površine i pločnike pokraj zgrada i njihovih parkirališta.

Faza javne nabave i kriteriji

Poziv na podnošenje ponuda uključivao je dvije vrste odredbi o izvršenju ugovora.

Tijekom izvršenja ugovora ugovaratelj mora osigurati osposobljavanje za sve radnike koji su zaposleni na neodređeno ili određeno vrijeme (dulje od šest mjeseci) i koji sudjeluju u izvršenju ugovora o uslugama čišćenja. Ugovaratelj mora dostaviti plan osposobljavanja s detaljnim opisom obveznog osposobljavanja i godišnjeg ponovnog osposobljavanja cjelokupnog osoblja, neovisno o radnom stažu u poduzeću, kao i pojedinačne potvrde o osposobljavanju za osoblje na lokaciji (koje je izdalo vanjsko tijelo ili prema potrebi dokaz internog osposobljavanja) najkasnije dva mjeseca nakon stupanja ugovora na snagu.

Ugovor zahtijeva da se osoblje zaduženo za čišćenje redovito osposobljava i informira o metodama čišćenja, dozama i predostrožnostima koje je potrebno poduzeti pri rukovanju sa sredstvima za čišćenje, ambalažom i otpadom (sortiranje i odlaganje), kao i pri upotrebi strojeva. Ugovaratelj mora dostaviti potvrde o

osposobljavanju kojima se dokazuje da su sve osobe koje obavljaju usluge obuhvaćene ugovorom završile obvezno i prikladno stručno osposobljavanje u pogledu tehničkih aspekata, sigurnosti i zaštite okoliša.

Osposobljavanje bi se trebalo provoditi u skladu s predloženim modulima Centra za osposobljavanje za čišćenje ili specijaliziranim modulima prema potrebi. Za radnike koji su završili osnovno osposobljavanje prije više od osam godina potreban je modul za ponavljanje. Minimalno trajanje osposobljavanja po radniku tijekom trajanja ugovora iznosi 20 sati. Svake godine ugovaratelj mora osigurati osposobljavanje za najmanje 20 % ukupnog broja radnika zaposlenih na neodređeno ili određeno vrijeme koji sudjeluju u izvršenju ugovora, kao i za cjelokupno osoblje do kraja izvršenja ugovora. Osposobljavanje se može zamijeniti jezičnim tečajem za radnike čija razina poznavanja francuskog jezika nije na zadovoljavajućoj razini.

Drugom vrstom odredbe o izvršenju ugovora od ugovaratelja se zahtijeva da provede mjere društveno-profesionalne integracije za tražitelje zaposlenja koje je posebno teško zaposliti ili mjere društveno-profesionalne integracije za osobe s invaliditetom u okviru provedbe usluga povezanih s održavanjem biljaka i zelenih površina. Taj se zahtjev može ispuniti angažiranjem poduzeća socijalne ekonomije kao podugovaratelja čiji je glavni cilj društvena i profesionalna integracija osoba s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju i kod kojeg najmanje 30 % osoblja u radionicama, gospodarskim subjektima ili programima čine radnici s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju.

Ugovaratelj odabire zelene površine koje će održavati primjenom takve odredbe, koja mora biti najmanje 25 % ukupne godišnje količine uključene u prethodno navedene usluge.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Javni naručitelj ugovorom želi poboljšati stručne vještine i sigurnost osoblja koje izvršava ugovor putem zahtjeva za osposobljavanje svih zaposlenika koji sudjeluju u njegovu izvršenju (predviđeno je 700 zaposlenika).
- Drugi je cilj promicanje društveno-profesionalne integracije osoba s invaliditetom ili radnika u nepovoljnom položaju u smislu članka 20. Direktive 2014/24/EU.

Provjera

- Održavanje početnog sastanka ugovaratelja i javnog naručitelja važan je prvi korak provedbe i praćenja socijalne odredbe. Početni sastanak održava se mjesec dana nakon dodjele ugovora i obuhvaća sve socijalne odredbe koje je potrebno primijeniti. Na sastanku se detaljno raspravlja o socijalnim odredbama i utvrđuje se datum na koji se mora početi s njihovom primjenom ili datum prethodne procjene.
- Ugovaratelj jednom godišnje dostavlja popis radnika koji su završili osposobljavanje. Kopija potvrda i ovjera centra za osposobljavanje za čišćenje i/ili centra za učenje jezika mora se staviti na raspolaganje kao dokaz.
- Pri stupanju ugovora na snagu ugovaratelj dostavlja sljedeće dokumente javnom naručitelju u vezi s poduzećima socijalne ekonomije koja će biti njegovi podugovaratelji:
 - prihvaćanje obveze koje je potpisalo svako poduzeće socijalne ekonomije prema prethodnoj definiciji
 - dokaz da poduzeća socijalne ekonomije imaju valjano odobrenje ili ispunjavanje uvjeta primjene članka 20. Direktive 2014/24/EU; o tom će se dokazu izvijestiti dostavljanjem ovlaštenja (privremenog ili neograničenog) valjanog u trenutku ugovaranja usluga s poduzećem socijalne ekonomije ili dostavljanjem dosjea kojim se dokazuje usklađenost s uvjetima iz članka 20. Direktive 2014/24/EU.

- Sastanak radi prethodne evaluacije organizira se unutar dva mjeseca od dodjele okvirnog sporazuma kako bi se provjerilo razumijevanje socijalne odredbe. Treći se sastanak održava pri zaključenju okvirnog sporazuma kako bi se provjerilo ispravno izvršenje socijalne odredbe.
- Javni naručitelj i njegovi predstavnici imaju pravo provesti inspekciju i pratiti izvršenje socijalne odredbe. Svako kršenje socijalnih odredbi pri izvršenju koje utvrdi javni naručitelj ili druga osoba koja je za to ovlaštena javni naručitelj može smatrati neuspješnim izvršenjem ugovora.

Vrijednost ugovora

Ugovor traje četiri godine. Vrijednost ugovora iznosi 20 milijuna EUR godišnje, što je ukupno 80 milijuna EUR.

Instrument

- Članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) i članak 20. (o rezerviranim ugovorima) Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- javni naručitelj: Ured za infrastrukturu i logistiku Europske komisije
- potpora pri oblikovanju socijalnih odredbi: Actiris, javna služba za zapošljavanje regije glavnog grada Bruxellesa u Belgiji
- predstavnik belgijskih sindikata iz sektora čišćenja s kojim je provedeno savjetovanje pri pripremi postupka
- zaposlenici ugovaratelja koji provode ugovorene usluge čišćenja, koji mogu imati koristi od stručnog osposobljavanja i uključivanja na tržište rada predviđenog ugovorom

Društveni učinci

- Procjenjuje se da će na izvršenju ugovora raditi 700 radnika. Većina je njih niskokvalificirana i/ili u nepovoljnom položaju. Očekuje se da će obveza osposobljavanja i pružanja mogućnosti zapošljavanja doprinijeti poboljšanju njihova društvenog i profesionalnog uključivanja i sigurnosti, kao i poboljšanju njihovih vještina.

Pouke i budući izazovi

- Pri osmišljavanju socijalne odredbe u postupku javne nabave nije moguće upotrijebiti univerzalni pristup. Na primjer, paralelno s ovim postupkom javne nabave Ured za infrastrukturu i logistiku surađivao je sa službom Actiris na osmišljavanju odgovarajuće socijalne odredbe u postupku povezanom s građevinskim radovima. Međutim, u tom je slučaju socijalna odredba bila drugačija i prilagođena drugom tržištu. Socijalne odredbe moraju se osmišljavati tako da se u obzir uzmu sve osobitosti pojedinog postupka i tržišta.
- Suradnja sa službom Actiris, stručnim tijelom za provedbu socijalnih odredbi, pokazala se iznimno važnom za osmišljavanje najprikladnije socijalne odredbe za postupak.
- U okviru postupka podneseno je pet tehničkih ponuda. To pokazuje da je tržište spremno odgovoriti i provesti postupke za velike ugovore koji uključuju socijalne odredbe.

Kontakt

Pierre-Olivier Bindels, voditelj odjela, Ured za infrastrukturu i logistiku, Europska komisija, Pierre-Olivier.BINDELS@ec.europa.eu

9. Osiguranje društveno odgovornih radnih uvjeta u malteškom sektoru čišćenja

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: Sudski odjel, Malta

Sektor proizvoda ili usluga: usluge čišćenja

Uvod / cilj javne nabave

Kako bi se smanjili nesigurni radni uvjeti i potaknule jednake cijene, malteški Sudski odjel odlučio je 2019. da će se javna nabava usluga poput čišćenja, koje obavljaju osobe zaposlene na nesigurnim, vrlo nekvalitetnim radnim mjestima, provoditi putem kriterija za dodjelu prema najboljem omjeru cijene i kvalitete umjesto samo prema cijeni ili trošku.

Kako bi to ostvario, javni naručitelj primijenio je društvene kriterije za dodjelu koji su bili povezani s predmetom ugovora i razmjerni uslugama koje su se tražile.

Predmet

Javna nabava usluga čišćenja uz upotrebu sredstava za čišćenje pogodnih za okoliš u Sudskom odjelu (Malta) i Uredu javnog tužitelja.

Faza javne nabave i kriteriji

Najbolji omjer cijene i kvalitete računa se usporedbom tehničke kvalitete i cijene u omjeru 60 : 40.

Primjenjuje se sljedeća tablica za evaluaciju:

- osposobljavanje, vještine i sposobnosti zaposlenika: najviše šest bodova
- upravljanje ugovorom i poslovanje (točnost, razina usluge, krizni planovi, metodologija, zahtjevi za izvještavanje, zelena javna nabava – sredstva za čišćenje): najviše 64 boda
- jednake mogućnosti i radni uvjeti: najviše 30 bodova.

U vezi s jednakim mogućnostima, gospodarski subjekt mora dostaviti:

- dokaz da je poslodavac koji pruža jednake mogućnosti u skladu s potvrdom jednakosti ili slično (dodatno) (2 boda)
- dokaz da ispunjava pravne zahtjeve za zapošljavanje osoba s invaliditetom (obvezno) (2 boda).

U vezi s radnim uvjetima, gospodarski subjekt mora dostaviti dokaz o sljedećem:

- postojeći/potencijalni zaposlenici imaju pisani ugovor (obvezno) (2 boda)
- plaće se isplaćuju kreditnim transferom, čiji trošak snosi ugovaratelj (obvezno) (2 boda)
- planirani raspored datuma za plaćanje u 2019. i 2020. na kojem su naznačeni datumi na koje se plaće isplaćuju zaposlenicima (dodatno) (najviše 3 boda)
- zaposlenicima se dostavlja detaljan obračun plaće (obvezno) (3 boda)
- dokaz osiguranja za zaposlenike u slučaju ozljede na radu (dodatno) (3 boda)

- izjava ugovaratelja o tome da se zaposlenici mogu učlaniti u sindikat (nisu im nametnuta ograničenja) (obvezno) (3 boda)
- kopija valjanog kolektivnog ugovora koji je na snazi i registriran u Odjelu za industrijske i radne odnose (dodatno) (3 boda)
- naknada za troškove prijevoza ili pružanje usluge prijevoza – (dodatno) (2 boda)
- resursi za zdravlje i sigurnost (sustavi osiguranja kvalitete koje je ugovaratelj uspostavio radi osiguranja dobrog / sigurnog radnog okruženja) (obvezno) (pet bodova)

„samostalni poduzetnici / poduzeća bez zaposlenika” koji su surađivali s poznatim podugovarateljima treće strane u vrijeme natječaja morali su dostaviti i potrebne dokaze prema zahtjevima za „poduzeća sa zaposlenicima” u ime podugovaratelja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Poziv na podnošenje ponuda osmišljen je tako da se osigura da gospodarski subjekti:

- zaposlenicima pružaju osnovno osposobljavanje o čistoći i higijeni
- promiču jednake mogućnosti i usklađeni su s pravnim zahtjevima povezanim sa zapošljavanjem osoba s invaliditetom
- osiguravaju dostojanstvene radne uvjete i pridržavaju se osnovnih socijalnih i radničkih prava
- imaju sustav osiguranja kvalitete, među ostalim za sigurnost i zdravlje na radu.

Provjera

Ponuditelji su morali dostaviti sljedeće dokumente kako bi ispunili potkriterije jednakih mogućnosti i radnih uvjeta:

- kopiju potvrde jednakosti Nacionalne komisije za promicanje jednakosti (ili istovrijednu potvrdu)
- odgovarajuću dokumentaciju iz centra za zapošljavanje ili relevantnog državnog tijela kao dokaz da gospodarski subjekt ispunjava pravni zahtjev zapošljavanja osoba s invaliditetom
- kopiju ugovora između ponuditelja i jednog zaposlenika
- sporazum s bankom ili pisanu komunikaciju između ponuditelja i banke kojom se potvrđuje izravna kreditna isplata plaća
- kopiju obračuna plaće
- kopiju osiguranja od odgovornosti poslodavca
- izjave gospodarskog subjekta o tome da se zaposlenici mogu učlaniti u sindikat bez ograničenja
- kopiju valjanog kolektivnog ugovora (ako je primjenjivo).

Podneseno je devet ponuda. Prema izvješću o evaluaciji tri su ponuditelja imala konačni prosječni tehnički rezultat iznad 65 bodova. Ostalih šest ponuditelja smatralo se tehnički neusklađenima jer nisu ispunili jedan ili više obveznih kriterija.

Vrijednost ugovora

486 944,80 EUR bez PDV-a u trajanju od 36 mjeseci

Instrument

- Članak 67. o kriterijima za odabir ponude Direktive 2014/24/EU

Akteri

- Javni naručitelj: Odjel za ugovore (središnje državno tijelo)
- Krajnji korisnik: Sudski odjel
- Ugovorni pružatelj usluga: Specialist Group Cleaners Ltd.
- Ponuditelji: gospodarski subjekti koji pružaju traženu uslugu
- Krajnji primatelj: zaposlenici uspješnog ponuditelja

Društveni učinci

- Odjel za javnu nabavu u ime javnog naručitelja naveo je da je „postupak upotrijebljen u natječaju imao pozitivan učinak u pogledu svijesti poslodavaca o potrebi osiguranja dobrih radnih uvjeta za zaposlenike koji pružaju uslugu. S obzirom na to da je natječaj prema nacrtu uključivao niz obveznih zahtjeva povezanih s dobrim radnim uvjetima, kao posljedicu je imao bolje radne uvjete za predmetne zaposlenike”.

Druge koristi

- Ova se praksa može primijeniti u drugim sektorima u kojima su radna mjesta nesigurna i vrlo nekvalitetna. Javna uprava Malte namjerava promicati upotrebu mehanizma najboljeg omjera cijene i kvalitete u postupcima javne nabave radi poboljšanja radnih uvjeta u sektorima u kojima su radna mjesta nekvalitetna.
- Pozivi za dodjelu ugovora o javnoj nabavi objavljuju se u državnom sustavu e-nabave (na internetskim stranicama www.etenders.gov.mt), kao i u *Službenom listu Europske unije* (ako su iznad praga EU-a). Javni naručitelji mogu pretraživati sustav kako bi pronašli slične javne nabave i pregledali kriterije najboljeg omjera cijene i kvalitete, kao i poziv za dodjelu ugovora o javnoj nabavi općenito, zbog čega je ostalima lakše primijeniti tu praksu.

Pouke i budući izazovi

- U konceptualnom će se smislu praksa održati, ali Odjel za ugovore nastaviti će usavršavati kriterije za dodjelu pri izradi nacrtu matrice najboljeg omjera cijene i kvalitete za pružanje usluge koju obavljaju osobe zaposlene na nesigurnim, vrlo nekvalitetnim radnim mjestima.
- Iako je Odjel za ugovore objavio predloške za pružanje usluga koje obavljaju osobe zaposlene na nesigurnim, vrlo nekvalitetnim radnim mjestima, javnim naručiteljima savjetuje se da prilagode kriterije za odabir prema najboljem omjeru cijene i kvalitete u skladu s potrebama pojedinačnog postupka javne nabave.
- Preporučuje se savjetovanje s nadležnim tijelima pri izradi nacrtu kriterija za dodjelu kako bi se osiguralo da kriteriji nisu restriktivni i da omogućavaju široko tržišno natjecanje.

- Međutim, savjetovanje s Odjelom za ugovore i njegove smjernice svakako se preporučuju radi razmjene znanja i ažuriranja predložaka prema potrebi.

Kontakt

Anthony Cachia, glavni direktor (UGOVORI), Odjel za ugovore, Ministarstvo financija i finansijskih usluga, anthony.j.cachia@gov.mt, +356 25670100

10. ***Uključivo i održivo upravljanje objektima za Olimpijske igre 2024.***

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: Odbor za organizaciju Olimpijskih i Paraolimpijskih igara PARIS 2024, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: upravljanje objektima (popravak i održavanje, opće upravljanje, opskrba proizvodima za čišćenje i higijenu, gospodarenje otpadom, opskrba prehrambenim proizvodima)

Uvod / cilj javne nabave

Odbor za organizaciju Olimpijskih i Paraolimpijskih igara PARIS 2024 predan je ostvarenju „najuključivijih i najodrživijih Olimpijskih igara u povijesti”. Na razini javne nabave taj pristup prenosi se u snažno djelovanje Odbora PARIS 2024 i njegovih dobavljača u pogledu zaštite okoliša i društvene odgovornosti.

Kako bi se poboljšao pristup poduzeća socijalne ekonomije ugovorima povezanim s Olimpijskim igrama, Odbor PARIS 2024 u svibnju 2018. pokrenuo je „platformu solidarnosti ESS 2024”⁹ u suradnji s gradom Parizom, poduzećem SOLIDEO (javno poduzeće koje nadgleda rad na Olimpijskim i Paraolimpijskim igrama), udrugom LES CANAUX (neprofitna udruga koja podupire socijalnu i solidarnu ekonomiju, društvenu inovaciju i aktere kružnoga gospodarstva) i organizacijom Yunus Centre (nevladina organizacija koja podupire socijalno poslovanje i uključivanje). Uz troškove za olimpijsku infrastrukturu koji iznose 3 milijarde EUR, ciljevi platforme ESS 2024 uključuju:

- usmjeravanje 25 % vrijednosti nabave u socijalna poduzeća te mala i srednja poduzeća
- osiguranje toga da 10 % radnih sati na građevinskim poslovima te poslovima povezanim s opremom i održavanjem odrade radnici u nepovoljnom položaju.

Kako bi se postigli ti ciljevi, platforma ESS 2024:

- pruža strateško i pravno praćenje poziva na podnošenje ponuda, mogućnosti zapošljavanja i očekivanja organizatora Olimpijskih i Paraolimpijskih igara PARIS 2024
- organizira sastanke socijalnih poduzeća, organizatora Olimpijskih igara i velikih društava radi promicanja socijalnih poduzeća kao potencijalnih dobavljača u konzorcijima ili u ulozi podugovaratelja velikih dobavljača
- pruža alate i potporu kako bi pomogla socijalnim poduzećima da ispune zahtjeve za podnošenje ponude
- prati i mjeri društveni učinak i utjecaj na okoliš Odbora PARIS 2024 u suradnji sa sveučilištima, dionicima poduzeća socijalne ekonomije, skupinama za strateško promišljanje, međunarodnim organizacijama itd.
- prati najbolju praksu u drugim državama i širi najbolju praksu koju provode francuski javni naručitelji za Olimpijske igre.

U nastavku se promatra postupak za „upravljanje objektima” kao primjer načina na koji platforma podupire društveno odgovornu javnu nabavu.

Predmet

⁹ <https://ess2024.org>

Mješoviti okvirni sporazum za upravljanje objektima, uključujući opskrbu proizvodima za čišćenje i higijenu, gospodarenje otpadom, opće upravljanje objektima, opskrbu prehrambenim proizvodima, delegirano upravljanje ugovorima i regulatornu kontrolu za sjedište Odbora PARIS 2024.

Faza javne nabave i kriteriji

Postupak javne nabave pokrenut je u jesen 2019. kao pregovarački postupak s pozivom na nadmetanje u skladu s člancima L. 2124-3 i R. 2124-3 francuskog Zakona o javnoj nabavi.

Tijekom prve faze postupka javni naručitelj pozvao je gospodarske subjekte da do 4. listopada 2019. izraze interes za sudjelovanje u nadmetanju.

Poziv je objektivno definiran i bio je otvoren za sva zainteresirana poduzeća, neovisno o pravnom obliku ili državi članici u kojoj su osnovana. Kandidati su ocijenjeni prema trima kriterijima:

- profesionalni kapacitet (40 %)
- tehnički kapacitet (40 %)
- financijski kapacitet (20 %).

U drugoj fazi postupka (koja je pokrenuta krajem listopada 2019.) odabrani kandidati dostavili su početne ponude, koje su ocijenjene prema kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude: 30 % bodova za cijenu i 70 % bodova za kvalitetu i druge kriterije (uključujući 10 % za kvalitetu, higijenu, sigurnost i poštovanje prema okolišu te 5 % za planiranje napretka i inovacija).

Cilj kriterija „planiranje napretka i inovacija” bio je utvrditi kako bi se isporuka usluga mogla organizirati tako da se osigura poboljšani model isporuke s posebnim naglaskom na važne čimbenike koji utječu na kvalitetu, troškove i rezultate društveno odgovornog poslovanja.

Na kraju faze prijave dva su poduzeća odabrana za posjet lokacijama na koje se postupak javne nabave odnosi i dostavljanje ponude: Samsic i Arteis. Nakon zaprimanja ponuda Odbor za organizaciju Olimpijskih i Paraolimpijskih igara PARIS 2024 sastao se s dvama odabranim kandidatima radi pregovora. Pri zaključenju pregovora ponuditelji su dostavili svoje konačne ponude, koje su ocijenjene prema istim kriterijima koji su primijenjeni za ocjenjivanje početnih ponuda. Ugovor je dodijeljen poduzeću Arteis. Vitaservices, socijalno poduzeće za integraciju na tržište rada podgovaratelj je poduzeća Arteis.

Vitaservices je dio [grupe Vitamine T](#), čija je misija na tržište rada uključiti dugotrajno nezaposlene osobe, izbjeglice, tražitelje azila, samohrane roditelje, mlade osobe koje nisu zaposlene, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET-ovi), starije radnike koji imaju poteškoće s ponovnom prilagodbom svojih vještina ili povratkom na tržište rada te osobe izložene riziku od siromaštva ili iz područja u nepovoljnom položaju.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Pri izvršenju ugovora pružatelji usluge moraju:

- poštovati socijalno zakonodavstvo i zakonodavstvo o zapošljavanju osoba s invaliditetom
- zajamčiti dostojanstvene radne uvjete
- promicati uključivanje i razvoj osoblja (odnosno zapošljavati osobe iz osjetljivih skupina ili skupina u nepovoljnom položaju, promicati rodnu ravnopravnost i poboljšanje vještina, posebno osoba iz osjetljivih skupina, poboljšati jednake mogućnosti zapošljavanja)
- poduzeti radnje za poboljšanje lokalnog gospodarskog razvoja (odnosno otvaranje i održavanje novih radnih mjesta, partnerstva s lokalnim akterima i projekti s ciljem razvoja vještina, znanja i iskustva na području na kojem će se održati Olimpijske igre u Parizu)
- od ponuditelja se tražilo da predstave aktivnosti kojima će doprinijeti ciljevima strategije društveno odgovornog poslovanja koju promiče javni naručitelj.

Pružatelji usluga pozvani su da javnom naručitelju predstave sve mjere koje su proveli kako bi ispunili te obveze. Javni naručitelj može u svakom trenutku od pružatelja usluga zatražiti dokaze o poduzetim mjerama.

Provjera

U fazi prijave ponuditelji i podugovaratelji morali su dostaviti detaljno tehničko izvješće u kojemu su navedeni sve osoblje, materijali i metode koje namjeravaju upotrijebiti za izvršenje ugovora. Ponuditelji su pozvani da uspostave postupke i radnje kojima se stvara vrijednost za osoblje i zajednicu, posebno u vezi sa sljedećim:

- općim upravljanjem poduzećem
- zapošljavanjem osjetljivih osoba ili osoba u nepovoljnom položaju
- promicanjem rodne ravnopravnosti na radnome mjestu
- razvojem vještina osoblja, posebno kapaciteta i zapošljivosti osjetljivih skupina ili skupina u nepovoljnom položaju i
- raznolikošću i jednakim mogućnostima na radnome mjestu.

Javni naručitelj provjerava izvršenje ugovora putem sastanaka s ugovarateljem te mjesečnih, tromjesečnih i godišnjih izvješća o radu. Ugovaratelji i podugovaratelji moraju izvještavati o prethodno navedenim stavkama na sastancima o napretku s javnim naručiteljem i u izvješćima o radu.

Rezultati se prate prema dvjema vrstama pokazatelja: operativnim pokazateljima i važnim pokazateljima upravljanja. Operativni pokazatelji pratit će se na mjesečnoj osnovi i odnose se na sljedeće elemente:

- poštovanje razina kvalitete
- usklađenost s vremenom odgovora
- praćenje preventivnog održavanja
- dostupnost opreme
- broj žalbi
- usklađenost sa sigurnosnim pravilima.

Svaki pokazatelj nosi od 0 do 10 bodova, a maksimalan ukupan broj bodova iznosi 100. Ako se postignuti rezultati ocijene s manje od 80 bodova, primjenjuju se novčane kazne (definirane pri potpisivanju ugovora).

Važni pokazatelji upravljanja pratit će se tijekom tromjesečnog i godišnjeg preispitivanja te sastanka za preispitivanje ugovora. Pokazateljima će se mjeriti cjelokupni rezultati ugovora: zadovoljstvo korisnika prilagodljivost proaktivnost upravljanje uslugama planovi za napredak. Ponuditelji su morali predložiti planove za praćenje i mjerenje koje je trebao odobriti javni naručitelj.

Vrijednost ugovora

Ugovorom su predviđeni i dio koji obuhvaća jednokratni iznos i dio koji obuhvaća narudžbenice i naknadne ugovore. Ugovor se zaključuje bez minimalne ili maksimalne vrijednosti ili količine.

Ugovorene usluge plaćat će se:

- u skladu s cjenikom u prilogu ugovoru za dio koji se izvršava na temelju narudžbenica
- u skladu s jednokratnim iznosom u globalnom i fiksnom analitičkom prikazu u prilogu ugovoru za dio koji se izvršava na temelju jednokratnog iznosa

- u skladu s jednokratnim iznosom naknadnog ugovora za dio koji se izvršava na temelju naknadnih ugovora.

Cijene nisu podložne izmjenama.

Vrijednost podugovora između poduzeća Arteis i Vitaservices iznosi 80 850 EUR za minimalno trajanje od 11 mjeseci i 132 200 EUR za maksimalno trajanje od 18 mjeseci. Nakon 11 mjeseci ugovor se može produljiti na mjesečnoj osnovi do kraja svibnja 2021.

Instrument

- Članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) i članak 71. (o podugovaranju) Direktive 2014/24/EU.
- „Strategija naslijeđa i održivog razvoja” Odbora PARIS 2024, kojom se od svih pružatelja usluga zahtijeva da se obvežu na četiri aspekta društveno odgovornog poslovanja (higijena, zaštita okoliša, sigurnost na radu i društveni aspekti) i da u svojim ponudama predstave određene radnje društveno odgovornog poslovanja za dodatnu društvenu i ekološku vrijednost.
- Javni naručitelj popratio je ugovornu dokumentaciju Uredbom o pregovaranju utvrđujući posebna pravila za pregovarački postupak.

Akteri

- Javni naručitelj: Odbor za organizaciju Olimpijskih i Paraolimpijskih igara PARIS 2024
- Sudionici pregovora: Samsic i Arteis
- Ugovaratelj: Arteis
- Podugovaratelj: Vitaservices, socijalno poduzeće za integraciju na tržište rada
- Potpora: platforma solidarnosti ESS

Društveni učinci

- Tijekom prvih šest mjeseci rada (od svibnja 2018.) platforma ESS 2024 postigla je sljedeće:
 - 20 ugovora dodijeljeno je poduzećima socijalne i solidarne ekonomije (dostavljanje pripremljene hrane, savjetovanje i logistika)
 - više od 350 organizacija socijalne i solidarne ekonomije sudjelovalo je na radionicama i sastancima o izvršenju plana za Olimpijske igre u Parizu 2024.
 - dva međunarodna seminara s organizatorima Olimpijskih igara u Londonu 2012. i Rio de Janeiru 2016. radi razmjene i širenja dobre prakse
 - u aktivnosti platforme ESS 2024 uključeno je 40 partnera
 - pokretanje platforme ESS 2024 na cijelom državnom području Francuske u listopadu 2019.
- Potpora i usluge platforme solidarnosti ESS pokazale su se korisnima s obzirom na to da je Vitaservices dobio ugovor. Zahvaljujući platformi solidarnosti ESS održan je sastanak između poduzeća Vitaservices i ponuditelja Arteis, kao i sastanak između poduzeća Vitaservices i glavnog direktora za javnu nabavu Odbora PARIS 2024. Platforma ima i vrlo važnu ulogu u povećanju svijesti javnih naručitelja o posebnostima integracije radnika u nepovoljnom položaju na tržište rada.
- Vitaservices je morao zaposliti šest zaposlenika prethodnog ugovaratelja. To je obveza koja u Francuskoj postoji radi zaštite zaposlenika pružatelja usluga čišćenja. Osim toga, Vitaservices je zaposlio voditelja tima i osobu koja se smatra radnikom u nepovoljnom položaju u skladu s člankom 20. Direktive 2014/24/EU. Vitaservices nadomješćuje zaposlenike koji su na bolovanju, godišnjem odmoru, očinskom, porodiljnom ili roditeljskom dopustu osobama koje su u programu integracije na tržište rada.

Druge koristi

Ovu bi inicijativu vrlo lako mogli primijeniti i javni naručitelji u drugim državama, sportske udruge ili društva koja organiziraju velike sportske, kulturne i slične događaje, kao i javni naručitelji koji dodjeljuju velike javne radove.

Pouke i budući izazovi

- Važnost općeg konsenzusa na više razina u vezi s uključivanjem i održivim razvojem kao primarnim ciljem vjerojatno je najvažnija pouka iz cjelokupne inicijative. Uključivanje i održivi razvoj središnji su dio i identitet Olimpijskih igara u Parizu 2024. Taj vizionarski pristup kao posljedicu je imao široko kolektivno preuzimanje obveza.
- Primjer „upravljanja objektima” dokaz je da je podugovaranje koristan alat za poboljšanje sudjelovanja malih i srednjih gospodarskih subjekata, uključujući socijalna poduzeća. Nažalost, Odbor PARIS 2024 nema aktere koji prate kako se postupak integracije na tržište rada provodi u praksi tijekom izvršenja ugovora uz sve druge zadaće kojima se bavi. Iako su resursi za njihovo angažiranje u slučaju većih ugovora predviđeni francuskim zakonom, nemaju ih svi javni naručitelji u Francuskoj.

Kontakt

Yoko Youssouf, voditeljica programa, Yunus Center, yoko.youssouf@yunussporthub.com

Baptiste Odin, Responsable Développement Ile-de France, grupa Vitamine T, baptiste.odin@groupevitaminet.com

SEKTOR 2. Građevinarstvo

11. Upotreba oznaka treće strane za osiguranje društveno odgovorno dobivenog prirodnog kamena za građevinske radove

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: okrug Friedrichshain-Kreuzberg, Berlin, Njemačka

Sektor proizvoda ili usluga: građevinarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

Pri ponovnom popločavanju trga Mehringplatz od 2018. do 2019. okrug Friedrichshain-Kreuzberg u Berlinu odlučio je ojačati svoju društveno odgovornu javnu nabavu putem pilot-natječaja za certificirano odgovorno dobiven prirodni kamen. Na to se usmjerio zbog ozbiljnih kršenja ljudskih i radničkih prava do kojih često dolazi unutar sektora, uključujući ozbiljne rizike za zdravlje i život osoba koje rade u rudnicima i na obradi, kao i dječji rad, preniske plaće i nedostatak mjera zaštite zdravlja i sigurnosti.

U skladu sa Zakonom o natječajima i javnoj nabavi grada Berlina, ugovaratelji moraju dokazati da su usklađeni s radnim i socijalnim standardima. Međutim, prethodno oslanjanje na osobne izjave nije bilo pouzdan dokaz za oblikovanje politika. Friedrichshain-Kreuzberg odlučio je bolje iskoristiti oznake kvalitete koje su razvijene posljednjih godina za dokazivanje usklađenosti sa standardima Međunarodne organizacije rada i drugim standardima, kao što su oznake Xertifix¹⁰ ili Fair Stone¹¹.

Predmet

rekonstrukcija trga Mehringplatz

Faza javne nabave i kriteriji

U svojoj su ponudi ponuditelji morali navesti u kojim se državama / na kojim se državnim područjima vadi i proizvodi kamen koji će upotrijebiti za izvršenje ugovora te dostaviti izjavu kojom se obvezuju na isporuku kamena koji je u skladu sa svim radnim i socijalnim standardima koji su navedeni u tehničkim specifikacijama. Ako ne dostave tu izjavu, ponuda se neće dalje razmatrati.

Od ponuditelja je zatraženo da pri dostavljanju ponude navedu potvrde ili istovrijedan dokaz o tome da će se kamen dobivati od odgovornih poduzeća za rudarenje i proizvodnju. Za kamen iz država navedenih na popisu zemalja u razvoju Odbora za razvojnu pomoć (OECD-ov popis svih država s niskim i srednjim prihodima)¹² usklađenost s obveznim socijalnim standardima može se dokazati na jedan od sljedećih načina:

¹⁰ Xertifix se bori protiv dječjeg i prisilnog rada u rudnicima i na obradi prirodnog kamena u državama kao što su Indija, Kina i Vijetnam. Oznakom se jamči usklađenost s minimalnim socijalnim standardima u pogledu uvjeta i praksi u kamenolomima i pogonima za preradu u zemljama podrijetla. Dostupna je i oznaka Xertifix PLUS, za koju je potrebno ispuniti dodatne zahtjeve. U svim proizvodnim postrojenjima kojima je dodijeljena oznaka Xertifix provodi se inspekcija dvaput godišnje.

¹¹ Fair Stone je međunarodni socijalni standard za uvoz prirodnog kamena s tržišta u razvoju i nastajanju. Dodjeljuje se proizvodima koji se proizvode u skladu s osnovnim konvencijama o radu Međunarodne organizacije rada i koji se mogu pratiti putem softvera Tracing Fair Stone te pri čijoj se proizvodnji primjenjuju mjere zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti.

¹² Taj pristup može se opravdati prema načelu jednakog postupanja, kojim se zahtijeva da se s usporedivim situacijama ne postupa na različiti način te da se s različitim situacijama ne postupa na isti način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano. U ovom slučaju smatra se da je različit profil rizičnosti u vezi s kršenjem osnovnih radničkih prava u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju opravdan za različito postupanje s njima u upitniku.

- potvrda Xertifix
- potvrda Fair Stone
- sve ostale potvrde s detaljnim informacijama o određenom proizvodu koje su istovrijedne obveznim standardima, podložne neovisnoj reviziji.

Osim toga, s obzirom na to da ugovaratelji u tom sektoru obično nabavljaju kamen nakon dodjele ugovora, konačni dokaz usklađenosti s radnim i socijalnim standardima može se dostaviti tek pri dostavi kamena.

Odabrani ugovaratelj mora nabaviti prirodan kamen za izvršenje ugovora isključivo iz kamenoloma i od poduzeća za obradu koja su očito usklađena sa svim osnovnim standardima Međunarodne organizacije rada (navedenima u nastavku pod „cilj i/ili referentna norma socijalne politike“). Uz to, ugovaratelj se mora obvezati na daljnja poboljšanja i ispunjavanje sljedećih dodatnih radnih i socijalnih standarda:

- sigurnosti i zdravlja na radu za radnike (zaštitna odjeća, svođenje kontakta sa silicijevim dioksidom i drugim mineralnim prahom na najmanju moguću mjeru)
- isplatu zakonske minimalne plaće u skladu sa zahtjevima u državi vađenja i obrade.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- zabrana prisilnog rada prema konvencijama Međunarodne organizacije rada br. 29 i br. 105
- sloboda udruživanja i zaštita prava na organiziranje u skladu s konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 87 i prava na kolektivno pregovaranje u skladu s konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 98
- zabrana dječjeg rada prema konvencijama Međunarodne organizacije rada br. 138 i 182
- isplata jednake plaće za jednak rad u skladu s konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 100 i nediskriminacija pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, kako je definirano u konvenciji Međunarodne organizacije rada br. 111

Provjera

Dokaz usklađenosti s radnim i socijalnim standardima mora se dostaviti pri dostavi ponuda i pri isporuci kamena u obliku potvrde neovisne organizacije za dodjelu potvrda (ili istovrijedan dokaz koji ispunjava navedene uvjete) kojom se potvrđuje da su provjereni socijalni standardi u kamenolomima i proizvodnim postrojenjima od kojih je kamen nabavljen.

Ugovaratelj koji obavlja radove mora imati potpunu i provjerivu dokumentaciju za pregled, koja mora biti dostupna javnom naručitelju na zahtjev. Ako ugovaratelj prekrši bilo koju ugovornu obvezu, može se primijeniti novčana kazna u iznosu od 1 % vrijednosti ugovora za pojedinačno kršenje ili, u slučaju više kršenja, najviše 5 % vrijednosti ugovora.

Ako ugovaratelj vlastitom krivnjom izgubi status odgovornog dobavljača, javni naručitelj ima pravo raskinuti ugovor, a ugovaratelj mu mora platiti posljedične troškove, posebno trošak ponovnog raspisivanja natječaja.

Instrument

- Članak 43. o oznakama Direktive 2014/24/EU.
- Natječaj ispunjava i nadmašuje zahtjeve utvrđene u članku 8. stavku 1. Zakona o natječajima i javnoj nabavi grada Berlina (BerlAVG, 8. srpnja 2010.) – roba za izvođenje ugovora nije nabavljena ili

proizvedena uz nepridržavanje minimalnih osnovnih radnih standarda Međunarodne organizacije rada¹³.

Akteri

Javni naručitelj: Okružni ured Friedrichshain-Kreuzberg

Organizacija koja pruža potporu: nevladina organizacija za održivi razvoj NGO WEED

Društveni učinci

- Primjenom neovisno potvrđenih oznaka kvalitete Friedrichshain-Kreuzberg osigurava da kamen nabavljen u okviru ugovora dolazi samo iz društveno odgovornih izvora.
- Promicanjem neovisne provjere u sektoru rudarenja i obrade kamena pomaže se u povećanju transparentnosti u sektoru u kojem često dolazi do kršenja socijalnih i radničkih prava, kao i u promicanju standarda koji nadilaze osnovne konvencije Međunarodne organizacije rada.

Pouke i budući izazovi

- Cilj je ovog natječaja primijeniti iskustva stečena tijekom prethodnih ugovora, prema kojima osobne izjave ne sadržavaju dovoljno informacija koje mogu poslužiti kao temelj za pouzdano donošenje odluka i osiguranje ostvarenja društveno odgovornih ciljeva.
- Upotreba oznaka kvalitete koje dodjeljuju neovisni revizori relevantna je strategija u nizu sektora koji imaju sličan lanac opskrbe, kao što su ugovori o uslugama ili radovima za koje ugovaratelji kupuju materijal tek nakon dodjele ugovora.
- Friedrichshain-Kreuzberg tražio je i više od osnovnih zahtjeva Međunarodne organizacije rada. Okrug smatra da je nadilaženje tih zahtjeva u pogledu plaća te sigurnosti i zdravlja na radu potrebno kako bi se nabavili doista društveno odgovorni proizvodi.

Kontakt

Helena Jansen, koordinatorica regionalne razvojne politike, Okružni ured Friedrichshain-Kreuzberg, Berlin,
Helena.Jansen@ba-fk.berlin.de

¹³<http://gesetze.berlin.de/jportal/?quelle=jlink&query=VergabeG+BE&psml=bsbeprod.psml&max=true&aiz=true>

12. Stvaranje prilika za zapošljavanje putem odredaba o integraciji na tržište rada

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: departman Ille-et-Vilaine, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: građevinarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

Departman Ille et Vilaine objavio je 2018. pozive na podnošenje ponuda za tri nove škole u općinama Guipry-Messac, Laillé i Bréal-Sous-Montfort. U njih su uključene obvezne odredbe o izvršenju ugovora povezane s društvenom i profesionalnom integracijom, u skladu s člankom 30. francuske Uredbe 2015-899 o javnoj nabavi (naknadno zamijenjene Uredbom 2018-1074, koja je integrirana u Zakonik o javnoj nabavi).

Predmet

Izgradnja triju novih škola

Faza javne nabave i kriteriji

Zajedno su ta tri ugovora razdijeljena u 52 grupe, od kojih je 28 uključivalo obvezne odredbe o izvršenju ugovora kojima se zahtijevalo zapošljavanje osoba koje nailaze na posebne poteškoće pri integraciji, u skladu s člankom 38. stavkom 1. Uredbe (2015-899) (u kojem je navedeno da su društveni čimbenici prihvatljivi, pod uvjetom da su povezani s predmetom ugovora).

Odluka o tome u koje će se grupe uključiti odredbe o zapošljavanju donesena je uz pomoć tehničkih odjela i Platforme za socijalne odredbe, posebnog tima koji je pomogao u integraciji odredbi o radu. Kao prvo, grupe trebaju imati velike radne zahtjeve (neke grupe povezane su s vrlo tehničkim poslovima za čije je obavljanje potrebno tek nekoliko visokokvalificiranih radnika). Kao drugo, javni naručitelj treba biti siguran da se među ciljnom skupinom mogu pronaći nekvalificirani ili kvalificirani radnici kako bi se osiguralo da se ugovor može izvršiti i da se odredbe o izvršenju ugovora mogu ispuniti.

Kako bi u tome pomogao ponuditeljima, departman Ille-et-Vilaine izradio je vodič za poduzeća u kojem se objašnjava aktivacija odredbi o društvenoj integraciji te ga priložio natječaju. U njemu je pojašnjeno tko su „osobe koje nailaze na posebne poteškoće pri integraciji” i navedeni su podaci za kontakt organizacija koje mogu pomoći u zapošljavanju osoba iz tih skupina.

Osobama koje nailaze na poteškoće pri integraciji smatraju se sljedeće osobe:

- primatelji „dohotka aktivne solidarnosti” (*revenu de solidarité active*) (odnosno tražitelji zaposlenja) i njihovi uzdržavanci
- osobe koje dugo traže zaposlenje (koje su prijavljene kao nezaposlene dulje od 12 mjeseci)
- radnici kojima je priznat invaliditet (kako je definirano u članku L 5212-13 Zakonika o radu)
- primatelji posebne solidarne naknade (*allocation de solidarité spécifique*), naknade za odrasle osobe s invaliditetom (*allocation aux adultes handicapés*) i naknade za invaliditet
- mlade osobe koje nisu završile obrazovanje francuske „5. razine” (odnosno koje nisu završile dodatno osposobljavanje ili obrazovanje osim škole)
- osobe koje pohađaju tečaj u SIAE-u (*Structures d'insertion par l'Activité Economique* – skup udruga, radionica i integracijskih lokacija ili poduzeća za privremenu integraciju koja imaju sporazum s državom o podupiranju radnika s društvenim i profesionalnim poteškoćama)

- osobe koje su zaposlene u GEIQ-u (*Groupement d'Employeurs pour l'Insertion et la Qualification* – skupina poduzeća predanih pružanju osposobljavanja i radnog iskustva radnicima)
- korisnici ugovora o profesionalizaciji ili naukovanju.

Za svaki ugovor o izgradnji škole broj sati integracijskog zapošljavanja određen je prema grupi, u rasponu od 105 do 860 sati u grupama kao što su stolarija, soboslikarstvo, električarski radovi i uređenje okoliša. Ponude u kojima se ponuditelji nisu obvezali ispuniti te odredbe smatrale su neispravnima i isključene su iz natječaja. Nakon dodjele ugovora, gospodarski subjekt morao je javnom naručitelju dostaviti prijedloge o tome kako planira ispuniti odredbe o zapošljavanju u roku od sedam dana, i to tako da ispuni prilog dokumentaciji ugovora s „dijelom za unos”.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Departman Ille-et-Vilaine od 2005. je predan integraciji socijalnih odredbi u javnu nabavu i promicanju etične, pravedne i ekološki odgovorne javne nabave. Njegova Politika održive javne nabave donesena je u lipnju 2018. i do 2021. Ille-et-Vilaine namjerava ostvariti 70 000 godišnjih radnih sati u okviru ugovora o javnoj nabavi s pomoću integriranja socijalnih odredbi u ugovore i upotrebe rezerviranih natječaja. Departman je 2018. premašio taj godišnji cilj i ostvario 80 556 radnih sati u okviru odredbi o zapošljavanju za 355 osoba.

Provjera

Ille-et-Vilaine je uspostavio sustav za praćenje provedbe socijalnih odredbi u svim svojim ugovorima. Osnovano je povjerenstvo za praćenje (u koje su uključeni predstavnici koji rade u područjima javne nabave, integracije, lokalnog društvenog razvoja, obrazovanja i zaštite okoliša), koje je nadležno za provjeru napretka i planiranje integracije socijalnih odredbi u buduće postupke javne nabave.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost 28 ugovora za izgradnju triju škola, koji su proizašli iz grupa sa socijalnim odredbama, iznosi 22 374 885 EUR bez PDV-a, podijeljenih na sljedeći način:

- srednja škola Guipry-Messac: 7 591 457 EUR bez PDV-a
- srednja škola Laillé: 8 008 063 EUR bez PDV-a
- srednja škola Bréal sous Montfort: 6 775 365 EUR bez PDV-a.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Javni naručitelj: Département d'Ille-et-Vilaine
- Potpora integraciji socijalnih odredbi: posebna Platforma za socijalne odredbe, koja pomaže naručiteljima u upotrebi odredbi i pruža poduzećima alate za njihovu provedbu (uključujući definicije i podatke za kontakt organizacija koje pružaju potporu), a nekim poduzećima može i pomoći u traženju kandidata. Na primjer, kad je riječ o školi Guipry platforma je aktivno podupirala organizacije za integraciju i zapošljavanje u osiguranju mogućnosti zapošljavanja svojih klijenata na gradilištu.
- Ugovorni dobavljači: 22 poduzeća (uključujući tri poduzeća kojima je dodijeljen ugovor u dvjema grupama i jedno poduzeće kojem je dodijeljen ugovor u četirima grupama)

Društveni učinci

- Ugovor je dodijeljen u ožujku 2019. U okviru triju građevinskih projekata očekivalo se najmanje 7230 radnih sati u korist ciljnih skupina. Kako bi se to potvrdilo, na kraju projekta provest će se procjena.
- Među uspješnim ponuditeljima 16 ih ima sjedište u departmanu, a ostali imaju sjedišta na drugim lokacijama u Francuskoj.

Pouke i budući izazovi

- Pri provedbi socijalnih odredbi može se pojaviti više poteškoća, uključujući postizanje ravnoteže između predviđenih potreba za zapošljavanjem i fleksibilnih zahtjeva na gradilištu, kao i upravljanje očekivanjima koja poduzeća imaju od ciljne skupine zaposlenika.
- Općenit nedostatak mobilnosti ciljne skupine (odnosno neposjedovanje automobila ili dovoljno financijskih sredstava za kupnju goriva) može joj otežati pristup određenim gradilištima. To je posebno izraženo kod onih koji se nalaze izvan grada i aglomeracije, daleko od mreža javnog prijevoza.
- Posebni tim za socijalne odredbe imao je važnu ulogu u njihovoj uspješnoj provedbi. To je bilo presudno za uspjeh.
- Odredbe o integraciji na tržište rada sada upotrebljavaju mnoga javna tijela u Francuskoj, čime se ojačava uloga javne nabave u zapošljavanju i integraciji. Osim na ugovore o izgradnji, odredbe se mogu primijeniti na sve vrste ugovora, uključujući natječaje za pružanje usluga i upravljanje projektima.

Kontakt

Marie-Eve Depasse, službenica za politiku, Département d'Ille-et-Vilaine, clausessociales@ille-et-vilaine.fr

13. Izgradnja mosta s koristima za zajednicu

Stanje: završeno

Naziv javnog naručitelja, država: Uprava za mostove Windsor-Detroit (WDBA), Kanada

Sektor proizvoda ili usluga: gradnja građevina niskogradnje / građevinski radovi

Uvod / ciljevi javne nabave

Međunarodni most Gordieja Howea postat će novi granični prijelaz između Windsora u provinciji Ontario (Kanada) i Detroita u saveznoj državi Michigan (SAD). Postojeći naplatni most, kojim se odvija gotovo 30 % ukupne trgovine robom između Kanade i Sjedinjenih Američkih Država, u privatnom je vlasništvu i otvoren je 1929. Nakon izgradnje novi će most biti najduži ovješeni most u Sjevernoj Americi. Uz šest traka za motorni promet, most uključuje višenamjensku stazu za bicikliste i pješake, kao i granične inspeksijske postaje na svakom kraju. Izgradnja je počela 2018., a očekuje se da će se most otvoriti 2024.

Od početka projekta smatralo ga se prilikom za ostvarenje koristi za zajednicu. Koristi za zajednicu određene su prednosti kojima se mogu poboljšati gospodarske, društvene ili ekološke prilike lokalnih dionika. Dva područja s obje strane granice (Sandwich u Windsoru i Delray u Detroitu) prepoznata su kao posebni primatelji tih koristi. Na primjer, projekt će pomoći i preusmjeriti promet s ulica u središtu grada Windsora, čime će se smanjiti prometno zagušenje. Uključivanje koristi za zajednicu u infrastrukturne projekte rastući je trend u Kanadi, a Međunarodni most Gordieja Howea primjer je važne uloge savjetovanja s lokalnim stanovništvom radi definiranja i ostvarivanja tih koristi.

Predmet

Projektiranje, izgradnja, financiranje, upravljanje i održavanje Međunarodnog mosta Gordieja Howea

Faza javne nabave i kriteriji

Projekt se provodi putem [javno-privatnog partnerstva](#) (JPP). Prije javne nabave Međunarodnim sporazumom o graničnom prijelazu između vlade Kanade i savezne države Michigan utvrđene su smjernice projekta, uključujući koristi za zajednicu koje se trebaju jednako podijeliti između dviju država. Postupak javne nabave počeo je 2015. i uključivao više faza za razvoj i usavršavanje pristupa koristima za zajednicu:

- Prije javne nabave WDBA je istražio međunarodne najbolje prakse za ostvarivanje koristi za zajednicu putem sličnih projekata.
- Od 2015. do 2017. WDBA je opsežno surađivao i savjetovao se s lokalnim stanovništvom, poduzećima, školama, autohtonim skupinama, javnim agencijama, neprofitnim skupinama, aktivistima za zaštitu okoliša i društvenim aktivistima te drugim dionicima.
- U fazi kvalifikacije potencijalni ponuditelji evaluirani su na temelju prethodnog iskustva povezanog s razvojem i izvršavanjem planova u korist zajednice i postupaka savjetovanja sa zajednicom.
- WDBA je razvio bazu podataka s više od 230 jedinstvenih ideja o koristima za zajednicu koje bi se mogle uključiti u projekt i podijelio ih s konzorcijima koju su željeli dati ponudu.
- Konzorciji koji su željeli dati ponudu pozvani su da sami uključe lokalno stanovništvo i održan je niz događaja za „upoznavanje s ponuditeljima” u kojima je sudjelovalo 125 različitih skupina koje su predstavljale lokalne dionike.
- Zahtjevom za prijedloge utvrđeni su okvir i prioriteti za pomoć u razvoju planova u korist zajednice koje su oblikovali ponuditelji.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Vizija koristi za zajednicu u okviru projekta Međunarodnog mosta Gordieja Howea ostvarenje je niza inicijativa na temelju povratnih informacija javnosti kojima se donose mjerljive koristi zajednicama domaćinima. Plan će:

- pružiti gospodarske mogućnosti u zajednicama domaćinima
- pozitivno doprinijeti programima za razvoj radne snage
- ostvariti poboljšanja u četvrtima¹⁴ i
- osigurati jasne obveze i odgovornost svih dionika koji sudjeluju u njegovoj provedbi.

Kako bi se ti ciljevi ostvarili, primjenjuju se načela okvira „I-CARE“:

Integrated (integracija) – koristi za zajednicu sastavni su dio projekta koji se provodi tijekom izgradnje i upravljanja.

Collaborative (suradnja) – koristi za zajednicu odražavaju povratne informacije zajednica domaćina i ostvaruju se putem partnerstva, čime se osigurava da se interesi relevantnih zajednica uzimaju u obzir.

Accessible (dostupnost) – koristi za zajednicu lako su razumljive, lako im je pristupiti, redovito se mjere i javno se o njima izvještava.

Regional (regionalnost) – koristi za zajednicu odražavaju karakter regije, kojoj su posebno prilagođene te joj donose vrijednost.

Enterprising (inovativnost) – koristi za zajednicu sastoje se od novih metoda, ideja i inovativnih pristupa uključivanju susjednih zajednica i ostvarivanju koristi za te zajednice.

Provjera

Plan u korist zajednice bio je dio konačnog sporazuma o projektu, koji su potpisali WDBA i uspješni konzorcij, Bridging North America (BNA). U fazi nakon javne nabave BNA je prema dogovoru predstavio plan društvenim zajednicama i drugim dionicima te proveo dodatno šestomjesečno savjetovanje kako bi potvrdio aktivnosti predložene u planu i sklopio partnerstva za njihovo ostvarenje. Tijekom te faze održano je više od 70 sastanaka s obje strane granice s ukupno više od 1000 sudionika i 400 ispunjenih i analiziranih anketa.

Tijekom faze provedbe projekta BNA će svaki mjesec izvještavati WDBA o koristima za zajednicu. O koristima za zajednicu i javno će se izvještavati četiri puta godišnje. U sporazum o projektu uključen je niz određenih pokazatelja, na primjer ocjenjivanje cijena isplaćenih radnicima prema referentnim vrijednostima, zapošljavanje autohtonih naroda i sklapanje ugovora s poduzećima koja su u njihovu vlasništvu te osiguranje mogućnosti osposobljavanja, pripreme za naukovanje i naukovanja.

Vrijednost ugovora

5,7 milijardi CDN (3,8 milijardi EUR)

Instrument

Sporazumi u korist zajednice pravni su sporazumi između vlade, projektanata/vlasnika i dionika iz zajednice kako bi se postigli definirani društveni rezultati putem velikih razvojnih i infrastrukturnih projekata. U Kanadi su sporazumi u korist zajednice dio većine projekata koji se financiraju u okviru [Programa ulaganja u kanadsku infrastrukturu](#). Ta inicijativa vrijedna 180 milijardi CDN (120 milijardi EUR) omogućuje financijska sredstva za pet prioritarnih infrastrukturnih skupina: javni prijevoz, zelenu infrastrukturu, socijalnu

¹⁴ Poboljšanja u četvrtima koja se ostvaruju u okviru projekta povezana su s njegovim učinkom na relevantne zajednice i dio su projekta kako je definiran u dokumentaciji za javnu nabavu.

infrastrukturu (npr. cjenovno pristupačno stanovanje, skrb o djeci), trgovinu i prijevoz te ruralne i sjeverne zajednice.

Akteri

- Javni naručitelj: WDBA (javni naručitelj)
- Strateški partneri (u okviru sporazuma o graničnom prijelazu): vlada Kanade, savezna država Michigan
- Društvene zajednice: dionici zajednice Detroita, dionici zajednice Windsora
- Ugovaratelj: Bridging North America (BNA) (konzorcij koji se sastoji od kanadskih, američkih i međunarodnih poduzeća)
- Podugovaratelji

Društveni učinci

Dvije komponente plana u korist zajednice su sljedeće:

1. Strategija za razvoj i sudjelovanje radne snage

Strategija za razvoj i sudjelovanje radne snage obuhvaća više od 80 pojedinačnih inicijativa. Primjeri koristi uključuju:

- suradnju s lokalnim sindikatima i organizacijama za razvoj radne snage radi provedbe programa pripreme za naukovanje i naukovanja te radi koordinacije osposobljavanja
- organizaciju godišnjeg sastanka za informiranje sindikata, lokalnih izvođača, institucija za visokoškolsko obrazovanje, vlasnika poduzeća i udruženja o tome kako mogu pomoći u provedbi projekta i kvalificirati se za nadolazeće poslovne mogućnosti
- niz predavanja za povećanje svijesti učenika osnovnih i srednjih škola o projektu, kao i strukovnim zanimanjima, te za omogućavanje prilika da osoblje koje radi na projektu mentorira učenike
- prepoznavanje i provedbu istraživanja te stjecanje znanja o mogućnostima zaposlenja od institucija za visokoškolsko obrazovanje
- provedbu poštenih praksi zapošljavanja i odredbi o zapošljavanju, uključujući pravodobno rješavanje problema pri zapošljavanju i ispunjavanje obveza plaćanja
- omogućavanje prilika za mentoriranje pripadnica autohtonog kanadskog stanovništva i drugih žena u zajednicama domaćinima
- subvencioniranje dijela troškova za skrb o djeci kako bi se nezaposlenim ili neadekvatno zaposlenim osobama omogućilo da sudjeluju u radionicama i mogućnostima osposobljavanja u okviru projekta (prema utvrđenim kriterijima)
- omogućavanje osobama kojima je engleski drugi jezik da sudjeluju u tečajevima o razgovorima za posao, internetskim alatima za pretraživanje, sastavljanju životopisa i postupku zapošljavanja.

2. Strategija za infrastrukturu četvrti

Strategija za infrastrukturu četvrti uključuje sljedeće koristi:

- biciklističku infrastrukturu, uključujući proširenje povezanih putova i lokalni natječaj za projektiranje stalaka za bicikle

- platformu za promatranje kako bi se učenicima, stanovnicima i turistima omogućilo da promatraju izgradnju mosta
- poboljšanja lokalnih ulica i parkova, uključujući sadnju stabala i financiranje sjemena za ekološki prolaz (most) koji će pružati siguran prolaz lokalnim divljim životinjama, uključujući ugrožene vrste
- godišnja investicijska sredstva za društvene skupine u svrhu podupiranja njihovih događaja, programa i poboljšanja infrastrukture
- niz radionica o poslovnom razvoju usmjerenih na lokalna poduzeća
- program popravka domova kako bi se lokalnom stanovništvu pomoglo poboljšati krovove, peći, prozore i izolaciju do gornje granice po kućanstvu.

Prvi javni izvještaj o učinku koristi Mosta Gordieja Howeja za zajednicu objavit će se 2020. Prva financijska sredstva za inicijative zajednica iskorištena su za umjetnički projekt zajednice u Windsoru koji je bio usmjeren na uključivanje mladih i odražavanje povijesti i kulture zajednice, program poslovnog razvoja za mala poduzeća i novoosnovana poduzeća u jugozapadnom dijelu Detroita i još nekoliko inicijativa. Financijska sredstva iskorištena do ožujka 2020. iznosila su 475 000 CDN.

Pouke i budući izazovi

- Iako je održano iscrpno savjetovanje prije i tijekom postupka nabave, nemogućnost objave uvjeta zahtjeva za prijedloge i dostavljenih planova u korist zajednice prije financijskog zaključenja projekta predstavljala je izazov. Nakon financijskog zaključenja uspješni konzorcij morao je pokrenuti poslovanje, zaposliti osoblje, pronaći ured i prijeći s faze ponude na izvršenje.
- Stephanie Campeau, WDBA-ova direktorica za odnose s dionicima, smatra da se sve što je obavljeno u ranim fazama planiranja radi stvaranja veza i izgradnje povjerenja u lokalnim skupinama pokazalo vrijedno s rastom profila projekta. „Da bi koristi za zajednicu doista funkcionirale i da bi ih lokalno stanovništvo prihvatilo, morate rano početi”, rekla je Stephanie. „Najbolja stvar koju mi je netko rekao bila je: ‚slušali ste.’”

Kontakt

Stephanie Campeau, WDBA-ova direktorica za odnose s dionicima, info@wdbridge.com, 1-519-946-3038

Internetske stranice projekta: <http://gordiehoweinternationalbridge.com>, Twitter: @GordieHoweBrg Facebook: @GordieHoweBridge

14. Uključivanje u rad putem uvjeta za izvršenje ugovora u pokrajini Castilla y León (Španjolska)

Stanje: završeno

Naziv javnog naručitelja, država: vlada pokrajine Castilla y León (regionalno Ministarstvo zdravstva), Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: građevinarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

[Sporazumom br. 44/2016 od 21. srpnja](#) regionalna vlada pokrajine Castilla y León donijela je odredbe o provedbi društveno odgovorne javne nabave u postupcima dodjele ugovora koje provode regionalna javna tijela. Taj sporazum predviđa primjenu socijalnih odredbi u postupcima javne nabave putem društvenih kriterija, rezerviranih ugovora i mjera koje omogućavaju zapošljavanje osoba isključenih s tržišta rada.

Ovaj određeni postupak kao cilj je imao pružanje mogućnosti zapošljavanja za osobe koje pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju ili kojima prijeti društvena isključenost i koje zbog toga imaju male izgleda za pronalazak zaposlenja. Ugovorom se zahtijevalo zapošljavanje osoba u tim skupinama kao uvjet za izvršenje radova. Skupine osoba na koje je postupak javne nabave bio usmjeren bile su uglavnom skupine navedene u Sporazumu iz 2016. [Prilog I., odjeljak II. točka 1., podtočke od (a) do (f)].

Predmet

Proširenje i rekonstrukcija bolnice u gradu Soria (Castilla y León, Španjolska).

Faza javne nabave i kriteriji

Postupak je uključivao uvjet za izvršenje ugovora u pogledu zapošljavanja osoba kojima prijeti društvena isključenost. Time je obuhvaćeno ukupno 14 600 sati (70 sati tjedno x 4,34523 tjedna mjesečno x 48 mjeseci). Uključenje osoba u nepovoljnom položaju trebalo se ostvariti putem ugovora o radu na minimalno 3 mjeseca (kraći ugovori mogli su se dogovoriti s javnim naručiteljem za određene dijelove radova koji traju kraće od 3 mjeseca) i najmanje 20 sati tjedno.

Osobe koje ispunjavaju uvjete za rad u okviru odredbe mogu pripadati bilo kojoj od sljedećih skupina:

- primatelji minimalnog dohotka ili članovi kućanstva koje prima minimalni dohodak
- osobe koje ne ispunjavaju uvjete za minimalni dohodak zbog duljine boravka koja nije dostatna za minimalni dohodak ili jer su iskoristile cijelo trajanje pogodnosti minimalnog dohotka
- mladi u dobi od 18 do 30 godina koji su bili u sustavu zaštite maloljetnika mladi prijestupnici mlađi od 16 godina i bivši prijestupnici mlađi od 30 godina
- osobe s problemima povezanim sa zlouporabom droga ili drugim vrstama ovisnosti, koje se trenutačno liječe
- prijestupnici i bivši prijestupnici koji imaju zakonsko pravo na rad.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Pružanje mogućnosti zapošljavanja osobama koje nemaju pristup tržištu rada ili kojima prijeti društvena isključenost.

Provjera

Prije početka radova uspješni ponuditelj morao je dostaviti plan u kojem je bilo navedeno kako će se provoditi uključivanje u rad, uključujući vrstu radnih mjesta i zadaća koje će zaposlenici izvršavati.

Kako bi dokazao usklađenost s navedenim uvjetom izvršenja, uspješni ponuditelj morao je dostaviti sljedeće dokumente za svakog novog zaposlenika koji ima koristi od uključivanja u roku od mjesec dana od zaposlenja:

- ugovor o radu u kojem su navedeni njegova vrsta, trajanje i radni sati
- dokaz o registraciji u sustavu socijalne sigurnosti
- identifikacijski dokument zaposlenika s dokazom o društvenoj isključenosti koji je izdala javna socijalna služba.

Ponuditelj je uz svako izvješće o izvršenim radovima morao dostaviti izjavu o tome da nije bilo promjena u dogovorenom planu uključivanja u rad.

Vrijednost ugovora

32,1 milijun EUR tijekom 48 mjeseci

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.
- [Sporazum br. 44/2016 od 21. srpnja](#) regionalne vlade pokrajine Castilla y León, u kojem su donesene obvezne smjernice o društveno odgovornoj javnoj nabavi za javne naručitelje koji pripadaju tijelima regionalne vlade.

Akteri

- Javni naručitelj: Castilla y León
- Ugovorni pružatelj usluga
- Zaposlene osobe
- Javne socijalne usluge: uspješni ponuditelj može sam odabrati zaposlenike koji će izvršavati radove u okviru programa uključivanja u rad, pod uvjetom da pripadaju skupini koja ispunjava uvjete. Na zahtjev ponuditelja javna tijela mogu mu predložiti prikladne kandidate putem socijalnih službi kojima upravlja Odjel za obitelj i jednake mogućnosti regionalne vlade i koje rade sa skupinama ljudi kojima prijeti isključenost.

Društveni učinci

- Glavni cilj propisa povećanje je vjerojatnosti održive integracije na tržište rada korisnika mogućnosti uključivanja u rad.
- Ugovaratelj mora imenovati osobu u timu koja je nadležna za nadzor i praćenje zaposlenika na radnome mjestu kako bi se osiguralo uspješno zaposlenje. Ta je osoba referentna osoba javnog tijela tijekom praćenja tog uvjeta za izvršenje.
- Na kraju ugovora ugovaratelj će se sastati s javnim naručiteljem kako bi procijenio program uključivanja u rad, ostvareni napredak u zapošljivosti korisnika, stečene vještine i izazove koji su se pojavili. Istražit će se i integracija korisnika kao stalnih zaposlenika, kao i nastavak primjene takvih programa uključivanja u rad u okviru ugovarateljeve prakse zapošljavanja. Predstavnici regionalnog Odjela za obitelj i jednake mogućnosti isto tako mogu sudjelovati u takvim procjenama.

Pouke i budući izazovi

Javni naručitelji često nisu skloni primjeni takvih postupaka zbog rizika od pravnih izazova. Zbog toga pionirska iskustva mogu potaknuti znatno djelovanje. Ovaj ugovor prvi je takve vrste i upotrijebljen je u drugim postupcima javne nabave koje je provela regionalna vlada pokrajine Castilla y León. Među njima su:

- Izgradnja staračkog doma i vrtića u Salamanci.
- (A2019/001392, poveznica na postupak dostupna je [ovdje](#)). Tim je ugovorom predviđeno 8680 radnih sati za osobe kojima prijete društvena isključenost i uključuje žene pogođene rodno uvjetovanim nasiljem kao ciljnu skupinu.
- Izgradnja centra za primarnu zdravstvenu zaštitu u Calzadi de Vanduciel (Salamanca) (2020008538, poveznica na postupak dostupna je [ovdje](#)), koja uključuje 1140 radnih sati.
- Izgradnja centra za primarnu zdravstvenu zaštitu (Parada del Molino) u Zamori (2020008470, poveznica na postupak dostupna je [ovdje](#)), koja uključuje 1520 radnih sati.
- Izgradnja centra za primarnu zdravstvenu zaštitu u Bembibreu (León) (2020008470, poveznica na postupak dostupna je [ovdje](#)), koja uključuje 1370 radnih sati.

Glavni predstojeći izazov promicanje je provedbe odredbi o uključivanju u rad kao uvjeta za izvršenje ugovora o radovima koje su dodijelila ugovorna tijela pod nadzorom regionalne vlade pokrajine Castilla y León, ako je to moguće u okviru trajanja i proračuna takvih radova. Predviđeni je cilj to da najmanje 3 % ukupnog broja radnih sati pri izvršenju ugovora odrade radnici zaposleni na temelju programa uključivanja u rad.

Kontakt

María del Rocío Andrés, pravna savjetnica u Službi za koordinaciju, Odjel za obitelj i jednake mogućnosti, Junta de Castilla y León, mrocio.andres@jcy.es, +34 983 410 942

15. Radovi na cestama za uključivanje na tržište rada

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: Eurométropole de Strasbourg (jedinica lokalne uprave), Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: građevinarstvo, radovi na cestama

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad i metropola Strasbourg već dulje od dva desetljeća uključuje socijalne odredbe u ugovore o javnoj nabavi, koje se sustavno analiziraju, uzimajući pritom u obzir cilj svakog ugovora, potreban rad i tehnički kapacitet. Taj sustav, koji može primijeniti svaka jedinica lokalne uprave, ojačan je primjenom strasburške strategije za promicanje društveno i ekološki odgovorne javne nabave (SPASER).¹⁵

Metropola Strasbourg 7. travnja 2019. objavila je poziv na podnošenje ponuda kako bi odabrala gospodarske subjekte za popravak ulice Rue Coulaux u četvrti Port du Rhin. Cilj je bilo pružanje mogućnost zapošljavanja za osobe koje su udaljene od tržišta rada, koje pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju ili kojima prijete društvena isključenost i koje zbog toga imaju male izgleda za pronalazak zaposlenja.

Predmet

Obnova ceste u četvrti Port du Rhin u Strasbourgu (Francuska).

Faza javne nabave i kriteriji

Javni naručitelj pokrenuo je otvoreni postupak javne nabave ispod granice (članak 27. Dekreta 2016-360 od 25. ožujka 2016.) i razdijelio ugovor u dvije grupe.

Prva grupa odnosila se na obnovu ceste, za koju se u skladu s člancima 38. i 52. Uredbe 2015-899 od 23. srpnja 2015. (francuski zakon) od ugovaratelja zahtijevalo da se obvežu na zapošljavanje osoba „udaljenih od tržišta rada” (osoba koje se trenutačno integriraju na tržište rada ili prioritarnih skupina koje imaju posebne poteškoće u pristupu zapošljavanju)¹⁶ s ciljem integracije na tržište rada.

Uvjet za izvršenje ugovora isključivo u prvoj grupi bio je da se ugovaratelj morao obvezati na zapošljavanje osoba udaljenih od tržišta rada na 245 sati tijekom cijelog trajanja ugovora. Mogućnosti zapošljavanja tijekom izvršenja ugovora omogućavaju osobama koje se zaposle da steknu ili poboljšaju svoje kvalifikacije i iskustvo radi veće zapošljivosti i održive reintegracije.

Ponude su ocijenjene na sljedeći način:

- cijena usluga: 80 %

¹⁵ SPASER je nacionalni instrument koji je uveden putem nacionalnog prava o javnoj nabavi i zakona o socijalnoj ekonomiji koji zahtijeva da jedinice lokalne uprave koje troše više od 100 000 EUR godišnje donesu strategiju o društveno i ekološki odgovornoj javnoj nabavi.

¹⁶ Konkretnije, to su: niskokvalificirani mladi; mladi koji nemaju radnog iskustva; tražitelji zaposlenja koji su prijavljeni na zavod za zapošljavanje dulje od godine dana bez prekida ili koji su više puta bili nezaposleni dulje od dvije godine ili koji su stariji od 50 godina; korisnici socijalne naknade, posebno korisnici dohotka aktivne solidarnosti i programa A.S.S.; pojedinci koji se trenutačno integriraju na tržište rada putem poduzeća socijalne ekonomije za reintegraciju (SIAE); radnici s invaliditetom koji priznaje Komisija za prava i autonomiju osoba s invaliditetom (CDAPH) itd.

- tehnički kapacitet ugovaratelja: 10 %
- zaštita okoliša: 10 %.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Pružanje mogućnosti zapošljavanja pojedincima udaljenima od tržišta rada. Ciljne skupine osoba za ovaj postupak javne nabave navedene su u posebnim uvjetima ugovora (SCC)¹⁷.

Provjera

Samo za prvu grupu:

Tijekom izvršenja ugovora Relais Chantiers¹⁸ provjerava dokumente kako bi se utvrdilo postoji li stvarno promicanje zapošljavanja među relevantnim skupinama pojedinaca na zahtjev predstavnika metropole Strasbourg. U tu svrhu ugovaratelj će na kraju svakog tromjesečja Relais Chantiersu poslati informacije povezane s uslugom „promicanja zapošljavanja”, na primjer:

- informacije o izravnom ili neizravnom zapošljavanju, uključujući sve obračune plaće, potvrde o podizvođenju ili potvrde o pružanju osoblja u slučaju zapošljavanja putem poduzeća za integraciju na tržište rada ili poduzeća za privremenu integraciju na tržište rada
- ostale obveze socijalne prirode koje su predviđene ugovorom, ako je primjenjivo.

U tu svrhu ugovaratelj mora imenovati posrednika koji će Relais Chantiers izvještavati o učinkovitom zapošljavanju osoba udaljenih od tržišta rada. Posrednik je referentna osoba javnog tijela tijekom praćenja tog uvjeta za izvršenje.

Vrijednost ugovora

366 657,46 EUR (bez PDV-a)

Instrument

- Iako je ispod praga EU-a, ugovor zahtijeva zapošljavanje osoba isključenih s tržišta rada kao uvjet za izvršavanje radova u skladu s člankom 70. Direktive 2014/24/EU, kao i razdjelu u grupe u skladu s člankom 46. o razdjeli u grupe Direktive 2014/24/EU.
- [SPASER](#) – francuska strategija za promicanje društveno i ekološki odgovorne javne nabave.

Akteri

- Javni naručitelj: metropola Strasbourg
- Ugovorni pružatelji usluga
- Potpora integraciji socijalnih odredbi: Relais Chantiers

¹⁷ „Cahier des Clauses Administratives Particulières (CCAP)” ugovorni je dokument koji sadržava sve pravne i financijske odredbe o izvršenju ugovora, kao što su uvjeti plaćanja, financiranje, jamstva, uvjeti isporuke, novčane kazne, rokovi za izvršenje, postupci provjere itd. SCC je i ugovorni dokument za izvršenje ugovora.

¹⁸ Javno-privatna udruga osnovana radi upravljanja odredbama o integraciji na tržište rada u ugovorima o javnoj nabavi u ime javnih naručitelja u Strasbourg.

- Zaposlenici ugovaratelja

Društveni učinci

- Glavni cilj postupka povećanje je vjerojatnosti održive integracije na tržište rada korisnika mogućnosti uključivanja u rad. Dostupni podaci Relais Chantiersa iz 2015. pokazuju da je od 2010. provedbom ugovora poput onog o kojem je riječ odrađeno više od 3,5 milijuna radnih sati (istovrijedno više od 450 ugovora o radu u punom radnom vremenu u trajanju od pet godina).

Pouke i budući izazovi

- Evaluacijom je potvrđeno da su socijalne odredbe koje je grad godinama primjenjivao na tržištima javnih nabava pozitivne. Ta evaluacijska studija budućnosti skupina korisnika potvrđuje da sustav odgovara na pitanja integracije i kvalifikacija osoba koje su udaljene od zaposlenja.
- Konkretno, pokazuje da je 55 % skupina korisnika socijalne odredbe još uvijek zaposleno ili se još uvijek osposobljava od 6 do 12 mjeseci nakon njihova odabira, a 39 % ih je i dalje zaposleno u poduzeću koje im je pružilo prvu priliku.

Kontakt

Bruno Koebel, zamjenik direktora za učinkovitost i pravne poslove, grad i metropola Strasbourg,
Bruno.Koebel@strasbourg.eu

16. **Skienski model za kvalitetu zapošljavanja u građevinskom sektoru**

Stanje: završeno

Naziv javnog naručitelja, država: općina Skien, Norveška

Sektor proizvoda ili usluga: građevinarstvo

Uvod / cilj javne nabave

Cilj je općine Skien promicati dostojanstven rad i suzbijati kaznena djela protiv radnih odnosa, socijalni damping i iskorištavanje radnika u lancima opskrbe. U tu svrhu općina je uvela standardne ugovorne uvjete koji su primjenjivi na određene ugovore o robi, uslugama i gradnji, koji se smatraju posebno osjetljivima u pogledu radničkih prava. Taj skup kolektivnih ugovornih zahtjeva primjenjivih na „visokorizične” sektore naziva se skienski model.

Skienski model uveden je odlukom gradskog vijeća 2014. i preispitan 2019. Sažetak modela (na norveškom) dostupan je [ovdje](#). Model je obavezan za sve ugovore o gradnji i upotrebljava se za ugovore o robi i uslugama kada je to praktično i razmjerno.

Donošenjem takvih standarda Skien nastoji stvoriti jednake uvjete za sve dobavljače, kao i poticajni okvir za usklađene poslodavce koji ulažu u kvalitetno zapošljavanje i društveno odgovorno poslovanje.

Skien je i dio međuopćinskog partnerstva za javnu nabavu (*Grenlandskommunenenes innkjøpsenhet*) s još pet općina (Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan). U siječnju 2019. i te su općine uvele skienski model.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Neformalno zapošljavanje i kriminal povezan s radom teško je mjeriti, ali ti čimbenici imaju procijenjeni gospodarski učinak od oko 1,2 % nacionalnog BDP-a ili 28 milijardi NOK (oko 3 milijardi EUR).¹⁹

S obzirom na izazove koje predstavljaju kaznena djela protiv radnih odnosa i nezakonito tržište rada u građevinskom sektoru, općina Skien usmjerila se na javnu nabavu putem inicijativa za dostojanstven rad, pravedne radne standarde i kvalitetno zapošljavanje.

Skienski model posljedica je suradnje općine Skien kao javnog naručitelja i svih ostalih relevantnih dionika javne nabave. Održane su rasprave s građevinskim organizacijama, koje su podijelile glavne izazove s kojima se susreću pri poslovanju, kao i sindikatima, koji su izrazili svoje ideje o odgovarajućem djelovanju i zahtjevima za javnu nabavu kako bi se postigli bolji rezultati. Javni naručitelji prepoznali su potrebu poboljšanja radnih standarda uz istodobno osiguranje toga da razina zahtjeva ne stvara dodatne prepreke sudjelovanju pouzdanih dobavljača u javnoj nabavi.

Općina je tražila koordinirani pristup među ostalim javnim naručiteljima koji su dio međuopćinskog partnerstva za javnu nabavu u pogledu toga kako pristupiti radnim uvjetima i standardima putem javne nabave. Rezultat toga bilo je stvaranje standardnih odredbi i ugovora kojima se stvara viša razina predvidljivosti među dobavljačima, kao i sigurno radno okruženje za izvršitelje javne nabave.

Model obuhvaća sljedeća područja²⁰:

¹⁹ Prema izvješću organizacije Economics Norway, koje je naručilo norveško Ministarstvo rada i socijalne politike: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2017/norway-strategies-to-tackle-work-related-crime>

- *Upotrebu uglavnom stabilnih zaposlenika*

Stabilni odnosi između poslodavca i radnika s jedne strane promiču veću sigurnost među radnicima, a druge strane olakšavaju tijelima provjeru toga jesu li ugovaratelji isplatili plaće i osiguravaju li sigurnost i zdravlje na radu. Međutim, građevinski sektor zahtijeva određenu razinu fleksibilnosti zbog promjenjivog broja projekata ili tržišnog ciklusa. Zbog toga općina zahtijeva da su radnici uključeni u izvršenje ugovora zaposleni kod ugovaratelja u skladu s norveškim zakonom, kojim su zabranjeni ugovori bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati. Osim toga, model zahtijeva i da javni naručitelj prethodno odobri upotrebu privremeno zaposlenih radnika (putem agencija za zapošljavanje). Uz to, dobavljači moraju dokazati da privremeno zaposleni radnici koji su uključeni u izvršenje radova imaju ugovore o radu kojima se osiguravaju razine plaća u skladu sa zakonski obvezujućim kolektivnim ugovorima.

- *Upotrebu naučnika*

Kako bi se promicali specijalizacija i odgovarajuće razine osposobljavanja u relevantnim sektorima, općina je zahtijevala određenu upotrebu naučnika u ugovorima koji obuhvaćaju specijalizirane radove. Osim toga, dobavljači moraju biti uključeni u program naukovanja.

Kako bi se osiguralo da taj zahtjev ne utječe nerazmjerno na manje ugovore i pružatelje usluga, on se primjenjuje na ugovore trajanja duljeg od 3 mjeseca i vrijednosti veće od 0,5 milijuna NOK (oko 50 000 EUR) za ugovore o gradnji i vrijednosti veće od 2 milijuna NOK (200 000 EUR) za ugovore o robi i uslugama. Općina mora odobriti sve druge iznimke.

- *Upotrebu kvalificiranih radnika*

Promicanje odgovarajućih kvalifikacija i vještina ograničava mogućnost iskorištavanja osjetljive skupine radnika koji ne poznaju dovoljno struku ili svoja prava. Osim toga, zbog upotrebe naučnika na gradilištu su potrebni kvalificirani radnici koji ih mogu mentorirati. Skienskim modelom zahtijeva se da većina zaposlenika uključenih u izvršenje ugovora o gradnji posjeduje relevantne strukovne kvalifikacije.

- *Ograničenje broja razina podugovaratelja*

Ograničenje maksimalnog broja podugovaratelja omogućava bolje naknadne provjere i kontrolu radnih uvjeta i standarda koje je primijenio javni naručitelj. U tu svrhu općina je uvela pravilo o maksimalno jednoj razini podugovaranja za glavnog dobavljača. Nema ograničenja broja podugovaratelja ni udjela ugovora koji izvršava podugovaratelj, ali svi podugovaratelji moraju biti pod izravnom upravom glavnog ugovaratelja kako bi se izbjegla fragmentacija odgovornosti. Podugovaratelji se moraju navesti u ugovoru.

Tom se odredbom uzimaju u obzir moguće potrebe za specijalizacijom u okviru ugovora, a ona ne otežava pristup manjih gospodarskih subjekata javnoj nabavi. Stoga javni naručitelji smiju primijeniti izuzetke od pravila prije natječaja zbog razloga povezanih s tržištem ili tijekom izvršenja ugovora samo zbog posebnih ili nepredviđenih razloga.

- *Sprečavanje kršenja ljudskih prava u lancu opskrbe*

Dobavljač mora provesti smjernice koje uključuju poštovanje osnovnih ljudskih prava i osnovnih konvencija Međunarodne organizacije rada u svojem radu i u svojem lancu opskrbe. Moraju se provesti kontrolne mjere i izraditi izvješća o određenim naknadnim provjerama podugovaratelja u lancu opskrbe. Uz prethodno navedeno, općina ima dodatne zahtjeve:

²⁰ U ovoj ažuriranoj verziji izvješća izostavljen je odlomak o elementima podugovaranja, koji je uključen u izvornu verziju. Taj je odlomak uklonjen zbog nedoumica koje su se pojavile u vezi sa zakonitošću takvih elemenata.

- *Nije dopušteno gotovinsko plaćanje:* sve plaće i ostale naknade moraju se uplatiti na bankovni račun pojedinačnog radnika. Plaće se moraju uplatiti na bankovni račun i poslodavac mora moći pratiti plaćanje. Sva plaćanja koja nisu isplata plaće i koje dobavljač izvrši u vezi s izvršenjem ugovora isto se tako moraju izvršiti elektroničkim putem i moraju se moći pratiti. Dobavljači moraju dostaviti podatke o svojoj banci na zahtjev.
- *Minimalne plaće i radni uvjeti:* dobavljači općine moraju osigurati da zaposlenici imaju plaću i radne uvjete koji nisu lošiji od onih koji su utvrđeni relevantnim nacionalnim kolektivnim ugovorima o plaćama.

Provjera

Zahtjevi su dio ugovornih uvjeta, stoga se sudjelovanjem u natječaju ugovaratelji obvezuju na poštovanje tih uvjeta tijekom izvršenja ugovora.

Dobavljači moraju na zahtjev dostaviti dokumentaciju o plaćama i uvjetima zapošljavanja svojih zaposlenika. Ponuditelji moraju potvrditi da su usklađeni s [Konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 94 o odredbama o radu u javnim ugovorima](#).

Javni naručitelj može ponuditeljima nametnuti dnevnu novčanu kaznu ako njihovi podugovaratelji primjenjuju nezakonit ili neusklađen rad i ako se situacija ne riješi prije roka koji klijent odredi pisanim putem. Dnevna novčana kazna iznosi jednu tisućinu vrijednosti ugovora, ali ne može biti manja od 1000 NOK (oko 100 EUR) po radnom danu dok se situacija ne riješi.

U slučaju potvrđenog kršenja uvjeta modela i nemogućnosti ugovaratelja da ga ispravi, javni naručitelj može raskinuti ugovor s razdobljem suspenzije za buduće sudjelovanje u postupcima javne nabave.

Vrijednost ugovora

Ovisi o određenom ugovoru za koji se raspisuje natječaj.

Instrument

- Članak 18. stavak 2. o obveznoj socijalnoj odredbi i članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU. Primjena tih odredbi mora biti u skladu s Direktivom o upućivanju radnika (Direktiva 96/71/EZ kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/957).

Akteri

- Javni naručitelj: općina Skien i njezine službe, agencije itd.
- Sindikati i organizacije poslodavaca (model je stvoren na temelju trostrane suradnje među općinama i socijalnim partnerima)
- Dobavljači iz građevinske djelatnosti
- Radnici

Društveni učinci

- Učinkovita i društveno odgovorna javna nabava te model koji je nadahnuo druge općine da postanu odgovorne.

- Stvaranje ugleda putem društvene odgovornosti.
- Zaštita dostojanstvenog rada i poboljšanje kvalitete rada.
- Bolja kontrola sigurnosti i zdravlja na radu (sigurnija radna okruženja).
- Promicanje osposobljavanja naučnika i upotrebe kvalificiranih radnika te povećanje broja regionalnih poduzeća koja su uključena u program naukovanja.
- Promicanje ozbiljnih i pouzdanih ugovaratelja, čime se jamče stabilnost, kvaliteta i predvidljivost.
- Pošteno tržišno natjecanje i jednaki uvjeti za dobavljače.
- Smanjenje utaja poreza i prijevara, a time i manje kaznenih djela protiv radnih odnosa.

U izvješću o nastojanjima koja se poduzimaju radi iskorjenjivanja socijalnog dampinga u javnoj nabavi Ured glavnog revizora navodi da u mnogim jedinicama lokalne uprave ima prostora za napredak u tom području i preporučuje da se slijedi primjer Skiena. Sve više norveških lokalnih tijela uvodi skienski model. Oko 180 od 426 općina u Norveškoj do 2019. je uvelo različite vrste modela javne nabave kako bi osiguralo društveno odgovornu javnu nabavu. Skienski model pionirski je model, a u norveškim općinama primjenjuje se više različitih modela. Neki modeli kopije su skienskoga, a neki su prilagođeni interesima i potrebama različitih područja, branši i politika.

Pouke i budući izazovi

- Dijalog sa socijalnim partnerima i dionicima u sektoru vrlo je važan za realistično određivanje zahtjeva te osiguranje usklađenosti i učinkovitih rezultata.
- Važno je zahtjevima pristupati postepeno. Standardi uvedeni u građevinskom sektoru nadovezuju se na prethodne mjere koje je općina provela i koje su ubrzane u tom sektoru zbog visokog rizika od neusklađenosti.
- Standardne odredbe i ugovori korisni su za sveobuhvatno stavljanje usklađenosti sa standardima u funkciju. Uobičajeni standardi povezani s osnovnim/horizontalnim pitanjima kao što su prava radnika i kvaliteta zapošljavanja kompatibilni su s prilagodbom postupaka posebnim potrebama javnih naručitelja.
- Model je preispitan 2019. kako bi se prilagodio i poboljšao na temelju dotadašnjeg praktičnog iskustva te uskladio s nacionalnim pravom i pravom EGP-a nakon prenošenja Direktive o javnoj nabavi iz 2014. Općina je razmotrila kako je model utjecao na tržište, radnike te potrebe i politike općina. Na primjer, rani model zahtijevao je da se plaće uplaćuju na norveški bankovni račun. Međutim, Skien se zapitao je li to doista potrebno – općina mora moći samo pratiti novac, što je provedivo čak i ako se ne radi o norveškom bankovnom računu. Osim toga, u staroj se verziji modela zahtijevalo samo da norveški ugovaratelji upotrebljavaju naučnike, ali to je sada postao opći zahtjev (ako postoji potreba za promicanjem naučnika).
- Model će se preispitivati svake dvije godine kako bi se prilagodio promjenama i razvitku tržišta i kaznenih djela protiv radnih odnosa te kako bi se prilagodio zahtjevima općine.
- Naknadna provjera i kontrola zahtjeva modela kontinuirani je izazov. Digitalizacija, informacije u stvarnom vremenu i sustavno prikupljanje podataka vrlo su važni alati za ostvarenje tog cilja.

Kontakt

Ingrid Buset, savjetnica, Fagforbundet (norveški sindikat općih i općinskih zaposlenika), Ingrid.Buset@fagforbundet.no

Anette Wessel Gerner, voditeljica Odjela za međuopćinsku javnu nabavu, općina Skien, AnetteWessel.Gerner@skien.kommune.no

Jonas Bals, savjetnik, LO (norveško udruženje sindikata), Jonas.bals@lo.no

17. Povelja o zapošljavanju četvrti Grangegorman, Irska

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: Agencija za razvoj četvrti Grangegorman, Irska

Sektor proizvoda ili usluga: građevinarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

Agencija za razvoj četvrti Grangegorman (*Grangegorman Development Agency – GDA*) u suradnji s koordinatorom za zapošljavanje i osposobljavanje te Forumom za rad i učenje četvrti Grangegorman (*Grangegorman Labour and Learning Forum – GLLF*) razvila je [Povelju o zapošljavanju četvrti Grangegorman](#).

Nakon [studije iz 2009.](#) o mogućnostima zapošljavanja u četvrti Grangegorman u sjevernom dijelu grada Dublina stvorena je strategija koja je zatim pretvorena u povelju. Povelja je donesena 2012., u vrijeme kada je nezaposlenost u Irskoj bila visoka (oko 16 %), a nezaposlenost u područjima oko četvrti Grangegorman još veća te uključivala zajednice koje su bile vrlo ugrožene i u vrlo nepovoljnom položaju. Razvoj je bio usmjeren na stvaranje znatne obrazovne, zdravstvene i uslužne infrastrukture. Središnju ulogu imala je konsolidacija sveučilišta TU Dublin, najvećeg irskog sveučilišta, koje se nalazi u četvrti Grangegorman. Tradicionalne aktivnosti uključivanja zajednice i suradnje sa zajednicom sveučilišta TU Dublin pomogle su u zadobivanju potpore okolnih zajednica povelji o zapošljavanju i ostvarenju elemenata potpore.

Cilj je povelje osigurati da lokalna zajednica, posebno nezaposleni pojedinci, mogu imati koristi od mogućnosti zapošljavanja koje proizlaze iz projekta Grangegorman, koji uključuje razvijanje nove urbane četvrti u sjevernom dijelu grada Dublina.

U povelji je navedeno što ugovaratelji i podugovaratelji mogu učiniti kako bi optimizirali mogućnosti zapošljavanja i osposobljavanja koje za stanovnike četvrti proizlaze iz projekta razvoja četvrti Grangegorman. U povelji je navedeno i kako će se to pratiti i kako će se o tome izvještavati.

Svi ugovaratelji i podugovaratelji kojima se dodijele ugovori informiraju se kako bi se osiguralo da dobro razumiju što se od njih zahtijeva u vezi s izvještavanjem, uključujući planiranje unaprijed, i da prepoznaju potencijalna radna mjesta koja se mogu popuniti zapošljavanjem lokalnog stanovništva. Povelja se odnosi na ugovaratelje za određene radove koji su predmet ugovora s GDA-om. Osmišljena je tako da se poštuju prava ugovaratelja u skladu s irskim i europskim pravom te se treba tumačiti na taj način.

Faza javne nabave i kriteriji

Dobra praksa odnosi se na fazu nakon javne nabave.

U natječajnoj dokumentaciji upućuje se na Povelju o zapošljavanju četvrti Grangegorman, koja sadržava uvjete za izvršenje ugovora povezane s društvenim čimbenicima. Povelja nije obvezujuća i poduzeće kojem se dodjeli ugovor može odlučiti želi li je se pridržavati. Dosad su se svi ugovaratelji obvezali na to.

Obveze iz povelje odnose se samo na izvršenje radova i ugovora. GDA nastoji osigurati da će najmanje 20 % novih radnih mjesta otvorenih u okviru projekata povezanih s novim razvojem biti ponuđeno stanovnicima četvrti Grangegorman, a zatim i stanovnicima okolnih područja. Ako ugovaratelj pristane poštovati povelju, obvezuje se na upotrebu svih razumnih koraka za popunjavanje najmanje 10 % novih radnih mjesta koja su otvorena radi izvršenja projekta novim sudionicima ili dugotrajno nezaposlenim osobama. S lokalnim stanovništvom postupat će na jednak način i posebno će se razmotriti njegovo zapošljavanje.

Osim toga, ugovaratelj će u roku od četiri tjedna od početka ugovora i/ili prije predviđenih mogućnosti zapošljavanja sudjelovati na „danu upoznavanja ugovaratelja” (navedeno u članku 5. Povelje o zapošljavanju četvrti Grangegorman). Cilj je tog dana predstaviti projekt i ugovaratelja lokalnom stanovništvu i poduzećima kako bi se ugovaratelju omogućilo stvaranje kontakata te razvijanje odgovarajućih mogućnosti zapošljavanja i osposobljavanja za lokalno stanovništvo.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

GDA-ova povelja o zapošljavanju mjera je potpore s ciljem integriranja osoba udaljenih od tržišta rada i dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada promjenom uvjeta za izvršenje ugovora povezanih s društvenim čimbenicima, odnosno ugovarateljevom provedbom povelje.

Provjera

- GDA-ov projektni tim odgovoran je za praćenje načina na koji ugovaratelji provode povelju i o tome izvještava koordinatora za zapošljavanje.
- Održavaju se mjesečni sastanci koordinatora za zapošljavanje i ugovarateljeva službenika za vezu radi praćenja i preispitivanja provedbe povelje.
- Koordinator za zapošljavanje prati i preispituje učinkovitost mjera koje su poduzete radi ispunjenja obveza ili ostvarenja ciljeva ugovaratelja u okviru ugovora.
- Ugovarateljev službenik za vezu u suradnji s koordinаторom za zapošljavanje isto tako prati i izvještava o broju lokalnih stanovnika zaposlenih na projektu.

Vrijednost ugovora

Razlikuje se ovisno o ugovoru

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Javni naručitelj: Agencija za razvoj četvrti Grangegorman
- Odabrani ugovaratelji i podugovaratelji, uključujući sljedeće:
 - Ugovaratelj 1: John Sisk & Son i FCC Construcción (podugovaratelji: SISK, FCC, Sodexo, Building Management Services, Kennedy Security, Duggan Systems Ltd., Techrete Ireland & UK, Crown Roofing Ltd., Wintrop Engineering, Cleartech, Designer Group).
 - Ugovaratelj 2: Energy Centre, John Paul Construction
 - Ugovaratelj 3: Purcell Construction

Društveni učinci

- Strukturalna i društvena obnova četvrti Grangegorman za održivu budućnost lokalnog stanovništva i poduzeća.
- Društveno uključivanje putem mogućnosti zapošljavanja i osposobljavanja za marginalizirane društvene skupine.
- Razvio se osjećaj lokalnog vlasništva nad projektom zahvaljujući uključenju lokalne zajednice u razvoj. Zbog tog pristupa u projekt se uključila i podupire ga lokalna zajednica.
- Stvorena je sinergija javnih i privatnih interesa u korist zajednice četvrti Grangegorman.
- Optimizacija mogućnosti zapošljavanja i osposobljavanja u okviru projekta razvoja četvrti Grangegorman.
- Potpora putem mogućnosti zapošljavanja, osposobljavanja i naukovanja za osobe udaljene od tržišta rada, posebno dugotrajno nezaposlene pojedince.

- Usklađenost se mjeri na mjesečnoj osnovi izračunom broja lokalnih zaposlenika u određenom mjesecu u odnosu na ukupan broj zaposlenika na gradilištu taj mjesec. Prati se samo postotak lokalnih radnika u svakom mjesecu, a ne svaki radnik pojedinačno. Prosječni broj na gradilištu prema godini: 2015. – 130 ukupno / 24 lokalno, tj. 19 % lokalnih zaposlenika; 2016. – 49 ukupno / 8 lokalno, tj. 17 %; 2017. – nije bilo gradnje; 2018. – 275 ukupno / 35 lokalno, tj. 13 %; 2019. – 760 ukupno / 76 lokalno, tj. 10 %²¹. Smanjenje je odraz postepenog poboljšanja situacije na tržištu rada i smanjene stope nezaposlenosti u Irskoj. Povelja je posljedično prilagođena tako da je usmjerena na osobe koje su udaljene od tržišta rada i imaju određenije potrebe za potporom.

Druge koristi

- Tehničko sveučilište u Dublinu (TU Dublin) upotrijebilo je taj model, što dokazuje da je ova dobra praksa prenosiva.
- Pojediniosti o ugovarateljima koji rade na razvoju četvrti Grangegorman objavljuju se i na GDA-inim stranicama (www.ggda.ie/employment-and-training), što omogućava ljudima, uključujući one koji žive izvan geografskog područja na kojem se povelja primjenjuje, da stupe u izravan kontakt s poslodavcima ako to žele.
- Međuagencijska suradnja kao posljedica povelje, odnosno praksa u kojoj (pod)ugovaratelj obavijesti koordinadora za zapošljavanje o slobodnim radnim mjestima, a koordinador proslijedi pojediniosti Intreou (odjelu za zapošljavanje i socijalnu zaštitu), koji ih šalje relevantnim agencijama, kao što su lokalni zavodi za zapošljavanje.
- Održan je „sastanak s ugovarateljem” u Agenciji za razvoj četvrti Grangegorman 21. siječnja 2020. Bio je namijenjen osobama iz lokalnih zajednica i zajednica iz cijeloga grada (posebno onima koji su u vrlo nepovoljnom ekonomskom i socijalnom položaju). Odaziv je bio bolji od očekivanog: GDA je stupio u kontakt s oko 400 članova zajednica koji su bili zainteresirani za radna mjesta upravitelja u novim studentskim domovima sveučilišta TU Dublin, koji bi se trebali otvoriti u nadolazećim mjesecima. To su prvi poslovi na neodređeno vrijeme na razvoju četvrti Grangegorman i jedna od prvih mogućnosti zapošljavanja za žene (građevinarstvo je i dalje rodno neuravnotežen sektor u Irskoj).

Pouke i budući izazovi

- GDA i dalje primjenjuje povelju, iako je na promijenjenom tržištu rada teže postići izvorne ciljeve.
- Zbog toga GDA razmatra kako bi mogao poduprijeti organizacije i projekte (uključujući socijalna poduzeća) koji su usmjereni na onih 5 % osoba koje su i dalje izvan tržišta rada, u skladu s definicijom irske vlade o tome što se ne smatra „punim zaposlenjem”.
- Forum za rad i učenje četvrti Grangegorman (GLLF) u tu je svrhu osnovao Skupinu poduzeća i društava četvrti Grangegorman, čiji je cilj povećati svijest o potencijalu razvoja četvrti Grangegorman među lokalnim poduzećima i istraživanje načina na koji bi GLLF mogao poduprijeti lokalna poduzeća (posebno mala poduzeća i mikropoduzeća).

Kontakt

Kathleen McCann, koordinadora za zapošljavanje i osposobljavanje u Agenciji za razvoj četvrti Grangegorman, kathleen.mccann@ggda.ie

²¹ Te brojke i širi pregled učinka Povelje o zapošljavanju na društveno-gospodarski profil sjeverozapadnog dijela grada Dublina nalazi se ovdje: <http://ggda.ie/assets/Joining-up-the-Dots-3-Report.pdf> (str. 91. – 94.).

SEKTOR 3. Prehrambene usluge / usluge dostavljanja pripremljene hrane

18. Rezervirani natječaj za socijalna poduzeća

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: Departman Vendée, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: hrana i dostavljanje pripremljene hrane

Uvod / ciljevi javne nabave

Departman Vendée na temelju odluke vijeća departmana odlučio je 2010. promicati upotrebu proizvoda visoke kvalitete i proizvoda iz ekološkog uzgoja u školama (na fakultetima).

Ideja je bila povezati poljoprivredno-prehrambeni centar s proizvođačima povrća, voća i mliječnih proizvoda iz ekološkog uzgoja putem različitih natječaja.

Analizom potreba iz 2010. zaključeno je da postoji socijalno poduzeće koje zapošljava osobe s invaliditetom, a bavi se poljoprivredno-prehrambenim uslugama i surađuje s potvrđenim proizvođačima proizvoda iz ekološkog uzgoja, koje bi se potencijalno moglo povezati putem ugovora departmana. Nakon objave rezerviranog natječaja departman Vendée 2011. je dodijelio ugovor socijalnom poduzeću prepoznatom u analizi potreba, koje zapošljava oko 10 osoba s invaliditetom u djelatnosti pružanja poljoprivredno-prehrambenih usluga. Nakon ponovne objave 2015. ugovor je obnovljen na šest godina.

Usluge se pružaju školama na području departmana (njih više od 30). Prerađeni proizvodi u prosjeku su zastupljeni s više od 100 tona godišnje.

Nakon potpisivanja prvog ugovora departman je uključio mogućnost isporuke sirovih proizvoda socijalnom poduzeću u natječajima za opskrbu prehrambenim proizvodima 2012. i 2016. Stvorena je skupina naručitelja u kojoj se potiče upotreba poljoprivredno-prehrambenog centra među departmanom i školama.

Predmet

Poljoprivredno-prehrambene usluge: skladištenje, prerada (čišćenje, guljenje i rezanje), pakiranje sirovih proizvoda i isporuka prerađenih proizvoda.

Faza javne nabave i kriteriji

Natječaj je rezerviran za organizacije koje zapošljavaju od 55 % do 100 % osoba s invaliditetom. Nije bilo zemljopisnog zahtjeva u objavljenom natječaju. Zahtjevi u objavi definirani su na objektivni način kako bi se zaprimili odgovori različitih ponuditelja.

Samo je jedan ponuditelj dostavio ponudu nakon objave natječaja. Ponuda je analizirana u skladu s kriterijima za dodjelu definiranim u natječaju:

- cijena: 35 %, na temelju procjene godišnje količine prerađene hrane
- utjecaj na okoliš: 25 %, na temelju predloženih usluga i izvora energije koji se upotrebljavaju za izvršenje tih usluga na način pogodan za okoliš
- tehnička kvaliteta: 25 %, na temelju kvalitete osoblja i institucijske organizacije te jamstava o prinosu za prerađenu hranu.

Uspješni ponuditelj bila je organizacija ADAPEI-ARIA 85. To socijalno poduzeće radi s osobama s invaliditetom i, osim radnog mjesta, pruža im i medicinsku i društvenu potporu. Organizacija zapošljava više od 1400 osoba u Francuskoj, a oko 10 ih je zaposleno u poduzeću koje izvršava ugovor koji je dodijelio Vendée.

Cilj i referentna norma socijalne politike

Prvi ugovor, koji je dodijeljen prije donošenja direktiva EU-a o javnoj nabavi u 2014., rezerviran je u skladu s člankom 15. francuskog Zakonika o ugovorima o javnoj nabavi 2006.

Provjera

- Uspostavljen je program provjere kako bi se provjerio postotak zaposlenih osoba s invaliditetom. Takav program obavezan je prema francuskom zakonu za zaključivanje ugovora između „prilagođenih poduzeća” i francuskih tijela kako bi se utvrdili ciljevi (postotak osoba s invaliditetom, plan potpore i mobilnosti za osobe s invaliditetom) koji se moraju odobriti i kako bi im državna tijela osigurala financijsku potporu. Državna tijela moraju provoditi redovite kontrole. U ugovoru se nalazi i odredba kojom se od ugovaratelja zahtijeva da svake godine dostavi izvješće o aktivnosti u kojem su navedeni postotak osoba s invaliditetom koje su mobilizirane za izvršenje usluga, različite vrste usluge koje su pružene i broj radnih sati koje su odradile te osobe s invaliditetom.
- Od ponuditelja se traži da kontinuirano tijekom izvršenja ugovora navodi pojedinosti o količini prerađenog povrća, voća i mliječnih proizvoda, isporuci u škole i usklađenosti s uredbama o proizvodima iz ekološkog uzgoja.
- Javni naručitelj u specifikacije je uključio pravo na provedbu analize proizvoda u službenom laboratoriju koji je ovlašten za takve analize (npr. LEAV, Laboratorij za okoliš i prehrambene proizvode u Vendéeu).
- U natječaju su navedene sankcije u slučaju neusklađenosti. Sankcije su definirane u natječaju (novčana kazna u slučaju neplaćanja) i ugovoru koji je organizacija zaključila s državnim tijelima: manje potpore, neobnavljanje ili raskid ugovora.

Vrijednost ugovora

Procijenjena vrijednost ugovora je 105 000 EUR godišnje za poljoprivredno-prehrambene usluge u vezi s pripremom prehrambenih proizvoda iz ekološkog uzgoja (posebno povrća, voća i mliječnih proizvoda).

Instrument

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Javni naručitelj: Departman Vendée.
- Ugovorni pružatelj usluga: socijalno poduzeće ADAPEI-ARIA 85
- Korisnici: više od 30 škola (fakulteta), općina Olonne-sur-Mer i srednja škola u Luçonu nabavljaju različite prehrambene proizvode.
- Potpora natječaju: RESECO (prethodno RGO, *Reseau Grand Ouest*), neovisna udruga čiji je cilj ujediniti i povezati općite te poduprijeti ih u zelenoj i društveno odgovornoj javnoj nabavi.

Društveni učinci

Dodjelom rezerviranog ugovora socijalnom poduzeću koje radi s osobama s invaliditetom departman Vendée osigurao je pozitivan društveni učinak istodobno promičući upotrebu lokalno proizvedene hrane iz ekološkog uzgoja sa sljedećim rezultatima:

- Na pružanju ugovornih poljoprivredno-prehrambenih usluga zaposleno je 10 osoba.
- Više od 1,8 milijuna obroka koji sadržavaju više od 100 tona proizvoda iz ekološkog uzgoja svake se godine isporučuje u 34 škole. Proizvodi iz ekološkog uzgoja čine od 10 do 15 % sastojaka pripremljenih obroka.

Druge koristi

- Predviđa se da će se projektom dostavljanja pripremljene hrane godišnje uštedjeti 281,59 tona emisija ugljikova dioksida.
- Smanjenje prometa dovest će do očekivane uštede primarne energije od 1,03 GWh godišnje. Zahvaljujući dijeljenim isporukama socijalnog poduzeća broj isporuka smanjen je za dvije trećine (2200 isporuka ako škole same nabavljaju proizvode; oko 700 isporuka uz usluge socijalnog poduzeća.) Tom praksom stvorene su poslovne prilike za male proizvođače koji se nalaze u blizini i imaju niže logističke troškove. U okviru programa trenutačno više od 30 malih proizvođača povrća, voća i mliječnih proizvoda isporučuje prehrambene proizvode u vrijednosti od oko 170 000 EUR godišnje.
- Dodatne koristi uključuju stvaranje skupine naručitelja koja je dovela do smanjenja troškova za javnu nabavu i upravljanje ugovorom te usluge socijalnog poduzeća kao što su medicinska i društvena potpora zaposlenicima.
- U Francuskoj je borba protiv rasipanja hrane cilj politike. Ovim se projektom povećava svijest učenika o važnosti smanjenja otpada od hrane i održivog razvoja.

Pouke i budući izazovi

- Radi se o uspješnom modelu za uspostavljanje zajedničkog i globalnog pristupa prehrambenom sektoru i sektoru dostavljanja pripremljene hrane, kojim se obuhvaćaju tri stupa održivog razvoja – ekološki, društveni i gospodarski stup.
- Pristup je učinkovito povezao potrebe pružatelja poljoprivredno-prehrambenih usluga i potrebe raznih naručitelja dodjelom rezerviranog ugovora socijalnom poduzeću.
- Departman Vendée sada razmatra proširenje programa na druge naručitelje (staračke domove, škole i općine). Nakon 2016., departman Vendée primijenio je sličan pristup javnoj nabavi ribe i mesa.
- Projekt je istaknut u Europi (preko RESECO-a, koji je bio uključen u projekt) i u Francuskoj, posebno u virtualnoj zajednici koja se bavi dostavljanjem pripremljene hrane i kojom upravljaju RESECO i CNFPT (*Centre National de la Fonction Publique Territoriale*): <https://e-communautes.cnfpt.fr/alimentation-restauration-collective>, organizacija koja povezuje različite aktere za tehničke i pravne formacije.

Kontakt

Mickaël TESSIER, pravni stručnjak za natječaje u departmanu Vendée, mickael.tessier@vendee.fr

19. *Društveno odgovorna javna nabava hrane i pića u gradu Oslu*

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: grad Oslo, Norveška

Sektor proizvoda ili usluga: hrana i dostavljanje pripremljene hrane

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Oslo ima 50 agencija. Svaka je odgovorna za vlastitu javnu nabavu za svakodnevno poslovanje. Agencija za poboljšanje i razvoj (*Agency for Improvement and Development, AID*) središnje je savjetodavno tijelo za javnu nabavu. AID priprema i primjenjuje međuagencijske okvirne sporazume u gradu te pruža i smjernice, standardne predloške ugovora, osposobljavanje i savjetodavne usluge svim agencijama.

AID je od 2017. do 2018. proveo javnu nabavu za tri okvirna sporazuma o hrani i piću, voću i povrću te mliječnim proizvodima. Uz sveobuhvatne zahtjeve u vezi sa zaštitom okoliša, uključujući organske alternative, grad Oslo upotrijebio je niz društvenih kriterija i odredaba ugovora kako bi osigurao poštovanje temeljnih ljudskih i radničkih prava u lancima opskrbe za visokorizične poljoprivredne proizvode.

Grad upotrebljava društvene kriterije u svim ugovorima u kojima proizvodni postupci podrazumijevaju rizike od negativnih učinaka na međunarodna ljudska i radnička prava. Trenutačni zahtjevi društveno odgovorne javne nabave usklađeni su s glavnim međunarodnim okvirima, kao što su UN-ova vodeća načela o poslovanju i ljudskim pravima i OECD-ove smjernice o dubinskoj analizi za odgovorno poslovno ponašanje.

Predmet

Javna nabava hrane i pića, uključujući voće, povrće i mliječne proizvode za razne objekte i usluge grada Osla, npr. vrtiće, staračke domove itd.

Faza javne nabave i kriteriji

Javna nabava organizirana je kao natjecateljski postupak uz pregovore.

Kriteriji za odabir:

Kako bi ga grad Oslo razmotrio kao potencijalnog dobavljača, poduzeće je moralo dostaviti dokumentaciju o upravljanju kvalitetom i odgovarajućem sustavu praćenja kako bi potvrdilo usklađenost sa socijalnim odredbama u lancu opskrbe.

Specifikacije:

- Kava nabavljena poštenom trgovinom (sva kava mora imati potvrdu o poštenoj trgovini i oznaku Fairtrade ili istovrijednu).
- Banane nabavljene poštenom trgovinom (sve banane moraju imati potvrdu o poštenoj trgovini i oznaku Fairtrade ili istovrijednu).

Kriteriji za dodjelu:

- Bodovi su dodijeljeni za druge proizvode nabavljene poštenom trgovinom (drugi proizvodi nabavljeni poštenom trgovinom moraju imati oznaku Fairtrade, UTZ ili istovrijednu).

Uvjeti za izvršenje ugovora:

- Ugovor uključuje standardne društvene odredbe o izvršenju ugovora grada Osla (vidjeti opis u nastavku pod „Instrument“).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Nova strategija javne nabave razvijena je 2017. putem dijaloga s unutarnjim i vanjskim dionicima. Utemeljena je na načelima održivog razvoja. Glavni joj je cilj da Oslo provodi odgovarajuće i isplative postupke javne nabave, kojima se osiguravaju dobra i održiva kratkoročna i dugoročna rješenja. Podciljevi uključuju doprinos javne nabave u stvaranju zelenijeg, društveno uključivijeg i inovativnijeg grada koji svojim stanovnicima, poduzećima i industriji nudi rješenja i usluge u skladu s njihovim trenutačnim i budućim potrebama. Treći podcilj odnosi se na društvene aspekte javne nabave i uključuje strateške smjernice prema kojima „općina ne smije poslovati s dobavljačima koje je moguće povezati s kršenjima temeljnih ljudskih prava, osnovnih konvencija Međunarodne organizacije rada ili međunarodnog prava koje se Norveška obvezala poštovati putem UN-ovih rezolucija”. Nadalje, „grad Oslo mora raditi na aktivnom osiguranju toga da globalni lanci opskrbe općine štite temeljna ljudska prava, osnovne konvencije Međunarodne organizacije rada i međunarodna pravila koja se Norveška obvezala poštovati putem UN-ovih rezolucija”. Naposljetku, „općina mora primjenjivati upravljanje kategorijama (strateško upravljanje skupinama proizvoda putem trgovačkih partnerstava) kako bi povećala udio proizvoda nabavljenih poštenom trgovinom”.

Uredba gradskog vijeća u borbi protiv dječjeg rada: prva uredba gradskog vijeća u Oslu protiv dječjeg rada donesena je 1996. Njezine odredbe primijenjene su u ograničenom broju ugovora. One su 2005. proširene na sve standardne ugovore o robi kod koje postoji visoki rizik od kršenja radničkih prava.

„Oslovski model”: grad Oslo prijavio se 2012. za članstvo u Globalnom sporazumu UN-a. Donesena je izmijenjena uredba o provedbi 10 načela javne nabave. Uključivala je i ojačanu standardnu društvenu odredbu o izvršenju ugovora, kao i društvene kriterije za odabir. Odredba i kriteriji upotrijebljeni su u svim visokorizičnim ugovorima o robi. Najnovija uredba, poznata kao „oslovski model” i donesena 2017., dodatno razvija i ojačava društvene zahtjeve i proširuje njihovu primjenu na ugovore o javnoj nabavi usluga i građevinskih radova koji uključuju visokorizične proizvode, kao što je građevinski materijal.

Ethical Trade Norway: Oslo je 2017. postao član inicijative *Ethical Trade Norway*, inicijative više dionika koja se sastoji od nevladinih organizacija, sindikata, poduzeća i Norveške federacije društava. Inicijativa je centar za resurse i zagovaratelj etičkih trgovinskih praksi. Članstvom u inicijativi *Ethical Trade Norway* Oslo namjerava pokazati svoju predanost napretku prema etičnoj trgovini putem javne nabave. Grad potiče dobavljače i partnere na etičnu trgovinu.

Grad poštene trgovine: Oslo je grad poštene trgovine. Osnovano je upravljačko povjerenstvo koje se sastoji od predstavnika općine, poduzeća i nevladinih organizacija i koje promiče poštenu trgovinu²² u osnovnim djelatnostima grada, među ostalim u javnoj nabavi i među građanima. Najvažniji je korak u tom području tijekom posljednje dvije godine bilo upravljanje kategorijama kako bi se povećao udio robe koju općina nabavlja s potvrdom o poštenoj trgovini.

Provjera

Dobavljači moraju poduzeti aktivne mjere za promicanje međunarodnih ljudskih prava i osigurati da su radni uvjeti u cijelom lancu opskrbe u skladu s barem temeljnim ljudskim pravila, osnovnim konvencijama Međunarodne organizacije rada i relevantnim nacionalnim propisima o radu u državama u kojima se proizvodi proizvode. Upotrijebljene su sljedeće metode provjere:

- obrazac za samoprocjenu ispunjen 2018.
- interni postupak praćenja od 2019. do 2020.

²² Pojam „poštena trgovina” odnosi se na trgovinske uvjete kojima se osigurava da radnici u lancima opskrbe robe koja se nabavlja imaju dostojanstvene radne uvjete i primaju najmanje aktualnu minimalnu plaću te da proizvođači imaju dobre trgovinske uvjete putem minimalne cijene robe.

- koordinirani postupak praćenja od 2019. do 2020.: grad Oslo vodi tim stručnjaka za koordinirano praćenje društvenih kriterija u ugovorima o hrani i piću zajedno s nizom drugih javnih tijela u Norveškoj. To je dio projekta koji je pokrenula i vodila inicijativa *Ethical Trade Norway*, a cilj mu je naglasiti učinkovitost postupka praćenja pri kojem se više velikih javnih tijela udružuje radi praćenja zajedničkih dobavljača i uštede resursa i javnih tijela i dobavljača.

U slučaju neusklađenosti grad Oslo najprije šalje upozorenje, a zatim sankcionira dobavljača, kao što to radi i u drugim ugovorima. Gradska uprava dvaput je izdala upozorenja o mogućem raskidu drugih ugovora. U prvom slučaju učinila je to nakon revizije treće strane u proizvodnom progonu za radnu odjeću u Kini. U drugom slučaju upozorenje je izdano nakon revizije treće strane u glavnom uredu bivšeg dobavljača medicinske opreme u Norveškoj. Međutim, u oba slučaja dobavljač je primijenio korektivne mjere, koje su bile dobro dokumentirane i koje je uprava odobrila. Zahvaljujući tomu ugovor se nikad nije morao raskinuti isključivo zbog kršenja društvenih odredbi ugovora koje su povezane s globalnim lancima opskrbe. Međutim, lokalno tijelo ima pravo na raskid ugovora zbog kršenja zakona o dječjem radu ili drugim temeljnim radničkim i ljudskim pravima, čak i ako dobavljači primjenjuju korektivne mjere.

Vrijednost ugovora

Procijenjena godišnja vrijednost ugovora za tri ugovorna područja – hranu i piće, voće i povrće te mliječne proizvode iznosi 80 milijuna NOK (6,9 milijuna EUR). Ukupni je iznos 2018. bio 78 720 462 NOK (6,8 milijuna EUR).

Instrumenti

- Članak 18. stavak 2. o usklađenosti s primjenjivim obvezama u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Javni naručitelj: grad Oslo
- Ugovorni pružatelji usluga
 - Hrana i piće – Servicegrossistene AS
 - Voće i povrće – Cater Drammen AS
 - Mliječni proizvodi – Tine SA

Društveni učinci

Grad je pronašao odgovornije dobavljače zahvaljujući upotrebi društvenih kriterija za odabir uz sljedeće rezultate:

- Udio banana iz ekološkog uzgoja s potvrdom o poštenoj trgovini koje su nabavljene putem javne nabave povećao se s 3 % na 50 % u prva četiri mjeseca 2019.
- U istom je razdoblju udio kave s potvrdom o poštenoj trgovini porastao s 9 % na 13 %.

To pokazuje da su uspostavljanje središnjih okvirnih sporazuma i upotreba upravljanja kategorijama učinkoviti instrumenti za ojačavanje etične trgovine. Grad surađuje s dobavljačima kako bi tržište postalo društveno odgovornije i kako bi se povećala opskrba alternativama nabavljenima poštenom trgovinom i alternativama iz ekološkog uzgoja po dobroj cijeni.

Druge koristi

- Udio prehrambenih proizvoda iz ekološkog uzgoja isto se tako povećao uz proizvode nabavljene poštenom trgovinom.

Pouke i budući izazovi

Sljedeći koraci za kontinuirano poboljšanje društvene odgovornosti u javnoj nabavi u Oslu bit će:

- razmatranje društvenih kriterija za dodjelu, npr. na temelju procjene rizika odabranih proizvoda
- razmatranje progresivnih društvenih odredbi o izvršenju ugovora, kao što je povećanje udjela drugih odabranih proizvoda nabavljenih poštenom trgovinom tijekom ugovornog razdoblja.

Kontakt

Katja Khardikova, koordinatorica održive javne nabave, grad Oslo, katja.khardikova@uke.oslo.kommune.no

20. Obvezna odredba o poštenoj trgovini u ugovorima općine Madrid

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: grad Madrid, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: hrana i dostavljanje pripremljene hrane

Uvod i ciljevi javne nabave

Općina Madrid 18. srpnja 2016. donijela je uredbu o dodavanju obveznih socijalnih odredbi u ugovore o javnoj nabavi, koncesije i odobrenja lokalnih tijela.

Uredbom se od javnih tijela zahtijeva da primijene odredbu o poštenoj trgovini pri javnoj nabavi, i to obvezom uključivanja u natječaj najmanje jednog proizvoda odabrane kategorije nabavljenog poštenom ili odgovornom trgovinom. Odredba obuhvaća odabrane proizvode pri kupnji hrane za usluge dostavljanja pripremljene hrane i ugostiteljske usluge.

Uredba je bila dio šireg plana općine Madrid za stvaranje pozitivnog okruženja za odgovornu potrošnju i poštenu trgovinu, što je već utvrđeno u Uredbi općine o potrošnji iz 2011. (vidjeti članke od 48. do 50. o odgovornoj javnoj nabavi i društvenim kriterijima).

U okviru provedbe lokalnog zakonodavstva poduzećima koja se prijavljuju na natječaj pruženi su internetski moduli i primjeri (vidjeti odjeljak „Provjera”). Cilj je odredbe bilo olakšati postupak i učiniti ga dostupnijim svim društvima.

Faza javne nabave i kriteriji

Uredbom se propisuju uključivanje odredbe o poštenoj trgovini u predmet javne nabave, naslov i objavu. Obvezno dodavanje odredbe o poštenoj trgovini može se provesti u obliku posebne odredbe o izvršenju ugovora ili kao kriterij za dodjelu, ovisno o karakteristikama javne nabave. Oznaka (vidjeti odjeljak „Referentna norma”) ili istovrijedna potvrda smatra se neophodnom za javnu nabavu. U slučaju kriterija za dodjelu poštena trgovina može vrijediti najviše 10 % bodova. Proizvodi nabavljeni poštenom trgovinom prema zakonu su definirani i razlikuju se prema konceptu poštene i odgovorne trgovine na sljedeći način:

- Pojam „pošteno” odnosi se na radnička prava i zaštitu okoliša u skladu s Rezolucijom Europskog parlamenta 2005/2245 o poštenoj trgovini i razvoju.
- Pojam „odgovorno” odnosi se na istu Rezoluciju Europskog parlamenta 2005/2245, ali je potrebno istaknuti da koncept odgovorne trgovine ne obuhvaća specifikacije minimalne cijene i dodjele premije za poštenu trgovinu proizvođačima i stoga je riječ o manje strogoj definiciji od definicije poštene trgovine.

U uredbi su uključeni kava, čaj ili druge infuzije, šećer, slatkiši, keksi, kakao i čokoladni proizvodi. Kriteriji poštene trgovine za te proizvode trebali bi se ispuniti u slučaju usluga dostavljanja pripremljene hrane, restorana, kantina i prodajnih automata. U tim slučajevima barem jedan od tih proizvoda mora biti 100 % pošten ili odgovoran.

Odredba je obvezna i za manje ugovore. U skladu sa španjolskim zakonom manji ugovori obuhvaćaju određene potrebe ili radnje koje se ne ponavljaju sustavno s vremenom i njihova procijenjena vrijednost ne bi smjela biti veća od 15 000 EUR.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Uredba o praksama poštene trgovine za lokalna tijela bila je dio šire inicijative za poboljšanje poštene trgovine u Španjolskoj. Od 2000. do 2016. ukupni rashodi za proizvode nabavljene poštenom trgovinom povećali su se

s 10 milijuna EUR na 40 milijuna EUR. Kako bi poduprli taj razvoj, nacionalna vlada i lokalna tijela obvezali su se povećati svijest građana o tom pitanju i povećati javnu potrošnju na poštenu i odgovornu trgovinu. Uredba općine iz 2016. izdana je u okviru promicanja odgovorne trgovine, kako je navedeno u uredbi općine o potrošnji u gradu Madridu iz 2011.

Kao upućivanje za definiciju proizvoda nabavljenog poštenom trgovinom u uredbi je navedena obveza uključivanja sljedećih normi i organizacija:

- Svjetska organizacija za poštenu trgovinu: vodeća organizacija aktivna u području provjere i normiranja poštene trgovine
- FairTrade: međunarodna organizacija za poštenu trgovinu, koja pruža oznaku FAIRTRADE proizvođačima i poduzećima koji ispunjavaju međunarodne standarde
- Naturland Fair: međunarodna organizacija za ekološku poljoprivredu koja djeluje u 58 država diljem svijeta
- EcoCert: međunarodno udruženje za održivi razvoj, koje pruža potvrde o poštenoj trgovini, uključujući održivi uzgoj i održivu nabavu
- Fair for Life: međunarodna organizacija poštene trgovine koja je usmjerena na ljudska prava i poštene radne uvjete
- Símbolo de Pequeños Productores: međunarodna mreža malih i srednjih ekoloških proizvođača koji posluju uglavnom u državama Latinske Amerike
- Rainforest Alliance Certified: potvrda o ekološkoj, društvenoj i gospodarskoj održivosti proizvoda
- potvrda UTZ: oznaka održivosti koja obuhvaća cijeli lanac opskrbe
- druge oznake i organizacije s jednakovrijednim ciljem i svrhom.

Provjera

- Ponuditelj potvrđuje da upotrebljava proizvod nabavljen poštenom trgovinom putem internetskog modula koji je dostupan kod Uprave grada Madrida. Provjera se provodi tijekom faze dodjele.
- Poduzeća mogu pogledati predložak tijekom natječajnog postupka, kao i primjere kako bi im se olakšalo popunjavanje dokumentacije.
- Zbog toga što je postupak bio nov i upravnom osoblju i ugovornim poduzećima, općina Madrid pružila je zaposlenicima posebno osposobljavanje o praksama poštene trgovine.

Instrument

- Članak 43. o oznakama Direktive 2014/24/EU
- Dekret koji je izdala općinska vlast Madrida u srpnju 2016., kojim se provodi Nacionalni okvirni dekret Ministarstva gospodarstva o uključivanju socijalnih odredbi u javnu nabavu gradskih tijela (19. siječnja 2016.). Odredbe su naknadno potvrđene Zakonom u javnoj nabavi iz studenoga 2017. o provedbi Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Javni naručitelj: općina Madrid (Odjel za javnu nabavu i usluge te Odjel za gospodarstvo, inovacije i zapošljavanje)
- Ponuditelji i ugovorni dobavljači

Društveni učinci

- Uredba je kao posljedicu imala povećanu pažnju poduzeća i javnih tijela pri upotrebi proizvoda nabavljenih poštenom ili odgovornom trgovinom u uslugama dostavljanja pripremljene hrane. Proizvodi obuhvaćeni uredbama proizvodi su na koje najviše utječe potrošnja na poštenu trgovinu: kava je 2016. činila 43 % cjelokupnog troška poštene trgovine, a nakon nje šećer i slatkiši (40 %), čaj (3 %) i drugi prehrambeni proizvodi (7 %).
- Uredba je stoga pomogla društvenim uvjetima radnika koji se bave proizvodnjom kakaa, čaja i šećera zahvaljujući odabiru proizvoda na temelju oznake o poštenoj trgovini. Općinska tijela Madrida u razdoblju od 2016. do 2018. izdala su 126 ugovora s odredbama o poštenoj ili odgovornoj trgovini, a u 2018. njih 46. To uključuje ugovore za 47 dječjih vrtića s uslugama kantine.

Pouke i buduće radnje

- Općina Madrid dosljedno je upotrebljavala oznake o poštenoj trgovini kao način povećanja pozitivnog društvenog učinka lokalne uprave.
- Gradski službenici istaknuli su važnost računalnog praćenja učinkovite provedbe ugovora zbog velikog broja ugovaratelja i proizvoda. Osim toga, hitna mjera za pružanje učinkovite etične javne nabave putem poštene trgovine i proširenje njezina područja primjene uključivala bi standardizaciju oznaka.
- Zbog uspješnosti inicijative gradsko vijeće trenutačno razmatra proširenje asortimana proizvoda koji su uključeni na popis za poštenu trgovinu.

Kontakt

Maria Sanchez Rebollo, Glavna uprava za ugovaranje i usluge, rebollosmc@madrid.es (primarna osoba za kontakt)

Angel Rodrigo Bravo, grad Madrid, Dq.contraser@madrid.es (sekundarna osoba za kontakt)

21. Upotreba razdjelne rezerviranih ugovora sa složenom strukturom proračuna u grupe

Stanje: završno

Naziv javnog naručitelja, država: općina Krk, Grčka

Sektor proizvoda ili usluga: hrana i dostavljanje pripremljene hrane

Uvod / ciljevi javne nabave

Tijekom ranih 2000-ih godina i kao posljedica reforme sustava zaštite mentalnog zdravlja, u Krku se snažno promicalo socijalno poduzetništvo radi integracije osoba sa psihosocijalnim problemima u društvo i na tržište rada. U tom je kontekstu općina Krk postigla visoku razinu svijesti o „društvenoj nabavi“ i stekla važno iskustvo u upotrebi rezerviranih natječaja za socijalna poduzeća za integraciju na tržište rada.

U ovom konkretnom slučaju ideja je bila povećati socijalnu javnu nabavu općine javnom nabavom usluga dostavljanja pripremljene hrane za dvije različite općinske jedinice s različitim izvorima financiranja (jednu obrazovnu jedinicu koja se financira bespovratnim sredstvima koja općini daje grčko Ministarstvo unutarnjih poslova i jednu jedinicu socijalne skrbi koja se sufinancira sredstvima EU-a i nacionalnim sredstvima provedbom projekta u okviru NSRO-a) putem jednog rezerviranog natječaja.

Predmet

Priprema školskih obroka za glazbenu školu u Krku i gotovih jela za žene i djecu koji borave u socijalnom hostelu za žrtve nasilja u obitelji u Krku.

Faza javne nabave i kriteriji

Natječaj je objavila općina Krk 28. prosinca 2017. u obliku rezerviranog natječaja za socijalna poduzeća za integraciju na tržište rada isključivo na temelju kriterija troška (najniža cijena). Poziv je definiran na objektivni način i javno je navedeno da je otvoren za sva socijalna poduzeća za integraciju na tržište rada sa sjedištem u Grčkoj ili drugoj državi članici koja su bila aktivna u sektoru dostavljanja pripremljene hrane i koja zapošljavaju najmanje 30 % osoba s invaliditetom ili radnika u nepovoljnom položaju.

Natječaj je bio poseban po inicijativi javnog naručitelja da razdjeli ugovor u grupe kako bi savladao poteškoće koje proizlaze iz toga što su dvije općinske jedinice u pitanju imale različite izvore financiranja (različito trajanje, različite postupke plaćanja itd.). Grupe su definirane na sljedeći način:

- Grupa 1: usluge dostavljanja pripremljene hrane glazbenoj školi u Krku tijekom razdoblja od datuma potpisivanja ugovora do 31. prosinca 2018. ili kasnijeg datuma u slučaju preostalih zaliha (i do nestanka zaliha).
- Grupa 2: usluge dostavljanja pripremljene hrane za obroke za žene i djecu koji borave u općinskom hostelu za žrtve nasilja u obitelji tijekom razdoblja od datuma potpisivanja ugovora do datuma završetka sufinanciranog projekta, 31. studenoga 2018.

Javni naručitelj u obavijesti o nadmetanju naveo je da se ponude mogu dostaviti za jednu ili obje grupe.

Tijekom faze javne nabave dostavljena je samo jedna ponuda. Ponuditelj je bilo lokalno socijalno poduzeće KoiSPE Corfu New Horizons za integraciju osoba sa psihosocijalnim problemima na tržište rada sa snažnim djelovanjem u sektoru dostavljanja pripremljene hrane. Nedostatak ponuditelja trebao bi se pripisati izazovima povezanim s prirodom usluga (svježi obroci) u kombinaciji sa zemljopisnim položajem otoka Krka jer bi poduzeća koja nemaju sjedište u Krku morala osigurati prijevoz svježih obroka brodom s kontinentalnog dijela Grčke (najmanje 1,5 sati) svaki dan.

Ugovor je dodijeljen jedinom ponuditelju, poduzeću KoiSPE Corfu New Horizons. Pružatelj usluga izvršio je usluge stručno i u skladu s ugovorom.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Cilj socijalne politike bio je povećanje pristupa socijalnih poduzeća za integraciju na tržište rada lokalnom tržištu ugovora o javnoj nabavi primjenom jednog rezerviranog natječaja koji obuhvaća potrebe više jedinica općine unatoč različitim izvorima financiranja.

Provjera

Provjera svrhe integracije na tržište rada i potrebnog postotka zaposlenika u nepovoljnom položaju provodi se i tijekom faze natječaja i tijekom izvršenja ugovora. Javni naručitelj zatražio je od ponuditelja (i kasnije ugovaratelja) da dostavi relevantne potvrde koje su izdala nadležna tijela. U Grčkoj te potvrde izdaje Registar socijalnih poduzeća Ministarstva rada i socijalne politike te (posebno za KoiSPE) Uprava za mentalno zdravlje Ministarstva zdravstva.

Ugovor je uspješno izvršavan do kraja prosinca 2018. za grupu 1 i do kraja studenoga 2018. za grupu 2.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora za obje grupe iznosila je 177 653 EUR bez PDV-a, od čega 113 243 EUR za grupu 1, a 64 410 EUR za grupu 2.

Instrument

- Članak 20. (o rezerviranim ugovorima) i članak 46. (o razdjeli ugovora u grupe) Direktive 2014/24/EU
- Preneseni člancima 20. i 59. grčkog Zakona o javnoj nabavi br. 4412/2016

Akteri

- Javni naručitelj: općina Krf
- Ugovorni pružatelj usluga: KoiSPE Corfu New Horizons, socijalno poduzeće pravnog oblika KoiSPE (socijalna zadruga s ograničenom odgovornošću) sa sjedištem u Krfu i specijalizirano za integraciju osoba sa psihosocijalnim problemima na tržište rada.
- Potpora: EAADHSY, grčko neovisno tijelo za javnu nabavu (odgovorno za reviziju i usmjeravanje nacionalnih javnih naručitelja) i regija Jonski otoci (odgovorna za upravljanje regionalnim operativnim programom NSRO putem posebnog regionalnog upravnog tijela) pružili su tehničku podršku i savjetovanje općini kako bi razmotrili pitanja povezana s različitim izvorima financiranja ugovora. Njihov pozitivan pristup i suradnja doprinijeli su uspjehu projekta.

Društveni učinci

Uspješni ponuditelj KoiSPE Corfu New Horizons ima 234 člana (stručnjaka za mentalno zdravlje i osoba sa psihosocijalnim problemima) i širok raspon poduzetničkih djelatnosti, kao što je dostavljanje pripremljene hrane, čišćenje, proizvodnja i prerada hrane, upravljanje parkiralištima i briga o otvorenom prostoru. Zapošljava 85 osoba, od kojih je 60 osoba s mentalnim oboljenjima. Zbog toga je postotak radnika s invaliditetom veći od 70 %, što nadilazi minimalnih 30 % iz natječaja.

Društveni učinak tog poziva nije mjeren. Međutim, KoiSPE Corfu New Horizons izmjerio je (vanjskom evaluacijom koju su proveli neovisni stručnjaci – psihijatar i stručnjak za ljudske resurse) društveni učinak svoje gospodarske djelatnosti u posljednjih pet godina (od 2014. do 2018.), od čega je otprilike polovina povezana s izvršenjem javnih ugovora. Prema dostupnim podacima, društveni učinci poduzeća KoiSPE Corfu New Horizons na zdravlje i dobrobit osoba s mentalnim oboljenjima koje zapošljava uključuju:

- znatno smanjenje povratka bolesti (–35 %)

- znatno poboljšanje pokazatelja komunikacije na radnom mjestu (+25 %)
- smanjenje potrebe za uslugama za mentalno zdravlje
- profesionalno i društveno uključivanje
- poboljšanje upravljanja stresom
- poboljšanje vještina učenja
- znatnu dohodovnu pomoć.

Gospodarska djelatnost poduzeća KoiSPE Corfu New Horizons općenito je doprinijela i lokalnom gospodarskom i društvenom razvoju otoka, čime su ostvarene sljedeće koristi:

- osviještenost zajednice
- održivi razvoj lokalnog socijalnog poduzetništva
- razvoj dobrih praksi za druge ranjive skupine
- smanjenje potrebe za uslugama lokalnih zdravstvenih i socijalnih podsustava.

Druge koristi

- Ovaj primjer vrlo bi lako mogli primijeniti drugi javni naručitelji u Grčkoj i drugim državama koje provode projekte u okviru NSRO-a, posebno na regionalnoj razini.

Pouke i budući izazovi

Radilo se o odvažnom koraku malog tijela lokalne vlasti prema složenijem modelu za rezervirane natječaje. Glavne pouke mogu se sažeti na sljedeći način:

- Društveno odgovorna javna nabava može se uspješno primijeniti čak i ako su izvori financiranja proračuna ugovora složeni.
- Razdjela ugovora u grupe pametan je pristup koji se može upotrijebiti za olakšavanje pristupa socijalnih poduzeća tržištu ugovora o javnoj nabavi i osiguranje fleksibilnosti u složenim slučajevima javne nabave.
- Glavni je izazov u takvim slučajevima to što se svi dionici koji sudjeluju u financiranju proračuna moraju dogovoriti o upotrebi jednog rezerviranog natječaja unatoč različitim mehanizmima financiranja, a ključ uspjeha bliska je suradnja javnog naručitelja i nadležnog tijela za upravljanje NSRO-om. Odobrenje nacionalnih revizora javne nabave isto tako može biti iznimno važno.

Glavni je izazov u budućnosti povećanje svijesti lokalnih javnih naručitelja i regionalnih tijela za upravljanje NSRO-om u vezi s pojednostavnjenim promicanjem društveno odgovorne javne nabave u ugovorima o javnoj nabavi povezanim s projektima koje sufinancira EU.

Kontakt

Athanasios Papavlassopoulos, generalni direktor poduzeća KoiSPE Corfu New Horizons, thanassiios@yahoo.gr i koispekerk@yahoo.gr

22. Rezervirani ugovori za integraciju na tržište rada radi ostvarenja više održivih ciljeva

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: Savezna javna služba za planiranje društvene integracije, borbu protiv siromaštva, socijalnu ekonomiju i gradsku politiku (PPS SI), Belgija (<https://www.mi-is.be>)

Sektor proizvoda ili usluga: hrana i dostavljanje pripremljene hrane

Uvod / ciljevi javne nabave

PPS SI savezna je javna agencija u Belgiji s ciljem osiguranja dostojanstvenog života za sve koji žive u siromaštvu putem osmišljavanja, provedbe, evaluacije i naknadne provjere uključive savezne politike za društvenu integraciju. U tom je kontekstu PPS SI odgovoran i za upravljanje operativnim programom FEAD-a (Fonda europske pomoći za najpotrebitije) u Belgiji, koji potrebitima pruža pomoć u hrani. Kao nacionalno upravno tijelo FEAD-a, PPS SI nabavlja sve prehrambene proizvode koji se besplatno distribuiraju osobama koje žive ispod praga siromaštva.

U ovom konkretnom slučaju ciljevi javnog naručitelja bili su trostrani:

1. osiguranje zdravih i hranjivih proizvoda za osobe u najnepovoljnijem položaju u Belgiji
2. doprinos sprečavanju rasipanja hrane zahtijevanjem upotrebe neprodanog viška povrća kao sirovina i
3. poboljšanje integracije radnika u nepovoljnom položaju na tržište rada rezerviranjem postupka dodjele ugovora za socijalna poduzeća za integraciju na tržište rada.

Predmet

Priprema, pakiranje i prijevoz juhe pripremljene od viška povrća u unaprijed određene skladišne prostore. Juha je jedan od prehrambenih proizvoda koji će se besplatno distribuirati osobama u najnepovoljnijem položaju u okviru nacionalnog programa FEAD-a u Belgiji.

Faza javne nabave i kriteriji

PPS SI pokrenuo je postupak javne nabave 2018. kao natjecateljski postupak uz pregovore rezerviran za zaštićene radionice i gospodarske subjekte čiji je glavni cilj društvena i profesionalna integracija osoba s invaliditetom i osoba u nepovoljnom položaju. Vrijednost ugovora bila je ispod granice EU-a, a upotreba tog postupka omogućila je ponuditeljima da prilagode ponudu očekivanjima javnog naručitelja te da pregovaraju o cijeni u slučaju da ponuda premašuje dostupan proračun.

Poziv je definiran na objektivan način i bio je otvoren za sve vrste socijalnih poduzeća za integraciju na tržište rada koja imaju sjedište u Belgiji i koja ispunjavaju kriterije „integracije socijalne ekonomije” iz članka 59. Zakona od 26. ožujka 1999. (u odnosu na belgijski akcijski plan zapošljavanja iz 1998.) ili imaju sjedište u bilo kojoj državi članici ili državi koja je stranka Sporazuma o javnoj nabavi i ispunjavaju jednakovrijedne kriterije u okviru relevantnog nacionalnog zakonodavstva.

Zbog složenosti i inovativnosti tog postupka javne nabave javni naručitelj organizirao je informativni sastanak s potencijalnim ponuditeljima prije roka za dostavu ponuda.

Ugovor je dodijeljen na temelju ekonomski najpovoljnije ponude, odnosno najboljeg omjera cijene i kvalitete na temelju dvaju kriterija:

1. predložene jedinične cijene krajnjeg proizvoda (70 % ukupnih bodova)
2. opisa predloženog pristupa za izvršenje ugovora (30 % ukupnih bodova), koji uključuje tri potkriterija:

- pouzdanost predloženog izvora viška povrća
- vjerodostojnost predloženog postupka proizvodnje juhe i
- vjerodostojnost predloženog rasporeda isporuke proizvoda u skladišne prostore koji je odredio javni naručitelj.

Tijekom javne nabave dostavljena je samo jedna ponuda konzorcija više socijalnih poduzeća, kojem je ugovor naposljetku i dodijeljen. Nedostatak ponuda može se pripisati vrlo zahtjevnim tehničkim specifikacijama usluga (stroge tehničke specifikacije za prehrambene proizvode, strogi rokovi isporuke, isporuka u hladnjacima itd.) za koje ostali gospodarski subjekti u sektoru socijalnih poduzeća nisu imali kapacitete.

Uspješni konzorcij izvršavao je usluge stručno i u skladu s ugovorom tijekom razdoblja od listopada 2018. do srpnja 2019.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Cilj socijalne politike ove javne nabave, kako je jasno navedeno u pozivu na podnošenje ponuda, bilo je poticanje društvene i profesionalne integracije osoba s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju. U Flandriji zaposlenici socijalnih poduzeća za integraciju na tržište rada uključuju osobe s (blagim) mentalnim ili tjelesnim invaliditetom i ostale osobe koje ne mogu raditi na običnom tržištu rada (osobe s ozbiljnim psihološkim problemima, uključujući izbjeglice koje su doživjele traumu, osobe koje nemaju potrebne socijalne vještine itd.).

Provjera

Prije dodjele ugovora, provjera je obuhvaćala:

- upravne zahtjeve za ponuditelje (poduzeće socijalne ekonomije, solventnost itd.)
- podrijetlo viška povrća
- metode proizvodnje i pakiranja
- planiranje isporuke.

Upravne zahtjeve provjerili su stručnjaci za javnu nabavu Odjela za financije na temelju informacija dostupnih putem financijskih i fiskalnih baza podataka (*Knuispuntbank*) te putem registra priznatih poduzeća socijalne ekonomije. Upravno tijelo FEAD-a provelo je provjere ostala tri elementa na temelju dokumentacije priložene uz ponudu.

Tijekom ugovora, provjera je obuhvaćala:

- kontrolu kvalitete proizvoda
- kvalitetu isporuke.

Upravno tijelo FEAD-a potvrdilo je kvalitetu proizvoda i isporuke. Kvaliteta proizvoda provjerava se ispitivanjem uzoraka u laboratoriju. Kvaliteta isporuke provjerava se barem jednom nasumičnom provjerom u trenutku isporuke.

Nakon isporuke provjera se sastojala od usporedbe dokumentacije o isporuci s računima kako bi se osiguralo da je ispravna količina proizvoda isporučena prema planu.

Iako nisu postojali „društveni” kriteriji za izvršenje ugovora, PPS SI primijenio je skup kriterija okolišne učinkovitosti, kao što je upotreba recikliranog papira i davanje prednosti elektroničkoj razmjeni podataka kako bi se ograničila upotreba papira, u skladu s oznakom EMAS za svođenje utjecaja djelatnosti na okoliš na minimum.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 134 500 EUR (bez PDV-a).

Instrument

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU.
- Prenesen člankom 15. belgijskog Zakona o javnoj nabavi od 17. lipnja 2016.

Akteri

- Javni naručitelj: Javna služba za planiranje društvene integracije (PPS SI)
- Ugovorni pružatelj usluga: konzorcij deset socijalnih poduzeća za integraciju na tržište rada koje predvodi Trabajo Arbeidskansen vzw.
- Potpora: Belgijski savez banaka hrane podržao je postupak prihvatom isporučenih proizvoda u svoje objekte i daljnjom distribucijom partnerskim organizacijama PPS SI-ja i FEAD-a.

Društveni učinci

Ideja tog pilot-projekta bila je istražiti kako bi se jedna javna nabava mogla osmisliti na način kojim bi se poboljšali društveni, gospodarski i ekološki ciljevi. Javni naručitelj nada se iskoristiti to iskustvo za stvaranje sličnih projekata u okviru Europskog socijalnog fonda plus u sljedećem programskom razdoblju od 2021. do 2027. zajedno s drugim regionalnim tijelima.

Rezervacija ugovora za zaštićene radionice i programe zapošljavanja povećala je društveni učinak te je upotrijebljen natjecateljski postupak uz pregovore kako bi se ponuditelje motiviralo da osmisle proizvod za sprečavanje rasipanja hrane (juha pripremljena od viška povrća). Iako službena evaluacija postupka još nije dovršena, najvažniji učinci uključuju sljedeće:

- Socijalna poduzeća imala su priliku ispitivati svoju mogućnost proizvodnje svježih prehrambenih proizvoda u skladu s tehničkim specifikacijama i uložiti u potrebnu opremu i sustave.
- Ugovorni konzorcij koji se sastoji od deset socijalnih poduzeća surađivao je kako bi izvršio ugovor i stoga će biti spremniji na suradnju s drugim socijalnim poduzećima i natječaje za ugovore o javnoj nabavi u budućnosti.
- Javni naručitelj imalo je priliku osigurati održiv i zdrav prehrambeni proizvod za osobe u najnepovoljnijem položaju, kao i aktivno iskoristiti višak povrća i izbjeći rasipanje hrane.

Druge koristi

- Poticanjem na iskorištavanje viška povrća za juhu javni naručitelj postigao je smanjenje rasipanja hrane i odgovarajuće smanjenje količine organskog otpada koji treba zbrinuti regionalna služba za gospodarenje otpadom. Upotreba viška povrća isto je tako ekonomičan način upravljanja belgijskom provedbom programa FEAD uz učinkovito iskorištavanje resursa.

Pouke i budući izazovi

- Ovaj primjer vrlo bi lako mogli primijeniti javni naručitelji u svim ostalim državama članicama koje provode projekte u okviru programa FEAD. Zainteresirani za provedbu slične javne nabave trebali bi uzeti u obzir sljedeće savjete:
- Kapacitet socijalnih poduzeća i njihova mogućnost stvaranja konzorcija presudni su čimbenici uspjeha. Javni naručitelj trebao bi istražiti kapacitet tržišta kako bi osigurao da će primiti konkurentne ponude u okviru kojih je moguće isporučiti željene proizvode ili usluge.
- U ovom slučaju vrlo su važni snažni inovativni aspekti jer se njima istodobno promiču društvena održivost (društveno odgovorna javna nabava) i održivost prirodnih resursa (sprečavanje rasipanja hrane) u kontekstu programa EU-a koji se provodi u cijeloj državi.

Glavne pouke mogu se sažeti na sljedeći način:

- Društveno odgovorna javna nabava može doprinijeti i održivosti društvenih i prirodnih resursa ako javni naručilac na kreativan način kombinira različite alate.
- Priroda programa FEAD kao programa za distribuciju hrane čini ga prikladnim kontekstom za ostvarenje ciljeva održivog razvoja u području sprečavanja rasipanja hrane.

Budući izazovi uključuju sljedeće:

- Podupiranje socijalnih poduzeća kako bi se poboljšao njihov kapacitet uspješnijeg odgovora na ovu vrstu javne nabave.
- Poboljšanje tehničkih zahtjeva tako da logistika bude jednostavnija i ekonomičnija (npr. ograničenje potrebe za skladištenjem u hladnjacima).
- Osmišljavanje posebnih tehnika za suradnju programa FEAD i programa ESF (npr. lokalne inicijative u okviru ESF-a) kako bi se poboljšali izvori financiranja troškova zapošljavanja i osposobljavanja u ovoj vrsti javne nabave.

Kontakt

Tom Anthuenis, direktor službi za Europske fondove (PPS SI), tom.anthuenis@mi-is.be

23. Suradnja poduzeća AQUA Mühle i gradova Feldkirch i Bregenz za socijalne usluge povezane s hranom

Stanje: prepoznato

Naziv javnog naručitelja, država: gradovi Bregenz i Feldkirch, Austrija

Sektor proizvoda ili usluga: hrana i dostavljanje pripremljene hrane

Uvod / cilj javne nabave

Dvije općine u zapadnoj Austriji, Bregenz i Feldkirch, 2017. i 2018. iskoristile su mogućnosti zakona o javnoj nabavi za promicanje društvene i ekološke održivosti. Cilj tih dvaju analiziranih natječaja bio je nabava zdrave hrane za sve javne škole i dječje vrtiće uz istodobni doprinos ostvarenju društvenog cilja.

Javni natječaji za dostavljanje pripremljene hrane svim javnim školama i dječjim vrtićima stoga su uključivali kriterije za dodjelu na temelju zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba s invaliditetom. Oba su ugovora dodijeljena poduzeću AQUA Mühle, socijalnom poduzeću za integraciju na tržište rada.

Predmet

Uključivanje društvenih i ekoloških čimbenika u natječaje povezane s pružanjem hrane za javne škole i dječje vrtiće u okrugu Vorarlberg u Austriji.

Faza javne nabave i kriteriji

Kriteriji za dodjelu: dodijeljeno je ukupno 100 bodova prema sljedećim kriterijima:

- cijena (50)
- kvaliteta planiranja jelovnika (5)
- formalni kriteriji u vezi s planiranjem jelovnika (20)
- kvaliteta hrane (10)
- smanjenje učinka na okoliš (5)
- smanjenje razdoblja odaziva (5)
- zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih osoba (2,5)
- zapošljavanje osoba s invaliditetom (2,5).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Osnovna referentna norma bio je austrijski zakon *Bundesvergabegesetz* iz 2006., koji omogućava uključivanje aspekata povezanih sa socijalnom politikom i ekoloških kriterija (5. *Abschnitt: Grundsätze des Vergabeverfahrens*, §19 (6); 6. *Abschnitt: Die Ausschreibung* – 4. *Unterabschnitt: Bestimmungen über den Leistungsvertrag*, §99(1))

Društveni cilj javne nabave bilo je uključivanje osoba u nepovoljnom položaju putem integracije na tržište rada radi borbe protiv dugotrajne nezaposlenosti i povezivanja društvene, gospodarske i ekološke održivosti.

Provjera

Oba su ugovora dodijeljena poduzeću AQUA Mühle kao ponuditelju s najvećim ukupnim brojem bodova, koji je osvojio bodove i za uključivanje dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba s invaliditetom.

U vezi sa zapošljavanjem osoba s invaliditetom AQUA Mühle dostavio je izjavu javnog zdravstvenog osiguravajućeg društva (*Gebietskrankenkasse*) o statusu zaposlenika kao osoba s invaliditetom. Za dugotrajno nezaposlene osobe ponuditelj je javnom naručitelju kao dokaz dostavio internu dokumentaciju.

Javnom naručitelju dostavljeni su interni pokazatelji i izračuni u vezi s udjelom ekoloških prehrambenih proizvoda, kao i izjava o glavnim dobavljačima hrane.

Nakon toga nije bilo dodatnih evaluacija tih kriterija.

Vrijednost ugovora

Oba su ugovora trajala godinu dana. Ugovor u Bregenzu vrijedio je oko 300 000 EUR, a ugovor u Feldkirchu iznosio je oko 400 000 EUR. To zajedno čini 150 000 obroka u javnim školama godišnje.

Instrument

- Članak 67. o kriterijima za odabir Direktive 2014/24/EU.

Akteri

- Javni naručitelj: općine Bregenz i Feldkirch
- Ugovorni dobavljač: AQUA Mühle je socijalno poduzeće za integraciju na tržište rada sa širokim rasponom djelatnosti, uključujući usluge povezane s hranom, i dobro je poznato u regiji. Poduzeće je osvojilo dva ugovora. AQUA Mühle pruža osposobljavanje i zapošljavanje dugotrajno nezaposlenim osobama i drugim osjetljivim skupinama. Organizacija ima dugogodišnje iskustvo u uslugama povezanim s hranom. Dostavlja pripremljenu hranu javnim institucijama te privatnim organizacijama i pojedincima, vlasnik je kafića i proizvodi zdrave gotove proizvode.

Društveni učinci

- Uključivanje društvenih kriterija u ovu javnu nabavu doprinijelo je integraciji dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba s invaliditetom na tržište rada. Javni naručitelji uspjeli su osigurati kvalitetnu hranu za javne škole, a pritom i ostvariti društvene i ekološke ciljeve.
- Ugovaratelj je bilo lokalno poduzeće, pa je dodatna korist zapošljavanja za javnu nabavu bila i to da stvoreno bogatstvo ostaje unutar zajednice.

Druge koristi

- Koristi za okoliš postignute su smanjenjem prijevoza u regiji u vezi s pružanjem školskih obroka, kao i promicanjem hrane s manjim utjecajem na okoliš.
- U načelu se ta praksa može prenijeti, ali nemaju sva socijalna poduzeća za integraciju na tržište rada kapacitete, iskustvo i potencijal za sudjelovanje u ovakvim natjecajima.

Pouke i budući izazovi

- Bolja komunikacija s javnim naručiteljem prije početka ugovora mogla bi biti korisna jer se time omogućava bolja procjena mogućih budućih scenarija koji imaju učinak na predmet ugovora. Na primjer, ugovaratelj smatra da bi bolji dijalog između javnog naručitelja i ugovaratelja u pogledu mogućih promjena ugovornih količina (npr. dodatni dječji vrtići) bio koristan.

Kontakt

Clara Moder, istraživačica, arbeit plus – austrijska socijalna poduzeća, clara.moder@arbeitplus.at

SEKTOR 4. Namještaj

24. Emilia-Romagna odlučuje se za namještaj s manjim učinkom na okoliš i društvo

Stanje: završna verzija

Naziv javnog naručitelja, država: Intercent-Emilia Romagna, Italija

Sektor proizvoda ili usluga: namještaj

Uvod i ciljevi javne nabave

„Regionalna agencija za razvoj elektroničkih tržišta u regiji Emilia-Romagna” (Intercent-ER) inovativna je regionalna institucija za kolektivnu javnu nabavu koju financira regionalna vlada regije Emilia-Romagna.

Intercent-ER od aktivacije 2006. djeluje kao središnje tijelo za nabavu za regionalna javna tijela i upravlja sustavom e-nabave. Prepoznat je kao vodeća institucija u zelenoj i društveno odgovornoj javnoj nabavi te je osvojio talijansku nagradu za društveno odgovornu javnu nabavu na forumu Compraverde (godišnjem događanju na temu održive javne nabave u Italiji) dvije godine zaredom.

Postupak javne nabave koji je obuhvaćao kupnju uredskog namještaja za javna tijela pokrenut je 2018. Cilj je postupka bila obnova uredskog namještaja s manjim utjecajem na okoliš. Osim toga, i odlaganje zamijenjenog namještaja bilo je dio javne nabave s ciljem doniranja dobrotvornoj udruzi kao što je Crveni križ ili nekoj drugoj organizaciji za volonterski rad koja je registrirana u Italiji ili nekoj drugoj državi.

Predmet: kupnja novog namještaja s manjim učinkom na okoliš i društvo

Faza javne nabave i kriteriji

Postupak javne nabave započeo je 21. studenoga 2017. objavom na internetskim stranicama agencije Intercent-ER i portalu *Službenog lista Europske unije*. Upotrijebljen je postupak u dvije faze. Omogućena su dva kruga pitanja i odgovora tijekom otvorene faze, a oni su transparentno objavljeni na internetskim stranicama. Javna nabava razdijeljena je u tri grupe na temelju materijala i tehničkih specifikacija namještaja. Cilj razdjela bio je pomoći specijaliziranim dobavljačima da se prijave na poziv. Predviđeno trajanje ugovora iznosilo je 24 mjeseca s mogućnošću produljenja za 12 mjeseci nakon datuma isteka. Ugovor je dodijeljen na temelju ekonomski najpovoljnije ponude, uz posebno razmatranje tehničke kvalitete te ekoloških i socijalnih standarda.

U javnoj nabavi sudjelovalo je sedam poduzeća, a tri različita poduzeća osvojila su ugovor u grupama metalnog namještaja, drvenog namještaja i stolaca.

Kriteriji za dodjelu

Kriteriji za dodjelu bodovali su se na sljedeći način:

- cijena – 30 %
- tehnička ponuda – 70 %.

Tehnička ponuda uključivala je društvene kriterije koji su nosili sedam od 70 bodova (10 %), a razdijeljeni su na sljedeći način:

- 2 boda za potvrdu SA 8000 ili istovrijednu potvrdu za borbu protiv dječjeg, prisilnog i diskriminacijskog rada

- 2 boda za oznaku BS OHSAS 18001 lili istovrijednu oznaku sigurnosti i zaštite zdravlja
- 3 boda za ponovnu upotrebu starog namještaja, dokazano izjavom u ponudi.

Osim toga, dodatnih pet bodova bilo je dostupno za zadovoljavanje normi sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja, međunarodne norme ISO 14001, norme ugljičnog otiska ili istovrijednih normi.

Uvjeti za izvršenje ugovora

Ugovorni uvjeti uključivali su i mehanizam za procjenu i poboljšanje lanca opskrbe u fazi praćenja ugovora uspostavljanjem sustava evaluacije. Mehanizam praćenja oslanja se na izjavu ponuditelja o tome kako će ispuniti odredbe ugovora u pogledu društvenih ciljeva natječaja. Nakon zaprimanja dokumentacije, osoblje agencije Intercent-ER prati i provjerava usklađenost, kako je opisano u odjeljku „Provjera” u nastavku. Ponuditelji se potiču na mapiranje lanca opskrbe svojih proizvoda i provjeru usklađenosti s društvenim normama kako bi se izbjegao socijalni damping.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Ciljevi socijalne politike postupka javne nabave bili su dvostrani:

- U vezi s poticanjem društvenih oznaka i normi naručitelj je htio osigurati odgovarajući socijalni standard poduzeća koja surađuju s regionalnom vladom i time promicati politiku društvene održivosti diljem regije.
- Kad je riječ o ponovnoj upotrebi starog namještaja društveni je cilj bio stvoriti okruženje pozitivnih partnerstava između javne uprave, privatnih poduzeća i neprofitnih organizacija.

Postupak javne nabave oslanjao se na dvije glavne društvene referentne norme za kriterije za dodjelu, SA 8000 i BS OHSAS 18001:

- SA 8000 je međunarodna norma za izdavanje potvrda koja potiče organizacije da razviju, održavaju i primjenjuju društveno prihvatljive prakse na radnome mjestu. Uključuje pitanja dječjeg rada, slobode udruživanja, diskriminacije, radnih sati i sustava upravljanja usmjerenih na zaposlenike.
- Oznaka BS OHSAS 18001 odnosi se na procjenu zaštite zdravlja radnika na radu. Organizacije koje se prijavljuju za normu BS OHSAS 18001 moraju osigurati sustav za sigurnost i zaštitu zdravlja zaposlenika.

Ekološke norme bile su u skladu s Dekretom Ministarstva od 11. siječnja 2017. u vezi s tehničkim specifikacijama namještaja i štednje energije. Glavni je cilj dekreta bio pospješivanje štednje energije u javnoj upravi u vezi s europskim ciljevima za 2020.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora iznosi 4,1 milijun EUR za 2 godine, podijeljeno na sljedeći način:

- grupa 1: 1,65 milijuna EUR (drveni namještaj)
- grupa 2: 1,05 milijuna EUR (metalni namještaj)
- grupa 3: 1,38 milijuna EUR (uredski stolci).

Provjera

Javna nabava bila je posebno usmjerena na mehanizam naknadne provjere kako bi se osiguralo učinkovito izvršenje ponude. Provjera se sastojala od sljedećih elemenata:

- Poduzeće kojem je dodijeljen ugovor pristaje na vanjske revizije radi provjere minimalnih socijalnih standarda.

- U roku od 6 mjeseci od dodjele ugovora poduzeće bi agenciji Intercent-ER trebalo dostaviti jasnu i dokumentiranu viziju lanca opskrbe za proizvode koje će isporučiti.
- Treba se uspostaviti sustav praćenja i evaluacije lanca opskrbe usmjeren na „kontinuirano poboljšanje” ekoloških i socijalnih standarda.
- U roku od 12 mjeseci od početka ugovora ugovaratelj bi trebao dostaviti dokumentaciju o popravnim radnjama koje je poduzeo u vezi s lancem opskrbe.

Instrument

- Članak 67. (o kriterijima za odabir ponude) i članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.
- Talijanski zakonodavni dekret od 18. travnja 2016.

Akteri

- Javni naručitelj:
 - regija Emilia-Romagna
 - Intercent-ER – regionalno tijelo za javnu nabavu koje je koordinator javne nabave
- Sudionici prethodne provjere tržišta:
 - Armet s.r.l.
 - Mobilferro s.r.l.
 - Metalplex s.p.a
 - L.T. Form2 s.r.l.
 - Laezza s.p.a.
 - Moschella sedute s.r.l.
 - SO.C.A.M. Società Cooperativa
- Ugovorni pružatelji usluga:
 - grupa 1 (drveni namještaj): Metalplex s.p.a.
 - grupa 2 (metalni namještaj): Mobilferro s.r.l.
 - grupa 3 (uredski stolci): Moschella sedute s.r.l.

Društveni učinci

- Ova je javna nabava predstavljala inovaciju u pristupu regionalnih tijela provedbi društvenih kriterija u javnoj nabavi. Intercent-ER primijetio je interes lokalnih subjekata i nevladinih organizacija koje rade na održivom razvoju i društvenoj održivosti. Budući da je ugovor započeo nedavno, još nije odabrana organizacija koja će primiti rabljeni namještaj, ali Intercent-ER prati postupak.
- Regija se usmjerila prema održivim praksama javne nabave 2011. Od tada su kriteriji društvene odgovornosti uključeni u 30 ugovora koje je izdao Intercent-ER. Inicijativa se smatra uspješnom. Danas više poduzeća i ponuditelja koje zanimaju mogućnosti javne nabave ima potvrdu SA 8000, a sve više njih usto se natječe na temelju aspekata društvene odgovornosti.

Pouke i budući izazovi

- Intercent-ER želi nastaviti primjenjivati društveno odgovornu javnu nabavu, čak i s ambicioznijim ciljevima. Međutim, uprava je istaknula važnost instrumenata za širenje, uglavnom osposobljavanja, među regionalnim upravama i poduzećima kako bi se osigurali konkretniji rezultati.

- Intercent-ER i dalje će nagrađivati i cijeniti društveno odgovorno poslovanje ponuditelja kao način optimizacije socijalnih poduzeća i resursa u regiji. Osim toga, regionalno tijelo nada se nastavku i povezivanju nacionalnih i regionalnih strategija društvene integracije putem integriranih javnih nabava, kao i razvoju društveno odgovornog tržišta u pogledu ponude i potražnje. Zbog toga je društveno odgovorna javna nabava ključna za provedbu odgovorne potražnje u sektorima proizvoda koji su otporniji na promjene. Intercent-ER je predan široj primjeni odredbi o društveno odgovornoj javnoj nabavi u budućim ugovorima.

Kontakt

Rossella Galli, regija Emilia-Romagna, rossella.galli@regione.emilia-romagna.it, 051 5273480 (glavna osoba za kontakt)

Elisabetta Bonfiglioli, regija Emilia-Romagna, elisabetta.bonfiglioli@regione.emilia-romagna.it, 0515273027 (druga osoba za kontakt)

25. Centralizirana javna nabava uredskog namještaja za rumunjske javne institucije

Naziv javnog naručitelja, država: Nacionalni ured za centraliziranu javnu nabavu (NOCP), Rumunjska

Sektor proizvoda ili usluga: namještaj

Uvod / ciljevi javne nabave

Cilj je ovog postupka javne nabave upravljati centraliziranom nabavom uredskog namještaja pod ekonomski isplativim uvjetima te pritom povećati razinu osviještenosti uključenih sudionika (javni naručitelji i ponuditelji) o socijalnom aspektu.

Kao centralizirano tijelo za javnu nabavu NOCP ispituje potrebe korisnika (vlada i javne institucije) u vezi s uredskim namještajem. Zatim odlučuje koji će se proizvodi kupiti u centraliziranom sustavu, definira tehničke specifikacije za odabrane artikle i kupuje uredski namještaj na centraliziran način sklapanjem okvirnog sporazuma s najmanje tri gospodarska subjekta.

NOCP odrađuje pripremnu fazu nabave uredskog namještaja. To je faza prije javne nabave kojom se nastoje utvrditi konkretne potrebe rumunjske vlade i javnih institucija te ispitati interes potencijalnih gospodarskih subjekata za primjenu socijalnih čimbenika u postupku. Pokretanje postupka očekuje se u travnju 2020.

Predmet

Uredski namještaj

Etapa javne nabave i kriteriji

Faza prije javne nabave:

Faza prije javne nabave najavljena je u rumunjskom elektroničkom sustavu javne nabave (SEAP) i provedena u tri koraka:

1. podnošenje upitnika u okviru javnog savjetovanja¹, koji je ispunilo šest gospodarskih subjekata
2. u fazi sastavljanja dokumentacije o nabavi održan je prvi sastanak s potencijalnim gospodarskim subjektima na kojem ih je NOCP obavijestio da namjerava pokrenuti postupak nabave koji uključuje socijalne i ekološke kriterije
3. nakon što su prikupljene informacije o potrebama javnih tijela, održan je drugi sastanak u obliku provjere tržišta s potencijalnim ponuditeljima radi dovršavanja dokumentacije o nabavi.

Na drugom sastanku sudjelovalo je pet gospodarskih subjekata. Nakon procjene potreba javnih tijela održat će se treći sastanak.

Tijekom provjere tržišta postavljena su sljedeća pitanja:

- Smatrate li da bi se politike društvene odgovornosti trebale promicati u području javne nabave utvrđivanjem čimbenika za evaluaciju u tom pogledu? *Odgovor potencijalnih dobavljača bilo je jednoglasno da.*
- Koje politike društvene odgovornosti predlažete za ovaj centralizirani okvirni sporazum? *Odgovori potencijalnih dobavljača uključivali su: ulaganje u zajednicu (socijalni projekti), uključivost, primjenu tehnologije u rješavanju socijalnih problema, poslovnu etiku, prava korisnika, gospodarsku i socijalnu jednakost, zaštitu okoliša, jednake mogućnosti i moralni integritet.*

Tehničke specifikacije:

Jedna grupa odnosi se na isporuku uredskog namještaja koji se može podesiti po visini kako bi svakom članu osoblja bila dostupna oprema prikladna njegovim potrebama. To uključuje i osobe s tjelesnim invaliditetom ili poremećajima lumbalnog sustava koje moraju raditi stojeće.

Kriteriji za dodjelu:

¹ <http://e-licitatie.ro/pub/notices/mc-notice/view/100059944>; Pozivnice NOCP-a dobilo je i 25 gospodarskih subjekata, četiri profilirana klastera i rumunjsko udruženje proizvođača namještaja.

Ugovor će se dodijeliti na temelju ekonomski najpovoljnije ponude. Kriteriji će se ponderirati na sljedeći način:

- cijena: 80 %
- dodatna garancija (jamstvo) za proizvod: 10 %
- vrijednost predloženog socijalnog projekta: 10 %.

Kad je riječ o jamstvu, dodjeljuju se sljedeći bodovi:

- 0 bodova ako gospodarski subjekt ponudi jamstvo u trajanju od tri godine (minimalni zahtjev)
- 5 bodova za jamstvo u trajanju od četiri godine
- 10 bodova za jamstvo u trajanju od pet godina.

Socijalni projekt uključivat će isporuku namještaja u socijalnim uslugama kao što su škole za djecu s posebnim potrebama, vrtići ili starački domovi. Ponuditelji će u dokumentaciji o nabavi (obavijest o sudjelovanju, specifikacije, okvirni sporazum i naknadni ugovor) biti obaviješteni o tome da bi socijalni projekt trebao biti izravno povezan s isporučenim proizvodima u skladu s člankom 67. Direktive 2014/24/EU. Socijalni projekt morat će se dovršiti u prvoj godini ugovora.

Uvjeti za izvršenje ugovora:

Dokumentacija za nadmetanje sadržava „Izjavu o pridržavanju okolišnih, socijalnih i radnih uvjeta za vrijeme trajanja ugovora o javnoj nabavi radova”.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Cilj socijalne politike koji se nastoji ispuniti ovim postupkom jest pružanje djelotvornih i uključivih javnih usluga uzimajući u obzir posebne potrebe korisnika. Poseban je cilj rumunjske nacionalne strategije za socijalno uključivanje osoba s invaliditetom (2014. – 2020.) osiguravanje mogućnosti povezanih s rasporedom radnog prostora za osobe s invaliditetom (ovisno o vrsti invaliditeta), kao što su arhitektonske prilagodbe ili prilagođeni namještaj. Osobe s invaliditetom moći će u tom smislu obavljati pojedinačne ili grupne aktivnosti ako imaju prilagođeni namještaj koji odgovara njihovim potrebama. Nadalje, NOCP će poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurao da gospodarski subjekti ugovor o javnoj nabavi izvršavaju usklađeno s primjenjivim obvezama u području prava zaštite okoliša, socijalnog i radnog prava utvrđenima u pravu Unije i nacionalnom pravu. Izjava uključena u dokumentaciju za nadmetanje sastavljena je po uzoru na članak 18. Direktive 2014/24/EU kojim se zahtijeva usklađenost s primjenjivim pravom zaštite okoliša, socijalnim i radnim pravom.

Provjera

Predloženi socijalni projekti procijenit će se na temelju uloženog kapitala. Oslobođanje financijskog jamstva za uredno ispunjenje ugovora ovisit će o provedbi prijavljenog projekta.

Za grupu koja se odnosi na uredski namještaj koji se može podesiti po visini od ponuditelja su zatraženi minimalni tehnički zahtjevi, a neusklađene će se ponude odbiti.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora još nije utvrđena, ali se procjenjuje da će premašiti prag za oglašavanje u *Službenom listu Europske unije* utvrđen u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/1828 od 30. listopada 2019.

Instrument

- Članak 18. stavak 2. i članci 40., 42., 67. i 70. Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

U javnu nabavu uključeni su:

- javni naručitelj: NOCP kao centralizirano tijelo za javnu nabavu
- korisnici: javni naručitelji registrirani u registru korisnika koji će obavijestiti NOCP o svojim potrebama

- zaposlenici javnih naručitelja kao krajnji korisnici kupljenog namještaja
- gospodarski subjekti koji će podnijeti ponude za sudjelovanje u centraliziranom postupku i njihovi zaposlenici.

NOCP kupuje u ime javnih naručitelja registriranih u registru korisnika koji su ga uputili u svoje potrebe. U registru korisnika u veljači 2020. bilo je registrirano 2978 korisnika, kako je navedeno u dokumentu: http://onac.gov.ro/wp-content/uploads/2019/10/RU_07.10.2019_ONAC.pdf.

Budući da je prva centralizirana javna nabava papira za tisak uključivala 1153 institucije, može se očekivati da će u centraliziranoj javnoj nabavi uredskog namještaja sudjelovati više od 1000 korisnika.

Društveni učinci

- Kad je riječ o sredstvima dodijeljenima socijalnim projektima, NOCP nastoji preusmjeriti dio dobiti ponuditelja u socijalne projekte dodjeljivanjem dodatnih bodova za socijalni aspekt.
- Kako bi se promicalo uključivanje osoba s invaliditetom i/ili netipične visine na tržište rada, NOCP je uspostavio posebnu grupu usmjerenu na te skupine radi olakšavanja njihove integracije na radnom mjestu.

Druge koristi

- Budući da je ovaj postupak prvi centralizirani postupak javne nabave uredskog namještaja u Rumunjskoj, očekuje se da će primjena socijalnih kriterija imati iznimno snažan učinak jer će kupnja koju obavi NOCP poslužiti kao mjerilo za druge nacionalne javne naručitelje.
- Osim toga, odjeli za javnu nabavu drugih zemalja EU-a mogu primjenjivati postupak javne nabave NOCP-a.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Nije primjenjivo jer je postupak u tijeku.

Kontakt

Alin Ion Izvoran, ravnatelj Nacionalnog ureda za centraliziranu javnu nabavu, alin.izvoran@onac.gov.ro, 0786 826 901

SEKTOR 5. – vrtlarske usluge

26. Suradnja sa socijalnim zadrugama za uključivanje na tržište rada u Toskani

Naziv javnog naručitelja, država: ESTAR, Italija

Sektor proizvoda ili usluga: vrtlarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

U svibnju 2017. javni naručitelj ESTAR (regionalno tijelo za tehničku i administrativnu podršku osnovano Zakonom 40/2005) pokrenuo je otvoreni postupak javne nabave za usluge održavanja zelenih površina toskanskih zdravstvenih ustanova.

Javnom nabavom nastojalo se postići sudjelovanje socijalnih zadruga vrste b (dalje u tekstu „socijalne zadruge”) i promicati radnu integraciju osoba s invaliditetom i osoba u nepovoljnom položaju uz pozitivan utjecaj na okoliš. To se postiglo:

- podjelom ugovora na grupe (jedanaest grupa, od kojih je osam bilo rezervirano za socijalna poduzeća) i
- uključivanjem okolišnih i socijalnih zahtjeva.

Predmet

Održavanje zelenih površina zdravstvenih ustanova u regiji Toskani, Italija.

Etapa javne nabave i kriteriji

Kriteriji za dodjelu

Kriteriji za dodjelu za rezervirane grupe 1. – 8. bili su:

socijalni kriteriji (ukupno 22 boda):

- mjere i postupci povezani s pronalaženjem, odabirom i zapošljavanjem radnika radi njihove integracije na tržište rada – 4 boda
- metode organizacije rada – 7 bodova
- metodologija za potporu radnicima tijekom pružanja usluge – 7 bodova
- osposobljavanja, uključujući broj sati i ciljeve po pojedincu – 4 boda

okolišni kriteriji (ukupno 40 bodova):

- primjena tehnika koje ne zahtijevaju upotrebu pesticida (fitofarmaceutski proizvodi) – 12 bodova
- primjena postupaka navodnjavanja i tehnologija kojima se smanjuje potrošnja vode – 2 boda
- sadnja autohtonih biljnih vrsta koje odgovaraju značajkama područja (npr. klima, potreba za vodom i endemske bolesti) – 5 bodova
- upotreba komposta kao gnojiva – 8 bodova
- upotreba recikliranih ili ponovno upotrijebljenih spremnika i omota – 5 bodova
- upotreba proizvoda koji ispunjavaju europske ekološke kriterije – 8 bodova.

Uvjeti za izvršenje ugovora

Ugovori za svaku od osam grupa sadržavaju socijalne i okolišne klauzule koje socijalne zadruge moraju provesti. Socijalnim klauzulama od ugovornih socijalnih zadruga zahtijeva se:

- da promiču trajnije zaposlenje ugovornih zaposlenika tako što će se obvezati na ponudu ugovora o radu tijekom cijelog trajanja natječajnog ugovora, tj. 72 mjeseca i
- da se obvežu na zapošljavanje osoblja koje je prethodno zaposleno radi pružanja istih usluga u prostorima zdravstvenih ustanova, osoblja koje pripada kategorijama radnika u nepovoljnom položaju ili s invaliditetom (klauzula o zaštiti radnog mjesta) tijekom cijelog trajanja ugovora; ugovaratelj može zaposliti novo osoblje koje pripada istim kategorijama kako bi ispunio obvezu o zapošljavanju najmanje 30 % radne snage za pružanje usluga navedenih u ugovoru.

Osim toga, okolišnim klauzulama od ugovornih socijalnih zadruga zahtijeva se da primjenjuju metode, tehnike i proizvode koji ne zahtijevaju pretjeranu upotrebu vode ili određenih pesticida te da prema potrebi upotrebljavaju reciklirane ili ponovno upotrijebljene materijale.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Pružanje mogućnosti radne integracije osobama s invaliditetom ili osobama u nepovoljnom položaju.
- Promicanje pristupa socijalnih zadruga tržištima javne nabave.
- Osiguravanje dostojanstvenih radnih standarda osoba zaposlenih u socijalnim zadrugama.

Provjera

Praćenje provode zdravstvene ustanove regije Toskane i ESTAR (središnje tijelo za nabavu). Zdravstvene ustanove na temelju svojih propisa utvrđuju raspored i metode praćenja. ESTAR može provoditi *ad hoc* aktivnosti praćenja provjera koje provode zdravstvene ustanove, kao što su provjere i inspekcije na terenu, kako bi osigurao da se ugovorne obveze u potpunosti ispunjavaju. Te se *ad hoc* provjere mogu odnositi na obveze navedene u tehničkim specifikacijama i usluge navedene u tehničkom dijelu ponude ugovaratelja koje je procijenio javni naručitelj.

Vrijednost ugovora

Približno 24 milijuna EUR za osam rezerviranih grupa od ukupne vrijednosti ugovora u iznosu od 40 milijuna EUR za svih jedanaest grupa (u trajanju od 72 mjeseca).

Iznosi po grupi:

- grupa 1: 3 110 000 EUR
- grupa 2: 6 000 000 EUR
- grupa 3: 3 400 000 EUR
- grupa 4: 810 000 EUR
- grupa 5: 1 910 000 EUR
- grupa 6: 625 000 EUR
- grupa 7: 3 610 000 EUR
- grupa 8: 4 685 000 EUR.

Instrument

Ova praksa proizlazi iz memoranduma o razumijevanju koji su regija Toskana, ESTAR, ConfCooperative Toscana, Federsolidarità, Legacoopsociali, Lega Coop Toscana i Opći savez talijanskih zadruga (AGCI) potpisali 10. travnja 2017. na pet godina radi promicanja odnosa između javnih institucija i socijalnih zadruga. U njemu je navedeno da se javni naručitelji obvezuju da će upotrebljavati alate kao što su rezervirani ugovori ispod ili iznad praga za socijalne zadruge i podjela u grupe kako bi se zajamčilo sudjelovanje MSP-ova.

Na temelju tog memoranduma o razumijevanju regija Toskana donijela je Regionalni zakon br. 58 od 31. listopada 2018. pod nazivom „Norme za socijalne zadruge u Toskani”. Tim je zakonom utvrdila inovativne odgovore na pitanja posredovanja pri zapošljavanju osoba u nepovoljnom položaju i osoba s invaliditetom te upravljanja socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim uslugama.

Sudionici

- javni naručitelj: ESTAR – središnje tijelo za nabavu
- dionici memoranduma o razumijevanju: socijalne zadruge

- ugovorne socijalne zadruge i njihovi zaposlenici.

Društveni učinci

- Socijalne zadruge kojima se dodijele ugovori jačaju se sudjelovanjem u javnoj nabavi, čime se pak pridonosi jačanju kapaciteta subjekata te održivosti njihovih programa i projekata. To se zbog prirode funkcioniranja i rada socijalnih zadruga u Italiji odražava i na integraciju osoba u nepovoljnom položaju na tržište rada i ostvarivanje koristi od mjera potpore koje te zadruge nude.

Druge koristi

- Okolišni kriteriji koji se primjenjuju na proizvode i tehnike korištene u uslugama održavanja zelenih površina smanjuju učinak tih usluga na okoliš i mogu pogodovati zdravlju radnikâ.

Stečena iskustva i budući izazovi

Unatoč uspješnoj provedbi ove konkretne prakse broj poziva na podnošenje ponuda koje su javni naručitelji dosad objavili s pomoću alatâ memoranduma o razumijevanju (tj. rezervirani ugovori ili podjela u grupe) ne ispunjava očekivanja potpisnika, koji su izvijestili da nije objavljeno dovoljno ugovora te vrste. Stoga će u budućnosti biti izazov provesti regionalne politike u stvarna djela. Postoji politička volja potrebna za provedbu društveno odgovorne javne nabave, što pokazuju memorandum o razumijevanju i toskanski regionalni zakon iz 2018. Međutim, kako bi se javne naručitelje (službenici i direktori) potaklo da socijalna pitanja uvedu u pozive na podnošenje ponuda i kako bi ih se pritom podupiralo, potrebno je usmjereno informiranje i osposobljavanje o društveno odgovornoj javnoj nabavi.

Kontakt

Francesco Fragola, regionalni glasnogovornik udruge Confcooperative Toscana, fragola.f@confcooperative.it

27. Rezervirani ugovori o vrtlarskim uslugama u pokrajini Kastilja-La Mancha

Naziv javnog naručitelja, država: vlada pokrajine Kastilja-La Mancha, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: vrtlarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

Ured za gospodarstvo prepoznao je mogućnost pokretanja postupka javne nabave za vrtlarske usluge u obliku rezerviranog ugovora. Iako se nacionalnim i regionalnim zakonodavstvom o javnoj nabavi potiču rezervirani ugovori kao alat za profesionalno i socijalno uključivanje osoba u različitim nepovoljnim položajima, javni naručitelji u određenim slučajevima i dalje ne žele primjenjivati takve postupke. Uzrok je najčešće to što subjekti socijalne ekonomije nemaju dovoljno znanja ni mogućnosti da odgovore na potrebe javnih tijela.

Stoga je u ovom postupku etapa prije javne nabave bila ključna za razumijevanje mogućnosti koje su dostupne na tržištu, osiguravanje da zahtjevi ugovora odgovaraju posebnoj prirodnoj socijalnih poduzeća za radnu integraciju (WISE-i) i njihovih zaposlenika, a samim time i za jamstvo uspješnog pružanja usluge.

Postupak uključuje i socijalna pitanja za izvršenje ugovora. Ukupna vrijednost ugovora znatno je niža od praga za primjenu Direktive 2014/24/EU.

Predmet

Vrtlarske usluge u sjedištu Ureda za gospodarstvo pokrajine Kastilja-La Mancha i centar za osposobljavanje u Toledu.

Etapa javne nabave i kriteriji

Poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2. kolovoza 2019.²

Ured je taj postupak nastojao pokrenuti kao rezervirani ugovor za WISE-e. Velik trud uložio je u etapu prije javne nabave kako bi zahtjevi ugovora o vrtlarskim uslugama odgovarali značajkama WISE-a i njihovih zaposlenika. To je istraživanje tržišta bilo jedno od prvih iskustava Ureda s etapom prije javne nabave.

Nakon početne faze istraživanja tržišta Ured je dodatno istražio posebnosti WISE-â, uključujući kolektivni ugovor koji se primjenjuje na tu vrstu subjekta.

Postupak je uključivao socijalna pitanja kao uvjet izvršenja ugovora. Ugovor je uključivao obvezu zasnivanja radnih odnosa koji su s primjenjivim kolektivnim ugovorom usklađeni u pogledu plaće, osposobljavanja i obveza socijalne sigurnosti.

Osim toga, u skladu s uvjetima ugovora ugovori o radu morali su obuhvaćati najmanje 20 sati tjedno. Od ugovaratelja se zahtijevalo da javnog naručitelja izvješćuje o radnim uvjetima osoba zaposlenih za izvršenje ugovora.

Zahtijevalo se i da u izvršenje ugovora uključi rodnu dimenziju (primjerice obveza na jednako postupanje i predstavljanje podataka razvrstanih po spolu). U svim dokumentima, izvješćima, podacima itd. morala je biti zastupljena rodna perspektiva, odnosno sav materijal koji se distribuira morao je biti rodno neutralan.

U kvalitativnim kriterijima za dodjelu razmatrala se upotreba autohtonih biljaka, nekemijskih herbicida, održivih sredstava za zaštitu bilja i organskih gnojiva. Ti kriteriji donosili su najviše 10 bodova (2,5 po kriteriju), dok se ostalih 90 bodova dodjeljivalo isključivo na temelju cijene.

Za ponude s jednakim brojem bodova odlučujući su bili sljedeći socijalni kriteriji (tim redoslijedom): a) ponuditelj s najvećim udjelom radnika s invaliditetom ili radnika koji trpe druge oblike socijalne isključenosti, pri čemu se u slučaju jednakog udjela prednost daje za broj stalnih radnika, b) najmanji udio ugovora o radu na određeno vrijeme i c) najveći udio zaposlenih žena.

²https://contrataciondelestado.es/wps/wcm/connect/e632650d-197a-4981-95c0-ff6bcf877dc6/DOC_CD2019-843013.html?MOD=AJPERES (na španjolskom jeziku).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Omogućivanje zapošljavanja osobama koje su udaljene od tržišta rada i kojima prijete socijalna isključenost.
- Promicanje pristupa WISE-â tržištim javne nabave.
- Osiguravanje dostojanstvenih radnih standarda za osobe zaposlene u WISE-ima.

Provjera

Javni naručitelj prati usklađenost sa socijalnim klauzulama i o tome izvješćuje svaka tri mjeseca. U tu se svrhu od ugovaratelja prema potrebi može zatražiti pisana izjava.

Ugovaratelj isto tako mora imenovati osobu za kontakt s javnim naručiteljem i nadzirati izvršenje ugovora, uz posebnu pozornost na organizaciju zadaća radnika, njihovu nazočnost na radnom mjestu ili promjene u timu.

Vrijednost ugovora

23 747 EUR tijekom dvije godine.

Instrument

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU.
- Prenesen u španjolsko zakonodavstvo (dodatna odredba 4.a Zakona br. 9/2017); njime se ograničava tržišno natjecanje na zaštićene radionice, zaštićene programe zapošljavanja i socijalna poduzeća za radnu integraciju, koji zapošljavaju najmanje 30 % osoba s invaliditetom ili osoba u različitim nepovoljnim položajima.

Sudionici

- javni naručitelj: Ured za gospodarstvo vlade pokrajine Kastilja-La Mancha
- ugovorni pružatelji usluga: WISE-i
- zaposlenici ugovornog poduzeća: ugovaratelj zapošljava radnike odgovorne za pružanje vrtlarskih usluga. Pri sklapanju novog ugovora za pružanje usluge postoji obveza uključivanja trenutačnih zaposlenika u skladu s Direktivom 2001/23/EZ.

Društveni učinci

- Ugovorom je olakšana radna integracija dviju osoba s fizičkim i jedne s intelektualnim invaliditetom zaposlenih u punom radnom vremenu u konvencionalnom radnom okruženju u javnoj upravi.
- Ti su se zaposlenici su u potpunosti integrirali među ostale zaposlenike Ureda, koji prepoznaju vrijednost njihova rada. Pružanje usluga bez većih je problema uspješno provedeno i u potpunosti usklađeno sa specifikacijama i očekivanjima javnog naručitelja.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Iskustvo se sveukupno pokazalo pozitivnim, pa je Ured pojedini postupka podijelio s drugim javnim naručiteljima kako bi ih potaknuo da ga primijene. Iako prema regionalnom pravu postoji obveza da se najmanje 6 % vrijednosti ugovora rezervira za posebne usluge, javni naručitelji ponekad ne žele primjenjivati takve postupke jer se smatraju relativno novima, a time i nepoznatima.
- Nakon zaključenja aktualnog ugovora pokreće se novi natječaj u kojem će se slijediti isti pristup. U tom slučaju Ured namjerava povećati broj bodova koji se dodjeljuju u okviru kriterija kvalitete (kriteriji za dodjelu i dalje se većinom temelje na cijeni). Isto tako, namjerava doprijeti do drugih ciljnih skupina, među ostalim uspostavom partnerstva s javnim službama za zapošljavanje i socijalnim službama koje mogu uputiti na WISE-e relevantnih profila.
- Ulaganje vremena u fazu prije javne nabave rezultiralo je dobrom kombinacijom specifikacija usluge i rješenja koja su dostupna na tržištu za rezervirane ugovore.

Kontakt

María Jesús Hernández García, tajnica pokrajinskog Ureda za gospodarstvo, poslovanje i zapošljavanje, Odbor pokrajine Kastilja-La Mancha, delegacionprovinciaeconomiaempresasyempleo@jccm.es, +34 925 38 91 79

28. Rezervirani ugovori kao alat za zaštitu najranjivijih osoba i okoliša

Naziv javnog naručitelja, država: općina Salamanca (Španjolska)

Sektor proizvoda ili usluga: vrtlarstvo

Uvod / ciljevi javne nabave

Sporazumom od 11. studenoga 2016. općina Salamanca počela je promicati primjenu rezerviranih ugovora u svojim postupcima javne nabave. [Sporazum](#) je bio izravan odgovor na odredbe uvedene španjolskim zakonodavstvom koje upućuju na važnu ulogu koju rezervirani ugovori imaju u poticanju socijalne ekonomije. Njime je utvrđeno da udio lokalnih sredstava predviđenih za rezervirane ugovore mora iznositi najmanje 17,56 %. U skladu sa Sporazumom rezervirani ugovori primjenjuju se na posebne vrste usluga: vrtlarstvo, zaštitu od nametnika, čišćenje, dostavu pripremljene hrane, prikupljanje rabljene robe, prikupljanje otpada i gospodarenje njime i recikliranje ulja.

Glavni cilj rezerviranih ugovora koje su provela socijalna poduzeća za radnu integraciju bio je razviti personalizirane pristupe profesionalnoj i socijalnoj integraciji za osobe kojima prijeti socijalna isključenost pružanjem okolišnih usluga. Ujedinjavanjem socijalnih, okolišnih i gospodarskih ciljeva oba ugovora pozitivno utječu na socijalne politike i politike zapošljavanja općine.

Podzivi na podnošenje ponuda objavljeni su u *Službenom listu Europske unije* u ožujku 2018.

Predmet

Usluge čišćenja i održavanja lokalnih parkova, zelenih površina, gradskog drveća i sportskih objekata; rezervirano za WISE-e.

Etapa javne nabave i kriteriji

Kriteriji za dodjelu ugovora o vrtlarskim uslugama uključivali su više socijalnih odredbi nego što se to zahtijevalo za prihvatljivost za rezervirane ugovore:

- cijena (do 35 bodova)
- zapošljavanje osoba u nepovoljnom položaju iznad minimalnog potrebnog udjela (do 10 bodova)
- upotreba vozila i strojeva s niskim emisijama (do 5 bodova)
- upotreba novih biljnih vrsta (do 5 bodova)
- socijalni kriteriji (15 bodova): uključuju uspostavljanje plana za rodnu ravnopravnost (5 bodova), mjere koje omogućuju ravnotežu između poslovnog i privatnog života (5 bodova) i program za osposobljavanje zaposlenika (5 bodova)
- okolišni kriteriji (15 bodova): uključuju mjere kontrole emisija (5 bodova), mjere informiranja (5 bodova) ili organizaciju upravljanja otpadom (5 bodova)
- kvaliteta organizacije usluge (15 bodova).

Ugovor je dodijeljen WISE-u La Encina. La Encina djeluje u općini Salamanca od 2000., kad ju je osnovao lokalni Caritas (organizacija Katoličke crkve za socijalnu pomoć).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Smanjenje stope siromaštva i razine socijalne isključenosti promicanjem uključivih tržišta rada.
- Uzimanje u obzir potreba najranjivijih skupina kako bi im se omogućilo sudjelovanje na tržištima rada.
- Poboljšanje i jačanje aktivnih politika uključivanja u skladu s holističkim pristupom intervencijama koje se temelje na iskustvu organizacija civilnog društva u radu s ciljnim skupinama.

Provjera

Zahtjevi ugovora provjereni su u fazi dodjele ugovora. Potom općina prati usklađenost sa socijalnim i tehničkim zahtjevima tijekom izvršenja ugovora. Osim toga, ugovaratelj je dužan podnijeti godišnje izvješće o aktivnostima.

Vrijednost ugovora

2 177 403,48 EUR tijekom četiri godine (uključujući moguće produljenje od dvije godine).

Instrument

- Članak 20. (o rezerviranim ugovorima) i članak 67. (o kriterijima za dodjelu) Direktive 2014/24/EU.
- Općina Salamanca prvi je put iskoristila mogućnost upotrebe rezerviranih ugovora u Sporazumu iz 2016. U novom lokalnom propisu (*Instrucción*) iz prosinca 2018. općina je dodatno istaknula svoju posvećenost društveno odgovornoj javnoj nabavi i pozvala na šire uvođenje socijalnih kriterija u sve postupke za ugovaranje javne nabave. Tim bi se socijalnim kriterijima posebno trebalo promicati povećanje kvalitete zapošljavanja i poboljšanje mogućnosti zapošljavanja za osobe udaljene od tržišta rada³ (uključujući osobe s invaliditetom) te poticati jednakost, pristupačnost, održivost okoliša, poštenu trgovinu i povećanje transparentnosti u svim fazama postupaka za ugovaranje javne nabave.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Salamanca
- ugovorni pružatelj usluga: socijalna poduzeća za radnu integraciju
- potpora uključivanju socijalnih klauzula: javne službe za zapošljavanje i socijalne službe
- korisnici: zaposlenici koje su organizaciji La Encina preporučile javna služba za zapošljavanje i socijalna služba ili koji su angažirani u okviru personaliziranih postupaka uključivanja koje provodi lokalni Caritas.

Društveni učinci

- Zahvaljujući rezerviranim ugovorima kojima se omogućuje socijalna uključenost i kohezija stvorene su nove mogućnosti zapošljavanja socijalno isključenih osoba.
- Povećao se socijalni i gospodarski povrat ulaganja grada jer se lokalnim subjektima socijalne ekonomije sa socijalnim ciljevima dopustilo da sudjeluju u aktivnostima kojima se promiče održivi razvoj na lokalnoj razini.
- Ostvarenje pozitivnih rezultata za lokalnu zajednicu i zaposlenike kojima se pružaju prilike za ostvarivanje prihoda, a time i bolju kvalitetu života.
- Razvijaju se održive prakse u području okoliša.

Druge koristi

- Partnerstvo s organizacijama civilnog društva može doprinijeti održivosti javnih službi za zapošljavanje i socijalnih službi.
- Neprofitni subjekti lakše pristupaju javnoj nabavi, čime se više prostora otvara socijalnim poduzećima čija je djelatnost usmjerena na ljude.

³ Osobe u nepovoljnom položaju koje zadovoljavaju klauzule o zapošljavanju uključuju i: a) primatelje minimalnog dohotka ili članove kućanstva koje prima minimalni dohodak, b) osobe koje ne ispunjavaju uvjete za minimalni dohodak zbog duljine boravka koja nije dostatna za minimalni dohodak ili jer su iskoristile cijelo trajanje pogodnosti minimalnog dohotka, c) mlade u dobi od 18 do 30 godina koji su bili u sustavu zaštite maloljetnika, mlade prijestupnike starije od 16 godina i bivše prijestupnike mlađe od 30 godina, d) osobe s problemima povezanim sa zlouporabom droga ili drugim vrstama ovisnosti, koje se trenutačno liječe, e) prijestupnike i bivše prijestupnike koji imaju zakonsko pravo na rad, f) dugotrajno nezaposlene osobe, g) žene koje su žrtve rodno uvjetovanog nasilja i h) beskućnike koji primaju usluge potpore.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Javni naručitelj i organizacije socijalne ekonomije još od 2000. surađuju putem *ad hoc* sporazuma. Međutim, Sporazum o rezerviranim ugovorima omogućio je bolje prilike za osobe u nepovoljnom položaju u općini Salamanca kad je riječ o službenom zapošljavanju i dobro uspostavljenim radnim uvjetima.
- Partnerstva između javnih tijela i civilnog društva mogu biti korisna za djelotvorno svladavanje društvenih izazova. Djelotvorno sudjelovanje osoba kojima prijete socijalna isključenost ključan je element takve inovativne strukture za upravljanje. Bez njihova glasa ne može se razumjeti kako doživljavaju postupke uključivanja i koja su poboljšanja potrebna.
- Rezervirani ugovori potaknuli su profesionalno i socijalno uključivanje osoba u različitim nepovoljnim položajima kojima je pristup konvencionalnim tržištima rada uvelike otežan. Najzastupljenije skupine zaposlenika uključuju migrante bez sredstava, osobe s problemima povezanim sa zluporabom droga ili dugotrajno nezaposlene osobe.
- Pružanje okolišnih usluga omogućilo je WISE-ima užu specijalizaciju uz održiviji pristup svojoj djelatnosti. Primjerice, La Encina više ne primjenjuje herbicide ni kemijske proizvode za zdravlje bilja i upotrebljava strojeve s niskim emisijama.

Kontakt

Ana Fe Félix Iglesias, voditeljica, La Encina Servicios Integrados, laencina_ei@infonegocio.com, 923193149

SEKTOR 6. – zdravstvena zaštita

29. Pružanje usluga osobama zaraženima HIV-om u Ukrajini

Naziv javnog naručitelja, država: nacionalni Zavod za javno zdravstvo, Ukrajina

Sektor proizvoda ili usluga: zdravstvena zaštita

Uvod / ciljevi javne nabave

Ukrajina je posljednjih godina provela reformu pravnog i tehničkog okvira za javnu nabavu, među ostalim razvojem dobro poznate platforme [ProZorro](#). Glavni ciljevi bili su povećanje transparentnosti i smanjenje prilika za korupciju te istodobno povećanje povjerenja među poduzećima i poticanje boljeg tržišnog natjecanja za ugovore o javnoj nabavi. U okviru [Sporazuma o pridruživanju](#) između EU-a i Ukrajine zakonodavstvo o javnoj nabavi postupno se usklađuje s direktivama EU-a o javnoj nabavi. U travnju 2020. na snagu stupa novi Zakon o javnoj nabavi, u kojem se uvodi nekoliko novih odredbi koje su relevantne za društveno odgovornu javnu nabavu.

Skrb za 240 000 osoba zaraženih HIV-om jedan je od aktualnih socijalnih problema u Ukrajini. Iako je broj smrtnih slučajeva povezanih s AIDS-om i novih slučajeva zaraze HIV-om smanjen, manje od polovine zaraženih HIV-om znalo je svoj status 2018., a samo ih je 35 % primalo terapiju. Ukrajinski nacionalni [Zavod za javno zdravstvo](#) preuzeo je 2019. odgovornost za javnu nabavu usluga namijenjenih osobama zaraženima HIV-om koje su prethodno pružale međunarodne humanitarne organizacije. To je dio [šireg skupa reformi](#) ukrajinskog zdravstvenog sustava, uključujući osnivanje središnjeg tijela za nabavu lijekova. Nevladina organizacija [100% Life](#), najveća ukrajinska organizacija koju vode pacijenti, isto tako ima važnu ulogu u podupiranju usluga namijenjenih zaraženima HIV-om u zemlji i široj regiji.

Predmet

Usluge skrbi i potpore za osobe zaražene HIV-om

Etapa javne nabave i kriteriji

Tržište za pružanje potrebnih usluga znatno je ograničeno u Ukrajini, što je 2019. dovelo do poništavanja brojnih natječaja. Zavod za javno zdravstvo odlučio je dodjeljivati zasebne ugovore kako bi obuhvatio sve regije i usluge potpore za osobe zaražene HIV-om. Kriteriji za kvalifikaciju (odabir) pri dodjeli ugovora uključivali su sljedeće zahtjeve:

- Dokaze o prethodnom iskustvu u izvršenju sličnih ugovora. Slični ugovori podrazumijevaju ugovore o pružanju usluga, ugovore o humanitarnoj pomoći, bespovratnim sredstvima ili podugovaranju ili druge ugovore kojima se može dokazati dvogodišnje iskustvo u pružanju usluga kao što su sprečavanje HIV-a i terapija, skrb ili socijalna zaštita skupina koje su izložene povećanom riziku od HIV-a i osoba zaraženih HIV-om.
- Dostupnost osoblja s relevantnim kvalifikacijama, znanjem i iskustvom, uključujući najmanje jednog zaposlenika s visokim obrazovanjem u socijalnom radu, socijalnoj pedagogiji, medicini, javnom zdravstvu ili psihologiji i najmanje pet zaposlenika koji su pohađali specijalističke tečajeve o skrbi za osobe zaražene HIV-om ili s drugim kroničnim oboljeljima.

U tehničkim specifikacijama utvrđena je vrsta traženih usluga potpore i skrbi, uključujući:

- ishođenje informiranih pristanaka sudionikâ
- procjenu zdravstvenih potreba sudionikâ
- razvoj pojedinačnih planova potpore, što uključuje strukturirane tematske sesije usmjerene na posebne potrebe svakog sudionika i osiguravanje dostupnosti socijalne potpore radi poboljšanja kvalitete njihova života i zdravlja
- osiguravanje aktivnog preusmjeravanja (uključujući upućivanje u medicinske ustanove, na programe smanjenja štete, liječenje od ovisnosti o drogama itd.)

bolje informiranje i motivacija sudionika da paze na vlastito zdravlje, među ostalim obavještavanjem obitelji i prijatelja o tome da su zaraženi HIV-om i sigurnim ponašanjem.

U pružanju navedenih usluga pružatelji su dužni:

- prilagoditi vrijeme i mjesto pružanja usluga potrebama primatelja
- pokazati razumijevanje procesa dijagnosticiranja i liječenja od trenutka kada korisnik usluga dobije pozitivan rezultat na brzom testu na HIV
- razvijati metode motivacije korisnika usluga, među ostalim onih sa složenim potrebama
- primijeniti interni sustav praćenja i imenovati pojedinačne stručnjake zadužene za njihovu provedbu
- osigurati stalnu dostupnost sustava za osposobljavanje za izravne pružatelje usluga.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

UNAIDS je 2013. postavio [ciljeve „90-90-90”](#) za globalni napredak u liječenju HIV-a do 2020.:

- 90 % osoba zaraženih HIV-om znat će svoj status
- 90 % osoba koje znaju svoj status osobe zaražene HIV-om primat će terapiju i
- 90 % osoba koje primaju terapiju imat će smanjeno virusno opterećenje.

Ukrajinska vlada i parlament donijeli su brojne zakone, dekrete i odluke o liječenju HIV-a i tuberkuloze koji su dostupni [ovdje](#). U njima su utvrđeni osnovni pravni, organizacijski i financijski okviri za aktivnosti javnih tijela koja se bave HIV-om/AIDS-om u Ukrajini.

Provjera

Dokaz o prethodnom izvršenju sličnih ugovora, životopisi relevantnog osoblja i projektni plan.

Vrijednost ugovora

Deset ugovora čija se procijenjena vrijednost kreće od 250 000 UAH (10 000 EUR) do 10,9 milijuna UAH (405 000 EUR). Ugovori obuhvaćaju sljedeće ukrajinske oblasti:

- Dnjepropetrovsk
- Donjeck
- Zakarpatje
- Zaporožje
- Poltava
- Sumi
- Herson
- Čerkasi
- Vinica
- Volinj.

Instrument

U ukrajinskom pravu ne postoji ekvivalent „blagog režima” za socijalne, zdravstvene i druge posebne usluge, što znači da podliježu istim propisima kao i drugi javni ugovori. U okviru Zakona o javnoj nabavi iz 2016. postupci koji nisu otvoreni postupci javne nabave i kriteriji za dodjelu koji nisu trošak ograničeni su na posebne slučajeve. Zakonom o javnoj nabavi iz 2020. uvedeno je više novih odredbi:

- mogućnost rezerviranja ugovora ispod praga za poduzeća koja zapošljavaju osobe s invaliditetom
- obvezno isključenje ponuditelja osuđenih za kaznena djela povezana s dječjim radom ili trgovinom ljudima
- obvezno isključenje ponuditelja s poreznim ili socijalnim dugovima osim u slučaju dogovora s relevantnim poreznim tijelima
- mogućnost primjene ograničenog postupka javne nabave (osim otvorenog postupka javne nabave i natjecateljskog dijaloga dostupnih na temelju Zakona o javnoj nabavi iz 2016.)
- zahtjev da se u tehničkim specifikacijama u obzir uzimaju kriteriji pristupačnosti za osobe s invaliditetom ili uvjeti rješenja za sve korisnike u slučaju javne nabave čiji je predmet namijenjen fizičkim osobama
- mogućnost primjene troškova životnog ciklusa
- uvođenje propisa o neuobičajeno niskim cijenama.

Dopuštena je upotreba (kvalitativnih) kriterija za dodjelu koji nisu povezani s troškovima, ali ne smiju premašivati 30 % dostupnih bodova, osim u slučaju natjecateljskih dijaloga u kojima ne postoji takvo ograničenje. Trebalo bi napomenuti da se većina ugovora u Ukrajini dodjeljuje na temelju najniže cijene, koja se utvrđuje na elektroničkoj dražbi. Moguće je da će se na temelju Zakona o javnoj nabavi iz 2020. u budućnosti primjenjivati kvalitativni pristupi u javnoj nabavi usluga namijenjenih zaraženima HIV-om.

Sudionici

- javni naručitelj: nacionalni Zavod za javno zdravstvo (odgovoran za nabavu usluga)
- 100% Life (organizacija za potporu i zastupanje pacijenata)
- ukrajinsko Ministarstvo zdravstva (nadzor Zavoda za javno zdravstvo)
- platforma Prozorro (objava natječaja i sudjelovanje u njima).

Društveni učinci

- Informiranje i upućivanje većeg broja osoba zaraženih HIV-om na liječenje pomoći će da se broj novih zaraza smanji, a kvaliteta života pogođenih osoba i njihovih obitelji poboljša. Suradnja s kvalificiranim i iskusnim organizacijama, uključujući nevladine organizacije, i motivacija pacijenata da se posvete vlastitoj terapiji smatraju se ključnima za uspjeh ovih ugovora.

Druge koristi

- Transparentni postupci javne nabave, među ostalim za zdravstvene usluge i lijekove, donose širok raspon koristi za ukrajinsko društvo. Procjenjuje se da je povećanjem transparentnosti i razine natjecanja za ugovore o javnoj nabavi ProZorro osigurao uštedu javnih rashoda od 10 % koji se mogu usmjeriti na socijalne potrebe. Građani i poduzeća upućeni su u trošenje javnih sredstava, što doprinosi povećanju povjerenja u državne službe.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Za objavu javnog natječaja za usluge potpore u vezi s HIV-om nužno je razumjeti tržište i utvrditi ciljne kriterije koji će donijeti dobre rezultate.
- Zahtjevi za prethodno iskustvo i kvalifikaciju osoblja moraju biti razmjerni kako bi u podnošenju ponuda mogle sudjelovati brojne organizacije, uključujući nevladine organizacije i socijalna poduzeća.
- Tehničke specifikacije trebale bi sadržavati i željene rezultate usluga bez pretjeranog propisivanja.

Kontakt

Artem Kremen, nacionalni Zavod za javno zdravstvo Ukrajine, a.kremen@phc.org.ua

30. Društveno odgovorna javna nabava zaštitnih rukavica za zdravstveni sektor u Finskoj

Naziv javnog naručitelja, država: grad Tampere (Tuomi Logistiikka Oy), Finska

Sektor proizvoda ili usluga: zdravstvena zaštita

Uvod / ciljevi javne nabave

Načini proizvodnje zaštitnih rukavica za zdravstveni sektor problematični su kad je riječ o pravima radnika, njihovu zdravlju, radnom vremenu i radnim uvjetima. Na tu problematiku ukazale su nevladina organizacija Finnwatch, koja je usmjerena na globalno društveno odgovorno poslovanje, kao i druge organizacije. Proizvodnja, upotreba i zbrinjavanje zaštitnih rukavica isto tako uzrokuju brojne probleme za okoliš. Primjerice, vinilne rukavice izrađene od PVC-a, koje su se nekoć upotrebljavale u zdravstvenom sektoru, teško je zbrinuti zbog materijala. Gospodarenje otpadom od PVC-a posebno je problematično zbog toga što sadržava klor. Osim toga, osoba koja nosi vinilne rukavice izložena je kemikalijama i može imati probleme s kožom.

Stoga je grad Tampere (Tuomi Logistiikka Oy) pokrenuo postupak javne nabave zaštitnih rukavica za upotrebu u zdravstvenom sektoru u kojem se od dobavljača zahtijeva primjena odgovornijih načina proizvodnje. Općina je u obzir uzela okolišne aspekte tako što je razmatrala i troškove životnog ciklusa zaštitnih rukavica, a ne samo nabavnu cijenu.

Predmet

Javna nabava zaštitnih rukavica za zdravstveni sektor u gradu Tampereu

Etapa javne nabave i kriteriji

Općina je u dokumentaciju o nabavi uključila zahtjeve povezane s načinima proizvodnje u skladu s člankom 18. stavkom 2. i člankom 42. Direktive 2014/24/EU.

Od dobavljača/proizvođača zahtijevala se usklađenost s Deklaracijom ILO-a o temeljnim načelima i pravima na radu u globalnom lancu vrijednosti koji je povezan s proizvodnjom zaštitnih rukavica. Zahtjevi su navedeni u klauzulama o izvršenju ugovora. Troškovi životnog ciklusa uzeti su u obzir i kao kriteriji za odabir ponude.

Cilj i referentna norma socijalne politike

U okviru javne nabave grad Tampere nastoji promicati globalnu odgovornost, dobrobit zaposlenika i okoliša te pravednije gospodarstvo. Stoga je ova javna nabava usmjerena na smanjenje troškova, kvalitetu okoliša i socijalna pitanja. Grad je htio i primjereniji postupak odabira proizvoda: iako je u prethodnim ugovorima gotovo deset vrsta zaštitnih rukavica bilo dostupno za upotrebu, grad se sad odlučio za samo jednu vrstu.

Provjera

Ponude su morale biti popraćene upitnikom za samoprocjenu o socijalnim i etičkim aspektima koji je sastavilo finsko Ministarstvo zapošljavanja. Pitanjima se nastojala razjasniti društvena odgovornost proizvodnje u rizičnim zemljama. Odnosila su se na uvjete proizvodnje robe isporučene u okviru ugovora neovisno o tome je li robu proizveo dobavljač ili poddoblavljač. U okviru ove javne nabave ponuditelji su ispunili upitnik te su morali podnijeti izvješće o održivosti ili sličnu izjavu na temelju koje se može provjeriti primjenjuju li deklaraciju ILO-a. Za godišnje praćenje primjene društveno odgovornog poslovanja tijekom razdoblja trajanja ugovora odgovoran je grad Tampere.

Vrijednost ugovora

Vrijednost ugovora za nabavu zaštitnih rukavica između siječnja i listopada 2016. iznosila je približno 300 000 EUR.

Instrument

- Članak 42. (o tehničkim specifikacijama) i članak 18. stavak 2. (o načelima javne nabave, odnosno o usklađenosti s primjenjivim pravom zaštite okoliša, socijalnim i radnim pravom) Direktive 2014/24/EU.

- U finskom pravu o javnim nabavama i koncesijama navedeno je da javni naručitelji nastoje organizirati postupke javne nabave tako da se provode na što isplativiji, kvalitetniji i sistematičniji način iskorištavanjem postojećih uvjeta tržišnog natjecanja i razmatranjem okolišnih i socijalnih aspekata.

Sudionici

- javni naručitelj: grad Tampere
- dobavljač: Abena Finland Oy
- krajnji korisnik rukavica: radnici u području javnog zdravstva i pacijenti koje liječe.

Društveni učinci

Razmatranje troškova životnog ciklusa dovelo je do javne nabave nitrilnih umjesto vinilnih rukavica. Nitrilne rukavice imaju skuplju početnu cijenu po komadu, ali nabava većeg broja nitrilnih rukavica sveukupno je isplativija ako se razmatra trošak životnog ciklusa. Njome se smanjuju i logistički troškovi. Stoga je trošak približno 100 000 EUR niži nego u prethodnom ugovoru o nabavi zaštitnih rukavica. Grad Tampere istodobno može smanjiti učinak svoje javne nabave na okoliš i posvetiti pozornost pravima i radnim uvjetima radnika.

Ukratko:

- Razmatranjem troškova životnog ciklusa postignuta je bitna ušteda troškova. To je dovelo i do pojednostavnjenog odabira proizvoda i kvalitetnijih proizvoda.
- Javnom nabavom promiču se ciklusi čistih materijala jer je zbrinjavanje nitrilnih rukavica pogodnije za okoliš od zbrinjavanja vinilnih.
- Socijalni aspekti lanca proizvodnje obuhvaćeni su javnom nabavom.

Druge koristi

- Nitrilne rukavice pružaju bolju zaštitu i mehaničku čvrstoću od rukavica od lateksa. Ne izazivaju alergijsku reakciju i mogu se zbrinjavati spaljivanjem.
- Niži logistički troškovi postignuti su ograničavanjem javne nabave na samo jednu vrstu rukavica.

Stečena iskustva i budući izazovi

Grad Tampere uvjerio se da je moguće nabaviti rukavice bolje kvalitete uz niže troškove, manji učinak na okoliš i održiviju proizvodnju.

Kontakt

Nina Wihlman, voditeljica za upravljanje kategorijama društva Tuomi Logistiikka Oy, nina.wihlman@tuomilogistiikka.fi

31. Strategija općine Oslo za promicanje neprofitnih pružatelja zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi

Naziv javnog naručitelja, država: općina Oslo, Norveška

Sektor proizvoda ili usluga: zdravstvena zaštita

Uvod / ciljevi javne nabave

Neprofitne organizacije u Oslu imaju dugu tradiciju pružanja zdravstvenih i socijalnih usluga osobama kojima je potrebna skrb. U znak priznanja društvene vrijednosti neprofitnih subjekata općina Oslo nastojala je toj vrsti pružatelja usluga omogućiti bolji pristup tržištima javne nabave i ostvariti cilj da neprofitni pružatelji usluga do 2025. upravljaju s najmanje 25 % ukupnih mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe u Oslu.

Od lipnja 2019. komercijalni subjekti vode 1188 mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe u Oslu, odnosno 29 % ukupnih mjesta. Neprofitni subjekti trenutačno vode 746 mjesta ili 18 % ukupnih mjesta. Preostalih 53 % mjesta pod javnom je upravom.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Pružanje zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi zakonska je obveza koju općina Oslo može ispunjavati kao izravni pružatelj usluga ili pak može sklopiti ugovore sa subjektima koji pružaju uslugu u njezino ime. Takvi ugovori trebali bi u najvećoj mjeri odgovarati zahtjevima kojih se općina pridržava kad djeluje kao izravni pružatelj usluga.

Ugovori o pružanju zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi obično su velike vrijednosti i traju nekoliko godina (često do deset godina). Bitno je da takve usluge zadovoljavaju potrebe koje utvrde korisnici usluga i skupine korisnika usluga. To znači da cijena nije nužno najvažniji element u procjeni usluga čije će se pružanje morati prilagođavati u skladu s promjenjivim potrebama korisnika.

Strategija grada Osla za pojačani pristup zdravstvenim uslugama i uslugama socijalne skrbi i promicanje neprofitnih pružatelja takvih usluga dio je šireg strateškog pristupa javnoj nabavi u organizaciji općine Oslo (Prijedlog gradske uprave 1104/17). Strategijom se općenito nastoje pojednostavniti pravila o javnoj nabavi i njihova strateška primjena, a na snagu je stupila u siječnju 2017. nakon prenošenja Direktive 2014/24 u nacionalno pravo (Zakon br. 73 od 17. lipnja 2016. i Uredba br. 974 od 12. kolovoza 2016. o javnoj nabavi).

Kako bi postigla cilj od 25 % za neprofitne pružatelje usluga, općina namjerava postupno smanjivati ugovore koje trenutačno izvršavaju komercijalni subjekti i pritom uvoditi mjere usmjerene na povećanje sudjelovanja neprofitnih subjekata na lokalnom tržištu javne nabave.

Općina Oslo skrenula je pozornost na zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi zbog njihove dodane socijalne dimenzije. U tom smislu nastoji osigurati da javna sredstva utrošena na djelatnost usmjerenu na socijalne ciljeve budu na korist društvu.

U strategiji se predviđaju četiri glavna instrumenta za postizanje očekivanog cilja. Oni su raznoliki i mogu se primijeniti tijekom cijelog ciklusa javne nabave.

- **Rezervirani ugovori:** strategijom se nastoji olakšati upotreba rezerviranih ugovora za neprofitne subjekte kako bi se povećalo njihovo sudjelovanje u pružanju zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi. U skladu s člankom 77. ugovori sklopljeni kao rezultat rezerviranih ugovora ne smiju trajati duže od tri godine.
- **Uvođenje čimbenika od posebne važnosti za neprofitne subjekte:** za ugovore otvorene za sve vrste konkurenata strategijom se nastoje posebno istaknuti kriteriji kvalitete, u okviru tehničkih specifikacija, kriterija za dodjelu, zahtjeva u pogledu kvalifikacija, uvjeta za izvršenje ugovora ili općih uvjeta ugovora. Ti čimbenici uključuju: potrebu korisnika za kvalitetom, kontinuitet, jedinstveno rješenje, prihvatljive cijene, pristupačnost i pružanje sveobuhvatne usluge, stručno znanje i iskustvo, sudjelovanje korisnika i zaštitu integriteta korisnika. Korisnici usluga mogu istaknuti i svoje potrebe za raznolikosti, kontinuitetom i inovacijom. Prioritetom se smatra i mobilizacija sredstava u neposrednom okruženju korisnika.
- **Uključivanje ugovornih odredbi kojima se osiguravaju kvaliteta usluga za građane i dobri radni uvjeti za zaposlenike:** gradsko vijeće donijelo je model iz Osla za sektore zdravstva i skrbi (predmet gradskog vijeća 1006/19). Tim kodeksom dobre prakse predviđena je obveza da radnici koji izvršavaju ugovor za grad Oslo moraju biti stalni zaposlenici. To se primjenjuje i na podugovaratelje. Među radnom snagom zdravstvenog sektora i sektora socijalne skrbi

velik je udio radnika u nepunom radnom vremenu, i to u prosjeku dva od tri radnika u norveškim općinama. Rad u dugim smjenama i noćni rad otežavaju ispunjavanje zahtjeva u vezi s punim radnim vremenom. Zbog toga općina zahtijeva da se ugovornim radnicima osiguraju uvjeti što sličniji radu u punom radnom vremenu i da se taj cilj po mogućnosti makar promiče. U skladu s kodeksom, svi radnici u kontaktu s pacijentima i korisnicima moraju se dobro služiti norveškim jezikom u govoru i pismu. Taj će zahtjev biti obavezan, ali opravdan za pojedine kategorije radnih mjesta i povezan s uvjetima radnog mjesta. Norveška služba za rad i socijalnu skrb (NAV) glavni je kanal za nova zapošljavanja u sektoru. Gradsko vijeće nastoji postići i što veću uključivost sektora za radnike kojima može biti potrebna dodatna potpora ili pratnja radi omogućivanja njihove potpune profesionalne integracije.

- **Dijalog s neprofitnim sudionicima:** radi jačanja položaja neprofitnih sudionika u zdravstvenom sektoru i sektoru socijalne skrbi, općina će promicati sustavni dijalog s neprofitnim pružateljima skrbi i udruženjima koja zagovaraju njihove interese. Taj će dijalog posebno biti usmjeren na preduvjete potrebne za pružanje visokokvalitetnih usluga općini i zajednici, izvedive scenarije za njih kao pružatelje usluga i poboljšanje njihova pristupa javnoj nabavi. Za svaki natječaj povezan sa zdravstvenim i socijalnim uslugama općina provodi aktivnosti etape prije javne nabave usmjerene na procjenu mjere u kojoj neprofitne organizacije mogu sudjelovati u svakom nadmetanju.

Vrijednost ugovora

Ovisi o određenom ugovoru za koji se raspisuje natječaj. Primjerice, prema podacima Norveškog zavoda za statistiku, općina Oslo potrošila je 2018. više od 59 milijardi NOK (5,9 milijardi EUR) na zdravstvo, medicinsku njegu, zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi.

Instrument

- Članci 20., 40., 67., 70. i 77. Direktive 2014/24/EU.
- Strategija grada Osla za pojačani pristup zdravstvenim uslugama i uslugama socijalne skrbi i promicanje neprofitnih pružatelja takvih usluga.

Sudionici

- javni naručitelj: grad Oslo
- ugovorni dobavljači: neprofitni pružatelji zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi
- potpora uključivanju klauzula o zapošljavanju: Norveška služba za rad i socijalnu skrb (NAV)
- sudionici u dijalogu: organizacije pružatelja usluga i skupine korisnika
- korisnici: primatelji zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi.

Društveni učinci

- Strategija je donesena u listopadu 2019., stoga se društveni učinci tek trebaju utvrditi i kvantificirati. Glavni je cilj takve odredbe povećanje udjela mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe kojima upravljaju neprofitni pružatelji zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi. Povećanjem udjela neprofitnih subjekata na najmanje 25 % do 2025. grad nastoji potaknuti i multiplikacijski učinak jer mnogi od tih subjekata djeluju u okviru nekog socijalnog cilja i za neki socijalni cilj. Stoga će ugovori koje grad sklopi s neprofitnim pružateljima usluga biti na korist široj zajednici.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Strategija donesena u listopadu 2019. nalazi se u fazi provedbe.

Kontakt

Gradsko vijeće Osla, odjel za starije osobe, zdravstvo i rad, postmottak@byr.oslo.kommune.no

SEKTOR 7. – socijalne usluge

32. Integracija imigranata na tržište rada s pomoću obveznica s društvenim učinkom

Naziv javnog naručitelja, država: Ministarstvo gospodarstva i zapošljavanja, Finska

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

U Finskoj se 2015. naglo povećao broj doseljenikâ. Ministarstvo gospodarstva i zapošljavanja odgovorilo je na tu situaciju provedbom projekta za pomoć nedavno pristiglim imigrantima u pristupanju tržištu rada. Stopa nezaposlenosti migranata bila je dvostruko veća u usporedbi sa stopom nezaposlenosti Finaca.

Nakon istraživanja i provjere tržišta Ministarstvo je odlučilo voditi projekt kao obveznicu sa socijalnim učinkom (SIB), odnosno kao oblik ugovaranja s društvenim učinkom u kojem privatni partner osigurava financijska sredstva i preuzima na sebe rizik uspješnosti projekta. Kad se ugovori obveznica s društvenim učinkom, javno tijelo plaća tek kad su ostvareni određeni ishodi uspješnosti projekta. U ovom su se slučaju pokazatelji uspješnosti temeljili na smanjenoj potrebi za plaćanjem naknade za nezaposlene i povećanom poreznom prihodu zbog zapošljavanja sudionika u programu.

Taj projekt pod nazivom Koto SIB jedan je od prvih koji su provedeni u Europi uz sufinanciranje iz Europskog investicijskog fonda, Europske komisije te brojnih drugih privatnih i institucijskih ulagača.

Predmet

Postupak javne nabave pokrenut je krajem 2015. kako bi se imenovao voditelj projekta za SIB. Voditelj projekta bio bi odgovoran za:

- osnivanje investicijskog fonda
- ponudu fonda vanjskim ulagačima, kao što su zaklade i pojedinci
- pronalazak instruktora i zapošljavanje te organizaciju osposobljavanja za sudionike.

Očekivani broj sudionika programa postavljen je na 2500 u tri godine, s time da će usluge uključivati obrazovanje i osposobljavanje potrebno za posao. Nakon zapošljavanja sudionici bi primali stalnu stručnu podršku te podršku u pogledu jezika i kulture.

Etapa javne nabave i kriteriji

U prosincu 2015. u Službenom listu objavljena je prethodna informacijska obavijest (PIN) u kojoj se traže informacije od tržišta. Ministarstvo je u PIN-u izrazilo interes za uspostavljanje obveznice s društvenim učinkom radi ispitivanja novih modela obrazovanja i zapošljavanja koji bi omogućili brže zapošljavanje imigranata. Nekoliko organizacija odgovorilo je na PIN i održan je informativni dan tijekom kojeg su sudionici na tržištu imali na raspolaganju nacрте dokumenata i mogli dati komentare.

U ožujku 2016. u okviru otvorenog postupka javne nabave objavljena je obavijest o nadmetanju u kojoj se pozvalo na podnošenje ponuda za upravljanje projektom SIB. Voditelj projekta bio bi odgovoran za:

- osmišljavanje i vođenje projekta
- organizaciju osposobljavanja migranata i aktivnosti zapošljavanja u skladu s realizacijom projekta i u suradnji s pružateljima usluga
- sastavljanje izvješća o praćenju te privremenih i završnih izvješća.

Kriteriji za dodjelu bili su usmjereni na projektni plan (60 %) i iskustvo osoblja voditelja projekta (40 %). Kao odgovor na poziv na podnošenje ponuda primljena je samo ponuda od društva Epikus Oy (danas društvo FIM Vaikuttavuussijoitus Oy). To odražava inovativnu prirodu projekta i relativno malen broj društava koja djeluju na tom tržištu. Ponuda je uključivala razne pružatelje usluga

kao podugovaratelje za pružanje usluga obrazovanja, osposobljavanja i posredovanja pri zapošljavanju na različitim lokacijama u Finskoj.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Glavni cilj socijalne politike u okviru javne nabave bio je pružanje mogućnosti zapošljavanja i poticanje integracije imigranata na finsko tržište rada. Projekt je prepoznat i kao prilika za ispitivanje modela obveznice s društvenim učinkom i utvrđivanje potencijala njegove primjene.

Provjera

Plaćanje voditelja projekta utvrđuje se usporedbom nastalih poreza i uštedenih naknada za nezaposlene s obzirom na:

- sudionike programa SIB i
- kontrolne skupine integrirane prema tradicionalnom modelu.

Usporedba će se provesti na kraju razdoblja trajanja ugovora. Ako vlada na temelju projekta ostvari uštedu, polovina uštede pripada voditelju projekta. Osim toga, voditelj projekta prima naknadu u iznosu od 1500 EUR za svakog sudionika koji pohađa osposobljavanje više od 70 dana.

Vrijednost ugovora

Procijenjena vrijednost ugovora iznosila je 8 625 000 EUR. Međutim, ukupna vrijednost ugovora utvrdit će se na temelju uspješnosti s obzirom na uvjete ugovora. Ukupna vrijednost investicijskog fonda u okviru SIB-a iznosila je 14,2 milijuna EUR.

Instrument

- Članak 40. (o prethodnoj provjeri tržišta) i članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- tijelo za nabavu: Ministarstvo gospodarstva i zapošljavanja, Finska
- strateški partneri: Hansel (središnje tijelo za nabavu), SITRA (Finski inovacijski fond)
- voditelj projekta: Epicus Oy
- ostali ulagači: Europski investicijski fond
- pružatelji usluga

sudionici u programu.

Društveni učinci

- Dosadašnji rezultati pokazali su da se približno 50 % sudionika projekta Koto SIB zaposlilo, što je znatno bolje od rezultata kontrolne skupine.
- Osim jezičnog osposobljavanja i posredovanja pri zapošljavanju sudionici programa imaju pravo i na osobnog mentora. Osposobljavanje obično traje od tri do četiri mjeseca.
- Podrška je dostupna i poslodavcima, među kojima neki nemaju iskustva sa zapošljavanjem imigranata.
- Do kraja 2019. u projektu Koto SIB sudjelovalo je ukupno 2211 osoba, a zaposleno ih je 869. Zastupljeni su razni poslovi i poslodavci, među kojima su najčešći poslovi u ugostiteljskom sektoru i poslovi u području logistike, čišćenja i proizvodnje. U programu je sudjelovalo 63 % muškaraca i 37 % žena, što dijelom odražava veći broj muških migranata u Finskoj.
- Visokoobrazovanim sudionicima ponuđeno je i osposobljavanje u području poslovanja i poduzetništva, uključujući program za [tehnološko start-up poduzeće](#).

Druge koristi

- Od 2016. Ministarstvo je u okviru inicijative ostvarilo uštedu od najmanje 20 milijuna EUR. Zbog uspjeha projekta Koto SIB taj su model primijenila i druga finska javna tijela, primjerice za pružanje usluga za mlade.
- Ministarstvo je primjenom sličnog modela odlučilo provesti javnu nabavu za drugi projekt u okviru kojeg će se pružati podrška u zapošljavanju dugotrajno nezaposlenih osoba koje nisu migranti. Natječaj za taj projekt proveden je postupkom natjecateljskog dijaloga, a ugovor se počeo provoditi 2019.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Sonja Hämäläinen, upraviteljica za migracije pri ministarstvu i voditeljica projekta, izjavila je: „Za projekt i njegov uspjeh važno je imati posrednika koji razumije složenost ulaganja s učinkom jer podrazumijeva brojne elemente: privlačenje privatnog ulaganja, ugovaranje novog voditelja projekta, nov način mjerenja učinka itd. Ključ uspjeha stoga je neovisni posrednik s kojim možete razmjenjivati ideje”.

Kontakt

Susanna Piepponen, viša stručnjakinja, Ministarstvo gospodarstva i zapošljavanja, susanna.piepponen@tem.fi

33. Zajedničko osmišljavanje javne nabave za održavanje socijalnih stanova

Naziv javnog naručitelja, država: Organizacija za stanovanje i zajednice Seula, Južna Koreja

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / cilj javne nabave

U okviru inicijative Organizacija za stanovanje i zajednice Seula (SH) i Centar za socijalnu ekonomiju Seula (SSEC) zajednički osmišljavaju javnu nabavu usluga. Cilj inicijative bio je dvostruk:

- osigurati stanarima socijalnih stanova, uglavnom kućanstvima s niskim dohotkom, dobro životno okruženje tako da im se osiguraju kvalitetne usluge održavanja koje pružaju organizacije i poduzeća socijalne ekonomije
- otvoriti novo tržište za socijalna poduzeća u sektoru velikih javnih stambenih kompleksa.

U Koreji su pravno definirane četiri kategorije organizacija i poduzeća socijalne ekonomije: socijalna poduzeća, zadruge, poduzeća zajednica i poduzeća za samopomoć. U ovom su slučaju konzorcij činili jedna zadruga i jedno socijalno poduzeće.

SH i SSEC osnovali su službu za održavanje za socijalne stanove (iznajmljene stanove) u skladu s modelom socijalne ekonomije, što su 2017. predložili SSEC i nekoliko organizacija i poduzeća socijalne ekonomije. Taj model integriranog upravljanja karakterizira vlasništvo zajednice, a njime se pruža dodatna perspektiva za socijalne stanove.

Uključuje tradicionalno održavanje zgrade (npr. čišćenje, sigurnost, električarski i vodoinstalaterski radovi, održavanje dizala itd.), ali i rad za opće dobro u stambenom kompleksu (npr. savjetovanje stanara o zapošljavanju, skrb za starije osobe i djecu unutar zajednice, upravljanje zajedničkim prostorima, kulturna događanja itd.).

Predmet

Održavanje socijalnih stanova i upravljanje njima te rad za opće dobro.

Etapa javne nabave i kriteriji

Kako bi osigurala sudjelovanje organizacija i poduzeća socijalne ekonomije u inicijativi, Organizacija za stanovanje i zajednice Seula (SH) osmislila je postupak podnošenja ponuda koji je uključivao sljedeće elemente:

- zajedničko osmišljavanje postupka ugovaranja u suradnji sa sektorom socijalne ekonomije
 - blaže uvjete u smislu kvalifikacije za sudjelovanje u natječaju kako bi se osiguralo sudjelovanje organizacija i poduzeća socijalne ekonomije koji su novi sudionici na tržištu
 - primjenu rezerviranih ugovora za poduzeća socijalne ekonomije
- mentorstvo organizacija i poduzeća socijalne ekonomije radi stjecanja certifikata za upravljanje zajedničkim smještajem u javnom stambenom kompleksu.

Instrument korišten u postupku javne nabave bio je rezervirani ugovor za socijalna poduzeća (slično članku 77. Direktive 2014/24/EU) na temelju članka 9. pod naslovom „Metode ugovaranja” južnokorejskog [Zakona o ugovorima u kojima je lokalna vlada ugovorna stranka](#) i članka 12. pod naslovom „Preferencijalna nabava koju provode javne institucije” [Zakona o promicanju socijalnih poduzeća](#) kako je izmijenjen do 30. lipnja 2013.

Sljedeći gospodarski subjekti ispunjavali su uvjete za podnošenje ponuda (poticalo se zajedničko podnošenje ponuda):

- usluga upravljanja stambenim kompleksom (85 % ukupnog ugovora): društvo za upravljanje stambenim kompleksom
- usluga upravljanja socijalnim stanovima (15 % ukupnog ugovora): društvo za skrb ili socijalno poduzeće kako je definirano u člancima 7. i 8. Zakona o promicanju socijalnih poduzeća.

U evaluaciji ponuda primijenjeni su sljedeći kriteriji:

- kapacitet poduzeća: 80 %

(procijenjeno na temelju: financijskog i kreditnog stanja poduzeća, iskustva u sličnim projektima u smislu veličine i sadržaja, broja tehničara s potrebnim vještinama, postotka ulaganja u istraživanje i razvoj, politike upravljanja rizicima i upravljanja vremenom)

- konkurentnost predloženog troška ukupnog projekta: 20 %.

SH je odabrao konzorcij organizacija i poduzeća socijalne ekonomije koji čine jedna zadruga i jedno socijalno poduzeće, a koji je izvršavao funkcije pružatelja usluga održavanja i socijalnih usluga. Inicijativa je pokrenuta 2017. u stambenom kompleksu u mjestu Shinnae seulskog okruga Jungrang, u kojem su ugovorne organizacije i poduzeća socijalne ekonomije odgovorni za upravljanje službom za održavanje za cijeli kompleks (1300 kućanstava).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Cilj socijalne politike u okviru postupka bio je olakšati sudjelovanje organizacija socijalne politike u natječaju za pružanje kvalitetnih usluga održavanja socijalnih stanova. Dodatni cilj bilo je otvaranje radnih mjesta za stanare stambenog kompleksa, u kojem živi mnogo obitelji s niskim dohotkom.

Provjera

Javni naručitelj provjerio je jesu li gospodarski subjekti ispunjavali kriterije u skladu s nacionalnim propisima.

Vrijednost ugovora za upravljanje službom za održavanje iznosi približno 300 000 EUR, a ugovor za otvaranje radnih mjesta u uslugama skrbi unutar zajednice vrijedi približno 1,1 milijun EUR.

Stoga je ukupna vrijednost ugovornih usluga iznosila 1,4 milijuna EUR tijekom dvije godine (od listopada 2015. do listopada 2017.), iako je podnošenje ponuda podijeljeno na tri ugovora (dva za održavanje i jedan za skrb unutar zajednice).

Instrument

- Članak 9. pod naslovom „Metode ugovaranja” [Zakona o ugovorima u kojima je lokalna vlada ugovorna stranka](#), kojim se omogućuje rezervacija ugovora slično članku 77. Direktive 2014/24/EU.
- Članak 12. pod naslovom „Preferencijalna nabava koju provode javne institucije” [Zakona o promicanju socijalnih poduzeća](#) kako je izmijenjen do 30. lipnja 2013.
- Koreja je stranka Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi, a primijenjene mjere u skladu su s tim sporazumom.

Sudionici

- voditelj projekta i javni naručitelj: Organizacija za stanovanje i zajednice Seula (SH) – općinska uprava nadležna za izgradnju socijalnih stanova i upravljanje njima
- potpora za socijalna poduzeća: Centar za socijalnu ekonomiju Seula (SSEC)
- ponuditelji: organizacije socijalne ekonomije, uključujući „Green Environment Korea” kao pružatelja usluga
- korisnici: stanari stambenog kompleksa koji su u provedbi sudjelovali kao potrošači i zaposlenici pružatelja usluge.

Društveni učinci

- U ovom su slučaju ured vlade i sektor socijalne ekonomije surađivali već u fazi planiranja postupka javne nabave uz zajednički interes osiguravanja bolje usluge i okruženja za stanare socijalnih stanova.
- Organizacije i poduzeća socijalne ekonomije poznati su po stručnosti za tehničke i socijalne aspekte razvoja i održavanja socijalnih stanova. Javno društvo povećalo je društvenu vrijednost natječaja tako što je revidiralo svoju uobičajenu praksu podnošenja ponuda u korist organizacija i poduzeća socijalne ekonomije.

- Pružatelj usluga otvorio je radna mjesta za stanare socijalnih stanova, uglavnom osobe koje se bave obvezama u kućanstvu / neformalne njegovatelje koji traže posao u nepunom radnom vremenu ili nezaposlene stanare.

Druge koristi

- Ovaj se primjer može jednostavno ponoviti i proširiti na ostali javni i privatni zajednički smještaj (veliki stambeni kompleksi s tisućama kućanstava), najuobičajeniju vrstu urbanog smještaja u Seulu. Stoga ovaj model može za poduzeća socijalne ekonomije stvoriti nove poslovne prilike s velikim potencijalom i društvenim učinkom.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Opisani model izvorno je zamišljen kao prijedlog integracije raznih usluga na temelju potreba stanara (uključujući održavanje zgrade, skrb i strukovno osposobljavanje), odnosno kao model kružnog gospodarstva u jednom stambenom kompleksu. Međutim, budući da je više pružatelja bilo odgovorno za pružanje različitih usluga, dosljedno i sveobuhvatno pružanje tih usluga ponekad je bilo otežano.
- U slučaju ponavljanja trebalo bi povećati veličinu ugovora, a nabava bi trebala obuhvaćati integriranije usluge. Trajanje ugovora trebalo bi produljiti kako bi se osiguralo stabilnije pružanje usluga.
- Preporučuju se fleksibilniji uvjeti u osnivanju konzorcija poduzeća.

Kontakt

Ahreum Kim, voditeljica tima, tajništvo Svjetskog foruma za socijalnu ekonomiju (GSEF), ahreum.kim@gsef-net.org

Li Yoo, viša voditeljica, Centar za socijalnu ekonomiju Seula, lilyatom@sehub.net

34. Zajedničko osmišljavanje i provedba usluge usmjerene na poboljšanje znanja i vještina roditelja maloljetne djece

Naziv javnog naručitelja, država: općina Brescia, Italija

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / cilj javne nabave

U postupku se predviđa odabir gospodarskih subjekata prikladnih za sudjelovanje u postupku zajedničkog osmišljavanja usluge namijenjene obiteljima s maloljetnom djecom (djeca mlađa od 18 godina) u suradnji s općinom Brescia. Tom uslugom koja će se pružati u kasnijoj fazi nastoji se:

- poticati pravilan razvoj i rast svakog djeteta u krugu obitelji njegovanjem obiteljskih odnosa i zaštitom djeteta ili maloljetnog djeteta od bilo kakvog poremećaja koji bi mogao utjecati na njegovu dobrobit
- podupirati bolje uključivanje obitelji u lokalnim zajednicama.

Ta će usluga biti namijenjena obiteljima s maloljetnom djecom koje žive u općini Brescia, a koje spontano zatraže tu uslugu ili su na temelju sudske odluke dužne njome se koristiti.

Ako su standardi usluge koja će biti predmet nabave dobro definirani, općina može pokrenuti standardni postupak javne nabave. Međutim, ako želi bolje definirati svoje standarde ili uvesti nove inovativne elemente, postupak zajedničkog osmišljavanja može biti zanimljiv način da se uključe gospodarski subjekti i pronađu nove ideje za bolje osmišljavanje i pružanje usluga.

Općina Brescia dosad je usluge za djecu i njihove obitelji organizirala na centraliziran način. Međutim, usluge su 2015. organizirane na drukčiji način: uspostavljeno je pet područnih službi s jednom nadležnom osobom za svaku službu. Ovim je pozivom na podnošenje ponuda općina htjela poboljšati organizaciju postojeće usluge na teritorijalnoj razini osnivanjem područnih timova raznih stručnjaka usmjerenih na društveni rad⁴. Društvenim radom nastoje se spriječiti teške situacije i marginalizacija obitelji, a u najtežim slučajevima i zaštititi djecu te u što većoj mjeri izbjeći njihovo odvajanje od obitelji.

Ideja za ovaj poziv na podnošenje ponuda proizašla je iz redovnog dijaloga i suradnje općine Brescia i sudionika koji sudjeluju u izradi plana za djelovanje na lokalnoj razini općine Brescia („Piano di Zona”). Taj je plan predviđen talijanskim zakonom br. 328/2000, kojim se definiraju propisi o planiranju i restrukturiranju socijalnih politika i usluga. Ujedno služi i kao instrument za organizaciju pružanja socijalnih usluga na lokalnoj razini. Njime se definiraju prioriteti, strateški ciljevi, metode, sredstva i ljudski resursi koji su potrebni za provedbu integriranog sustava javnih službi i socijalnih intervencija.

Predmet

Zajedničko osmišljavanje usluge usmjerene na poboljšanje znanja i vještina roditelja maloljetne djece

Etapa javne nabave i kriteriji

Prva faza postupka bio je otvoreni postupak javne nabave usmjeren na odabir gospodarskog subjekta s kojim će se razvijati aktivnosti zajedničkog osmišljavanja predmetne usluge. Ponude su procijenjene na temelju najboljeg omjera cijene i kvalitete. Za kvalitetu projekta dodjeljivalo se od 0 do 80 bodova, a za financijski dio ponude bilo je dostupno 20 bodova.

Kriteriji kvalitete bili su sljedeći:

⁴ Društveni rad postupak je u kojem socijalni radnici i drugi stručnjaci zajedničkim djelovanjem pomažu osobama da rade na svojem odnosu s lokalnom zajednicom i ojačaju pripadnost lokalnoj zajednici u kojoj žive.

- organizacija usluge – najviše 40 bodova koji se dodjeljuju kako slijedi:
 - ukupan razvoj prijedloga projekta (20 bodova) uz posebno upućivanje na aktivnosti potrebne za svaki stručni profil i ostvarenje ukupnih ciljeva usluge
 - opis postupaka i metoda za osmišljavanje, evaluaciju i planiranje intervencija u suradnji s javnim socijalnim službama (10 bodova)
 - opis suradnje stručnih profila u okviru konkretnih aktivnih usluga (kao što je projekt obiteljskog savjetovanja PIPPI⁵ ili projekt udomiteljske skrbi) i novih usluga koje će se tek uvesti (npr. obrazovne usluge u općinskim vrtićima) (10 bodova)

- stručni tim – najviše 25 bodova koji se dodjeljuju kako slijedi:
 - količina i kvaliteta osoblja koje će se zaposliti u okviru zajednički osmišljene usluge (uz navođenje broja članova osoblja zaposlenih u punom ili nepunom radnom vremenu, prosječnog trajanja rada, posebnog dodatnog iskustva i kvalifikacija u području navedenom u zahtjevima) (10 bodova)
 - mehanizmi koordinacije i podrške za stvaranje zajedničkog jezika raznih uključenih stručnih profila (metodologije za jačanje izgradnje tima, alati za razvoj integriranih evaluacija u kojima sudjeluju razni stručnjaci, konkretni ciljevi učinkovitosti svakog stručnjaka i utvrđivanje postignutih privremenih i konačnih rezultata) (10 bodova)
 - prijedlog plana osposobljavanja i tehničkog kontinuiranog obrazovanja za osoblje, osim za zakonom propisano osposobljavanje i osposobljavanje predloženo u financijskom dijelu ponude (5 bodova)

- rad sa zajednicom – najviše 15 bodova koji se dodjeljuju kako slijedi:
 - opis metoda rada s različitim stručnim profilima te institucijama i sudionicima aktivnima na području, ali i instrumenata za olakšavanje suradnje (10 bodova)
 - inovativni prijedlozi za razvoj i jačanje znanja i vještina roditelja (5 bodova).

Razni stručni profili rade s obiteljima na načine navedene u nastavku.

- Psiholozi nude podršku sa psihološkog, obrazovnog, socijalnog i kliničkog stajališta.
- Pedagozi su zaduženi za podupiranje odnosa roditelja i djece te odnosa u obitelji radom u obiteljskom domu u kontekstu svakodnevnog života.
- Socijalni radnik osigurava da se u kućanstvu ispunjavaju potrebe za njegom i higijenom.
- Savjetnik za udomiteljsku skrb podupire tekuće projekte udomiteljske skrbi ili one koji će se tek pokrenuti.
- Etnopsihološki savjetnik odgovoran je za olakšavanje razumijevanja, odnosa i pregovora stranih obitelji i raznih uključenih službi i stručnjaka.
- Kulturni i jezični posrednik ima zadaću olakšavanja komunikacije službi s obiteljima koje nisu dio talijanske kulture.
- Koordinator službe jamči kvalitetu usluge, nadzire provedbu aktivnosti i uključeno osoblje te prati učinkovitost i djelotvornost usluge.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Poboljšanje strateškog i operativnog planiranja opisanih usluga.

⁵ Program PIPPI (Program intervencija za sprečavanje institucionalizacije) pokrenut je 2010. kao rezultat suradnje Ministarstva rada i socijalnih politika, Sveučilišta u Padovi, deset talijanskih gradova i socijalnih službi usmjerene na zaštitu i sigurnost maloljetne djece. Programom se nastoji osmisliti nove prakse za intervencije radi smanjenja rizika od zlostavljanja djece, a samim time i odvajanja djece od njihovih bioloških obitelji. To se ostvaruje jasnim utvrđivanjem različitih područja djelovanja povezanih s potrebama djece koja žive u takvim obiteljima, uzimajući u obzir perspektivu roditelja i same djece u analizi tih potreba i odgovora na njih.

- Jačanje razvoja društvenog rada u pet područja općine Brescia.
- Jačanje preventivnog pristupa predmetnih usluga radi sprečavanja teških situacija, zlostavljanja ili poremećaja koji bi mogli utjecati na djecu i maloljetnike.
- Bolje uključivanje obitelji koje ostvaruju korist od usluge u lokalnu zajednicu i sprečavanje obrazovnog siromaštva.

Provjera

Kad je riječ o tehničkim i financijskim kapacitetima, javni naručitelj uvidom u životopise stručnjaka koje je predložio ponuditelj provjerio je ispunjava li sljedećih šest stručnih profila zahtjeve (psiholog, pedagog, socijalni radnik, savjetnik za udomiteljsku skrb, etnopsihološki savjetnik, kulturni i jezični posrednik i koordinator službe).

Vrijednost ugovora

Godišnja vrijednost ugovora za uslugu iznosila je 600 275 EUR bez PDV-a uz ukupni iznos od 2 401 102,10 EUR bez PDV-a za četiri godine. Taj se iznos mora nadopuniti sredstvima koja odabrani gospodarski subjekt mora osigurati u smislu sufinanciranja.

Instrument

- Članci od 74. do 77. o blagom režimu za socijalne i druge posebne usluge Direktive 2014/24/EU.
- Članak 55. zakonodavnog dekreta br. 117 od 3. srpnja 2017. (Kodeks trećeg sektora) kojim se definira instrument zajedničkog osmišljavanja usluga, među ostalim oblicima suradnje javne uprave i sudionika trećeg sektora.
- Talijanski zakon br. 328/2000 kojim se definiraju propisi o planiranju i restrukturiranju socijalnih politika i usluga.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Brescia
- partneri u izradi plana za djelovanje na lokalnoj razini: općine, udruženja, socijalne zadruge, Caritas (savez rimokatoličkih udruga za humanitarnu pomoć, razvoj i socijalnu skrb) i župe koje su aktivno uključene u planiranje i provedbu socijalnih politika i usluga na lokalnoj razini
- ugovorni pružatelj usluga: skupina triju socijalnih zadruga (u ovom su pozivu ponude dostavile dvije skupine u sastavu od triju socijalnih zadruga)
- korisnici zajednički osmišljene usluge: obitelji s maloljetnom djecom (i roditelji i djeca).

Društveni učinci

Aktivnosti su započele nakon ljeta 2019., a učinci još nisu procijenjeni. Ključni pokazatelji bit će očekivano smanjenje broja slučajeva u kojima se djecu odvaja od njihovih obitelji i slučajeva nasilja nad ženama u obitelji. Glavni ostvareni društveni učinci jesu sljedeći:

- Zajedničko osmišljavanje ove usluge sa socijalnim zadrugama rezultiralo je uslugama više kvalitete jer su uključene perspektive socijalnih zadruga koje imaju iskustva u području i upoznate su s okolnostima obitelji koje se koriste tim uslugama.
- Zajedničko osmišljavanje doprinijelo je primjeni preventivnog pristupa u socijalnim službama za zaštitu djece i uslugama namijenjenima maloljetnoj djeci i njihovim obiteljima, kao i drugim projektima i intervencijama koje je organizirala općina.
- Pojačan je partnerski odnos raznih uključenih sudionika (posebno sa školama; bolja potpora obitelji uz pomoć drugih obitelji).
- Stvoren je sustav zaštite za obitelji u teškim situacijama, usmjeren na sprečavanje situacija izolacije i marginalizacije.

Druge koristi

- Replikacija postupka za zajedničko osmišljavanje usluga već je zabilježena u općini Brescia. Ovaj poziv na podnošenje prijedloga drugo je izdanje povezano s uslugama za djecu, maloljetnike i njihove obitelji. Pokrenut je i postupak za zajedničko osmišljavanje kojim se restrukturiraju usluge usmjerene na borbu protiv ekstremnog siromaštva i socijalne isključenosti. Sličan poziv na podnošenje prijedloga mogao bi se organizirati i za osobe s invaliditetom.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Vrijeme potrebno za uspostavljanje sličnog administrativnog postupka za zajedničko osmišljavanje usluga za 30 % je dulje od vremena koje se zahtijeva u standardnom postupku javne nabave, što za općinu podrazumijeva povezane troškove za osoblje i vrlo dobru organizaciju i planiranje.
- Bilo je nužno provesti preliminarno strateško planiranje u kontekstu plana za djelovanje na lokalnoj razini prije pokretanja postupka za zajedničko osmišljavanje. Njime su utvrđeni potrebe, prioriteti i resursi općine u smislu sveukupnog pružanja socijalnih usluga. Planiranje je pomoglo i u definiranju standarda usluge.
- Važno je da općina i drugi uključeni sudionici imaju sposobno osoblje upoznato s postupcima zajedničkog osmišljavanja i socijalnom situacijom na lokalnoj razini. Važno je raspolagati i dostupnim informativnim podacima o socijalnoj situaciji.

Kontakt

Massimo Molgora, odjel za socijalnu skrb i obrazovanje, voditelj usluga socijalnih službi, mmolgora@comune.brescia.it

35. Zajedničko definiranje standarda kvalitete za osmišljavanje, organizaciju i pružanje usluga skrbi i uključivanje tih standarda u javnu nabavu

Naziv javnog naručitelja: „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Gdynia” (Centar za socijalne usluge općine Gdynia), Poljska

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Gdynia organizirao je 2011. i 2012. događanje pod nazivom „Dijalog o kvaliteti usluga skrbi grada Gdynije”. Svrha tih događanja bila je utvrditi potrebe i očekivanja dionikâ usluga skrbi i poraditi na njima radi poboljšanja kvalitete. Bila je to prilika za opsežnu raspravu uz sudjelovanje svih zainteresiranih strana: sudjelovalo je više od 1000 osoba, uključujući korisnike i pružatelje usluga skrbi. Korisnici i pružatelji usluga skrbi družili su se u skupinama i pojedinačno. Ako korisnici nisu mogli sudjelovati ni u jednoj od 18 sesija, naknadno ih se posjećivalo i intervjuiralo u njihovim domovima. Sudionike se pitalo što smatraju dobrom uslugom skrbi.

Na temelju njihovih odgovora osmišljeni su zajednički kriteriji, smjernice i standardi kvalitete koji bi trebali doprinijeti poboljšanju kvalitete skrbi i rada u sektoru skrbi.

Definirani standardi usluga skrbi zatim su uključeni u postupke javne nabave. Utvrđivanjem zahtjeva u pogledu zapošljavanja njegovatelja (kao što su minimalna plaća, odgovarajući ugovor i fond za osposobljavanje (za stručno osposobljavanje i stručne tečajeve za razvoj kvalifikacija i vještina pružanja skrbi) ili doprinos poslodavaca lokalnom fondu za osposobljavanje), lokalna tijela nastoje poboljšati predodžbu o zanimanju njegovatelja i njihovu razinu obrazovanja. Moto događanja pod nazivom „Dijalog o kvaliteti usluga skrbi grada Gdynije” bio je: „Želimo vidjeti. Želimo čuti. Želimo zajedno donositi odluke”.

Predmet

Pružanje učinkovitih i uključivih usluga skrbi kojima se uzimaju u obzir specifične potrebe njihovih korisnika.

Etapa javne nabave i kriteriji

Faza prije javne nabave:

Prvi rezultat etape prije javne nabave bila je „Povelja o kvalitetnim uslugama skrbi”, u kojoj su navedene glavne vrijednosti i kriteriji kvalitete koje su utvrdili dionici, kao što su: učinkovitost, dobro upravljanje, pozitivan pristup suradnji, protok informacija, uzajamno poštovanje, dostupnost, odgovornost, prilagodljivost i solidarnost.

Specifikacije

U postupcima javne nabave tehničke specifikacije za usluge skrbi uključuju osnovne zahtjeve utvrđene na temelju savjetovanja. Najpovoljnija ponuda odabire se na temelju sljedećih kriterija za dodjelu:

- cijena – 45 %
- kvaliteta i količina pružatelja skrbi uključenih u izvršenje ugovora – 45 % (kvaliteta se procjenjuje na temelju stručnih kvalifikacija uključenog osoblja)

radni uvjeti njegovatelja – 10 %. *Uvjeti za izvršenje ugovora*

Zahtjevi ugovora strogi su kako bi se njegovateljima osigurali dostojanstveni radni uvjeti (uključujući plaće i radno vrijeme) i mogućnost samostalnog razvoja i unaprjeđenja stručnih kvalifikacija. Primjerice, ugovaratelj je do 2014. bio dužan osnovati fond za osposobljavanje u iznosu od 1 % financijskih sredstava namijenjenih za stručno osposobljavanje njegovatelja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Grad Gdynia razvio je vlastiti „Standard za usluge skrbi koje se pružaju u mjestu boravka” jer za usluge skrbi ne postoje pravni standardi ni smjernice koje preporučuje poljsko Ministarstvo obitelji, rada i socijalnih politika.

U dokumentu se opisuje kako se organiziraju i pružaju kvalitetne usluge skrbi uz ispunjavanje potreba lokalnih dionika. Prvo se definiraju ciljevi usluga skrbi i očekivani rezultati, a zatim se predstavlja katalog lokalnih usluga skrbi, uključujući široku ponudu osobnih usluga i usluga pomoći u kući.

Potom se utvrđuju zadaće i prava organizatora i pružatelja usluga skrbi te njegovatelja, ali i potrebne stručne kvalifikacije njegovatelja. Glavne su vrijednosti povezane sa zapošljavanjem njegovatelja osmosatni radni dan i ugovor o radu, pristojna plaća, nediskriminacija u pogledu uvjeta zaposlenja i pristup strukovnom osposobljavanju.

Gradonačelnik grada Gdynije utvrdio je standard kao lokalni pravilnik za pružanje usluga skrbi koji se od svibnja 2011. mora uključiti u specifikacije i klauzule ugovora.

Referentne norme uključivale su relevantne temeljne konvencije ILO-a kao što su:

- Statut ILO-a – članak 427.
- C100 – Konvencija o jednakim naknadama za rad
- C111 – Konvencija o diskriminaciji u pogledu zapošljavanja i zanimanja
- C140 – Konvencija o plaćenom dopustu za stručno osposobljavanje
- C175 – Konvencija o radu u nepunom radnom vremenu.

Provjera

Provjera i praćenje temeljili su se na sljedećim pokazateljima:

- kvantitativni i kvalitativni kriteriji za pružanje usluga skrbi u skladu sa standardom grada Gdynije za usluge skrbi
- naknada njegovatelja usklađena s poljskim pravom (zakonska minimalna satnica koja nije niža od primjenjivih standarda naknada navedenih u poljskom pravu i koja ovisi o stupnju obrazovanja i stručnim kvalifikacijama)
- osiguravanje propisanih radnih uvjeta i osobne zaštitne opreme
- primjena propisanog načina zapošljavanja (ugovor o radu)
- pridržavanje standarda radnog vremena (osmosatni radni dan)
- pristup osposobljavanju za njegovatelje
- stupanj obrazovanja njegovatelja, uključujući broj potpuno kvalificiranih njegovatelja
- zamjena osoblja pružatelja skrbi, odnosno učinkovitost u organizaciji zamjena.

Vrijednost ugovora

Od 2011. do 2018. organizirano je 39 postupaka javne nabave sa socijalnim klauzulama i zaključeno je 39 ugovora o pružanju usluga skrbi ukupne vrijednosti od 49,1 milijun PLN ili približno 11,4 milijuna EUR.

Instrumenti

- Članak 67. (o kriterijima za dodjelu) i članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.
- lokalni propis – Uredba gradonačelnika grada Gdynije br. 2073/11/VI/R, 24. svibnja 2011.

Sudionici

Više od 1000 izravnih i neizravnih dionika usluga skrbi sudjelovalo je u dijalogu, uključujući:

- krajnje korisnike (stariji građani i članovi njihovih obitelji)
- osoblje koje je u izravnom kontaktu s korisnicima (njegovatelji)
- volontere

- socijalne radnike
- rukovoditelje naručitelja usluga i pružatelja usluga
- lokalno tijelo.

Društveni učinci

- Zajednička vizija kvalitetne skrbi u lokalnoj zajednici.
- Poboljšanje kvalitete radnih uvjeta u sektoru skrbi, koji se smatra jednim od najpodcjenjenijih sektora s lošim radnim uvjetima i niskim plaćama.
- Poboljšanje kompetencija i stupnja obrazovanja njegovatelja.
- Poboljšanje predodžbe o zanimanju njegovatelja.
- Poboljšanje kvalitete usluga skrbi za korisnike, a samim time i kvalitete njihove svakodnevice.

Druge koristi

- Iskustvo grada Gdynije u vođenju participativnih postupaka za utvrđivanje temelja i društvene vrijednosti javnih usluga i primjena instrumenata za poticanje zapošljavanja u javnoj nabavi potvrđuju da mogu biti alat za poboljšanje kvalitete tih usluga te pritom utjecati na tržište rada i promicati društveno odgovorna poduzeća.
- Standardi društveno odgovorne javne nabave definirani su u okviru participativnog postupka koji je uspješno ispitan i proveden te se i dalje primjenjuje. Postupak se može primijeniti i na druge socijalne usluge i mogu ga provoditi druge organizacije.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Postojeći demografski procesi i promjene modela obitelji već sad su ozbiljan izazov za socijalne politike i nedvojbeno će iziskivati stalne prilagodbe područja primjene i opsega usluga skrbi, ali i razine i učinkovitosti izdataka u tu svrhu.
- Participativni pristup planiranju, organizaciji i pružanju usluga skrbi osigurava da te usluge budu učinkovitije, uključivije i prilagođenije pojedinačnim potrebama primatelja, a istodobno omogućujući ugovarateljima odgovarajuće uvjete za njihovu provedbu.

Kontakt

Katarzyna Stec, Centar za socijalne usluge općine Gdynia, Poljska, k.stec@mopsgdynia.pl

36. Usluge socijalne skrbi koje pruža nekoliko organizacija

Naziv javnog naručitelja: Odjel za socijalnu skrb gradskog vijeća Rige, Latvija

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

Nekoliko organizacija trenutačno pruža usluge socijalne skrbi u Rigi u okviru okvirnog sporazuma. Odjel za socijalnu skrb gradskog vijeća Rige primjenjuje taj alat zadnjih šest godina.

Prije toga javni naručitelji objavljivali su pozive na podnošenje ponuda, a ugovor bi se obično dodijelio jednom subjektu vrlo ograničenih kapaciteta u smislu pokrivenosti područja na kojima postoji potreba za uslugama. Latvijski Samaritanci osporili su tu praksu pred Državnim uredom za javnu nabavu (kao žalbenim tijelom) navodeći da predstavlja monopolizaciju pružanja socijalnih usluga u Rigi. Predmet je riješen u njihovu korist. Time su prakse javne nabave kojima se omogućuje monopol zaustavljene i zamijenjene transparentnijim, konkurentnijim i otvorenijim postupcima javne nabave. U tu je svrhu javni naručitelj primjenjivao okvirne sporazume za usluge socijalne skrbi u Rigi. Te usluge podliježu blagom režimu na temelju članaka od 74. do 77. Direktive 2014/24/EU.

Na temelju okvirnog sporazuma nabavljene su usluge koje uključuju pomoć osobama kojima je zbog dobi ili invaliditeta potrebna pomoć pri održavanju osobne higijene i/ili pomoć u kući. Usluge su namijenjene osobama koje žive same ili onima kojima njihovi članovi obitelji ne mogu pružiti potrebnu njegu zbog dobi, zdravlja ili situacije u pogledu zaposlenosti. Okvirni sporazum obuhvaća i pružanje skrbi maloljetnicima s invaliditetom.

Predmet

Okvirni sporazum s više subjekata o pružanju kućne njege za korisnike socijalne službe Rige 2020.

Etapa javne nabave i kriteriji

Okvirni sporazum dodijeljen je na temelju postupka javne nabave usluga socijalne skrbi (kako je navedeno u Prilogu 2. latvijskom Zakonu o javnoj nabavi), koji je otvorenog tipa. Za vrijeme trajanja ugovora od pružatelja socijalnih usluga očekuje se 250 000 sati izvršenih usluga i pružanje usluga u izvanrednim situacijama u 130 slučajeva. S primateljima usluga potpisuju se pojedinačni ugovori, a planovi pružanja skrbi moraju se dogovoriti u skladu s općim uvjetima.

Kad je riječ o tehničkim i stručnim kapacitetima, ponuditelji su morali ispunjavati sljedeće kriterije:

- zapošljavanje pružatelja socijalne skrbi s najmanje prvim stupnjem tercijarnog obrazovanja u području socijalne skrbi ili s najmanje srednjim strukovnim obrazovanjem u području socijalne skrbi (završeno školovanje u ustanovi srednjeg strukovnog obrazovanja ili sličnoj obrazovnoj ustanovi u kojoj se provode programi srednjeg strukovnog obrazovanja) i njegovatelja (koji ispunjavaju uvjete nižeg stupnja obrazovanja)
- osiguravanje redovnog razvoja profesionalnih kompetencija u skladu s točkom 9. propisa vlade br. 338 od 13. lipnja 2017. o zahtjevima za pružatelje socijalnih usluga.

U tehničkom dijelu ponude ponuditelji su morali navesti sljedeće podatke:

- okružne jedinice te broj njegovatelja i sati pruženih usluga kućne njege
- rješenja za pružanje usluga, uključujući rješenja za rješavanje pritužbi korisnika usluga i korištene resurse
- trajanje usluge, organizacija radnog vremena njegovatelja i usklađenost s regulatornim zahtjevima
- sadržaj usluge za odrasle i maloljetnu djecu, uključujući informacije o usklađenosti s regulatornim zahtjevima, načinima rada i materijalima korištenima u radu, dokumentiranju usluge i pohrani dokumenata
- poduzeća i organizacije koji podnesu ponudu procjenjuju se na temelju njihova kapaciteta u smislu pokrivenosti područja, kvalifikacija i iskustva osoblja i infrastrukture koja im je dostupna.

Zaprimljeno je šest ponuda i svih šest pružatelja usluga uključeno je u okvirni sporazum.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Općina Riga odlučila je primijeniti okvirni sporazum (na temelju članka 33. Direktive 24/2014/EU) kako bi osigurala:

- fizičku pristupačnost usluga, tj. lokalno pružanje usluga u blizini domova korisnika
- visoku kvalitetu usluga, tj. organizacije mogu pružati usluge kućne njege, imaju iskustva i ispunjavaju zahtjeve u pogledu stručnosti
- dostupnost, tj. okvirnim sporazumom omogućuje se stvaranje mreže pružatelja socijalnih usluga u Rigi i povećava se dostupnost usluga kućne njege.

Cilj je ugovora o javnoj nabavi poboljšati kvalitetu života pojedinca i/ili obitelji, osigurati zadovoljavanje osnovnih osobnih potreba, pomoći s radom u kućanstvu i pružati pomoć pri održavanju osobne higijene osobama koje zbog svoje dobi ili invaliditeta imaju objektivne poteškoće u vođenju brige o sebi.

Provjera

- Komisija za javnu nabavu ispitala je usklađenost tehničkog dijela ponuda sa zahtjevima navedenima u članku 1.6. propisa vlade br. 338 od 13. lipnja 2017. o zahtjevima za pružatelje socijalnih usluga.
- Pri podnošenju dokumentacije o nabavi ponuditelji su morali dostaviti i potvrdu stručnjaka kao dokaz da ispunjavaju posebne zahtjeve povezane s profesionalnim razvojem.
- Prema potrebi, stručnjaci socijalne službe Rige provode procjenu kvalitete usluge koju pruža ponuditelj.
- Ponuditelji moraju provoditi samoprocjenu kvalitete usluga najmanje jednom godišnje.
- Zaposlenici pružatelja usluga provode praćenje ugovora.
- Godišnja izvješća i fakture podnose se javnom naručitelju.

Vrijednost ugovora

Procjenjuje se da ukupna vrijednost okvirnog ugovora neće premašiti 12 877 609 EUR bez PDV-a. Izdatak po osobi i po satu ne smije premašivati 4,44 EUR, a izdatak za usluge kućne njege u izvanrednim situacijama ne smije premašivati 30 EUR po danu. Okvirni sporazum ima početno trajanje od godinu dana, počevši od 1. siječnja 2020.

Instrument

- Članci od 74. do 77. o blagom režimu za socijalne i druge posebne usluge Direktive 2014/24/EU.
- Propis vlade br. 338 od 13. lipnja 2017. o zahtjevima za pružatelje socijalnih usluga.

Sudionici

- javni naručitelj: Odjel za socijalnu skrb gradskog vijeća Rige
- organizacije koje su stranke okvirnog sporazuma:
 - „Latvijas Samariešu apvienība” (Udruženje Samaritanaca iz Latvije)
 - „Latvijas Sarkanais Krusts” (Latvijski Crveni križ)
 - „Biedrība SIA Mājas aprūpe”, socijalno poduzeće koje pruža usluge kućne njege u Rigi
 - „Svētā Jāņa Palīdzība”, latvijska članica nevladine organizacije Johanniter International, volonterska humanitarna organizacija
 - „Pirmais Patronāžas Serviss”, organizacija aktivna u aktivnostima socijalnog rada za starije osobe i osobe s invaliditetom
 - „AS Aprūpes birojs”, organizacija koja pruža profesionalne zdravstvene usluge u domovima pacijenata.

Društveni učinci

- Unapređenje socijalnih usluga i bolja pokrivenost područja za osobe koje se ne mogu brinuti za sebe, a samim time i bolja kvaliteta života tih osoba iz Rige i njihovih obitelji.

- Svaki korisnik može odabrati pružatelja usluga koji mu najviše odgovara na temelju različitih kriterija, kao što je vjerska ili sekularna organizacija.

Druge koristi

- Primjena okvirnog sporazuma posebno je korisna jer postoje brojne organizacije za socijalnu skrb koje na odgovarajući način mogu pružati usluge socijalne skrbi za općinu Riga, ali nijedna ne može pružati sve socijalne usluge potrebne na tom području. Taj alat omogućio je stvaranje mreže pružatelja socijalnih usluga u Rigi zahvaljujući suradnji koju su ostvarili na temelju okvirnog sporazuma, ali je isto tako ojačao sektor neprofitnih pružatelja socijalnih usluga jer im je omogućio pristup javnoj nabavi koji im dotad nije bio dostupan.
- Usluge socijalne skrbi pruža nekoliko organizacija, nijedna organizacija nema monopol. Socijalna poduzeća imaju bolji pristup ugovorima o javnoj nabavi.
- Tržišno natjecanje je regulirano, a najbolji pružatelj usluga ne odabire se samo prema najnižoj cijeni, nego na temelju ponude koja je najprikladnija za korisnike.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Okvirni sporazum traje godinu dana i svake se godine može produžiti na najviše četiri godine. Neke lokalne općine propisale su (u lokalnim normativnim aktima) da se sporazum može potpisati na tri godine. Sporazumi koji traju dulje od godine dana pružaju veću stabilnost korisnicima i pružateljima usluga. Međutim, u tom slučaju novi pružatelji usluga teže ulaze na tržište.
- Ako se pruža usluga socijalnog stanovanja, sporazumi bi trebali trajati dulje od godinu dana. Međutim, neke lokalne općine provode postupke javne nabave jednom godišnje, tako da postoji rizik da će se korisnici svake godine morati seliti u novi stan.

Kontakt

Agnese Fridenberga, pravna stručnjakinja, agnese.fridenberga@providus.lv

Andris Bērziņš, direktor Udruženja Samaritanaca iz Latvije, samariesi@samariesi.lv

37. Javna nabava socijalnih usluga za samostalan život u Kaisiadorysu, Litva

Naziv javnog naručitelja, država: općina Kaisiadorys, Litva

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

Litavskom strategijom napretka do 2030. predviđa se strateški okvir za usmjeravanje djelovanja javnih tijela radi odgovora na socijalne, gospodarske i okolišne izazove sljedećih nekoliko godina. Mogućnost izravne uključenosti zajednica, neprofitnih sudionika i nevladinih organizacija jedan je od glavnih stupova strategije kojim se znatno djelotvornije svladavaju takvi izazovi. To je uvelike utjecalo na organizaciju javne nabave i ulogu javnih tijela kao izravnih pružatelja socijalnih usluga. Prvo, u strategiji je navedeno da bi subjekti u javnom sektoru trebali pružati usluge samo ako to ne mogu nevladine organizacije, organizacije civilnog društva i privatna poduzeća. Drugo, kako je navedeno u Nacionalnom programu napretka za razdoblje 2014. – 2020., najmanje 15 % javnih socijalnih usluga koje se pružaju na lokalnoj razini trebali bi nabavljati i obavljati takvi privatni subjekti.

Promicanjem povećanja broja privatnih subjekata koji pružaju socijalne usluge nastoji se:

- osigurati više razine kvalitete usluga boljim mjerenjem društvenih učinaka
- prevladati manjak stručnog znanja i iskustva u slučaju širenja usluga te
- promicati razvoj pristupa javnoj nabavi usluga koji se temelje na ishodima (učincima), a ne na aktivnostima i uložnim resursima.

Enterprise Lithuania, neprofitna agencija pri Ministarstvu gospodarstva i inovacija koja se bavi promicanjem poduzetništva i poslovnog razvoja, izradila je [Vodič o prijenosu javnih usluga](#). Vodič je usmjeren na lokalna tijela i njime se nastoji poboljšati znanje o pravilima o javnoj nabavi, načinima mjerenja učinaka i dostupnim financijskim sredstvima te dati savjete o bitnim pravnim pitanjima.

Agencija Enterprise Lithuania podupirala je neka lokalna tijela u osmišljavanju ugovora o javnoj nabavi potpornih usluga za promicanje socijalne i gospodarske integracije osoba s problemima s mentalnim zdravljem. Trenutačno osobe s problemima s mentalnim zdravljem samostalno žive u okruženju zajednice. Međutim, osim brige za njihovu dobrobit, javna tijela nastoje promicati integraciju tih osoba u zajednicu i poboljšati njihovu kvalitetu života. Naime, osobe s problemima s mentalnim zdravljem nemaju prilike sudjelovati u zajednici, baviti se hobbijima niti biti prepoznate kao vrijedni članovi svojih zajednica nesputani negativnim stereotipima. Bitnu prepreku u gospodarskoj integraciji predstavlja manjak mogućnosti zapošljavanja u zajednicama (ili u razumnoj blizini) koje odgovaraju kapacitetima različitih osoba.

Općina Kaisiadorys u prosincu 2019. pokrenula je prvi postupak za nabavu potpornih usluga za samostalan život usmjerenih na povećanje neovisnosti i integraciju osoba s intelektualnim teškoćama. Učinak usluge procijenit će se nakon šest mjeseci. Plaćanje usluga temelji se na dvojnomoj sustavu u okviru kojeg se pružatelja novčano nagrađuje ili kažnjava ovisno o postizanju očekivanih rezultata.

Predmet

Javna nabava usluga za promicanje neovisnog življenja osoba s intelektualnim teškoćama i poticanje njihove profesionalne i socijalne integracije.

Etapa javne nabave i kriteriji

Radi provedbe spomenutih pristupa koji se temelje na ishodima i osiguravanja dostupnosti odgovarajućih ponuditelja javni naručitelj iskoristio je mogućnosti dostupne na temelju litavskog Zakona o javnoj nabavi kojim se provodi Direktiva 2014/24/EU. Točnije, javni naručitelj koristio se mogućnošću provjere tržišta u etapi prije javne nabave i natjecateljskim postupkom uz pregovore. Drugi bitni elementi bili su definiranje očekivanih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva postupka i uspostavljanje dvojnomoj sustava plaćanja.

Provjere tržišta u etapi prije javne nabave uključivale su moguće pružatelje socijalnih usluga i zajednice. U okviru provjera nastojalo se utvrditi hoće li pružatelji usluga moći ostvariti rezultate koje općina očekuje, raspraviti o mogućim uvjetima ugovora i utvrditi koji bi uvjeti pružateljima mogli stvarati poteškoće. Ti dijalozi organizirani su kako bi se potencijalno ostvarila suradnja pružatelja usluga ako pružatelji usluga pojedinačno ne mogu ispuniti sve ciljeve koja je općina postavila. Raspravljalo se i o kriterijima kvalitete usluga koje je definirala općina i koje su potvrdili potencijalni pružatelji usluga i dionici uključeni u tu fazu.

Evaluacija ponuda temeljila se na omjeru cijene i kvalitete. Cijena (trošak po osobi mjesečno) predstavljala je 60 % bodovanja, a kvaliteta preostalih 40 %.

Procjena kvalitete temeljila se na tri kriterija, a ponuditelje se pitalo da predlože parametre za svaki kriterij:

- primatelji usluga mogu se uz zaposlenje samostalno uzdržavati i zarađivati; mjeri se na temelju mjeseci u godini tijekom kojih su osobe zaposlene, ali nakon zaključenja ugovora s pružateljem usluga, i na temelju njihove zarade (najviše 15 bodova)
- primatelji usluga mogu se brinuti o svojoj higijeni i upravljati svojim ponašanjem (najviše 15 bodova)
- opis predloženih usluga u kojem se objašnjava kako pružanje usluga utječe na ciljnu skupinu i kako je usklađeno s ciljevima koje javni naručitelj želi postići (uključujući angažman volontera u postizanju rezultata i partnerstvo s lokalnim nevladinim organizacijama i privatnim poduzećima) (najviše 10 bodova).

Primjenom tih kriterija koje je predložio uspješni ponuditelj definiraju se mjerenje učinka i plaćanje.

Poželjno je da se u ponudama navede cijena usluge po osobi mjesečno. Najveća vrijednost ugovora jednaka je: *fiksna cijena po osobi mjesečno* × 10 (broj korisnika) × 12 (broj mjeseci).

Postupak je bio otvoren za sve vrste subjekata, a ugovor je dodijeljen neprofitnom pružatelju usluga u skladu sa strateškim ciljem Vodiča o prijenosu koji se odnosi na proširenje uloge subjekata socijalne ekonomije kao pružatelja usluga, posebno onih obuhvaćenih blagim režimom.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Razvoj socijalnih vještina: uslugama iz javne nabave nastoji se pojačati osjećaj odgovornosti u životima osoba s problemima s mentalnim zdravljem. To uključuje vođenje samostalnog života, učenje interakcije sa zajednicom i povećanje njihove društvene uključenosti. Pružena potpora trebala bi povećati sposobnost korisnika da komuniciraju i izražavaju svoje potrebe, ali i da preuzmu odgovornost za svoje odluke i postupke.
- Usklađivanje mogućnosti zapošljavanja sa sposobnostima i kompetencijama različitih osoba: pristup plaćenom zaposlenju i pravo na upravljanje vlastitom zaradom osigurava djelotvorno pravo pojedinaca na odlučivanje o vlastitim životima i samostalnosti.
- Pružanje sveobuhvatnih potpornih usluga kojima se omogućuje profesionalno i društveno uključivanje osoba s problemima s mentalnim zdravljem: pružanje svih socijalnih usluga kojima se odgovara na potrebe svakog pojedinca neovisno o zdravstvenoj zaštiti ključan je preduvjet da bi se osigurala održivost njihove integracije.

Provjera

Radi olakšavanja procjene prijedloga javni naručitelj definirao je svoju strategiju, uz postavljanje srednjoročnih očekivanih rezultata i dugoročnih očekivanih učinaka, ali i metodološki pristup mjerenju tih rezultata i učinaka nakon provjere.

Vrijednost ugovora

Ugovor je pokrenut u prosincu 2019. i traje do studenoga 2020. (12 mjeseci), uz moguće produljenje za dodatnih 12 mjeseci. Ukupna vrijednost dodijeljenog ugovora iznosila je 55 000 EUR za jednu godinu, uz moguće produljenje za dodatnu godinu uz istu vrijednost ugovora.

Instrument

- Članak 40. (o prethodnoj provjeri tržišta) i članci od 74. do 77. (o blagom režimu za socijalne i druge posebne usluge) Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Kaisiadorys
- ugovorni pružatelji usluga: privatni i neprofitni pružatelji zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi
- potpora: agencija Enterprise Lithuania i njezini savjetnici podupirali su općinu tijekom cijelog ciklusa javne nabave, od utvrđivanja potrebnih usluga do pokretanja postupka javne nabave i dodjele ugovora. Podupirali su i javnog naručitelja u izvršenju ugovora. Sljedeća faza u koju su uključeni jest mjerenje prvih učinaka nakon šest mjeseci.
- korisnici: osobe s intelektualnim teškoćama kao primatelji ugovornih usluga.

Društveni učinci

- Glavni je cilj usluga koje se pružaju povećanje društvene i gospodarske integracije osoba s problemima s mentalnim zdravljem koje žive u okruženju zajednice.
- Iskustvo i stručno znanje subjekata koji ne pružaju javne usluge, posebno neprofitnih pružatelja socijalnih usluga, pomogli su općini da pronađe inovativne načine pružanja usluga za osobe s problemima s mentalnim zdravljem.
- U ovom postupku promicala se javna nabava koja se temelji na ishodima kako bi se poboljšala djelotvornost socijalnih usluga i osigurala ekonomski najpovoljnija ponuda.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Provedba novog pristupa nije bila jednostavna zbog ograničenog broja dostupnih pružatelja usluga koji mogu izvršiti ugovor u skladu sa zahtjevima javnog naručitelja. Međutim, općina se potrudila pozvati i privatne i neprofitne pružatelje usluga koji su već pružali slične usluge, ali i osigurati da se čuje glas svih članova zajednica (skupine korisnika, organizacije osoba s posebnim potrebama itd.). Obraćanje pozornosti na provjere tržišta i pregovore ključni je element Vodiča o prijenosu.
- Općinama je potrebna pomoć u provedbi javne nabave koja se temelji na učinku i obavješćivanju tržišta o takvoj javnoj nabavi jer je ovaj pristup postupcima javne nabave složeniji od tradicionalnih pristupa. S druge strane, u javnim tijelima, posebno onima na lokalnoj razini, često nedostaju stručnjaci koji su navikli raditi s pružateljima usmjerenima na socijalne ciljeve i rješavati probleme povezane s fazom prije javne nabave.
- Općine bi trebale dugoročno planirati svoje aktivnosti nabave jer su postupci koji se temelje na učinku složeniji i iziskuju temeljitije analize u svakoj fazi nabave.
- Važno je surađivati s potencijalnim dobavljačima kako bi ih se informiralo o prednostima provjera tržišta i kako bi im se objasnilo zašto bi trebali sudjelovati u tim provjerama.

Kontakt

Aušra Pulauskaitė, voditeljica projekata u agenciji Enterprise Lithuania, a.pulauskaite@enterpriselithuania.com

38. Usluge pomoći mladima usmjerene na rezultate, uključujući zahtjeve društvenog povrata ulaganja

Naziv javnog naručitelja, država: grad Rotterdam, Nizozemska

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

U Nizozemskoj je 2014. donesen novi Zakon o mladima kojim su usluge za mlade restrukturirane i decentralizirane kako bi se omogućili lokalniji pristupi. Zbog toga se 15 općina regije Rijnmond (područje na zapadu Nizozemske) udružilo i osnovalo zajednički javni subjekt za pomoć mladima u regiji Rijnmond (GR-JR) kojim upravlja općina Rotterdam. Kad je 2018. ponovno pokrenuo javni natječaj za usluge za mlade, GR-JR odlučio je primijeniti model financiranja usmjeren na rezultate kojim bi se fokus preusmjerio s realizacije na ishode, i to kako bi potaknuo veću odgovornost ugovaratelja za rezultate i inovaciju.

Kako bi ponuda skrbi bila stalna i primjerena, GR-JR je podijelio usluge za mlade u nekoliko grupa i primjenjuje okvirni sporazum kako bi se po grupi moglo sklapati ugovore s nekoliko pružatelja usluga. Početno trajanje okvirnog sporazuma iznosi tri godine (počevši od 1. siječnja 2018.) i može se dvaput produljiti za godinu dana. Usluge koje se pružaju u okviru okvirnog sporazuma obuhvaćene su blagim režimom (članci od 74. do 77. Direktive 2014/24/EU).

Predmet

Pomoć mladima – grupa A: udomiteljska skrb (privremeni ili dugoročni smještaj mladih u stabilnim domovima).

Etapa javne nabave i kriteriji

GR-JR je organizirao otvoreni postupak javne nabave, a ponuditeljima su bodovi dodijeljeni na temelju sljedećih kriterija za dodjelu:

- znanje, stručnost i iskustvo osoblja (30 bodova)
- provedba usluga za mlade usmjerenih na rezultate (40 bodova)
- suradnja ponuditelja s drugim sudionicima kako bi osigurao sveobuhvatnu pomoć mladima (30 bodova).

Budući da plaćanje ovisi o rezultatima, od ponuditelja se tražilo da dostave opise načina pružanja pomoći mladima koja je usmjerena na rezultate, uključujući:

- kako je organizacija opremljena da bi osigurala djelotvorno i učinkovito korištenje novih prilika koje je omogućilo financiranje usmjereno na rezultate, među ostalim da bi definirala ciljeve, prioritete i mjere, i kako će osigurati dostupnost vremena i resursa za ostvarenje potrebnih rezultata
- mjeru u kojoj organizacija prepoznaje, kontrolira i rješava rizike uzrokovane uvođenjem metodologije financiranja usmjerenog na rezultate
- mjeru u kojoj organizacija pruža cjelovitu skrb koja obuhvaća širok spektar usluga za mlade i u kojoj surađuje s drugim pružateljima skrbi ako je potrebno.

Ponude su ocijenjene na ljestvici od 0 do 5 (od „loše” do „odlično”). Tim za procjenu sastojao se od najmanje pet članova, uključujući službenike za politiku i upravitelje ugovora iz GR-JR-a.

GR-JR naposljetku je uključio klauzule o društvenom povratu ulaganja u ugovore s mogućim uspješnim ponuditeljima. Pružatelji usluga moraju ispuniti širu obvezu društvenog povrata ulaganja koja je usmjerena na pružanje poslovnih prilika osobama koje su najudaljenije od tržišta rada (tj. osobe koje primaju naknadu za nezaposlene osobe koje traže posao ili mladi koji pohađaju programe za osposobljavanje). To se temelji na protokolu grada Rotterdama za društveni povrat ulaganja u kojem su navedene sve aktivnosti koje se smatraju relevantnima i metodologija za procjenu tih aktivnosti. Neispunjavanje obveze rezultira novčanom kaznom u vrijednosti od 125 % neispunjenog iznosa.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Ponuda je rezultat Nacionalnog zakona o mladima (1. ožujka 2014.), kojim se mladima nastoji omogućiti zdrav i siguran razvoj u neovisne i samodostatne osobe sposobne sudjelovati u društvu. Osim toga, Rotterdam u svim ugovorima vrijednosti veće od

50 000 EUR primjenjuje klauzule o društvenom povratu ulaganja kako bi stvorio mogućnosti zapošljavanja za osobe koje bi se inače teško zaposlile.

Provjera

Kako bi dokazali da imaju ključne kompetencije za rad sa skupinom korisnika usluga, ponuditelji moraju dostaviti dokaz o izvršenju sličnog posla najviše tri godine prije roka za podnošenje ponuda.

GR-JR će pratiti izvršenje usluga na temelju četiriju pokazatelja utvrđenih na nacionalnoj razini: zadovoljstvu korisnika usluga, ostvarenju ciljeva, neučinkovitosti i vremenu čekanja. Dobavljač usluga isto tako može zahtijevati dodatne pokazatelje ako nude dobar pregled postignutih rezultata. Osim toga, svaka tri mjeseca provodi se procjena učinkovitosti dobavljača usluga s obzirom na četiri pokazatelja:

- povratne informacije lokalnog tima (tim u sastavu članova osoblja općine nadležnog za pomoć mladima) o načinu suradnje, pristupačnosti, transparentnosti, postupanju prema korisnicima usluga, suradnji s drugim organizacijama i brzini djelovanja
- provjeru pritužbi korisnika usluga prikupljenih tijekom godišnjih razgovora s mladima
- realizaciju
- broj mladih korisnika i prosječnu cijenu po korisniku usluga.

GR-JR i dobavljač sastaju se četiri puta godišnje radi rasprave o rezultatima i potrebnom djelovanju. Financijski izvještaj podnosi se jednom godišnje radi izračuna plaćanja na temelju ukupnih dodijeljenih programskih sredstava za ukupan broj mladih kojima je pružena pomoć/potpota. Prilaže mu se izvješće revizora (osim ako je godišnji promet manji od 125 000 EUR, pa je dovoljna osobna izjava).

Osim toga, dobavljač mora izvijestiti o ispunjavanju klauzule o društvenom povratu ulaganja. GR-JR osigurava protokol za društveni povrat ulaganja u kojem su navedene sve aktivnosti društvenog povrata ulaganja i njihova financijska vrijednost. Primjerice, zapošljavanje osobe koja prima naknadu za nezaposlene računa se kao socijalni doprinos ugovaratelja u iznosu od 30 000 EUR godišnje ili 20,51 EUR po satu. Ako je osoba bila nezaposlena dulje od godine dana, ta se vrijednost povećava na 35 000 EUR godišnje ili 29,92 EUR po satu. Za potrebe praćenja doprinosa dobavljači moraju prijaviti svoje aktivnosti društvenog povrata ulaganja u registracijskom sustavu GR-JR-a za društveni povrat ulaganja. Dobavljač mora dostaviti obračun plaće ili ugovor o radu, ali i dokazati da zaposlenik pripada ciljnoj skupini.

U Nizozemskoj se društveni povrat ulaganja na različite načine može uključiti u javnu nabavu. Neki su od njih utvrđivanje posebnih uvjeta rada, uključivanje kriterija za dodjelu ili rezervacija ugovora sa zaštićenim poduzećima za zapošljavanje. Za dodatne primjere pogledajte slučajeve iz Wagingena (str. x.) ili Haarlema (str. x.) navedene u ovoj zbirci.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora za usluge pomoći mladima tijekom tri godine iznosila je 50 milijuna EUR (18 milijuna EUR za grupu A).

Instrument

- Članak 46. (o razdjeli ugovora u grupe) i članak 67. (o kriterijima za dodjelu) Direktive 2015/24/EU. Osim toga, u člancima od 74. do 77. utvrđen je blagi režim za socijalne i druge posebne usluge kojim se omogućuje veća fleksibilnost postupaka i potiče primjena kvalitativnih kriterija.
- Direktiva iz 2014., koja se u Nizozemskoj primjenjuje u okviru Zakona o javnoj nabavi iz 2020. (kako je izmijenjen 1. srpnja 2016.).

Sudionici

- javni naručitelj: grad Rotterdam i GR-JR
- ugovorni pružatelj usluga: Enver
- korisnici: mladi koji primaju usluge pomoći u okviru programa GR-JR-a i zaposlenici angažirani za ispunjavanje obveza društvenog povrata ulaganja.

Društveni učinci

- Primjenom mehanizma financiranja usmjerenog na rezultate GR-JR može osigurati stvarne ishode nabavljenih usluga za mlade, a ne samo njihovu realizaciju. Njime se potiče inovacija i suradnja jer je usmjeren na ono što se treba ostvariti, a ne na pretjerano propisivanje usluga.

Druge koristi

- Tržište rada u Rotterdamu mijenja se. Mnogo niskokvalificiranih radnika bilo je zaposleno u roterdamskoj luci, ali je zbog automatizacije i drugih promjena na tržištu rada izgubilo radno mjesto. Osim toga, luka je premještena izvan grada, tako da je mnogim tražiteljima zaposlenja s niskim dohotkom putovanje postalo prezahtjevno.
- Na temelju politike društvenog povrata ulaganja grada Rotterdama stručnjak za mogućnosti društvenog povrata ulaganja pregledava sve ugovore o nabavi u javnom sektoru vrijednosti veće od 50 000 EUR. Od 0 % do 50 % vrijednosti ugovora mora se dodijeliti za pružanje mogućnosti zapošljavanja, uz prosjek od 5 % po ugovoru.
- Primjerice, jedan od uspješnih ponuditelja bio je Enver, organizacija koja pružanjem kvalitetnih usluga za mlade u regiji Zuid-Holland (Južna Holandija) podupire mlade i njihove obitelji, uz obvezu društvenog povrata ulaganja od 2 % za sve ugovore s GR-JR-om. Osim pružanja kvalitetnih usluga u okruženju zajednice Enver izravno osigurava radna mjesta i pripravništva za osobe koje su udaljene od tržišta rada, uključujući osobe koje primaju socijalnu naknadu, mlade koji su ranjivi i potrebna im je dodatna potpora te mlade s tjelesnim ili mentalnim invaliditetom.
- Zahvaljujući inicijativi grada Rotterdama za društveni povrat ulaganja poduzeća su 2018. zaposlila 2519 pojedinaca koji su bili udaljeni od tržišta rada.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Aktivnosti društvenog povrata ulaganja moraju odgovarati stvarnom stanju u sektoru. Primjerice, u zdravstvenom sektoru ima slobodnih radnih mjesta, ali su potrebne osobe s relevantnim diplomama te ih trenutačno ne mogu popuniti osobe koje su udaljene od tržišta rada.
- Stoga je Rotterdam 2019. ažurirao svoje politike društvenog povrata ulaganja kako bi poslodavcima ponudio više fleksibilnosti i mogućnosti prilagodbe. To je omogućilo nove pristupe koji su relevantniji za ciljnu skupinu, kao što je rješavanje problema zaduženosti (s kojim se bori 50 % osoba koje primaju socijalnu naknadu) i približavanje osoba tržištu rada na način da se obrazovanje, osposobljavanje uz rad i jezični tečajevi prihvate kao službene aktivnosti društvenog povrata ulaganja.
- Za potrebe praćenja provedbe društvenog povrata ulaganja dobavljači moraju dostaviti izvješće o svojim aktivnostima s priloženim dokazima. Prema povratnim informacijama dobavljača administrativno opterećenje trenutačno je veliko. Stoga Rotterdam surađuje s nekoliko organizacija kako bi pronašli rješenje koje odgovara objema stranama.

Kontakt

Sophie Harbers, savjetnica za društveni povrat ulaganja, Rotterdam, s.harbers@rotterdam.nl

39. Prekogranično zajedničko osmišljavanje usluga zaštite mentalnog zdravlja i zajedničko upravljanje tim uslugama

Naziv javnog naručitelja, država: GECT GO/EZTS GO, Europska grupacija za teritorijalnu suradnju „Teritorij općina: Comune di Gorizia (Italija), Mestna občina Nova Gorica (Slovenija) i Občina Šempeter-Vrtojba (Slovenija)“, Gorizia, Italija

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / cilj javne nabave

Ovaj primjer dobre prakse nastao je u okviru [projekta Salute-Zdravstvo](#), koji je sufinanciran iz programa suradnje Interreg između Slovenije i Italije, a trajao je od 2014. do 2020. i proveo ga je GECT GO/EZTS GO kao jedini korisnik. Projektom su se nastojali ojačati i poboljšati pružanje i kvaliteta zdravstvenih i socijalnih usluga stanovništvu koje živi na graničnom području između Italije i Slovenije u okviru pilot-projekta integracije zdravstvenih usluga i ustanova.

Cilj javne nabave bio je osmišljavanje inovativnih prekograničnih projekata kojima se odgovara na potrebe mladih s problemima s mentalnim zdravljem u pogledu pružanja skrbi i društvene i profesionalne integracije.

Europske grupacije za teritorijalnu suradnju osnovane su radi poticanja prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje država članica i njihovih regionalnih i lokalnih tijela. One tim partnerima omogućuju da provode zajedničke projekte, izmjenjuju iskustva, unapređuju koordinaciju prostornog planiranja i osnivaju pojedinačne pravne subjekte radi prevladavanja poteškoća nastalih zbog razlika u zakonodavstvu i postupcima različitih područja.

Predmet

Zajedničko osmišljavanje i vođenje inovativnih i eksperimentalnih pristupa, intervencija, usluga i prilagođenih projekata koji su usmjereni na društveno uključivanje mladih s problemima s mentalnim zdravljem.

Etapa javne nabave i kriteriji

Zajednička radna skupina⁶ sastavila je poziv na podnošenje ponuda kojim se od ponuditelja zahtijeva da podnesu preliminarni prijedlog projekta u kojem se navode kriteriji, načini konkretne provedbe i operativni prijedlozi za zajedničko vođenje pojedinačnih i kolektivnih intervencija uz potporu proračuna za zdravstvo⁷. Prijedlozi projekata trebali bi sadržavati elemente inovacije, provedbe pokusa, kvalitete te snažnog i jasnog prekograničnog učinka. Procijenjeni su prijedlozi za razvoj sljedećih programa:

- *Program za zajedničko upravljanje i teritorijalnu podršku:* prijedlozi projekata kojima se nastoje koordinirati i pratiti sve prekogranične aktivnosti koje su zajedno osmišljene i zajedno se njima upravlja, a usmjereni su, među ostalim, na poticanje razmjena iskustava i konsolidaciju radnih odnosa uključenih subjekata.
- *Program radnog osposobljavanja:* prijedlozi projekata usmjereni su na pružanje mogućnosti radnog osposobljavanja s kapacitetom za primanje osoba s različitim problemima s mentalnim zdravljem. Prijedlozi će sadržavati različite mogućnosti osposobljavanja korisnika u najmanje tri vrste poduzetničkih djelatnosti (npr. zelene djelatnosti, socijalna poljoprivreda, administrativna područja, ugostiteljstvo, stručna potpora za rad, kulturne i komunikacijske djelatnosti itd.), uzimajući u obzir i perspektivu prekograničnog područja.
- *Socijalni program:* prijedlozi projekata u području aktivnosti socijalizacije korisnika. Potiču se aktivnosti rehabilitacijske naravi usmjerene na izgradnju društvenih odnosa u okviru kulturnih i obrazovnih aktivnosti uz mogućnost socijalizacije.

⁶ Sastoji se od psihologa, pedagoga, socijalnih radnika, medicinskih sestara itd. iz sljedećih slovenskih i talijanskih subjekata: Zdravstveni centar Nova Gorica (ZD Nova Gorica), Psihijatrijska bolnica Idrija (PB Idrija) i Centar za mentalno zdravlje CSM – AAS2 te drugih koordinatora.

⁷ Proračun za zdravstvo inovacija je u upravljanju za promicanje kućne njege koja se može usmjeriti na vještine samoodređenja korisnika i mogućnost prilagodbe njege u skladu s njihovim potrebama (kao što su zdravlje, skrb, rehabilitacija, smještaj, zaposlenje i socijalne potrebe).

- *Program stambenog zbrinjavanja*: prijedlozi projekata usmjereni na pružanje prilagođene podrške u pogledu stambenog pitanja u privatnom ili dijeljenom smještaju. Partneri se obvezuju osigurati stambene jedinice, po mogućnosti u općini Mestna občina Nova Gorica (Slovenija), za najviše četiri osobe s prilagođenim privatnim prostorima.

Prijedlozima se ukupno može dodijeliti najviše 100 bodova u sljedećem omjeru:

- prijedlog projekta (uključujući prethodne bodove): najviše 85 bodova
- financijski poslovni plan: najviše 15 bodova.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Socijalni je cilj ove javne nabave društveno i profesionalno uključivanje mladih s problemima s mentalnim zdravljem u kontekstu stvaranja mreže prekograničnih zdravstvenih usluga koje će se primjenjivati u drugim područjima zdravstvenih usluga.

Provjera

Radna skupina sastaje se najmanje svakih šest mjeseci radi praćenja ciljeva projekta. Dnevni red revizijskih sastanaka koji se održavaju dvaput godišnje podijeljen je na sljedeće stavke:

- provjera ostvarenih ciljeva rehabilitacije
- provjera razine informiranosti dionika
- pregled podjele poslova unutar zajedničkog tima
- dijeljenje primjera dobre prakse i rasprave o teškim situacijama.

Rezultati sastanka upisuju se u zapisnik koji čuvaju koordinatori radne skupine.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 367 213,11 EUR tijekom razdoblja od 18 mjeseci.

Instrument

Članci od 74. do 77. o blagom režimu za socijalne i druge posebne usluge Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: GECT GO/EZTS GO
- ponuditelji: talijanski i slovenski subjekti trećeg sektora / neprofitni subjekti
- ugovorni dobavljač usluga: „La Collina Società Cooperativa Sociale Onlus Impresa Sociale”, talijanska socijalna zadruga
- tehnička podrška: Insiel, informacijsko-komunikacijsko interno društvo u vlasništvu regije Furlanije-Juljske krajine.
- članovi radne skupine i institucije uključene u projekt:
 - slovensko Ministarstvo zdravstva
 - Središnja uprava za zdravlje, socijalnu politiku i osobe s invaliditetom talijanske regije Furlanije-Juljske krajine.
 - Slovenski nacionalni institut za javno zdravstvo, NIJZ (*Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije*)
 - Slovenski zavod za zdravstveno osiguranje, ZZZS (*Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije*).

Društveni učinci

- Zahvaljujući projektu socijalni i zdravstveni stručnjaci razmjenjuju primjere dobre prakse u okviru posebno osnovane talijansko-slovenske radne skupine koja je uključena u zajedničko osmišljavanje sadržaja poziva na podnošenje ponuda.
- U fokusu projekta nalazi se proračun za zdravstvo, što je primjer dobre prakse koja se primjenjuje u Italiji, ali ne i u Sloveniji. Javnim natječajem nastoji se primijeniti ta dobra praksa *ad hoc* personalizirane njege korisnika na slovenskom području Nove Gorice.

Druge koristi

- Projekt je prava novost na tom području i posebna prilika za razmjenu primjera dobre prakse, pružanje kvalitetnijih usluga građanima i prijenos vještina i znanja preko granica.
- Projektom je ojačana i suradnja talijanskih i slovenskih pružatelja usluga trećeg sektora / neprofitnih pružatelja usluga.
- Radi se o primjeru dobre prakse koji se može primjenjivati i na drugim lokacijama. Može se primjenjivati u europskim regijama kao oblik međuregionalne suradnje, ali i u zemljama izvan EU-a.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Pokazalo se da su talijanski subjekti trećeg sektora znatno spremniji za odgovor na poziv na podnošenje ponuda. Radi ostvarenja smislenije suradnje slovenski neprofitni pružatelji usluga mogu iskoristiti mogućnost osposobljavanja i jačanja kapaciteta kako bi se mogli natjecati za ugovore o javnoj nabavi.
- Od listopada 2019. u Italiji će se svi pozivi na podnošenje ponuda objavljivati na elektroničkim platformama. Slovenski ponuditelji naišli su na poteškoće kad su se prijavljivali putem talijanske elektroničke platforme regije Furlanije-Juljske krajine⁸ jer su im bili potrebni podaci koje imaju samo talijanski subjekti, kao što je porezni broj. Nadalje, tijela za javnu nabavu ustanovila su da su ponuditelji odgovorili samo na pozive objavljene u njihovim zemljama. Kako bi se osigurala smisljena prekogranična suradnja u okviru koje se slovenski subjekti natječu za ponude na talijanskom području i obrnuto, GECT GO/EZTS GO prikupio je podatke o svim dostupnim elektroničkim platformama kako bi utvrdio koja najviše odgovara njegovim potrebama. U tu je svrhu sudjelovao u pilot-projektu „B-Solutions” koji promiče Glavna uprava Europske komisije za regionalnu i urbanu politiku (GU REGIO) i kojim upravlja Udruženje europskih pograničnih regija (AEER) kao jednom od aktivnosti predloženih u Komunikaciji „Poticanje rasta i kohezije u graničnim regijama EU-a”⁹. To je pomoglo javnom naručitelju da utvrdi najprikladniju postojeću platformu kojom se sada koristi¹⁰.
- Pravni okviri subjekata trećeg sektora / neprofitnih organizacija razlikuju se u tim dvjema zemljama. To je uzrokovalo poteškoće jer, primjerice, slovenski neprofitni subjekti nisu imali PDV broj, stoga nisu mogli s talijanskim subjektima sudjelovati u konzorciju ili europskoj gospodarskoj interesnoj skupini (EEIG) za potrebe javnog natječaja. Održivo rješenje bilo bi uspostavljanje europskog pravnog okvira za sva poduzeća i organizacije socijalne ekonomije.

Kontakt

Fabiana Pieri, viša tehnička službenica Europske grupacije za teritorijalnu suradnju (GECT GO/EZTS GO), fabiana.pieri@euro-go.eu

⁸ (<http://appalti.regione.fvg.it/>)

⁹ <https://ec.europa.eu/futurium/en/border-regions/pilot-projects>

¹⁰ Net4Market.com

SEKTOR 8. – informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)

40. Upotreba javne nabave u Kataloniji za jačanje prava radnika u lancima opskrbe elektroničkom opremom

Naziv javnog naručitelja, država: Katalonska udruga lokalnih tijela (*L'Associació Catalana de Municipis – ACM*), Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)

Uvod / ciljevi javne nabave

Katalonska udruga lokalnih tijela obuhvaća više od 1000 lokalnih tijela iz 95 % općina u autonomnoj zajednici. Jedna je od njezinih funkcija djelovati kao središnje tijelo za nabavu, kombinirati potrebe i ostvarivati administrativne uštede za svoje članove. ACM je 2018. postao podružnica organizacije [Electronics Watch](#), međunarodnog udruženja za praćenje ljudskih prava u lancima opskrbe IKT-a. Socijalne klauzule ACM-a, koje proizlaze iz referentnih ugovora organizacije Electronics Watch, sad se dodaju u ponude njegovih članova, uključujući nedavni okvirni sporazum o pisačima u kojem sudjeluje 156 općina članica.

Predmet

Okvirni sporazum više subjekata o pisačima, višenamjenskim uređajima i pisačima širokog formata.

Etapa javne nabave i kriteriji

Uvjeti za izvršenje ugovora:

Uspješni ponuditelji koji su uključeni u okvirni sporazum moraju biti usklađeni s radničkim pravima i propisima o sigurnosti u proizvodnim lancima tvornica u kojima se proizvodi roba koja je predmet ugovora. U te svrhe uspješni ponuditelj mora:

- provesti dubinsku analizu kako bi tvornice koje proizvode elektroničku robu bile usklađene s odredbama kodeksa standarda rada koji je definiran u uvjetima ugovora organizacije Electronics Watch¹¹
- javnom naručitelju (u roku od 30 dana od zaključenja ugovora) dostaviti:
 - obrazac o povjerljivim informacijama u kojem ga obavještuje o fizičkim lokacijama tvornica u kojima se proizvodi roba koja je predmet ugovora
 - ako je primjenjivo, ugovaratelj svake godine mora javnog naručitelja obavještivati o revizijama svake tvornice u kojoj se proizvodi roba koja je predmet ugovora.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Klauzulama organizacije Electronics Watch od ugovaratelja se zahtijeva da provode dubinsku analizu kako bi postigli transparentnost lanca opskrbe, da surađuju s neovisnim promatračima i da rješavaju povrede radničkih prava i sigurnosnih standarda.

Klauzule organizacije Electronics Watch usklađene su s Direktivom 2014/24/EU o javnoj nabavi i odražavaju Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća. Sadržavaju kodeks radnih standarda koji se odnose na nacionalne propise u zemljama proizvodnje i temeljne konvencije ILO-a.

Provjera

Provjera se temelji na otkrivanju lokacija tvornica koje su izravno povezane s predmetom ugovora. Ugovaratelji otkrivaju pravne nazive i točne fizičke adrese tvornica u kojima se proizvode posebni modeli proizvoda za podružnice društva Electronics Watch.

¹¹ http://electronicswatch.org/electronics-watch-contract-conditions-for-supply-contracts-v-2-0_2556796.pdf

Electronics Watch provodi praćenje u ime ACM-a radi provjere usklađenosti s radničkim pravima utvrđenima u dokumentaciji o nabavi.

Vrijednost ugovora

1 127 385,51 EUR godišnje.

Instrument

- Članak 18. stavak 2. (o usklađenosti s primjenjivim obvezama u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava) i članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: ACM i Electronics Watch kao podružnica
- ugovorni pružatelji usluga:
 - Basso SA
 - Gircopi SI-Sistemes D'organització SA
 - Konica Minolta Business Solutions Spain
 - Ricoh Sistemas
- neovisna nadzorna organizacija: Electronics Watch
- korisnici okvirnog sporazuma: općine članice ACM-a

Društveni učinci

- Zahtjev za početnu objavu naišao je na pozitivan odgovor ugovaratelja. Ugovaratelji su dostavili detaljne podatke o lancu opskrbe za određene modele proizvoda i lokacije proizvodnje koji se upotrebljavaju u okviru ugovora. Na temelju postojećih rezultata praćenja za te modele i lokacije organizacija Electronics Watch izradila je procjenu rizika za ACM. ACM već planira uključiti uvjete ugovora koje je izradila organizacija Electronics Watch u dva okvirna sporazuma – za IKT i snimanje plenarnih sjednica.
- Pojednostavljenost koje je otkrio jedan dobavljač poduprle su postupak uključivanja dionika u tvornici pisača u južnoj Aziji koji je u tijeku. Plan praćenja već je proveden na temelju pojednostavljenosti lokacija proizvodnje. Praćenje provode lokalni partneri organizacije Electronics Watch, tj. lokalne organizacije civilnog društva sa stručnim znanjem u praćenju radničkih prava.

Druge koristi

- Standardizirani postupak organizacije Electronics Watch omogućuje jednostavnu primjenu modela praćenja i daljnjih aktivnosti nakon uključivanja.
- Povećala se i transparentnost lanaca opskrbe za druge podružnice organizacije Electronics Watch u Europi koje nabavljaju iste modele proizvoda.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Da bi se olakšala usklađenost, važno je obavijestiti ponuditelje / moguće ugovaratelje o povezanim obvezama u fazi upravljanja ugovorima.
- Industrija IKT-a, odnosno prodavatelji, proizvođači robne marke i njihovi dobavljači, trebaju i dalje razvijati transparentnost lanca opskrbe. Otkrivanje informacija na razini komponenti proizvoda trenutačno je složen proces za taj sektor, ali je ključno za omogućivanje transparentnosti lanca opskrbe.
- Ako više javnih tijela zatraži otkrivanje lokacija i postupaka proizvodnje, ta će praksa lakše postati standardnom u sektoru.

Kontakt

Víctor Torrents, Katalonska udruga lokalnih tijela (ACM), victor.torrents@acm.cat

41. Društvena odgovornost u okvirnom sporazumu o računalima i prijenosnim računalima, Finska

Naziv javnog naručitelja, država: Hansel Ltd, Finska

Sektor proizvoda ili usluga: informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)

Uvod / ciljevi javne nabave

Hansel je nacionalno središnje tijelo za nabavu u Finskoj. Hansel i njegovi korisnici (finska javna tijela) posvećeni su promicanju društveno odgovorne i održive javne nabave. U tu se svrhu prednost daje nabavi proizvoda i usluga koji su proizvedeni na pošten i društveno odgovoran način.

Stoga je Hansel sastavio Kodeks ponašanja za javnu nabavu elektroničkih proizvoda usmjeren na društvenu odgovornost. Usmjerenost na tu vrstu nabave temelji se na činjenici da se ti proizvodi često proizvode u zemljama u kojima ostvarivanje ljudskih i radničkih prava nije na zadovoljavajućoj razini. Kodeksom se nastoji promicati i osigurati dostojanstvene radne uvjete za radnike u cijelom lancu opskrbe računalima i drugim proizvodima u području IKT-a. Namjera je da se Kodeks primjenjuje u svim budućim postupcima (okvirni sporazumi, ugovori) koje Hansel pokrene u tom području opskrbe. Taj pristup postao je uobičajena praksa i za druge proizvode i usluge zahvaljujući općoj verziji kodeksa koja će se primjenjivati u drugim vrstama nabave.

Dobavljači su u skladu s Kodeksom dužni ispunjavati obvezu usklađenosti s Kodeksom i svim minimalnim zahtjevima koje on sadržava, i to u okviru svojih aktivnosti kao dobavljača, ali i aktivnosti duž cijelog lanca opskrbe.

Za potrebe uvođenja provedbe Kodeksa Hansel je pokrenuo postupak koji se bavi proizvodima IKT-a. Usporedno su pokrenuti i drugi slični sektorski pilot-postupci, uključujući postupak za okvirni sporazum o uredskom namještaju. Kodeks je preveden na engleski jezik i dostupan je drugim javnim naručiteljima u Finskoj, ali i šire.

Poziv je objavljen 2017., a ugovor je dodijeljen 2018.¹²

Predmet

Okvirni sporazum za uredsku i mobilnu računalnu opremu, uključujući tablete, hibridna računala, prijenosna računala, računala „sve u jednom“, stolna računala, kao i drugu opremu, pribor i usluge povezane s IKT-om.

Etapa javne nabave i kriteriji

Primijenjen je otvoreni postupak javne nabave, a kriteriji društvene i okolišne odgovornosti koji su uzeti u obzir kao kriteriji za dodjelu nosili su 20 % ocjene:

- kriteriji za dodjelu povezani s okolišnom odgovornosti (10 %) uključivali su nekorištenje štetnih tvari (tj. žive, tetrabrombisfenola A, ftalata ili PVC-a), ali i upotrebu reciklirane ili biorazgradive plastike u plastičnim dijelovima i pakiranju
- kad je riječ o kriterijima društvene odgovornosti (10 %), Hansel je procjenjivao transparentnost dobavljača u pogledu lokacija pogona za završno sastavljanje i dobavljača komponenti te radnih uvjeta u pogonima za završno sastavljanje; plaćanje pristojne plaće i broj radnih sati (najviše 48 sati tjedno uključujući prekovremeni rad) trebao je provjeriti neovisni revizor treće strane.

Ti su se kriteriji pokazali izazovnim (vidjeti odjeljak o stečenim iskustvima). Ponuditelji su pri podnošenju ponuda morali izjaviti da će se pridržavati opisa posla (uključujući Kodeks ponašanja).

Predviđeno je da u podnošenju ponuda za okvirni sporazum sudjeluje najviše četvero ponuditelja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Glavni je cilj kodeksa (i postupka) postizanje usklađenosti s dostojanstvenim radnim standardima i radnim uvjetima u cijelom lancu opskrbe u proizvodnji proizvoda IKT-a koje su kupila finska tijela.

¹² <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:461029-2017:TEXT:HR:HTML&tabId=0>

Radi ostvarivanja tog cilja Kodeks ponašanja upućuje na sljedeće norme i konvencije:

- Opću deklaraciju Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima (1948.)
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (UN 1966.)
- Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR, UN 1966.)
- Vodeća načela Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima
- smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća
- osam temeljnih konvencija ILO-a: br. 29 o prisilnom radu (1930.), br. 87 o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje (1948.), br. 98 o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje (1949.), br. 100 o jednakoj naknadi (1951.), br. 105 o ukidanju prisilnog rada (1957.), br. 111 o diskriminaciji (u pogledu zapošljavanja i zanimanja) (1958.), br. 138 o minimalnoj dobi (1973.) i br. 182 o najgorim oblicima dječjeg rada (1999.)
- Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, članak 32. (1989.)
- Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije (2003.)
- zakonodavstvo o zaštiti rada, opisu posla i radnim uvjetima koje je na snazi u zemlji proizvodnje robe i usluga, uključujući zakonodavstvo o minimalnoj plaći i propise socijalne zaštite.

Upućuje i na:

- Bečku konvenciju o zaštiti ozonskog omotača i Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski omotač
- Baselsku konvenciju o kontroli prekograničnog kretanja opasnog otpada i njegovu odlaganju
- Stockholmsku konvenciju o postojećim organskim onečišćujućim tvarima (Stockholmska POPs konvencija)
- Konvenciju o postupku prethodnog pristanka na određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (UNEP/FAO) (PIC konvencija), Rotterdam, 10. rujna 1998., i njezina tri regionalna protokola
- svako zakonodavstvo u području zaštite okoliša koje je na snazi u zemlji proizvodnje robe i usluga.

Provjera

Cilj je projekta stvaranje konkretnih kriterija i pouzdanih mehanizama provjere za procjenu društvene odgovornosti u vezi s proizvodima koji se nabavljaju. Kodeks je u tom smislu referentna norma za uvjete ugovora i usmjerava provjeru tijekom izvršenja ugovora. Osim primjenjivih normi Kodeksom se utvrđuju i drugi socijalni zahtjevi i mehanizmi za rješavanje neusklađenosti i povreda. Dobavljač i/ili njegovo matično društvo objavljivat će godišnje izvješće o održivosti. Dobavljači poduzimaju odgovarajuće ugovorne mjere za provedbu Kodeksa ponašanja u svojim aktivnostima, kao i duž cijelog lanca opskrbe.

Jedan od ključnih aspekata Kodeksa povezan je s razmjenom rezultata o revizijama društvene odgovornosti i poduzetim korektivnim mjerama, među ostalim širenjem sažetih verzija izvješća o reviziji. Širenjem takvih informacija nastoji se, s jedne strane, povećati znanje o zahtjevima društvene odgovornosti u (globalnim) lancima opskrbe te, s druge strane, izbjeći preklapanje i ponavljanje revizijskih aktivnosti različitih javnih naručitelja nad usklađenim subjektima.

Vrijednost ugovora

Procijenjena vrijednost okvirnog sporazuma iznosi 180 milijuna EUR. Ugovor ima početno trajanje od dvije godine, a može se produžiti na najviše četiri godine.

Instrument

Članak 18. stavak 2. (o obveznim socijalnim klauzulama), članak 71. (o podugovaranju) i članak 67. (o kriterijima za dodjelu) Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- središnje tijelo za nabavu: Hansel Ltd

- glavni partner: Finnwatch
- dobavljači
- verifikatori/revizori
- zaposlenici i njihovi predstavnici (sindikati)
- organizacije civilnog društva koje rade na razvoju

Kodeks i sadržaj ugovora o IKT-u proizašli su iz partnerstva. Hansel je pokrenuo projekt u suradnji s nevladinom organizacijom Finnwatch, koja se bavi promicanjem globalnog društveno odgovornog poslovanja radi osiguravanja dostojanstvenih radnih standarda u javnoj nabavi.

Svojim stručnim znanjem organizacija Finnwatch pomogla je Hanselu u pripremi i praćenju kriterija povezanih s društvenom odgovornošću za različite faze postupka javne nabave. Širenje te inicijative među javnim naručiteljima na svim razinama vlasti kao primjera dobre prakse podupirali su Centar za solidarnost sindikata u Finskoj (SASK) i KEPA (krovna organizacija za finske organizacije civilnog društva koje rade na razvoju suradnji).

Društveni učinci

- Zahvaljujući ovom projektu dobavljači i javni naručitelji znatno su informiraniji o pitanjima društvene odgovornosti. Organizacija [Finnwatch](#) na internetu je objavila i izvješće o pilot-projektu radi dijeljenja znanja o društvenoj odgovornosti duž lanaca opskrbe (na finskom jeziku). Jedan od važnijih zaključaka izvješća jest da su dijalog i komunikacija s potencijalnim dobavljačima bili presudni za promicanje obostranog razumijevanja posljedica zahtjeva ugovora u smislu izvršenja, revizije itd. Osim toga, trebalo bi pojačati aktivnosti provjere tijekom faze izvršenja kako bi se postigli viši zahtjevi od minimalnih standarda. Finski dobavljači uglavnom nemaju kapaciteta za izravno praćenje standarda u globalnim lancima opskrbe i oslanjaju se na odjele za društvenu odgovornost matičnih društava. Stoga javni naručitelji važne dokumente moraju prevoditi na engleski kako bi zahtjevi bili razumljivi u globalnim jedinicama.
- Ako veći broj javnih naručitelja utvrdi takve standarde u svojim postupcima, takvi zahtjevi pozitivno utječu na proizvodnju, od proizvodnih pogona do drugih dijelova lanca opskrbe.

Druge koristi

- Dijeljenje izvješća o reviziji s drugim javnim naručiteljima može rezultirati uštedom sredstava i smanjenjem administrativnog opterećenja za ponuditelje i nadležna tijela.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Važan element uspjeha Kodeksa ponašanja bila je prethodna provjera tržišta s potencijalnim dobavljačima. Započela je nekoliko mjeseci prije planiranog datuma objave obavijesti o javnoj nabavi, a njome su pribavljene ključne informacije o relevantnim standardima i realističnim zahtjevima.
- Pokazalo se da je tijekom postupka javne nabave teško provjeravati kriterij društvene odgovornosti. Ako bi se izvješća o reviziji priložila ponudi, njima se ne bi nužno dokazao stvarni kriterij (tj. radni sati). S druge strane, primjerice, revizije se obično ne provode u proizvodnim postrojenjima koja se nalaze u EU-u. Budući da ta postrojenja već podliježu strožim propisima Unije, revizijske aktivnosti usmjerene su na problematična područja u kojima su zaista potrebne.
- Isti proizvodi proizvode se u nekoliko proizvodnih pogona. U tom je slučaju teško provesti reviziju u praksi. (Primjerice, koje bi proizvodne lokacije trebalo odabrati? Kako se može jamčiti sveukupna usklađenost?)
- Lokalni dobavljači ili prodavatelji ne dobivaju uvijek od svojih globalnih dobavljača zadovoljavajuće odgovore na pitanja javnog naručitelja.
- Javnim naručiteljima može biti teško osigurati usklađenost s radnim i socijalnim standardima, posebno u globalnim lancima opskrbe. Stoga je važno da se inicijativama kao što je Kodeks ponašanja pokažu konkretni pristupi kojima se to može postići. Međutim, da bi drugi javni naručitelji prihvatili te pristupe, bitno je da se takvi resursi šire na otvoren i transparentan način.
- Bilo bi vrlo korisno kad bi druga tijela za javnu nabavu u EU-u u svojim ugovorima o javnoj nabavi primjenjivala ugovorne uvjete slične onima u Kodeksu ponašanja. Time bi se subjekte koji ne ispunjavaju zahtjeve odvratilo od pristupa tržištima javne nabave te bi se promicala uzlazna konvergencija ljudskih i radničkih prava u globalnim lancima opskrbe.

- Bilo bi djelotvorno i korisno kad bi dobavljači dijelili informacije iz izvješća o reviziji s drugim tijelima za javnu nabavu u EU-u, posebno ako dobavljači djeluju na različitim tržištima javne nabave, kao što je IKT.

Kontakt

Kalle Hietaranta, načelnik odjela za upravljanje kategorijama, Hansel Ltd, kalle.hietaranta@hansel.fi

42. Pristup u dva koraka za društveno odgovornu javnu nabavu IKT hardvera

Naziv javnog naručitelja, država: Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj (BMZ), Njemačka

Sektor proizvoda ili usluga: informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)

Uvod / cilj javne nabave

Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj odlučilo je primijeniti pristup u dva koraka za ovaj pilot-postupak javne nabave glavnog predmeta (računala i zaslone) i periferne opreme (tipkovnice i miševi) koji je uključivao kombinaciju obvezujućih minimalnih kriterija (tehničke specifikacije) i naprednih kriterija (koncept socijalnog ponuditelja koji se odabire na temelju kriterija za dodjelu). Odabir se temeljio na prethodnom istraživanju tržišta u vezi s problemima s ljudskim i radničkim pravima u lancu opskrbe IKT-a te s time što tržište nudi (i može dokazati) u tom pogledu.

U skladu s tim Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj u svoj postupak javne nabave uključilo je socijalne kriterije kao obvezujuće tehničke specifikacije za prvu razinu lanca opskrbe (završno sastavljanje) za računala i zaslone. Ti su kriteriji popraćeni strogim zahtjevima za kvalitetu provjere (oznake ili ekvivalentno izvješće o ispitivanju neovisne treće strane ili vanjski dokaz o reviziji). Socijalni kriteriji uključivali su temeljne konvencije ILO-a, ali i dodatne socijalne kriterije kao što su sigurnost i zdravlje na radu, minimalna plaća i radni sati. Osim toga, kriteriji za dodjelu obuhvaćali su i ocjenjivanje „koncepta ponuditelja” u pogledu društveno odgovornih mjera u daljnjim fazama lanca opskrbe proizvoda, od druge razine lanca opskrbe do vađenja sirovina (i dodatno za prvu razinu periferne opreme). Javno tijelo oblikovalo je zahtjev za koncept ponuditelja na temelju glavnih pitanja o znanju o lancu opskrbe predmeta, odgovarajućoj analizi rizika, preventivnim mjerama i provjeri.

U postupku javne nabave pokazalo se da je zahtjev socijalnih kriterija i djelotvorne provjere moguć za proizvode sa složenim lancem opskrbe, čak i ako ti kriteriji nadilaze ono što se zahtijeva za oznake.

Predmet

Nabava održivih poslovnih računala i zaslona i periferne opreme (tipkovnice i miševi), uzimajući u obzir ljudska prava i radne standarde u lancu opskrbe (proizvodnja i vađenje minerala) robe koju treba isporučiti.

Etapa javne nabave i kriteriji

Tehničke specifikacije:

Za glavni predmet postupka javne nabave (računala i zaslone) u pozivu na podnošenje ponuda od ponuditelja se traži da ispune obvezne kriterije za prvu razinu lanca opskrbe:

1. usklađenost s temeljnim konvencijama rada ILO-a:
 - zabrana prisilnog rada i dužničkog ropstva (29. i 105. konvencija ILO-a)
 - nediskriminacija (100. i 111. konvencija ILO-a)
 - zabrana iskorištavanja dječjeg rada i zapošljavanja djece mlađe od 15 godina (138. i 182. konvencija ILO-a)
 - sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje (87. i 98. konvencija ILO-a)
2. usklađenost s drugim radnim i socijalnim standardima:
 - sigurnost i zdravlje na radu (155. i 170. konvencija ILO-a)

- minimalna plaća i socijalne naknade (131. i 102. konvencija ILO-a)
- zabrana prekomjernog broja radnih sati (1. konvencija ILO-a).

Kriteriji za dodjelu:

Osim toga, od ponuditelja se zahtijeva da dostave dokument pod nazivom „**koncept ponuditelja**” kako bi dodatno potvrdili usklađenost proizvoda sa sljedećim:

- za prvu razinu za perifernu opremu (tipkovnice i miševi): s istim kriterijima koji su navedeni u odjeljku 1., tj. s konvencijama ILO-a
- za drugu razinu i ostale razine lanca opskrbe: za glavni predmet postupka javne nabave (računala i zaslone) i perifernu opremu, od ponuditelja se zahtijeva da uz ponudu dostavi i opis svih mjera koje je poduzeo radi dokazivanja usklađenosti s temeljnim konvencijama o radu ILO-a (kako je navedeno u odjeljku 1.) i usklađenosti s drugim radnim i socijalnim standardima (kako je navedeno u odjeljku 2.) i
- izbjegavanje upotrebe minerala iz područja zahvaćenih sukobima u robi koja će se isporučiti, u skladu sa Smjernicama OECD-a o dužnoj pažnji za odgovorne lance opskrbe mineralima iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja.

Za koncept ponuditelja ukupno se može osvojiti 25 000 bodova. Za perifernu opremu (tj. tipkovnice i miševi, za prvu razinu) ponuditelj dokazuje usklađenost s navedenim konvencijama ILO-a i drugim normama (2000 bodova).

Za glavni predmet ugovora (računala i zaslone) i perifernu opremu (tipkovnice i miševi) dodatni bodovi dodjeljuju se za koncept ponuditelja koji se odnosi na usklađenost sa socijalnim standardima u daljnjim razinama lanca opskrbe (23 000 bodova od druge razine):

- znanje o lancu opskrbe – najviše 4000 bodova
- analiza rizika o radnim uvjetima – najviše 4000 bodova
- korektivne i preventivne mjere – najviše 5000 bodova
- kontrolne mjere, kao što su socijalne revizije – najviše 5000 bodova
- mehanizam za pritužbe – najviše 5000 bodova.

Mjere predstavljene u konceptu ponuditelja postaju dijelom ugovora. Ocjena kvalitete veća je što je djelotvorniji i opsežniji trud uloženi u društvenu održivost.

Vidjeti tablicu u nastavku.

KG	K	Type	Designation	Reference to the specifications	Length of the answer	Weighting score	Minimum score	maximum attainable score	Points awarded	Points x weight	Met / Not Met	0-10 points
KG 1			Workstation PC			0	0	15000	0	0	fulfilled	
KG 2			Monitors			1000	0	10000	0	0	fulfilled	
KG 3			Sustainability and social justice			1000	0	25000	0	0	fulfilled	
	3.1	B	Standards in the first stage of the supply chain for peripheral devices (key question 1)		M	100	0	2000	0	0		s. Explanation Annex 8b
	3.2	B	Knowledge of the supply chain (key questions 2.1 and 2.2)		M	100	0	4000	0	0		s. Explanation Annex 8b
	3.3	B	Risk analysis on working conditions (key questions 3.1 and 3.2)		M	100	0	4000	0	0		s. Explanation Annex 8b
	3.4	B	Corrective and preventive measures (key question 4.1)		M	100	0	5000	0	0		s. Explanation Annex 8b
	3.5	B	Control measures (key question 4.2)		M	100	0	5000	0	0		s. Explanation Annex 8b
	3.6	B	Complaints office and complaint management (leading question 4.3)		M	100	0	5000	0	0		s. Explanation Annex 8b
						1000	0	25000	0	0	fulfilled	

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Javni naručitelj doprinosi usklađenosti s radnim i socijalnim standardima i potiče predvodnike.
- Javni naručitelj promiče informiranje o lancu opskrbe i potiče poduzimanje ambicioznih mjera za borbu protiv izrabljivanja radne snage, iskorištavanja djece i sirovina iz područja zahvaćenih sukobima te mjera za zdravlje i sigurnost.

- Kad je riječ o proizvodima sa složenim lancem opskrbe, kombinacijom minimalnih kriterija kao obvezujućih kriterija (u ovom kontekstu za one razine lanca opskrbe u kojima se veći dio tržišta već pridržava određenih socijalnih standarda) i naprednih kriterija kao kriterija za dodjelu (u ovom kontekstu za predvodnike među ponuditeljima) nastoji se potaknuti društva da se pridržavaju međunarodnih standarda društveno odgovornog poslovanja.

Provjera

Ponuditelj pokazuje usklađenost s prethodno navedenim konvencijama ILO-a i drugim temeljnim radnim standardima na bilo koji od sljedećih načina:

- oznakom, primjerice oznakom certifikata TCO-a ili njezinim ekvivalentom
- ekvivalentnim izvješćem o inspekciji koje izdaje neovisna treća strana (ispitivanje uvjeta proizvodnje specifičnih za taj proizvod na temelju nužnih radnih i socijalnih standarda)
- članstvom proizvođača u Koaliciji radnika u elektroničkoj industriji (EICC), uključujući dostavljanje svih važećih izvješća o reviziji (povezanih s robom koja će se isporučiti) neovisne treće strane u skladu sa zahtjevima kvalitete programa odobrene revizije EICC-a.

Vrijednost ugovora

1,8 milijuna EUR

Instrument

- Članak 18. stavak 2. i članci 43. i 67. Direktive 2014/24/EU.
- Preneseni u njemački Zakon o javnoj nabavi (posebno VgV i GWB).

Sudionici

- javni naručitelj: Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj (BMZ), Njemačka
- ponuditelji
- vanjski savjetnik za socijalne kriterije.

Društveni učinci

- Javni naručitelj znao je da velik broj ponuditelja 2016. nije mogao jamčiti učinkovitu provjeru usklađenosti s radnim i socijalnim standardima ili provjeru drugih problema za cijeli lanac opskrbe, ali je to mogao barem za prvu razinu lanca opskrbe. Nadalje, neka informacijsko-komunikacijska društva ne samo da mogu isporučiti takvu provjeru, nego su usklađena i sa socijalnim standardima koji nadilaze prvu razinu i standardima koji se odnose na minerale u njihovu proizvodu. Primjenom kombinacije obveznih minimalnih standarda (tehničke specifikacije), ali i dodatnih standarda kao što su kriteriji za dodjelu, javni naručitelj zahtijeva minimalne standarde socijalne usklađenosti, ali i potiče i podupire društva koja nadilaze te zahtjeve.

Druge koristi

- Potencijal prenosivosti za sva javna tijela: svako javno tijelo može i trebalo bi primjenjivati obvezujuće tehničke specifikacije (u kombinaciji sa strogim zahtjevima kvalitete provjere) kao osnovne zahtjeve, neovisno o opsegu ugovora i resursima javnog tijela. Kad je riječ o dodatnim kriterijima za dodjelu, potrebna je minimalna razina ljudskih resursa u javnom tijelu za evaluaciju koncepata ponuditelja.
- Potencijal prenosivosti za sve skupine IKT proizvoda (uključujući proizvode za koje ne postoje oznake koje uključuju socijalne kriterije): postupak javne nabave dozvoljava više vrsta djelotvorne provjere koja je prikladna za širok raspon IKT proizvoda.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Pozitivna reakcija ponuditelja: gotovo svi ponuditelji ispunili su minimalne zahtjeve.
- Kombinacija različitih metoda provjere smatra se pozitivnom (oznake i drugi djelotvorni načini provjere; u ovom slučaju nisu se prihvaćale jednostavne izjave ponuditelja).
- Pozitivan poticaj društvima da poboljšaju svoj pristup u pogledu ljudskih prava izvan okvira prve razine lanca opskrbe.
- Prijedlozi za daljnje poboljšanje radi unapređenja ponuditeljeva razumijevanja zahtjeva: upotreba jednostavnog izgleda dokumenta (podnaslovi, okviri, bilješke, font), prethodna provjera tržišta kako bi se objasnili zahtjevi društva i osiguralo njihovo jasno razumijevanje i jasno odvajanje prve faze lanca opskrbe (obvezni kriteriji) i drugih faza lanca opskrbe (kriteriji za dodjelu).
- Prema potrebi se za ponuditelje može uključiti kontrolni popis ili obrazac u kojem se navodi koji su dokumenti ili dokazi priloženi.
- Prijedlozi za daljnje poboljšanje radi unapređenja kvalitete koncepata ponuditelja: stroži zahtjevi, kao što je izričita naznaka da se bodovi dodjeljuju isključivo za konkretne odgovore na postavljena pitanja. U pripremi postupka javne nabave uvijek su korisni dijalozi sa sudionicima na tržištu i najnovija istraživanja tržišta.

Kontakt

Annelie Evermann, vanjska savjetnica za socijalne kriterije, Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj (BMZ),
annelie.evermann@weed-online.org

43. Digitalna uključenost – primjena kriterija pristupačnosti u web-dizajnu

Naziv javnog naručitelja, država: Nacionalna agencija za obrazovanje, Finska

Sektor proizvoda ili usluga: web-dizajn

Uvod / ciljevi javne nabave

Finska nacionalna agencija za obrazovanje odgovorna je za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, predškolsko, osnovno, opće i strukovno više srednje obrazovanje te obrazovanje i osposobljavanje odraslih. Upravlja i većim dijelom internacionalizacije studija u Finskoj, na primjer programima razmjene studenata i nastavnika.

Agencija je htjela ažurirati tri internetske stranice, i to tako da se podupiru ciljevi i zadaće moderne agencije za obrazovanje i osigura dobro korisničko iskustvo.

Ugovor za web-dizajn i razvoj internetskih usluga dodijeljen je 2018. Da bi te usluge bile pristupačne svim korisnicima, Odbor za obrazovanje naveo je da moraju ispunjavati zahtjeve za pristupačnost norme EN 301 549 ili istovrijedne norme.

Predmet

Provedba sustava za upravljanje internetskim stranicama i njihovo objavljivanje, dizajn korisničkog sučelja, web-dizajn, provedba i dodatni razvoj internetskih usluga te održavanje.

Etapa javne nabave i kriteriji

Dodjela ugovora o javnoj nabavi nije se trebala odvijati po sustavu „ključ u ruke”, nego je bila usmjerena na nabavu resursa za agilni razvoj. Svi članovi osoblja (dizajner korisničkog sučelja, dva programera i dizajner usluga) morali su imati najmanje godinu dana iskustva u primjeni smjernica o pristupačnosti web-sadržaja (WCAG 2.0). Očekivalo se i da dizajner korisničkog sučelja i dizajner usluga imaju iskustva u dizajnu korisničkog iskustva s pomoću metodologije Lean i drugom dizajnu usmjerenom na korisnike. Dobavljači su u planu izvršenja morali opisati na koji bi način jamčili primjenu pristupa usmjerenog na korisnike i kojim bi tehnologijama osigurali pristupačnost.

Primijenjen je otvoreni postupak javne nabave, u kojem je 60 % raspoloživih bodova dodijeljeno prema kriterijima kvalitete, uključujući pristupačnost, a preostalih 40 % prema trošku. [Obavijest o nadmetanju objavljena u Službenom listu Europske unije](#) izravno je upućivala na normu EN 301 549. Primljeno je pet ponuda, a svi stručnjaci navedeni u ponudama imali su dovoljno iskustva u primjeni smjernica WCAG 2.0. Ugovor je dodijeljen MSP-u [Wunder Finland Oy](#), koji je imao iskustva u primjeni kriterija pristupačnosti u dizajnu obrazovnih internetskih stranica za sveučilište u Turkuu.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Pristupačnost interneta uključiva je praksa koja svima, a posebno osobama s invaliditetom ili određenim oštećenjem vida omogućuje da uočavaju i razumiju internetsko okruženje te se njime interaktivno koriste. [Direktivom o pristupačnosti interneta](#)¹³ od tijela javnog sektora zahtijeva se da poduzmu mjere koje su potrebne da bi njihove internetske stranice i mobilne aplikacije bile uočljive, operabilne, razumljive i stabilne. [EN 301 549](#) je europska norma za pristupačnost tehnologije u javnom sektoru. Objavljena je 2014., a odnosi se na širok raspon invaliditeta i u njoj se navode zahtjevi funkcionalne pristupačnosti koji se primjenjuju na informacijsko-komunikacijske proizvode i usluge, ali i opis postupaka ispitivanja i metodologije evaluacije za svaki zahtjev pristupačnosti u obliku koji je prikladan za primjenu u javnoj nabavi u Europi. Na temelju Direktive primjenjuje se sljedeći raspored usklađenosti s normom EN 301 549:

¹³ Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora.

- sve nove javne internetske stranice kreirane 23. rujna 2019. i kasnije moraju biti usklađene
- sve javne internetske stranice (uključujući postojeće) moraju biti usklađene do 23. rujna 2020.
- sve mobilne aplikacije u javnom sektoru moraju biti usklađene do 23. lipnja 2021.

Iako se norma posebno odnosi na javni sektor, u njoj se upućuje na smjernice o pristupačnosti *web*-sadržaja (WCAG), stoga obuhvaća šire standarde industrije. Europska norma o dizajnu za sve ([EN 17161](#)) nadopunjava normu EN 301 549 opisom postupaka koji su potrebni za ispunjavanje standarda pristupačnosti. Na međunarodnoj su razini u okviru [Globalne inicijative za uključivi IKT](#) razvijeni alati i smjernice za javnu nabavu pristupačne informacijske i komunikacijske tehnologije.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora za ažuriranje triju internetskih stranica iznosila je 372 800 EUR.

Instrument

- Članak 42. (o tehničkim specifikacijama) i članak 67. (o kriterijima za dodjelu) Direktive 2014/24/EU.
- Na temelju Direktive o pristupačnosti interneta sve javne internetske stranice do 23. rujna 2020. moraju biti usklađene s normom EN 301 549 ili istovrijednom normom. Radi ispunjavanja minimalnih zahtjeva pristupačnosti Direktivom se od javnih tijela zahtijeva i da na svojim stranicama objave Izjavu o pristupačnosti koja uključuje poveznicu na mehanizam povratnih informacija za korisnike putem kojeg se mogu prijavljivati pogreške. Od prosinca 2021. provodit će se praćenje i izvješćivanje na nacionalnoj razini.

Sudionici

- javni naručitelj: Finska nacionalna agencija za obrazovanje
- ugovorni pružatelj usluga: Wunder Finland Oy
- Kako bi se uzeli u obzir interesi korisnika, u suradnji s timom finske državne riznice za podršku u digitalizaciji uspostavljena je faza uvida u potrebe korisnika. Prvi [sprint dizajna](#) temeljio se na tri radionice i razgovorima organiziranima za klijente. Očekuje se da će stoga korisnici ažuriranih internetskih stranica moći uživati u boljoj pristupačnosti.

Društveni učinci

- Za pružanje javnih usluga i informacija svim građanima važno je da korisnici s invaliditetom mogu pristupiti internetskim stranicama javnog sektora. Očekuje se da će do 2020. petina stanovništva EU-a imati neki oblik invaliditeta¹⁴, stoga je univerzalna pristupačnost važnija nego ikad. Budući da se u projektu od početka vodi računa o zahtjevima pristupačnosti, nije bilo potrebe za znatnim izmjenama dizajna, a i sve buduće odluke o dizajnu stranice i mogućim novim značajkama temeljit će se na pitanju pristupačnosti.

Druge koristi

- Iako je norma EN 301 549 posebno usmjerena na pristupačnost za korisnike s invaliditetom, njome se poboljšava jednostavnost i jasnoća korištenja i za druge korisnike, uključujući starije osobe i osobe koje se ne služe često internetom.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Agencija je u početku namjeravala nabavljati uslugu *web*-dizajna preko Hansela (finsko središnje tijelo za nabavu javne uprave). Međutim, to je rezultiralo ponudama koje nisu ispunjavale posebne zahtjeve agencije u pogledu kompetencija. Stoga je agencija odlučila organizirati vlastitu javnu nabavu, i to s pozitivnim rezultatima (pet ponuditelja koji su ispunjavali zahtjeve u pogledu kompetencija).

¹⁴ Izvor: Europska komisija, [GU za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje](#).

- Najvažnije opažanje za buduće javne nabave jest da su zahtjevi u pogledu kvalitete usko povezani s politikama razvoja kompetencija društva kako je opisano u njihovu planu izvršenja. Velika je vjerojatnost da će agencija primjenjivati slične kriterije u budućoj javnoj nabavi visokokvalitetnih usluga.

Kontakt

Satu Meriluoto, Finska nacionalna agencija za obrazovanje, satu.meriluoto@oph.fi

SEKTOR 9. – tekstilni proizvodi

44. Primjena konvencija ILO-a u javnoj nabavi češkog tekstilnog sektora

Naziv javnog naručitelja, država: Ministarstvo rada i socijalnih pitanja, Češka

Sektor proizvoda ili usluga: tekstil

Uvod / ciljevi javne nabave

Češko Ministarstvo rada i socijalnih pitanja (MoLSA) želi podupirati i predvoditi društveno odgovornu javnu nabavu u Češkoj poticanjem korjenitih promjena, organizacijom brojnih događanja i osmišljavanjem metodologija i potpornih struktura za one koji žele uvesti održivost u svoje organizacije. Osim toga, pokušava uspostaviti dijalog s važnim dionicima radi podupiranja daljnjeg razvoja društveno odgovorne javne nabave.

Predmet

Tekstil (posebno donje rublje) koji dobrotvorne organizacije distribuiraju ljudima kojima je potrebna pomoć. Financijsku potporu za ovu javnu nabavu osigurava Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD).

Etapa javne nabave i kriteriji

Kako bi se spriječilo kršenje radnih i socijalnih prava u procesu proizvodnje tekstila, MoLSA je od ponuditelja zahtijevala da uspostave sustav kojim se jamči da se tijekom proizvodnje kupljene robe nisu kršila radnička prava zaštićena temeljnim konvencijama ILO-a (dječji rad, prisilni rad itd.). U toj je fazi bila usmjerena samo na uvjete u stvarnim procesima proizvodnje tekstila, a ne na proizvodnju sirovina.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

MoLSA je 2015. razvila svoju strategiju društveno odgovorne javne nabave koju primjenjuje za vođenje razvoja postupka javne nabave. Njome se utvrđuju osnovna načela za Ministarstvo i usmjerena je na ekološke i društvene učinke javne nabave. Javni naručitelj prepoznaje svoj potencijal da utječe na tržište i želi poboljšati učinak svojih nabava na održivost.

Prva strategija (donesena 2015.) rezultirala je internim razvojem novih postupaka unutar organizacije te time omogućila MoLSA-i da potroši više od 20 milijuna EUR na znatno održiviji način. MoLSA je u okviru svojih nabava htjela smanjiti nepovoljan učinak na okoliš (posebno smanjenjem količine otpada, etičkom nabavom drva itd.) kako bi iskorijenila kršenje ljudskih prava u svojim lancima opskrbe, podupirala mogućnosti MSP-ova i socijalnih poduzeća da služe javnim institucijama i pomogla osobama u nepovoljnom položaju da se ponovno integriraju u društvo.

Pristup je s vremenom postao strateški način razmišljanja o kupovnoj moći. Strategija je nedavno ažurirana i više je usredotočena na razvoj društveno odgovorne javne nabave unutar podređenih organizacija (zavod za zapošljavanje, zavod za socijalnu sigurnost). Praćenje i procjena učinaka društveno odgovorne javne nabave cijele organizacije jedan je od budućih ciljeva.

Provjera

Ponuditelji su usklađenost s tim zahtjevom mogli dokazati članstvom u zakladi Fair Wear (FWF) ili drugim sustavom za nadzor radnih uvjeta duž svojeg lanca opskrbe. Članstvom u FWF-u organizacija izražava posvećenost provedbi osam radnih standarda FWF-a u svojem lancu opskrbe, a to su:

- slobodan odabir zaposlenja
- zabrana diskriminacije u pogledu zaposlenja
- zabrana iskorištavanja dječjeg rada
- sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje

- plaćanje pristojne plaće
- zabrana prekomjernog broja radnih sati
- sigurni i zdravi radni uvjeti
- zakonski obvezujući radni odnos.

Ponuditelji su morali navesti i proizvođača, robnu marku i mjesto proizvodnje za svaku vrstu proizvoda. Time se javnom naručitelju omogućuje određena razina vidljivosti i kontrole nad radnim uvjetima u lancu opskrbe.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 550 000 EUR.

Instrument

Članak 58. i Prilog XII. te članak 18. stavak 2. Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: Ministarstvo rada i socijalnih pitanja (MoLSA)
- zaposlenici koji rade za dobavljače MoLSA-e.

Društveni učinci

- Rizik od kršenja radnih i socijalnih standarda tijekom proizvodnje tekstila smanjen je primjenom socijalnih zahtjeva kao posebnih uvjeta za sudjelovanje.
- Povećana je transparentnost lanca opskrbe.

Druge koristi

- Ponuditelj kojem je dodijeljen ugovor zapošljava osobe s kaznenom evidencijom te im daje priliku da razviju radne vještine i steknu preporuke koje će im pomoći u ponovnoj integraciji u društvo.
- Na temelju podataka koje su dostavili uspješni ponuditelji proizvodnju nije potrebno eksternalizirati u zemlje čije sustave rada naručitelj ne može provjeriti.
- Usmjeravanje na robu proizvedenu u skladu s načelom društvene odgovornosti može pomoći u postizanju ravnopravnih uvjeta za tržišno natjecanje gospodarskih subjekata. Javni naručitelj ne mora „kupovati po nižim cijenama nauštrb drugih”.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Ako javni naručitelj to zahtijeva, tekstilna industrija u određenoj mjeri može jamčiti usklađenost s radničkim pravima tijekom proizvodnje.
- Jednostavni zahtjevi u pogledu transparentnosti lanaca opskrbe koji nadilaze zahtjeve ugovora mogu donijeti neočekivane koristi, kao što je ponovna integracija počinitelja kaznenog djela u društvo.
- Praćenje uvjeta tijekom provedbe ugovora i dalje je problematično.
- Postupak praćenja uvjeta tijekom proizvodnje sirovina (kao što je pamuk) tek treba razviti.
- Zahvaljujući primjeni vlastite strategije MoLSA i dalje pronalazi prikladne postupke javne nabave u okviru kojih može ispitivati mogućnosti. Osim toga, informira druge javne naručitelje o stvarnim slučajevima da bi ih motivirala i naučila kako i oni mogu biti javni naručitelji održive nabave. Isto tako nastoji razviti interne postupke za upravljanje ugovorima, praćenje i evaluaciju ishoda ugovora i procjenu vrijednosti ugovora.
- Transparentnost globalnih lanaca opskrbe zahtijeva suradnju. Dodatni trošak i trud koje je potrebno uložiti u tu suradnju opravdani su ako mogu zajamčiti povjerenje naručitelja u kvalitetu uvjeta duž cijelog lanca opskrbe kupljenih proizvoda.

- Jednostavno rješenje za društveno odgovornu javnu nabavu vjerojatno ne postoji. Potrebni su vrijeme, trud i kritičko razmišljanje. Međutim, donosi brojne pogodnosti, kao što su bolja organizacija postupka javne nabave, bolje razumijevanje potreba naručitelja i kvalitete proizvoda, zadovoljstvo nabavom, poštenim radnim uvjetima i cijenom, fokus na povratne informacije i kreativan pristup postupku koji je inače administrativne naravi. Isplati se poduzeti prvi korak i učiti u hodu.

Kontakt

Adam Gromnica, adam.gromnica@mpsv.cz i Eva Chvalková, eva.chvalkovska@mpsv.cz, Ministarstvo rada i socijalnih pitanja

45. Pristup nabavi radne odjeće proizvedene u skladu s načelom društvene odgovornosti korišten u Gentu

Naziv javnog naručitelja, država: općina Gent, Belgija

Sektor proizvoda ili usluga: tekstil

Uvod / ciljevi javne nabave

Kad je 2014. ažurirao politiku javne nabave, Gent je u potpunosti integrirao održivost u svoje postupke javne nabave. Zahvaljujući toj promjeni socijalni ciljevi uključuju poticanje zapošljavanja skupina u nepovoljnom položaju, promicanje lokalnog gospodarskog rasta i uvođenje međunarodnih standarda i načela poštene trgovine. Potom je 2016. započeo suradnju s Udruženjem flamanskih gradova i općina (VMSG) kako bi te ciljeve primijenio na javnu nabavu radne odjeće.

Gent je bio prvi grad poštene trgovine u Belgiji, prvi glavni grad poštene trgovine u Europi te aktivno informira naručitelje i dobavljače o temi poštene mode.

Predmet

Javna nabava radne odjeće proizvedene u skladu s načelom društvene odgovornosti.

Etapa javne nabave i kriteriji

Ugovor je započeo u prvoj polovini 2018. Gent je proveo postupak javne nabave u tri faze:

- Proveo je analizu prethodnih postupaka javne nabave kako bi utvrdio primjere najbolje prakse u Flamanskoj regiji i šire kad je riječ o uključivanju održivosti u specifikacije za radnu odjeću.
- Gent i VMSG proveli su opsežnu studiju tržišta u okviru koje su ocijenjeni spremnost tržišta, transparentnost lanaca opskrbe i mogućnosti povezane s oznakama u sektoru te su prikupljena stajališta dobavljača o održivoj potražnji i primjeni socijalnih klauzula u javnoj nabavi. Gent je u okviru studije shvatio da tržište nije spremno postići očekivanu razinu okolišne i društvene učinkovitosti.
- Stoga je izradio paket instrumenata za radnu odjeću proizvedenu u skladu s načelom društvene odgovornosti¹⁵ za dobavljače i javne naručitelje koji im pruža smjernice za poboljšanja tijekom izvršenja ugovora. Grad je podijelio okvirni sporazum u pet grupa u okviru kojih su se zahtijevale različite razine socijalne i okolišne učinkovitosti te je uspostavio paket instrumenata za određivanje svake razine učinkovitosti. Paket instrumenata sadržava i dokaze koje su ponuditelji morali dostaviti te opise procesa za postizanje veće održivosti radne odjeće na koji se dobavljači obvežu na temelju ugovornih klauzula.

U prvoj fazi postupka ponuditelji su morali:

1. potpisati Kodeks ponašanja o društveno odgovornom upravljanju lancem opskrbe
2. ispuniti upitnik o društveno odgovornom upravljanju lancem opskrbe, u kojem su trebali odgovoriti na pitanja o općim podacima društva te transparentnosti i socijalnim rizicima u lancu opskrbe; odgovori nisu ocijenjeni, nego su poslužili kao pokazna vrijednost ili samoprocjena na temelju koje je ostvaren dijalog između dobavljača i grada Genta
3. dostaviti popis vozila kojima će se obavljati isporuke (najmanje emisijski razred Euro V ili bolji).

Prijavilo se devet dobavljača. Pet ponuditelja ispunjavalo je navedene zahtjeve i odobreno im je sudjelovanje u drugoj fazi.

Zatim je tih pet odabranih ponuditelja dobilo tehničke specifikacije. Uslijedila je druga faza postupka.

¹⁵ <http://platforma-dev.eu/wp-content/uploads/2018/06/Toolbox-VMSG-EN.pdf>

Kriteriji za dodjelu razlikovali su se ovisno o grupi, ali su se uglavnom procjenjivale cijena, kvaliteta (rezultati ispitivanja iz laboratorija i uzorci) i trajnost odjeće na kraju životnog vijeka. Minimalni zahtjevi u pogledu kvalitete opisani su u tehničkim kriterijima. Dobavljačima koji su nudili kvalitetu veće razine od one navedene u tehničkim kriterijima dodijeljeno je više bodova u okviru kriterija kvalitete. Grad Gent zaprimio je pet ponuda, a u konačnici je svaka grupa ugovora dodijeljena drugom dobavljaču.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Glavni cilj bio je uključivanje jamstava u vezi s međunarodnim konvencijama o radu i povećanje transparentnosti duž lanca opskrbe tekstilom.

Gent od svojih dobavljača zahtijeva, s jedne strane, poštovanje minimalnih međunarodnih radnih standarda i ljudskih prava i isplaćivanje plaća dostatnih za život te, s druge strane, stalno poboljšanje socijalnih uvjeta u lancima opskrbe proizvoda koji se kupuju.

Ugovaratelj (i podugovaratelji uključeni u proizvodnju proizvoda koje je kupio grad Gent) morao se u fazi odabira obvezati na transparentnost i stalno poboljšanje radnih uvjeta u lancu opskrbe tijekom ukupnog trajanja ugovora za sve proizvode. Taj postupak poboljšanja odnosi se na:

- poštovanje i aktivnu primjenu općih načela „društveno odgovornog poslovanja” i „društveno odgovornog upravljanja lancem” kako su utvrđena u Kodeksu ponašanja. Načela iz Kodeksa ponašanja temelje se na međunarodnim normama Međunarodne organizacije rada (ILO) te su u skladu s glavnim međunarodnim normama kao što su norme ISO 26000, GRI, ETI, FLA, Fair Wear Foundation, BSCI, SA 8000 i slične norme.
- izvješćivanje jednom godišnje o socijalnim rizicima u lancu. Izvješćivanje se provodi na temelju izvješća o rizicima koje je verificirao vanjski procjenitelj. Izvješća o rizicima koja sastavljaju revizori održivosti (Ecovadis ili ekvivalentan pružatelj usluga) omogućuju društvima procjenu okolišne i društvene učinkovitosti svojih globalnih dobavljača.
- poduzimanje korektivnih mjera kako bi se poštovala načela „društveno odgovornog poslovanja” i „društveno odgovornog upravljanja lancem”.

Provjera

- Učinkovitost dobavljača provjerava treća strana kao što je Ecovadis ili ekvivalentan pružatelj usluga.
- Naknadni sastanci s dobavljačima redovno se održavaju.
- Specijalizirani revizori već su sastavili razna izvješća o učinkovitosti pet dobavljača.
- Gent surađuje sa svojim dobavljačima radi daljnjeg poboljšavanja.

Vrijednost ugovora

Procijenjena vrijednost ugovora iznosi 1,2 milijuna EUR za razdoblje od četiri godine.

Instrument

- Članak 46. o podjeli ugovora u grupe Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: grad Gent
- ugovorni pružatelji usluga:
 - Alsico za održivu radnu odjeću
 - Bel-Confect za standardnu radnu odjeću
 - Stemico za posteljenu i dječje podbradnike
 - Tric za radnu obuću
 - Fabory za rukavice i ostalu osobnu zaštitnu opremu
- Udruženje flamanskih gradova i općina (VVSG)

- revizori održivosti

Društveni učinci

- Od početka faze pripreme ugovora dobavljači su postali svjesniji svoje odgovornosti u postizanju tog cilja.
- Jedan dobavljač učlanio se u zakladu Fair Wear, neki pokušavaju doznati kako da svoje lance učine transparentnijima, a neki su već u potpunosti transparentni i društveno odgovorni te rade sa sustavima za provjeru treće strane.

Druge koristi

- Kad god je to moguće, radna odjeća (prsluci, hlače, majice) izrađuje se od organskog pamuka i pamuka s oznakom poštene trgovine te recikliranog poliestera.
- Isporuka radne odjeće mora biti učinkovita u pogledu CO₂.
- Na kraju životnog vijeka odjeća će se reciklirati u izolacijski materijal i vrtno klupe.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Dobavljači radne odjeće bili su voljni surađivati radi kontinuiranog poboljšanja radnih uvjeta u lancu opskrbe. Da bi se to postiglo, dobavljači trebaju biti angažirani te ih treba poticati i podupirati.
- Ugovorne klauzule samo su dio rješenja: za uspjeh je presudan dijalog i partnerstvo s dobavljačima. Dijalog i partnerstvo treba uspostaviti prije pokretanja postupka javne nabave i treba ih održavati tijekom izvršavanja ugovora.
- Prije se takav ugovor o javnoj nabavi dodjeljivao u okviru jedne grupe. Podjela ugovora o javnoj nabavi u grupe pokazala se korisnom za podupiranje zdravog tržišnog natjecanja i utvrđivanje najprikladnijeg kandidata za svaku grupu.
- Gent surađuje s dobavljačima kako bi ostvario ciljeve tijekom trajanja okvirnog sporazuma. Ta suradnja grada i njegovih dobavljača proces je učenja u kojem si oni međusobno nastoje pomoći.
- Dostatnost vremena i resursa te politička volja ključni su čimbenici koji su potrebni da se suradnjom naručitelja i dobavljača ostvare stvarni učinci.
- Javni naručitelj mora imati tehničkog znanja u području tekstila. Primjerice, u Gentu je nadležni posrednik završio tečaj za osposobljavanje kako bi doznao nešto više o analizi kvalitete tekstila (vlačna čvrstoća, piling ili skupljanje tekstila).
- Ako je moguće, javni naručitelj trebao bi se opredijeliti za postupak u kojem su dopušteni pregovori. Otvoreni postupak javne nabave odvija se pod vrlo strogim uvjetima i ako, primjerice, nedostaje jedan uzorak, postoji rizik da će se postupak obustaviti i ponovno pokrenuti od početka.
- Nakon dodjele novih ugovora prioritet je bila organizacija u praksi: prilagodba sustava naručivanja, organizacija početnih sastanaka s krajnjim korisnicima i obavješćivanje krajnjih korisnika o tim sastancima, provjera dostupnosti odjeće prije naručivanja, dogovaranje isporuke s dobavljačima, usluga pranja.
- Budući izazovi uključuju odvajanje vremena za naknadne sastanke i izvješća trećih strana, vođenje računa o lancima opskrbe koji nisu potpuno transparentni i poduzimanje korektivnih mjera prema potrebi.

Kontakt

Aline De Cokere, javni naručitelj, Gent, aline.decokere@stad.gent

46. Pojednostavnjenje provjere usklađenosti s temeljnim radnim standardima ILO-a u tekstilnom sektoru

Naziv javnog naručitelja, država: grad Bonn, Njemačka

Sektor proizvoda ili usluga: tekstil

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Bonn obvezao se da će ugovore o javnoj nabavi dodjeljivati samo društvima koja mogu jamčiti da je nabavljena roba dobivena ili proizvedena u skladu s minimalnim standardima utvrđenima u temeljnim radnim standardima ILO-a.

U sektoru tekstila postoji nekoliko etičkih oznaka ili inicijativa više dionika (kao što je zaklada Fair Wear ili inicijativa etičke trgovine) koje mogu pomoći u provjeri ukupne ili djelomične usklađenosti s temeljnim radnim standardima. Međutim, nije uvijek jednostavno znati koje su oznake ili ekvivalentni dokazi potrebni da bi se provjerila svaka posebna norma.

U tu je svrhu grad Bonn u suradnji s nevladinom organizacijom FEMNET razvio jednostavan upitnik o socijalnim kriterijima kojim se ponuditeljima omogućuje da svaki kriterij provjere na temelju oznaka, članstva ili inicijative ili pak drugih dokaza kao što su socijalne revizije ili revizije upravljanja koje provode neovisne treće strane.

Upitnik o socijalnim kriterijima prvi je put testiran 2016. u postupku javne nabave uniformi za zaposlenike službe za održavanje zelenih površina koje su proizvedene u radnim uvjetima koji su usklađeni s načelom društvene odgovornosti. Izrada upitnika temeljila se na analizi tržišta koja je pomogla gradu Bonnu u definiranju odgovarajućeg dokaza za svaki nužni socijalni standard i u dodjeli grupa u skladu s dokazanom tržišnom dostupnošću odjeće proizvedene u skladu s etičkim praksama.

Drugi poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2018., a tad je uključivao i grupe za kožnu robu. Cilj je bio nabava izdržljive radne odjeće uz poticanje pružatelja usluga koji se već bave proizvodnjom na društveno prihvatljiv način.

Predmet

Uniforme i zaštitna odjeća, uključujući kožnu robu.

Etapa javne nabave i kriteriji

U postupku javne nabave radne odjeće iz 2018. kriteriji za dodjelu bodovali su se na sljedeći način:

- cijena (40 %)
- vrijednost upotrebe (30 %) – jednaki bodovi bili su dostupni za kvalitetu, izradu i opremu. Bodove je dodjeljivalo povjerenstvo za preispitivanje u sastavu korisnika, službenika za sigurnost i zdravlje i vijeća osoblja (izabrano tijelo koje predstavlja interese osoblja, uobičajeno za njemačke organizacije)
- socijalni kriteriji (30 %) – dodjela bodova na temelju upitnika o socijalnim kriterijima (opisanog u odjeljku „Provjera”).

Ponudama se morao priložiti upitnik o socijalnim kriterijima koji je sadržavao devet pitanja o svakom proizvodu koji se nabavlja. Pitanja se odnose na uvjete proizvodnje u završnoj fazi proizvodnje (tj. na mjestu proizvodnje na kojem se završava proizvod koji će nabavljati).

U upitniku o socijalnim kriterijima jasno su navedeni prihvatljivi oblici provjere (tj. relevantne plombe treće strane za tekstile, certifikati ili članstva). Neki se oblici provjere mogu upotrijebiti za davanje potvrdnog odgovora na sva pitanja u nastavku (čime se ostvaruje maksimalnih 29 bodova). Drugi oblici provjere daju potvrđan odgovor samo na neka pitanja u nastavku, a bodovi se ostvaruju u skladu s tim. Svako pitanje bode se u skladu s njegovim društvenim učinkom (bodovi dostupni za svako pitanje prikazani su u zagrada u nastavku):

1. Utvrđujete li kao distributer ili robna marka rizike i njihov utjecaj na usklađenost s normama ILO-a u konačnoj fazi proizvodnje za posebne proizvode koji su predmet nabave? (2 boda)
2. Jeste li se kao distributer ili robna marka u pisanom obliku obvezali na pridržavanje navedenih socijalnih standarda u konačnoj fazi proizvodnje za posebne proizvode koji su predmet nabave, što uključuje i moguće podugovaratelje? (1 bod)

3. Podržavate li kao distributer ili robna marka objavu Kodeksa ponašanja na lokalnom jeziku (tj. zbirke politika i propisa koje društvo samo sebi odredi) u konačnoj fazi proizvodnje za posebne proizvode koji su predmet nabave, što uključuje i moguće podugovaratelje? (3 boda)
4. Jeste li kao distributer ili robna marka upoznati s mjestom proizvodnje na kojem je proizvod koji se nabavlja u posebnoj narudžbi proizveden kao konačni proizvod? (3 boda)
5. Provjeravate li kao distributer ili robna marka usklađenost s navedenim socijalnim standardima preko neovisnog socijalnog revizora u konačnoj fazi proizvodnje za posebne proizvode koji su predmet nabave? (3 boda)
6. Podržavate li kao distributer ili robna marka u ugovoru usklađenost s navedenim socijalnim standardima u konačnoj fazi proizvodnje provedbom periodičnih i neovisnih pregleda sustava za upravljanje ili društva s robnom markom (u pogledu utjecaja na usklađenost sa socijalnim standardima)? (5 bodova)
7. Imate li vi ili robna marka uspostavljenu telefonsku liniju za anonimno podnošenje pritužbi radi lakšeg utvrđivanja rizika u pogledu usklađenosti s navedenim socijalnim standardima u konačnoj fazi proizvodnje u posebnoj narudžbi? (3 boda)
8. Ako ste za utvrđivanje mogućih rizika odgovorni vi ili robna marka, utvrđuje li usklađenost s navedenim socijalnim standardima u konačnoj fazi proizvodnje neovisna osoba za kontakt na licu mjesta koja ne radi u tvornici? (5 bodova)
9. Da biste kao distributer ili robna marka pružili proizvođačima podršku, nudite li rukovodstvu i zaposlenicima proizvodnog pogona u konačnoj fazi proizvodnje osposobljavanje o uvjetima proizvodnje koji su u skladu s načelom društvene odgovornosti? (4 boda)

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

U okviru ovog postupka javne nabave Bonn nastoji poboljšati uvjete u tekstilnom lancu opskrbe osiguravanjem da se proizvodnja tekstila proizvedenih za ovaj ugovor odvija u uvjetima koji zadovoljavaju temeljne konvencije ILO-a:

- Konvenciju o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948. (br. 87)
- Konvenciju o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, 1949. (br. 98)
- Konvenciju o prisilnom radu, 1930. (br. 29) (i njezin Protokol iz 2014.)
- Konvenciju o ukidanju prisilnog rada, 1957. (br. 105)
- Konvenciju o najnižoj dobi za zapošljavanje, 1973. (br. 138)
- Konvenciju o najgorim oblicima dječjeg rada, 1999. (br. 182)
- Konvenciju o jednakosti plaća, 1951. (br. 100)
- Konvenciju o diskriminaciji (u pogledu zapošljavanja i zanimanja), 1958. (br. 111).

Provjera

U upitniku o socijalnim kriterijima navedeno je koji su dokazi potrebni za svako pitanje. Radi uštede vremena i resursa Bonn je omogućio davanje odgovora na više pitanja odjednom jer je jasno naznačeno koje se oznake ili inicijative mogu primijeniti za koje odgovore (a time i potvrditi usklađenost s temeljnim standardima ILO-a). To se obavlja u četiri koraka, odnosno odjeljka:

- odjeljak 1.: država proizvodnje: ako roba nije proizvedena u državama i na područjima u razvoju uvrštenima na popis DAC-a koji se nalazi u prilogu (kako je utvrđeno u oznaci proizvoda „Proizvedeno u“), smatra se da su dani odgovori na sva pitanja i dodjeljuje se 29 bodova.
- odjeljak 2.: ako se odjeljak 1. ne primjenjuje, zadovoljavajuću provjeru svih standarda ILO-a predstavlja:
 - dokaz o članstvu u zakladi Fair Wear (FWF)
 - dokaz o članstvu u Udruženju protiv zloupotreba rada (FLA)
 - dokaz o plombi, certifikatu ili članstvu koje je ekvivalentno članstvu u FWF-u ili FLA-u.

Ako se primjenjuje bilo koja od prethodnih stavki, smatra se da su dani odgovori na sva pitanja i dodjeljuje se 29 bodova.

- odjeljak 3.: ako se ne primjenjuje odjeljak 2., na skupine pitanja može se odgovoriti:
 - dokazom o certificiranoj plombi Međunarodnog udruženja industrije prirodnog tekstila (IVN) > smatra se da su na temelju kriterija o normama dani odgovori na 2., 3. i 7. pitanje. Dodjeljuje se sedam bodova.
 - dokazom o ispunjavanju međunarodne norme o društvenoj odgovornosti (SA 8000) > smatra se da su na temelju kriterija o normama dani odgovori na 2., 3., 4., 5. i 7. pitanje. Dodjeljuje se 13 bodova.
 - dokazom o plombi za normu tekstilne industrije organizacije Fairtrade (FTT) > smatra se da su na temelju kriterija o normama dani odgovori na 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8. i 9. pitanje. Dodjeljuju se 24 boda.
 - dokazom o članstvu u inicijativi za poštovanje socijalnih normi (BSCI) > smatra se da su na temelju kriterija o normama dani odgovori na 2., 3., 5., 7. i 9. pitanje. Dodjeljuje se 14 bodova.
 - dokazom o certifikatu za održivu proizvodnju tekstila (STeP) > smatra se da su na temelju kriterija o normama dani odgovori na 1., 2., 4., 5., 6. i 7. pitanje. Dodjeljuje se 14 bodova.
 - dokazom o članstvu u inicijativi o etičkoj trgovini (ETI) > smatra se da su na temelju kriterija o normama dani odgovori na 1., 2., 3., 6., 7., 8. i 9. pitanje. Dodjeljuju se 23 boda.
 - dokazom o ekvivalentnoj plombi, certifikatu ili članstvu kojim se daju odgovori na pojedinačna pitanja u upitniku. Bodovi se dodjeljuju ovisno o broju odgovora koji se mogu provjeriti.
- odjeljak 4.: ako se ne primjenjuje odjeljak 3., moguće je i odgovoriti na svako pitanje u upitniku ako se odgovori mogu provjeriti u skladu s odgovarajućim „alternativnim referencama” navedenima u upitniku.

Ako nisu dostupni dokazi u obliku plombe, certifikata ili članstva (ili njihova ekvivalenta) ili ako je upitnik ispunjen bez odgovarajuće provjere (kako je navedeno u upitniku), dodjeljuje se nula bodova.

Vrijednost ugovora

121 116,03 EUR (dvogodišnji ugovor)

Instrument

- Članak 18. stavak 2. (o usklađenosti s primjenjivim obvezama u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava) i članak 67. (o kriterijima za dodjelu) Direktive 2014/24/EU.
- Kolektivni ugovori i njemački Zakon o javnoj nabavi.

Sudionici

- javni naručitelj: grad Bonn
- ugovorni dobavljač
- potpora pri provjeri: FEMNET

Društveni učinci

Provjerom usklađenosti s temeljnim standardima ILO-a može se osigurati da je roba koja se nabavlja proizvedena u okolini u kojoj se poštuju sljedeća osnovna prava radnika¹⁶:

- sloboda udruživanja i učinkovito priznanje prava na kolektivno pregovaranje
- uklanjanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada

¹⁶ Taj pristup može se opravdati prema načelu jednakog postupanja, kojim se zahtijeva da se s usporedivim situacijama ne postupa na različit način te da se s različitim situacijama ne postupa na isti način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano. U ovom slučaju smatra se da je različit profil rizičnosti u vezi s kršenjem osnovnih radničkih prava u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju opravdan za različito postupanje s njima u upitniku.

- stvarno ukidanje rada djece
- uklanjanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i zanimanja.

Druge koristi

- Bonn je primio jedanaest ponuda, što je napredak u odnosu na prethodni postupak javne nabave i dobar rezultat za specijalizirano tržište.
- Bonn je pojednostavnio postupak provjere usklađenosti sa standardima ILO-a povećanjem transparentnosti oznaka i inicijativa za ponuditelje i javne naručitelje.
- Taj pristup iznimno lako mogu primjenjivati i drugi javni naručitelji tekstila. Sličan se pristup može razviti i za druge sektore.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Bodovanje socijalnih kriterija u ponovljenom postupku javne nabave povećalo se u odnosu na pilot-postupak javne nabave, i to s 15 % na 30 % ukupnih kriterija za procjenu. To znači da se ponuditeljima može dodijeliti ugovor čak i ako nemaju najisplativiju ponudu.
- Dijalog s ponuditeljima bio je važan korak da bi se provjerilo je li upitnik jasan i da bi se omogućilo ponuditeljima da postavljaju pitanja o općem postupku javne nabave.

Kontakt

Sabrina Ahrend, Služba za javnu nabavu, grad Bonn, referatvergabedienste@bonn.de i Rosa Grabe, voditeljica projekta za pravednu javnu nabavu, FEMNET, beschaffung@femnet-ev.de

47. Koncesija za prikupljanje rabljene robe i gospodarenje tekstilnim otpadom u Madridu: rezervirana grupa za socijalna poduzeća za radnu integraciju

Naziv javnog naručitelja, država: općina Madrid, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: prikupljanje rabljene robe i gospodarenje tekstilnim otpadom

Uvod / ciljevi javne nabave

Općina Madrid nastoji promicati održivi i integrirani pristup prikupljanju otpada i gospodarenju njime. To uključuje promicanje boljih mogućnosti zapošljavanja za osobe koje su udaljene od tržišta rada i kojima prijete socijalna isključenost. Općina je prepoznala ulogu socijalnih poduzeća za radnu integraciju kao pokretača zapošljavanja među takvim skupinama i pokrenula postupak za dodjelu ugovora o koncesiji podijeljenog u grupe za prikupljanje rabljene odjeće i gospodarenje tekstilnim otpadom. Ugovorom se predviđa postavljanje 1150 kontejnera u gradu Madridu. Jedna od grupa rezervirana je za socijalna poduzeća za radnu integraciju.

Predmet

Prikupljanje rabljene robe i tekstilnog otpada i upravljanje njima.

Etapa javne nabave i kriteriji

Postupak javne nabave temelji se na odredbi španjolskog zakona o rezerviranim ugovorima (dodatna odredba 4.a Zakona br. 9/2017) u koju je uključen članak 24. Direktive 2014/23/EU i članak 20. Direktive 2014/24/EU. Na jednu od tri grupe ugovora primijenjena je rezervacija, uz ograničenje tržišnog natjecanja na WISE-e, koji su morali dostaviti dokaz o svojoj registraciji kao WISE i izjavu o valjanosti svojeg statusa.

Faza prije javne nabave: Prije objave postupka javne nabave WISE-i su mogli surađivati s javnim naručiteljem kako bi utvrdili potrebne kapacitete, razgovarali o mogućnosti podjele ugovora u grupe i sustavu pristojbe koji će se primijeniti na smještanje kontejnera na javnoj površini itd. Savjetovanje je bilo otvoreno za sve WISE-e zainteresirane za ugovor. Općina se u vezi s tim obratila lokalnim krovnim organizacijama koje su proširile informacije među svojim članovima. Takvim temeljitim radom prije javne nabave dobiveno je više podataka o istraživanju tržišta o trećem sektoru u gradu Madridu i promicalo se bolje razumijevanje njihove situacije među javnim naručiteljima.

Koncesija je podijeljena u tri grupe, s time da svaka obuhvaća različite gradske četvrti (grupa 1: 366 kontejnera, grupa 2: 419 kontejnera, grupa 3: 365 kontejnera). Grupa 3 obuhvaća južne četvrti i rezervirana je za socijalna poduzeća za radnu integraciju zbog socioekonomskih obilježja tog područja na kojem je razina prihoda niža od prosječne. Osim toga, dobavljač je lakše pronašao infrastrukturu koja je potrebna za prikupljanje rabljene robe i gospodarenje zbog dostupnosti industrijskog zemljišta po cijenama nižima od gradskog prosjeka.

Postupak je uključivao i socijalna pitanja kao uvjete izvršenja ugovora:

- obveza usklađenosti s primjenjivim radnim i socijalnim propisima, uključujući kriterije o pristupačnosti i jedinstvenom rješenju te usklađenost s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom
- jamstvo da se veći dio tekstila i tkanina može ponovno upotrijebiti
- zahtjev da se omogući uvid u sve relevantne dokumente radnika koje javni naručitelj zaposli
- zahtjev da sav materijal koji se distribuira i povezan je s pružanjem usluga bude rodno neutralan.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Omogućivanje zapošljavanja osobama koje su udaljene od tržišta rada i kojima prijete socijalna isključenost.
- Promicanje pristupa subjekata socijalne ekonomije tržištima javne nabave.

- Osiguravanje dostojanstvenih radnih standarda za osobe zaposlene u zaštićenim radionicama, zaštićenim programima zapošljavanja i socijalnim poduzećima za radnu integraciju.

Provjera

Javne socijalne službe grada Madrida preporučuju osobe zaposlene za izvršenje ugovora za rezerviranu grupu. Kako bi ih se moglo zaposliti, kandidati moraju imati potvrdu javne socijalne službe koja dokazuje njihovu situaciju socijalne isključenosti. Raznolike su ciljane skupine kandidata za zapošljavanje, od dugotrajno nezaposlenih osoba, migranata, pripadnika etničkih manjina, samohranih majki izloženih riziku od siromaštva do žrtava nasilja nad ženama.

Kako bi se promicali ciljevi socijalnog uključivanja i održivost zapošljavanja, korisnici programa uključivanja u rad prolaze kroz prilagođene postupke uključivanja. Osim ugovora o radu zaposlenici sa savjetnikom za zaposlenje potpisuju i pojedinačni sporazum o uključivanju kojim se utvrđuju konkretne radnje koje moraju poduzeti kako bi poboljšali svoju zapošljivost. Potrebno je posebno voditi računa o radnjama koje su povezane sa zapošljavanjem, uključujući osnovne kvalifikacije, kao što su vozačka dozvola za automobil ili viličar, jezične vještine ili meke vještine, ali i o aspektima socijalne isključenosti, kao što su smještaj, razonoda, zdravlje i drugi oblici potpore za pojedinca i njegovo kućanstvo.

Mentori na radnom mjestu pomažu radnicima da razviju vještine potrebne za posao, kao što su točnost, higijena, komunikacija i interakcija s drugim zaposlenicima.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 5 472 852,50 EUR. Vrijednost grupe 3 iznosila je 232 687,50 EUR. Budući da se radi o koncesiji, vrijednost ugovora izražena je iznosom koji su ponuditelji platili javnom naručitelju. Postavljanjem niže cijene za grupu 3 (75 EUR po kontejneru) javni naručitelj nastojao je nadoknaditi više cijene koje WISE mora snositi zbog svoje posebne prirode.

Instrument

- Članak 24. Direktive 2014/23/EU (kojim se omogućuje primjena rezervacija za koncesije).
- Postupak se uređuje Strategijom o sprečavanju nastanka otpada i gospodarenju otpadom koju je grad Madrid donio za razdoblje od 2018. do 2022. Jedan od ciljeva strategije jest potaknuti zapošljavanje, među ostalim za osobe kojima prijeti socijalna isključenost.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Madrid
- ugovorni dobavljači: Recumadrid i Solidanza
- korisnici: zaposlene osobe

Društveni učinci

- Zahvaljujući ovom ugovoru otvoreno je šest radnih mjesta u punom radnom vremenu za osobe niske zapošljivosti. U nekim slučajevima zaposlenici su stanovnici gradskih četvrti u kojima se prikuplja odjeća, čime se na tom području promiče socijalna kohezija. Budući da su zaposleni, korisnici programa uključivanja u rad ne primaju naknadu za nezaposlene ni socijalnu naknadu, nego doprinose zajednici kao porezni obveznici.
- Sudionici programa uključivanja u rad ostvaruju pogodnosti i od popratnih usluga koje su usmjerene na profesionalno i socijalno uključivanje, kao što je potpora pri osposobljavanju, dobivanju zdravstvene zaštite i smještaja.
- Početkom 2020. povećat će se mogućnosti uključivanja u rad jer se očekuje otvaranje dodatnih četiriju radnih mjesta u punom radnom vremenu.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Faza prethodne provjere tržišta bila je ključna u informiranju javnog naručitelja o kapacitetima WISE-â kako bi prilagodio značajke postupka i time im omogućio pristup tržištima javne nabave.
- Partnerstvo kao pokretač porasta sudjelovanja manjih subjekata: uspješni ponuditelj bio je konzorcij u sastavu dvaju WISE-a, Recumadrid i Solidanza, koji su dijelili interes za predmet nabave i iskustvo u profesionalnoj integraciji osoba u nepovoljnom položaju. Organizacije su se udružile kako bi mogle ispuniti potrebne tehničke i financijske zahtjeve ugovora.

- Informiranje javnosti: koristi su ugovora i socijalne i ekološke jer ugovaratelji rade na promicanju ponovne upotrebe robe i tekstila u kućanstvu. Ugovaratelj je iskoristio ugovor kao platformu za informiranje o mogućnostima alternativne potrošnje kao što su trgovine rabljenom odjećom, zagovaranje zaštite okoliša ili lanci gospodarenja otpadom.
- Glavni izazov činilo je prepoznavanje stručnog rada koji su obavljali WISE-i. Javna tijela trebala bi dodatno podupirati poduzeća socijalne ekonomije i kružno gospodarstvo novim postupcima javne nabave za prikupljanje rabljene robe i gospodarenje tekstilnim otpadom u obliku potpuno rezerviranih ugovora (ne samo grupa).

Kontakt

Cristina Salvador, direktorica organizacije [RECUMADRID](https://www.recumadrid.org/), recumadrid@gmail.com, +34 91 425 23 84

48. Nabava radne odjeće usmjerena na povećanje zaposlenosti u Švedskoj

Naziv javnog naručitelja, država

Centar za nabavu, regija Falun-Borlänge, Švedska (*Upphandlingscenter Falun Borlänge regionen*, UHC)

Sektor proizvoda ili usluga: tekstil

Uvod / ciljevi javne nabave

UHC je regionalno tijelo za nabavu koje vrši nabavu za sedam općina u okrugu Dalarna, a društveno odgovornu javnu nabavu provodi od 2016. UHC ima nekoliko ciljeva koji se odnose na socijalnu održivost, a jedan je od njih da se u okviru najmanje 30 % svih nabava godišnje povećaju mogućnosti zapošljavanja i/ili dobivanja pripravništva za osobe koje su udaljene od tržišta rada.

Kad je riječ o izvršenju ugovora, UHC je u svojim nabavama usmjeren i na pristojne plaće, koje se definiraju kao minimalni dohodak koji je radniku potreban kako bi zadovoljio svoje osnovne potrebe. Svrha je informirati dionike industrijskog sektora o tome da bi javnom nabavom trebalo promicati poštenu trgovinu i poštene uvjete rada.

Predmet

Nabava radne odjeće za osoblje koje pruža usluge kućne njege, socijalnog stanovanja te predškolskog odgoja i obrazovanja u šest općina okruga Dalarna: Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora i Ludvika.

Etapa javne nabave i kriteriji

UHC primjenjuje tri uvjeta za izvršenje ugovora koji se odnose na povećanje zapošljavanja:

- dobavljač sudjeluje u dijalogu s UHC-om o tome kako može bolje raditi uzimajući u obzir socijalna pitanja; svrha je informirati dobavljače o socijalnim pitanjima
- dobavljač će razmotriti kako pojedincima koji su udaljeni od tržišta rada (kao što su dugotrajno nezaposlene osobe ili osobe s invaliditetom) može ponuditi zapošljavanje ili stručno pripravništvo
- dobavljač će najmanje jednoj osobi koja je trenutno nezaposlena ponuditi zaposlenje ili stručno pripravništvo u trajanju od tri do šest mjeseci.

U okviru nabave radne odjeće dobavljač je trebao ponuditi stručno pripravništvo u trajanju od tri do šest mjeseci u vezi s predmetom ugovora najmanje jednom pojedincu koji je udaljen od tržišta rada. Uvjete ispunjavaju osobe kojima je osobito teško uključiti se na tržište rada ili ostati na tržištu rada, kao što su dugotrajno nezaposlene osobe ili osobe s invaliditetom. Kao alternativu dobavljač osobi (kako je prethodno utvrđeno) može ponuditi pravo na stručno osposobljavanje u trajanju od tri do šest mjeseci u skladu sa smjernicama švedske javne službe za zapošljavanje ili općine.

Cilj je da nakon pripravništva uslijedi zaposlenje, ali to nije uvjet. Zapošljavanje osoba na toj osnovi ne smije značiti da će druga osoba koja je već zaposlena kod dobavljača biti zamijenjena. Primjenjuje se sljedeći uvjet ugovora koji se odnosi na poštenu trgovinu / pristojnu plaću:

UHC nastoji povećati udio proizvoda proizvedenih u uvjetima koji zaposlenicima koji rade u proizvodnji robe osiguravaju pristojnu plaću. Pristojna plaća podrazumijeva naknadu koja osobi omogućuje da zadovolji svoje osnovne potrebe. Od dobavljača se očekuje pozitivan stav prema razvoju proizvoda i postupaka kojima se to može ostvariti. Cilj je da jedan do pet proizvoda (najmanje jedan) u sklopu okvirnog sporazuma proizvede dobavljač ili podugovaratelj koji svojim zaposlenicima isplaćuje plaću koja odgovara pristojnoj plaći u toj zemlji. Proizvodnja proizvoda u poštenim uvjetima može se dokazati, na primjer, oznakom poštene trgovine.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Za općine uključene u Centar za nabavu UHC ima zajedničku politiku nabave koja je u velikoj mjeri usmjerena na društveno odgovornu nabavu. U okviru ove nabave radne odjeće UHC je želio osigurati pristojne plaće i mogućnosti zapošljavanja. UHC uzima u obzir

specifične zahtjeve u pogledu društvene odgovornosti primljene od šest općina. Naglasak je na zahtjevima koji se odnose na izvršenje ugovora.

Provjera

UHC kontinuirano prati angažman dobavljača u pogledu socijalnih pitanja. Nakon sklapanja ugovora pregledava ih zajedno s naručiteljem iz općina, odgovornim naručiteljem u UHC-u i dobavljačem. Kao stručnjaci za povezivanje zaposlenika s dobavljačem, u nabavu radne odjeće bili su uključeni i djelatnici javnih službi za zapošljavanje šest općina. Općine moraju zajamčiti osiguravanje pripravništva, stoga dobavljač i općine sklapaju sporazum o pripravništvu. Općine redovito prate obveze dobavljača u pogledu pripravništva i zapošljavanja.

Vrijednost ugovora

Procijenjena ukupna vrijednost okvirnog ugovora na četiri godine iznosi 795 000 EUR.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.
- Poglavlje 17. odjeljak 1. švedskog Zakona o javnoj nabavi („LOU”) (2016.: 1145).

Sudionici

- javni naručitelj: regija Upphandlingscenter Falun-Borlänge (UHC)
- općine uključene u ovaj okvirni sporazum: Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora i Ludvika
- ugovorni dobavljači: Fristads i Procurator
- potpora uključivanju socijalnih klauzula: javne službe za zapošljavanje

Društveni učinci

Primarna je svrha primjene socijalnih klauzula UHC-a omogućiti nezaposlenima da se uključe na tržište rada, promicati poštene uvjete rada i razviti dugoročna rješenja za socijalnu održivost. UHC je utvrdio nekoliko učinaka koji se odnose na povećanu zaposlenost:

- smanjena isključenost
- mentalno zdravlje i sigurnost
- veća razina osposobljenosti
- ekonomičnost.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Ugovorna tijela trebala bi imati na umu da bi sve uključene strane trebale imati koristi od zahtjeva u pogledu društvene odgovornosti.
- Prije uvođenja suvremenih socijalnih zahtjeva za javne ugovore nužno je provesti rani dijalog sa svim relevantnim sudionicima.
- U budućnosti će biti ključno ostvariti suradnju s organizacijama koje mogu povezati osobe s određenim ugovorima. UHC u početku nije surađivao s lokalnim službama za zapošljavanje. Za razliku od lokalne uprave za tržište rada oni, kao nabavljači, nemaju vještine ni pristup potrebne za pronalazak odgovarajuće osobe za svaki pojedinačni posao.

Kontakt

Maria Fridholm, javni nabavljač, Upphandlingscenter, Maria.fridholm@ludvika.se

SEKTOR 10. – Ostalo

49. Klauzule o zapošljavanju u službama za prijevoz u Varšavi

Naziv javnog naručitelja, država: Tijelo za gradski prijevoz grada Varšave, Poljska

Sektor proizvoda ili usluga: prijevoz

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Varšava primjenjuje i rezervirane ugovore (rezervirane za organizacije koje zapošljavaju najmanje 30 % osoba iz skupina kojima prijete društvena marginalizacija) i klauzule o zapošljavanju (zapošljavanje na temelju ugovora za nezaposlene, osobe s invaliditetom i adolescente) koje se odnose na izvršenje ugovora. Najčešća je socijalna klauzula obveza zapošljavanja na temelju ugovora o radu.

U okviru ove nabave grad je želio povećati zaposlenost navedenih osoba iz skupina u nepovoljnom položaju u Varšavi te informirati o mogućnostima povećanja zaposlenosti u okviru javnih ugovora.

Predmet

Usluge redovnog prijevoza koje se obavljaju u okviru lokalnog javnog prijevoza na autobusnim linijama pod nadzorom ZTM-a (tijelo za javni prijevoz u Varšavi).

Etapa javne nabave i kriteriji

Nabava je provedena na temelju otvorenog natječaja. Grad Varšava uključio je zahtjev u vezi s izvršenjem ugovora. Ugovaratelj koji je pobijedio na natječaju morao je ponuditi zaposlenje za 120 osoba koje su trenutačno nezaposlene i udaljene od tržišta rada. Ponudio im je poslove vozača i dispečera u punom radnom vremenu. Ugovaratelj je bio dužan gradu predočiti i ugovore o radu radi provjere zaposlenja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Grad je imao dva cilja:

- povećati zaposlenost nezaposlenih osoba, osoba s invaliditetom i mladih
- informirati javnost o mogućnostima povećanja zaposlenosti u okviru javnih ugovora

Provjera

Kad se usluga počela pružati, grad je stupio u kontakt s ugovarateljem kako bi provjerio zaposlenje vozača i dispečera i dobio registar zaposlenika s podacima o broju ugovora o radu. Operator šalje sken ugovora o radu (s anonimiziranim podacima zbog zahtjeva u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka). Osim toga, grad pri obilasku autobusnih terminala operatora provjerava broj ugovora o radu.

Vrijednost ugovora

Ugovor je u veljači 2016. potpisan na razdoblje od sedam godina, od 2016. do 2023., a njegova ukupna vrijednost iznosi 130 milijuna EUR.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.
- Nalog br. 1243/2015 gradonačelnika glavnog grada Varšave, kojim se uvodi obvezna primjena socijalnih klauzula u ugovorima u sljedećim kategorijama čija vrijednost premašuje 30 000 EUR:
 - dostava pripremljene hrane i usluge dostavljanja pripremljene hrane
 - usluge skrbi

- usluge čišćenja i kućne njege
- čišćenje ulica i pločnika zimi i ljeti
- održavanje zelenih površina
- građevinski radovi.

U Nalogu se preporučuje da se socijalne klauzule u postupcima javne nabave primjenjuju i za ugovore čija je vrijednost manja od 30 000 EUR i za ugovore čija vrijednost premašuje 30 000 EUR u kategorijama koje nisu obvezne. U razdoblju od 1. listopada 2015. do 31. ožujka 2019. socijalne klauzule u različitim javnim nabavama primijenjene su u 444 ugovora ukupne vrijednosti od gotovo milijarde EUR.

Sudionici

- javni naručitelj: tijelo za gradski prijevoz Grada Varšave
- dobavljač: Mobilis SP

Društveni učinci

- U razdoblju od 2016. do 2023. povećala se razina opće informiranosti o mogućnostima zapošljavanja u okviru javnih ugovora. Što je najvažnije, ukupna razina zaposlenosti povećala se i nastavit će se povećavati. U okviru ovog ugovora 120 osoba udaljenih od tržišta rada dobilo je ponudu za zaposlenje u punom radnom vremenu.
- Otkako je primjena klauzula o zapošljavanju postala obvezna, grad Varšava uočio je mnoge koristi u pogledu povećanja zaposlenosti osoba koje su udaljene od tržišta rada. Više od 16 500 osoba uključeno je u izvršenje ugovora obuhvaćenih socijalnim klauzulama na temelju ugovora o radu.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Prethodni ugovaratelji zapošljavali su vozače i dispečere na ugovore o radu, ali ne u mjeri u kojoj su to činili kad su se u ugovorima počeli primjenjivati posebni uvjeti. S obzirom na to da je klauzula o zapošljavanju obvezna i ima pozitivne društvene učinke, sljedeća nabava koju će organizirati tijelo za prijevoz vjerojatno će biti vrlo slična. Međutim, trenutno važeći ugovor traje do 2023., a buduće okolnosti teško je predvidjeti.

Kontakt

Radoslaw Maciak, Tehnički odjel za upravljanje voznim parkom javnog prijevoza, Varšavsko tijelo za javni prijevoz, r.maciak@ztm.waw.pl

50. Rezervirani ugovor za gospodarenje otpadom u Rzgówu, Poljska

Naziv javnog naručitelja, država: Općina Rzgów, Poljska

Sektor proizvoda ili usluga: gospodarenje otpadom

Uvod / ciljevi javne nabave

Općina Rzgów raspisala je 23. studenoga 2017. natječaj za prikupljanje otpada vlasnika nekretnina u Rzgówu i gospodarenje njime (oporaba ili zbrinjavanje) te za nabavu vreća za smeće za kućanstva. Radi dodjele ugovora, u vrijednosti nižoj od praga EU-a, proveden je rezervirani natječajni postupak kako bi se omogućilo zapošljavanje osoba udaljenih od tržišta rada. Natječaj je obuhvaćao okolišne zahtjeve za gospodarenje komunalnim otpadom – na primjer, zahtjeve u pogledu propisanih razina recikliranja, pripreme za ponovnu upotrebu i uporabu drugim metodama te smanjenja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se prenosi u skladište – u skladu s planom gospodarenja otpadom za tu regiju. Osim toga, natječaj je uključivao socijalne aspekte, kao što je zahtjev da ugovaratelj zaposli osobe iz marginaliziranih skupina.

Ponuda lokalne društvene zadruge Komunalka Rzgów bila je najbolja na natječaju. Zadruga trenutačno ima jedanaest zaposlenika, među kojima su dugotrajno nezaposlene osobe i osobe s invaliditetom. Njezina je glavna djelatnost prikupljanje miješanog i odvojenog otpada stanovnika Rzgówa.

Predmet

Prikupljanje komunalnog otpada i gospodarenje njime te nabava vreća za smeće u okviru rezerviranog ugovora za socijalna poduzeća.

Etapa javne nabave i kriteriji

Natječaj za prikupljanje komunalnog otpada i gospodarenje njime bio je rezerviran za ugovaratelje koji su ispunjavali sljedeće uvjete:

- imali su status zaštićenog radnog mjesta ili je njihova djelatnost uključivala socijalnu i profesionalnu integraciju osoba iz društveno marginaliziranih skupina; i
- najmanje 50 % osoba koje su zapošljavali bili su pripadnici društveno marginaliziranih skupina u skladu s člankom 22. stavkom 2. poljskog Zakonika o javnoj nabavi.

Društveno marginalizirane skupine su:

- osobe s invaliditetom u smislu Zakona od 27. kolovoza 1997.
- nezaposlene osobe u smislu Zakona od 20. travnja 2004.
- osobe lišene slobode ili puštene iz zatvora koje nailaze na teškoće pri integraciji u društvo, navedene u Zakonu od 6. lipnja 1997.
- osobe s duševnim poremećajima u smislu Zakona od 19. kolovoza 1994.
- beskućnici u smislu Zakona od 12. ožujka 2004.
- osobe kojima je Republika Poljska odobrila status izbjeglice ili supsidijarnu zaštitu iz Zakona od 13. lipnja 2003.
- osobe mlađe od 30 godina i osobe starije od 50 godina koje su nezaposlene i imaju status tražitelja zaposlenja
- osobe koje pripadaju manjinama u nepovoljnom položaju u smislu Zakona od 6. siječnja 2005.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Integracija osoba iz marginaliziranih skupina na tržište rada te poboljšanje recikliranja i ponovne upotrebe i uporabe komunalnog otpada kako je predviđeno Regionalnim planom gospodarenja otpadom 2022.

Provjera

Ugovaratelj je bio dužan općini dostaviti dokument koji potvrđuje njegov status zaštićenog radnog mjesta ili izjavu kojom potvrđuje da njegova djelatnost uključuje društvenu i profesionalnu integraciju osoba koje su pripadnici društveno marginaliziranih skupina i da najmanje 50 % njegovih zaposlenika koji obavljaju posao koji je predmet ugovora dolazi iz društveno marginaliziranih skupina. Ugovaratelj je dostavio popis osoba (bez imena i prezimena) koje ispunjavaju prethodno navedene kriterije.

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 378 000 PLN (89 559,45 EUR) za razdoblje od šest mjeseci.

Instrumenti

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU.
- „Ekonomski plan gospodarenja otpadom za regiju Wielkopolska 2016. – 2022.”

Sudionici

- javni naručitelj: općina Rzgów Konińska, Wielkopolska, Poljska
- ugovorni pružatelj usluga: Komunalka Rzgów Cooperative
- korisnici: zaposlenici ugovorne zadruge iz društveno marginaliziranih skupina

Društveni učinci

- Sudjelovanje u javnoj nabavi omogućilo je društvenoj zadruzi Komunalka Rzgów da ojača te joj pomoglo da osigura održivost svojih programa i projekata.
- Za potrebe izvršenja ugovora zadruga je angažirala tri osobe iz društveno marginaliziranih skupina.

Druge koristi

- Ovu dobru praksu moguće je primijeniti u drugim organizacijama i sektorima.
- Onima koji žele primijeniti ovu praksu općina savjetuje primjenu rezerviranih ugovora jer se na taj način doprinosi postizanju ciljeva socijalne politike u okviru aktivnosti ili usluga nabave.
- Okolišni aspekti natječaja, kao što su poboljšana reciklaža te ponovna upotreba i uporaba komunalnog otpada, ujedno su u skladu s Gradskim planom gospodarenja otpadom.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Javni naručitelj ocijenio je da je primjena rezerviranog natječaja za socijalna poduzeća koja zapošljavaju osobe iz marginaliziranih skupina za gospodarenje komunalnim otpadom bila uspješna jer je društvena zadruga besprijekorno obavila radove predviđene ugovorom i ponudila zapošljavanje skupinama koje je općina odredila, čime su ostvarena dva cilja javne nabave. Općina je potom tu praksu primijenila i u drugim natječajima povezanim s gospodarenjem otpadom.
- Općina će u budućnosti nastojati češće primjenjivati ove vrste ugovora te ih primjenjivati i u drugim sektorima.
- Mogući sljedeći korak općine je uključivanje društveno odgovorne javne nabave u strategiju o socijalnoj uključenosti kao načina postizanja socijalnih ciljeva koji su u njoj utvrđeni.

Kontakt

Iwona Maciejewska, predsjednica društvene zadruge Komunalka Rzgów, iwona.maciejewska@komunalkarzgow.pl

51. Partnerstvo između Grada Lillea i socijalnog poduzeća GECCO za proizvodnju biodizela iz rabljenih prehrambenih ulja

Naziv javnog naručitelja, država

općina Lille, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga:

lokalni prijevoz

Uvod / cilj javne nabave

U siječnju 2017. općina Lille sklopila je ugovor sa socijalnim poduzećem GECCO koje djeluje u Lilleu i regiji Hauts-de-France. Ugovor, u vrijednosti nižoj od praga EU-a, dodijeljen je za usluge istraživanja i razvoja. Odnosi se na razvoj biodizela za javna vozila iz otpadnih ulja i ispitivanje mogućnosti stvaranja održive alternative potrošnji standardnog goriva.

GECCO je socijalno poduzeće specijalizirano za prikupljanje i uporabu otpada iz usluga dostavljanja pripremljene hrane. Zapošljava deset ljudi sa širokim spektrom kompetencija, uključujući radnike u pogonima, vozače, inženjere, komercijaliste, doktore znanosti, voditelje projekata i menadžere. U okviru tog partnerstva GECCO i grad Lille nastoje optimizirati distribuciju goriva i održavanje vozila u suradnji s proizvođačima automobila. Cilj im je razviti kružno gospodarstvo na tom području pretvaranjem otpadnog jestivog ulja u gorivo za javna vozila. Grad Lille isprobao je biogorivo koje proizvodi GECCO na nekoliko testnih vozila.

Predmet

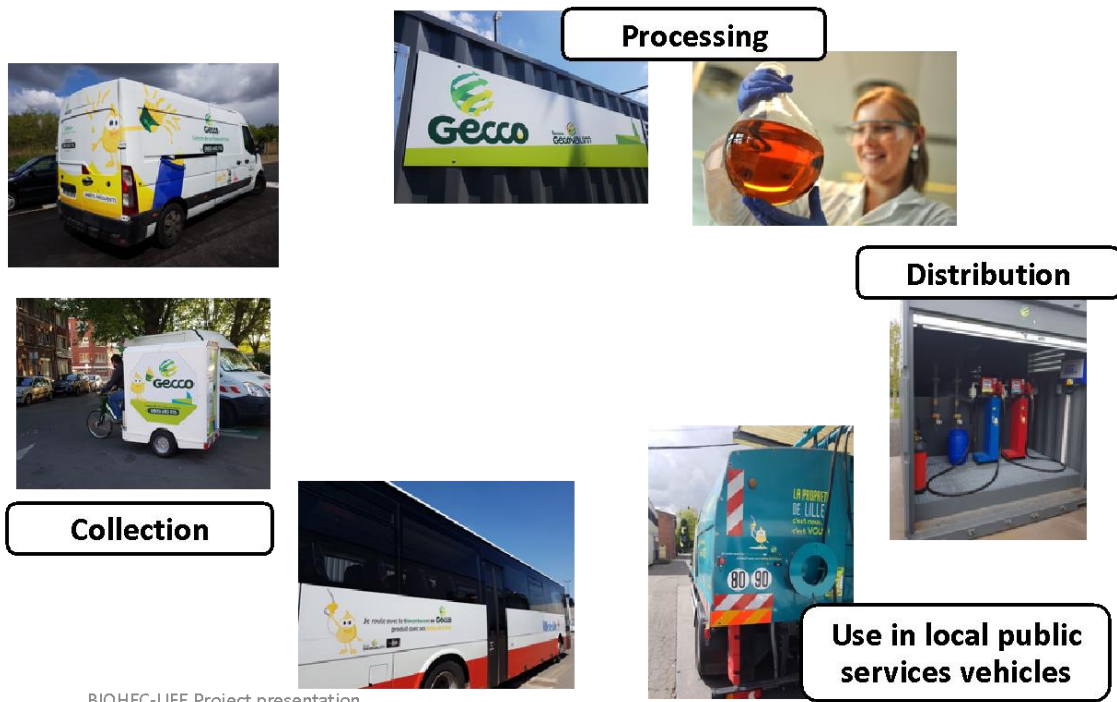
Partnerstvo za istraživanje i razvoj između grada i socijalnog poduzeća radi promicanja razvoja inovativnog proizvoda u području biogoriva za javna vozila.

Etapa javne nabave i kriteriji / instrument

Partnerstvo između općine i GECCO-a uspostavljeno je u okviru pregovaračkog postupka bez prethodne objave i podijeljeno u dvije faze:

- Prva faza: Tijekom te faze tri su vrste vozila u gradu Lilleu (autobus, vozilo za čišćenje i vozilo za pranje) pogonjena biogorivom od otpadnog jestivog ulja. Provedeno je tehničko praćenje vozila, motora i atmosferskih emisija. Za svaki tip vozila korištena su standardna dizelska i GNR-testna vozila radi ispitivanja njihove prilagodbe biogorivu. Ta je faza trajala 18 mjeseci. Sva tri vozila trenutačno voze na novu vrstu goriva koju proizvodi GECCO (B30).
- Druga faza: pokusna upotreba biogoriva 2020. proširit će se na dvadesetak vozila (konačan broj još nije utvrđen). U toj fazi provest će se i tehnička, ekonomska, socijalna i okolišna studija kako bi se ispitala primjena koncepta.

Na kraju pokusa provedenog u okviru ovog partnerstva javni naručitelj procijenit će izvedivost šire upotrebe otpadnog ulja te će na temelju rezultata procjene uspostaviti postupak nabave.

BIOHEC-LIFE Project presentation

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Ovaj je pristup dio gradske politike grada Lillea o:

- razvoju alternativnih i obnovljivih izvora energije
- promicanju inovacija i znanstveno-istraživačkih laboratorija
- razvoju sektora kružnog gospodarstva u kojemu otpad ima vrijednost u okviru kratkog lanca i učinak na zajednicu u obliku lokalnih radnih mjesta te zelenih radnih mjesta povezanih sa socijalnom uključenošću i integracijom osoba koje su udaljene od tržišta rada i
- širenju svijesti u javnosti i među proizvođačima hrane o alternativnim i obnovljivim izvorima energije. GECCO je u tom pogledu na cjelokupnom području uspostavio i nekoliko sabirnih mjesta za prikupljanje otpadnog jestivog ulja, koje se zatim ponovno upotrebljava kao gorivo za općinski vojni park. (U okviru točaka koje je GECCO istodobno uspostavio za dobrovoljno odlaganje otpadnog jestivog ulja na tom području, koje se nakon pretvorbe u gorivo u okviru pokusa koji je u tijeku ponovno upotrebljava za profesionalna vozila.)

Vrijednost ugovora

Ukupna vrijednost ugovora u sadašnjoj fazi iznosi 5 600 EUR (prva je faza dovršena).

Instrument

- Članak 14. Direktive 2014/24/EU, koji se odnosi na usluge istraživanja i razvoja i utvrđivanje kriterija za njihovo izuzeće u javnoj nabavi.
- U francuskom zakonodavstvu člankom 30.-II. Uredbe 2016-360 od 26. ožujka o javnoj nabavi podupiru se pregovarački postupci bez prethodne objave za „proizvode proizvedene isključivo u svrhu istraživanja, provedbe pokusa, ispitivanja ili razvoja koji ne nastoje biti profitabilni ili za koje se troškovi istraživanja i razvoja ne amortiziraju”.

Sudionici

- javni naručitelj: Grad Lille
- ugovorni dobavljač: socijalno poduzeće GECCO
- partneri: potpora je osigurana u okviru europskog programa LIFE, a pružili su je i regija Hauts-de-France, europska metropola Lille, zajednica općina Pévèle Carembault i tvrtka McCain Food Europe. GECCO je u okviru projekta BIOHEC-LIFE i njegovih partnera (Sveučilište u Lilleu, NEOECO, Pour la Solidarité-PLS i RREUSE) dobio potporu i za ekološku inovaciju.

Društveni učinci

- Otvaranje radnih mjesta i profesionalna integracija:
 - Od početka projekta otvorena su tri stalna radna mjesta, a očekuje se da će ih do kraja druge faze biti otvoreno još šest. Dvoje novih zaposlenika prethodno je bilo zaposleno u poduzećima za profesionalnu integraciju.
 - GECCO je od osnutka 2007. zaposlio 23 osobe. Prije zapošljavanja njih 43 % bilo je nezaposleno, 13 % ih je radilo u poduzećima za profesionalnu integraciju, a njih 17 % bili su studenti pripravnici.
 - GECCO je dio otpadnog jestivog ulja koje je prikupio delegirao dvama poduzećima za socijalnu i profesionalnu integraciju. Na tome je 2019. radilo 12 osoba, a polovina ih je našla posao.
- Provedena je procjena projekta u pogledu društvenog povrata ulaganja: rezultati pokazuju da svaki euro uložen u projekt donosi društveni povrat od 1,40 EUR za to područje.
- Senzibilizacija šire javnosti (odraslih, tinejdžera i djece) za vrednovanje otpada, pristupa na temelju nulte stope otpada i ublažavanje klimatskih promjena. To se podupire u okviru komunikacijskih mjera i radionica.

Druge koristi

Drugi su pozitivni učinci ovog pokusa sa stajališta grada Lillea sljedeći:

- učinci na okoliš: novo biogorivo smanjuje učinke na okoliš (emisije stakleničkih plinova, potrošnja energije iz neobnovljivih izvora, emisije finih čestica) u odnosu na fosilna dizelska goriva: smanjuje emisije CO₂ za 95 %, a emisije finih čestica za 65 % te omogućuje isključivu upotrebu energije iz obnovljivih izvora (100 %)
- učinci na inovacije: primjenom ovog inovativnog i ekološkog postupka lokalna tijela podupiru inovativne ekosustave, čime se operatorima omogućuje da ispitaju i provjere svoje inicijative.

Stečena iskustva i budući izazovi

- GECCO-u je izazov razrađivanje ove inovacije kao izvora zelenih radnih mjesta. To će postići prikupljanjem veće količine otpadnog jestivog ulja te promicanjem novog modela njegove pretvorbe u biodizel i distribucije biodizela kako bi se koristilo i u drugim profesionalnim voznim parkovima te povećanjem učinka inicijative sklapanjem novih partnerstava.
- Ispitano je i preuzimanje tog modela na europskoj razini, a u nekim su državama članicama EU-a uspostavljeni početni kontakti.

Kontakt

Kontakti za grad Lille:

- upravljanje održavanjem radi tehničke procjene pokusa na profesionalnom voznom parku: Pascal RAEPSAET, voditelj održavanja i zgrada praepsaet@mairie-lille.fr
- Odjel javne nabave za inicijalni postupak sklapanja ugovora: Gaëtan KERSEKENS, voditelj javne nabave, gkerskens@mairie-lille.fr
- Odjel za održivi razvoj: Véronique FALISE, voditeljica održivog razvoja, vfalise@mairie-lille.fr

Kontakti za poduzeće GECCO:

- upravljanje ugovorima i opće upravljanje projektom: Michel MILLARES, izvršni direktor, michel.millares@gecco.fr
- tehničko upravljanje projektom: Cédric HIS, voditelj istraživanja i razvoja, cedric.his@gecco.fr
- komunikacije: Alicia BACHELET, voditeljica projekta alicia.bachelet@gecco.fr

52. Pilot-projekti za socijalno zapošljavanje u Finskoj

Naziv javnog naručitelja, država: Gradovi Vantaa i Helsinki, Finska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod i ciljevi javne nabave

U okviru Europskog socijalnog fonda (ESF) Finska i Švedska pokrenule su transnacionalni projekt kao zajedničku inicijativu usmjerenu na povezivanje javne nabave i zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju. Projekt pod nazivom SIEPP (Socijalne inovacije i zapošljavanje u okviru javne nabave) pokrenut je 2017. i još je u tijeku. Riječ je o nastavku uspješnog prethodnog projekta koji se provodio u razdoblju od 2014. do 2017., a njime se nastoji riješiti problem rastuće nezaposlenosti u Švedskoj i Finskoj.

Iznimno je važno povezati javnu nabavu sa zapošljavanjem jer se tako može omogućiti da se u otvoreno tržište rada uključe pojedinci koji to ne mogu lako učiniti sami. Projekt omogućuje da partneri s različitim razinama iskustva razmjenjuju stručna znanja i uče jedni od drugih. Nadalje, projektom se potiče međunarodna razmjena primjera dobre prakse između država članica EU-a kako bi se uspostavio zajednički pristup.

Ciljevi su projekta:

- osobama koje su udaljene od otvorenog tržišta rada ponuditi mogućnost zapošljavanja, naukovanja i pripravništva
- steći iskustvo i informacije o inovativnim načinima pristupa tržištu rada i primjeni kriterija zapošljavanja, što uključuje nova partnerstva s privatnim poduzećima i sudionicima specijaliziranim za premošćivanje izazova zapošljavanja, kao što je Finski institut za zdravstvo i dobrobit
- prikupiti usporedive i ponovno upotrebljive statističke podatke radi stjecanja solidnog znanja o tom pitanju
- izraditi potvrdu za društveno odgovorne dobavljače
- provesti stratešku analizu tržišta rada i zaposlenosti na lokalnoj razini.

U finskim gradovima Vantai i Helsinkiju pokrenute su pilot-nabave za zapošljavanje osoba u nepovoljnom položaju. Nadalje, finski i švedski partneri posjetili su Varšavu, Pariz, Glasgow, Rotterdam i Barcelonu radi stjecanja iskustva o društvenoj integraciji u javnoj nabavi iz prve ruke. Ti su posjeti doprinijeli prikupljanju informacija o primjerima najbolje prakse od lokalnih uprava. Finski partneri usmjerili su svoju pozornost na provedbu održive javne nabave i pouzdanog mehanizma provjere.

Predmet

Pilot-nabave uključuju uslugu 24-satnog stambenog zbrinjavanja za osobe starije dobi.

Etapa javne nabave i kriteriji

Inovativne pilot-nabave provedene su u gradovima Helsinkiju (deset pilot-nabava) i Vantai (šest pilot-nabava). U okviru tih pilot-nabava uspostavljeni su posebni kriteriji zapošljavanja koji su uključeni u male nabave, za koje je svaki ugovor bio u vrijednosti od otprilike 10 000 EUR. Nabave obuhvaćaju različite postupke nadmetanja i ugovore u Helsinkiju i Vantai. Glavni je cilj tog postupka ispitati manje nabave u okviru pilot-nabava radi mogućeg proširivanja metodologije na veće ugovore u budućnosti.

Općenito se očekuje da će te nabave, izravnim djelovanjem ili na temelju neizravnih koristi, dovesti do najmanje 100 prilika za zapošljavanje u Helsinkiju i najmanje 30 prilika za zapošljavanje u Vantai. Na primjer, jedna se pilot-nabava odnosi na uslugu 24-satnog stambenog zbrinjavanja za osobe starije dobi. Pružatelj usluge dužan je zaposliti jednu nezaposlenu osobu na devet mjeseci na svakih 20 kupljenih mjesta za stambeno zbrinjavanje (20 kupljenih mjesta = 1 osoba, 40 mjesta = 2 itd.). Mjere zapošljavanja usmjerene su na mlade nezaposlene osobe (osobe mlađe od 25 godina koje su nezaposlene dulje od šest mjeseci) i dugotrajno nezaposlene osobe (koji su primale naknadu za nezaposlene dulje od 300 dana). Cilj je omogućiti im zaposlenje u punom radnom vremenu.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Glavni je cilj projekta povećati mogućnosti zapošljavanja za pojedince udaljene od tržišta rada, kao što su migranti, dugotrajno nezaposlene osobe, mladi koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih, osobe starije od 50 godina i osobe s invaliditetom. Osobito je problematična kategorija mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih. Njihov broj dramatično raste u Finskoj i čine 20 % ukupne populacije mladih. Broj dugotrajno nezaposlenih osoba osobito brzo raste u velikim gradovima kao što su Helsinki i Vantaa te u dobnim skupinama mladima od 40 godina. Nadalje, tražitelji azila i imigranti suočavaju se s teškoćama pri pristupanju tržištu rada.

Provjera

Ugovor strogo obvezuje na zapošljavanje. Ako pružatelj usluge ne ispunji taj uvjet, plaća kaznu od 9 000 EUR.

Vrijednost ugovora

160 000 EUR

Instrument

- Članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelji: općine Helsinki i Vantaa
- transnacionalni partner u stjecanju znanja: nacionalna agencija za javnu nabavu u Švedskoj
- korisnici: osobe udaljene od tržišta rada kojima je u okviru pilot-nabava omogućeno zaposlenje ili naukovanje

Društveni učinci

- Kao izravan rezultat projekta osobama udaljenima od tržišta rada omogućeno je zapošljavanje, naukovanje i pripravništvo. Dosadašnje iskustvo pokazuje da javna nabava može biti učinkovita i izravna mjera za povećanje zaposlenosti. Ako se ispravno primjenjuje i dobro isplanira, ima znatan potencijal za stvaranje radnih mjesta.
- U nekim su se slučajevima dugotrajno nezaposlene osobe zaposlile na probni rok u okviru projekta, a naknadno su zaposlene u punom radnom vremenu.
- Razgovori i ankete provedeni u 20 poduzeća uključenih u projekt ukazuju na pozitivan ili neutralan stav prema toj metodi, a negativni stavovi nisu zabilježeni.
- Četiri petine građana Helsinkija primjenu klauzula o zapošljavanju u javnoj nabavi ocjenjuje pozitivno i smatra da bi grad i poduzeća koja s njim sklapaju ugovore trebali preuzeti odgovornost za to.

Druge koristi

Osim pilot-nabava ciljevi su projekta i širenje znanja, transnacionalno dijeljenje znanja (sa Švedskom) i razmjena primjera najbolje prakse.

Važni su elementi SIEPP-a bili transnacionalne radionice, studijske posjete i mogućnosti uzajamnog učenja. Osim u Finskoj i Švedskoj studijska putovanja u svrhu stjecanja znanja o javnoj nabavi i zapošljavanju provedena su u Poljskoj, Nizozemskoj, Francuskoj, Ujedinjenoj Kraljevini i Španjolskoj. Radionice su održane u partnerskim zemljama, a tijekom cijelog projekta postojala je kontinuirana suradnja u tom području. Očekuje se da će SIEPP biti dovršen u ožujku 2020. Suradnja između Finske i Švedske bila je čvrsta, a iz drugih europskih zemalja prikupljeno je mnogo znanja u okviru transnacionalne suradnje. Nadalje, postignuti su i sljedeći rezultati:

- Ojačana je suradnja između odjela za nabavu, općinskih službi za zapošljavanje i državnih lokalnih službi za zapošljavanje u gradovima Helsinkiju i Vantai u kojima se provode pilot-nabave.
- Poduzećima je omogućeno da posluju društveno odgovorno.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Socijalne klauzule poboljšane su tijekom projekta. Na primjer, trajanje ugovora o radu produženo je sa šest na minimalno devet mjeseci. Ugovori su prilagođeni i poslodavcu i zaposleniku (npr. u pogledu zapošljavanja u punom ili nepunom radnom vremenu, vrste zapošljavanja, detaljnog opisa zadataka). Rezultati projekta djelomično su rezultat kontinuirane

evaluacije i poboljšanja na temelju iskustava stečenih tijekom provedbe projekta. Primijenjena je metoda učenja i prilagodbe na temelju prakse.

- Sljedeći su koraci proširenje primjene klauzula o zapošljavanju ili socijalnih klauzula u javnim nabavama u Finskoj daljnjom provedbom u Helsinkiju, Vantai i među mrežom dionika. Na primjer, u smjernicama za proračun za nabavu za 2020. za cijeli Grad Helsinki navodi se da se klauzula o zapošljavanju mora uzeti u obzir u svim javnim nabavama čija vrijednost iznosi više od 200 000 EUR.
- Međutim, projekt je pokazao da svaka država i općina ima različite postupke nabave i primjene socijalnih klauzula. Ne postoji jedinstveni pristup koji bi svima odgovarao. Nadalje, pokazao je da treba poboljšati fazu provjere, i kvantitativno i kvalitativno.
- S druge strane, problemi i uska grla u primjeni socijalnih klauzula u javnim ugovorima mogu biti svugdje slični. U prethodnom projektu u okviru ESF-a već je uspostavljen operativni model zapošljavanja u okviru javne nabave. Taj se model primjenjuje i u gradovima u kojima se provodi pilot-projekt SIEPP.
- Ministarstvo gospodarstva i zapošljavanja u Finskoj pokrenut će program akceleracije zapošljavanja u okviru javne nabave u proljeće 2020. Taj se program djelomično temelji na iskustvima i preporukama iz pilot-projekta SIEPP. Primjena socijalnih klauzula u javnoj nabavi poduprta je i Programom vlade finskog premijera.

Kontakti

Veera Laurila, zamjenica voditelja projekta, Finski institut za zdravlje i dobrobit: veera.laurila@thl.fi

Ville Grönberg, voditelj odjelnog tima, Finski institut za zdravlje i dobrobit: ville.gronberg@thl.fi

Mika Villa, nacionalna kontaktna točka za ESF u Finskoj: mika.villa@ely-keskus.fi

53. Transnacionalni projekt u okviru ESF-a „Socijalne inovacije i zapošljavanje u okviru javne nabave”

Naziv javnog naručitelja, država: Nacionalna agencija za javnu nabavu, Švedska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / ciljevi javne nabave

Projektom se nastojalo povećati primjenu klauzula o zapošljavanju u javnoj nabavi kao alata za stvaranje novih radnih mjesta.

U lipnju 2016. švedska vlada donijela je nacionalnu strategiju javne nabave. Njome se promiče strateška primjena javne nabave kao instrumenta za suočavanje sa socijalnim izazovima, uključujući stvaranje mogućnosti zapošljavanja za sve. Švedska nacionalna agencija za javnu nabavu imala je istaknutu ulogu u njezinoj provedbi.

Utvrđila je da je transnacionalna suradnja u okviru Europskog socijalnog fonda (ESF) prilika za razvoj nacionalnog modela primjene klauzula o zapošljavanju u postupcima nadmetanja. Projekt „Socijalne inovacije i zapošljavanje u okviru javne nabave” bio je transnacionalni projekt švedskih i finskih organizacija u okviru ESF-a. Više informacija o iskustvu Finske u ovom projektu u okviru ESF-a dostupno je u pregledu slučaja X (str. x.).

Ovaj projekt u okviru ESF-a pokrenut je u siječnju 2017., a trajao je 34 mjeseca. Njegov je cilj bio povećati znanja i iskustva organizacija sudionica kako bi bolje uzele u obzir socijalne kriterije zapošljavanja u postupcima javne nabave. U okviru projekta organizirano je sedam tematskih transnacionalnih radionica radi uzajamnog učenja o sljedećim temama koje su usko povezane s uspješnom provedbom socijalnih kriterija zapošljavanja:

- trenutno stanje i razmjena primjera najbolje prakse i izazova
- inovativni načini primjene kriterija zapošljavanja, modela obveznica s društvenim učinkom i bonusa
- postupak zapošljavanja i analiza tržišta rada
- mjere potpore za određene ciljne skupine (npr. migranti)
- statistički podaci i procjena ekonomskog učinka
- komunikacije i stvaranje učinaka i
- uloga socijalnih poduzeća i priznavanje odgovornih dobavljača.

Osim toga, transnacionalni partneri organizirali su studijske posjete drugim gradovima koji imaju više iskustva u tom području: Varšavi, Parizu, Glasgowu, Rotterdamu i Barceloni.

Na temelju ovog projekta Švedska je razvila [nacionalni model](#) i metodu primjene klauzula o zapošljavanju kao kriterija u javnoj nabavi. U modelu se opisuju načini primjene nabave kao strateškog instrumenta za stvaranje radnih mjesta za osobe koje su udaljene od tržišta rada. Obuhvaća sve faze postupka nabave: pripremnu fazu, fazu nabave i fazu nakon nabave.

Uključuje mnoge zanimljive aspekte, primjerice promicanje rodne ravnopravnosti ili poticanje sudjelovanja socijalnih poduzeća u nabavi u okviru rezerviranih ugovora. U okviru tog modela Švedska nacionalna agencija za javnu nabavu razvila je i [alat koji pomaže pri izračunavanju socioekonomskih koristi](#) za uključene sudionike (zaposlenika, javni sektor, privatni sektor/poduzeće) i općih socioekonomskih koristi za zemlju.

Etapa javne nabave i kriteriji

Projekt je proveden kako bi se poboljšale mogućnosti javnih naručitelja za primjenu socijalnih kriterija zapošljavanja kao kriterija za dodjelu ili u klauzulama o izvršenju ugovora, kako bi se pratili rezultati i kako bi se, naposljetku, prikupili statistički podaci za evaluaciju postupaka nabave u fazi nakon nabave.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Povećanje mogućnosti zapošljavanja za osobe udaljene od tržišta rada (u Švedskoj se to posebno odnosi na migrante koji su stigli prije manje od tri godine).
- Postizanje veće razine informiranosti o klauzulama o zapošljavanju u državnim tijelima i općinama.
- Veća razina primjene klauzula i kriterija o zapošljavanju u postupcima nabave javnih naručitelja.

Provjera

Javni naručitelj dužan je uspostaviti mehanizam provjere.

Vrijednost projekta

Iznos projekta u okviru ESF-a: približno 1 milijun EUR (za 34 mjeseca). Nacionalna strategija razvijena u okviru projekta odnosi se na sve nabave javnih tijela u Švedskoj čija godišnja vrijednost iznosi približno 706 milijardi SEK (približno 67 milijardi EUR).

Instrument

- Članak 67. (o kriterijima za dodjelu) i članak 70. (uvjeti za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.
- Švedska nacionalna strategija javne nabave (2016.).

Sudionici

Partneri u Švedskoj:

- Švedska javna služba za zapošljavanje
- grad Göteborg
- grad Stockholm
- grad Botkyrka
- grad Helsingborg
- Švedska uprava za promet

Partneri u Finskoj:

- Nacionalni institut za zdravstvo i dobrobit
- grad Helsinki
- grad Vantaa

Društveni učinci

Projektom je razvijen alat koji pomaže pri izračunavanju socioekonomskih koristi za uključene sudionike (zaposlenog pojedinca, javni sektor, privatni sektor/poduzeće, državu) i općih socioekonomskih koristi za zemlju.

Taj se alat može upotrebljavati na dva načina:

- za izračunavanje procijenjenih učinaka utvrđenih uvjeta zapošljavanja u okviru nabave, čak i prije njezine provedbe i
- za praćenje učinaka nabave koja uključuje klauzule o zapošljavanju nakon njezina dovršenja.

Na primjer, ako se novopridošli migrant zaposli na 12 mjeseci uz potporu pri zapošljavanju, izračunana korist za društvo iznosi više od 200 000 SEK. Ako se 100 novih migranata zaposli u okviru javne nabave pod približno istim uvjetima, gospodarski učinak za društvo u jednoj godini iznosio bi više od 20 milijuna SEK.

Osim toga, projektom se podupiru znatni kvalitativni društveni učinci:

- Nezaposlenoj osobi zapošljavanje često donosi i znatne osobne koristi, primjerice poboljšanje zdravlja ili veći osjećaj pripadnosti.
- Ostvaruje se i pozitivan učinak na vjerojatnost da će pojedinac dobiti posao u budućnosti jer je stekao radno iskustvo.
- Iako se ne mjeri alatom, pri odlučivanju o zahtjevima u pogledu zapošljavanja treba uzeti u obzir tu vrstu učinaka jer postoje i drugi pozitivni učinci, a ne samo ekonomske koristi.

Ako se izuzme grad Stockholm, ostali partneri osigurali su zaposlenje na određeno vrijeme za više od 1260 osoba (brojka se temelji na prijavljenim podacima; u nekim slučajevima nedostaju statistički podaci iz 2019.). Grad Stockholm procijenio je da su stotine dovršenih nabava omogućile tisuće radnih mjesta. Nije moguće iznijeti preciznije brojke jer u Švedskoj ne postoji jedinstveni sustav za prikupljanje i objedinjavanje statističkih podataka o socijalnim zahtjevima i zahtjevima u pogledu zapošljavanja u okviru nabave.

Druge koristi

Najvažnija postignuća do prosinca 2019.:

- Razvoj nacionalnog modela strateške nabave u Švedskoj: model uključuje smjernice u kojima su opisani koraci potrebni za razvoj strateške nabave i utvrđeni dionici koji moraju biti uključeni, predloške i kontrolne popise za javna tijela te pravne savjete javnim naručiteljima.
- Stvaranje mreže za razmjenu i širenje informacija o društveno odgovornoj javnoj nabavi na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na razini EU-a te u suradnji s Ujedinjenim narodima u okviru neformalnih kontakata uspostavljenih za vrijeme projekta.
- Opsežna savjetovanja na nacionalnoj razini i u različitim sektorima u Švedskoj: odjeli i službe za zapošljavanje, sindikati i privatni sektor.
- Razvoj internetskog alata za izračunavanje socioekonomskih koristi od klauzula o zapošljavanju.
- Izrada pomoćnog materijala o načinu promicanja sudjelovanja socijalnih poduzeća za radnu integraciju u javnoj nabavi u okviru provedbe rezerviranih ugovora za osobe udaljene od tržišta rada.
- Projektom je stvorena internetska platforma pod nazivom „banka znanja”, na kojoj se mogu pronaći sva zajednička znanja, kao što su klauzule o zapošljavanju, dobri primjeri, iskustva iz drugih država članica EU-a stečena u okviru studijskih posjeta, čimbenici uspjeha te pitanja i odgovori i edukativni materijali.
- U okviru projekta izrađeni su i edukativni materijali koji se mogu upotrebljavati u pojedinačnim organizacijama ili u suradnji s drugim organizacijama.
- Pristup razvijen u okviru projekta planira se primjenjivati i na nacionalnoj razini te u različitim regijama.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Suradnja između javnog i privatnog sektora ključna je za rješavanje socijalnih i društvenih problema.
- Javni sektor treba prepoznati da je ključna i stručnost socijalnih poduzeća i organizacija civilnog društva.
- Postojanje političke volje za promicanje klauzula o zapošljavanju u okviru nabave važan je uvjet za uspjeh. Švedski projekt imao je potporu vlade i najviše upravne razine Nacionalne agencije za javnu nabavu.
- U cijeloj zemlji potrebne su dodatne aktivnosti širenja informacija i komunikacije kako bi se doprlo do relevantnih ciljnih skupina, čak i nakon projekta.
- Treba uspostaviti središnji IT-sustav za praćenje i prikupljanje podataka o učincima na nacionalnoj razini.
- Kako bi se poduprla ta nastojanja, javnim naručiteljima potrebno je više resursa u obliku voditelja i koordinatora u cijeloj zemlji.
- Transnacionalni pristup, studijski posjeti unutar EU-a i suradnja s Finskom omogućili su švedskim nacionalnim tijelima i dionicima da steknu znanja koja su pomogla u uspostavi nacionalnog modela i banke znanja.

- Važno je i da postoji nadležna organizacija koja će kao posrednik između privatnog sektora i tražitelja zaposlenja olakšati postupak traženja odgovarajućeg zaposlenika / radnog mjesta.
- Ideja o uspostavi nacionalnog modela u suradnji s različitim sudionicima iz različitih područja zemlje uspješna je metoda u okviru koje se pomoćni materijali stvaraju zajedno sa stvarnim korisnicima, pri čemu se uspješne prakse utvrđuju na terenu.
- Ovaj se projekt može provesti i u drugim državama članicama, uzimajući u obzir razlike u zakonodavnim okvirima i upravljačkim strukturama. Na primjer, za razliku od Francuske, u kojoj su uvjeti rada često uređeni zakonodavstvom, koje može biti uključeno u pozive za podnošenje ponuda u obliku određenih zahtjeva, u Švedskoj je u osmišljavanju postupaka nadmetanja važno osigurati poštovanje kolektivnih ugovora. Stoga je savjetovanje sa socijalnim partnerima, posebice sindikatima, ključan dio postupka nabave.

PRIMJER OPĆINE HELSINGBORG (jedan od projektnih partnera)

Grad Helsingborg ima više jedinica za nabavu koje prate potrebe grada za kupnjom. U pripremi nove nabave jedinica za nabavu obraća se **odjelu za tržište rada** (jedinica za usklađivanje) kako bi zatražila njegovo mišljenje o tome jesu li klauzule o zapošljavanju prikladne. Odjel za tržište rada ima svoj ured u jedinici za nabavu i daje mišljenje na temelju procijenjenih potreba tržišta rada. Konačnu odluku donosi jedinica za nabavu.

Grad Helsingborg u gotovo svakom slučaju primjenjuje isključivo **klauzulu o dijalogu**. To znači da je dobavljač obavezan razgovarati s odjelom za tržište rada o njegovim mogućnostima podupiranja osoba koje nisu na tržištu rada u okviru postupka zapošljavanja.

Klauzula o dijalogu kratka je i jednostavna: „Dobavljač surađuje s Upravom za tržište rada s ciljem integracije osoba na tržište rada, na primjer, davanjem ponude za pripravništvo, zapošljavanjem osobe iz ciljnih skupina Uprave za tržište rada ili na drugi način koji uključuje preuzimanje društvene odgovornosti. Dobavljač sudjeluje na sastancima koje predloži Grad. U okviru savjetovanja između strana sklapa se sporazum o načinu izvješćivanja o ishodu suradnje i načinu neprekinutog preuzimanja društvene odgovornosti u razdoblju trajanja sporazuma”.

Klauzulom o dijalogu promiče se „meki” dijalog između javnog naručitelja i ugovaratelja. Njome se ne propisuje određeni broj osoba u nepovoljnom položaju koje treba zaposliti. Dijalog dobavljaču pomaže da bolje razumije što javni naručitelj želi postići, a javnom naručitelju da bolje utvrdi što ugovaratelj može ponuditi. Naposljetku dobavljač i javni naručitelj potpisuju ugovor u kojem je određeno koliko će osoba u nepovoljnom položaju biti zaposlene i iz koje ciljne skupine.

Više informacija dostupno je u Dodatku [„Ti si graditelj zajednice”](#), u kojem su opisane kratke i konkretne informacije o raznim mogućnostima suradnje. Za vrijeme natječaja dobavljači mogu postavljati pitanja o tome putem IT sustava nabave.

Općina Helsingborg primjenjuje klauzule o zapošljavanju od 2015., a njima je obuhvaćen širok raspon različitih dobavljača iz različitih područja: građevinski izvođači, službe za čišćenje, poduzeća za uređenje vrta, restorani i kafići, arhitektonski savjetnici, dobavljači podova, domovi za starije i nemoćne osobe itd. U studenome 2019. klauzule o zapošljavanju postojale su u 105 pojedinačnih ugovora s gradom Helsingborgom koji su sklopljeni u okviru 33 postupka nabave. Od početka 2015. otprilike 320 osoba dobilo je posao ili pripravništvo kod dobavljača koji su potpisali ugovore koji sadržavaju klauzule o zapošljavanju. Općina procjenjuje da je približno trećina tih angažmana izravna posljedica klauzule o zapošljavanju. Osim toga, smatra da klauzula o zapošljavanju omogućuje i izgradnju čvršćeg odnosa s dobavljačem.

Kontakt

Patrick Amofah, voditelj projekta, Švedska nacionalna agencija za javnu nabavu, patrick.amofah@uhmynd.se

54. Strategija odgovorne nabave tijela Šireg Londona

Javni naručitelj, država: Skupina tijela Šireg Londona, Ujedinjena Kraljevina

Sektor proizvoda ili usluga: Javni prijevoz, policijske akcije, protupožarna sigurnost, tekstil, gospodarski razvoj i vođenje strateške politike u gradu Londonu.

Uvod / ciljevi javne nabave

Za tijelo Šireg Londona odgovorna nabava podrazumijeva inovativnu socijalnu, ekološku i ekonomski održivu nabavu koja omogućuje bolju kvalitetu života i veću vrijednost za novac. To uključuje razvoj partnerstava koja mogu pomoći u zapošljavanju što većeg broja ljudi i poboljšanju uvjeta zapošljavanja. Odgovorna nabava podrazumijeva i omogućivanje pristupa sklapanju ugovora za različita poduzeća i organizacije iz sektora dobrovoljnog rada i rada u okviru zajednice, poticanje najbolje prakse među dobavljačima i promicanje veće ekološke svijesti.

Ukupna godišnja potrošnja na nabavu tijela Šireg Londona iznosi više od 11 milijardi GBP. S obzirom na opseg aktivnosti, tijelo Šireg Londona ima potencijal za poticanje poboljšanja i inovacija te za stvaranje društvene i ekonomske vrijednosti.

Njegova politika odgovorne nabave pomaže u tome da se osigura da su odluke koje njegovi djelatnici donose o nabavi koja se odnosi na robu, radove ili usluge usklađene s njihovim obvezama i da se njima podupiru nastojanja kao što su povećanje društvene vrijednosti, jednakosti i raznolikosti te uvođenje poštenih praksi zapošljavanja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Strategija je revidirana u srpnju 2017. kako bi se aktivnosti nabave tijela Šireg Londona uskladile sa svim relevantnim zahtjevima nacionalnog zakonodavstva, uključujući Zakon o modernom ropstvu iz 2015., Zakon o društvenoj vrijednosti iz 2012. i Zakon o jednakosti iz 2010.

Strategija je usklađena i sa Strategijom o vještinama u području prometne infrastrukture koju je objavilo Ministarstvo prometa. Osim na zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine, u nastavku se upućuje i na postupke nadmetanja za ugovore o nabavi robe koji uključuju zahtjeve kao što je upotreba naukovanja u skladu s člancima 67. i 70. Direktive EU-a 2014/24.

Socijalne teme u okviru strategije odgovorne nabave u razdoblju 2018. – 2019. uključuju omogućivanje stjecanja vještina, osposobljavanja i zapošljavanja za pružatelje usluga u Londonu te aktivnosti za poboljšanje uvjeta rada u lancu opskrbe za uniforme djelatnika.

Omogućivanje stjecanja vještina, osposobljavanja i zapošljavanja

U razdoblju od 2018. do 2019. godine 548 osoba započelo je naukovanje u lancu opskrbe, a više od polovina njih bili su pripadnici skupine BAME (osobe afričkog i azijskog podrijetla te pripadnici etničkih manjina).

Pri pozivanju na natječaj od dobavljača se traži da navedu kako planiraju ispuniti barem jednu stratešku potrebu za radnom snagom i osposobljavanjem za svaki određeni potrošeni iznos (1, 2 ili 3 milijuna GBP), ovisno o vrsti ugovora. Uključivanjem tog zahtjeva u relevantne ugovore s dobavljačima tijelo Šireg Londona stvara veće mogućnosti stjecanja vještina i zapošljavanja.

Strateška potreba za radnom snagom i osposobljavanjem može se ispuniti osiguravanjem:

- jednog naukovanja
- jednog radnog mjesta za nezaposlenu osobu
- zapošljavanja na 20 dana ili zapošljavanja na probni rok u industriji
- 20 dana edukativnih aktivnosti
- 10 dana smještaja u svrhu društvene mobilnosti.

U svakom ugovoru naukovanje mora činiti najmanje polovicu ispunjenih strateških potreba za radnom snagom i osposobljavanjem kako bi se u okviru svakog projekta osigurali novi radnici u industriji.

Etičke prakse nabave tekstila

Tijelo TfL koje djeluje u okviru tijela Šireg Londona posvećeno je jamčenju poštenog postupanja prema osobama koje izrađuju uniforme njegovih zaposlenika. Određuje jasne zahtjeve u pogledu zaštite ljudskih prava i uvjeta rada u relevantnim ugovorima te je postavilo nove razine izvrsnosti u dubinskoj analizi lanca opskrbe u javnoj nabavi.

Uniforme se proizvode u Bangladešu i Kini. Svake godine tvornice se ugovorno obvezuju (uvjeti i odredbe) na podlijevanje neovisnoj socijalnoj reviziji koju provodi treća strana, a kojom se ispituje sukladnost s devet načela Osnovnog kodeksa inicijative o etičkoj trgovini (ETI) (<https://www.ethicaltrade.org/eti-base-code>). Nakon toga se dogovaraju akcijski planovi za otklanjanje neusklađenosti. Na internetskoj platformi Sedex mogu se vidjeti rezultati revizije i pratiti planovi.

Provjera

TfL prepoznaje ograničenja socijalnih revizija u rješavanju temeljnih uzroka neusklađenosti. Stoga je prema ugovoru o nabavi uniformi dobavljač obavezan provesti dodatne aktivnosti na mjestima proizvodnje. Osoblje je, na primjer, prošlo osposobljavanje o pravima radnika, zdravlju i sigurnosti te zakonima o radu Bangladeša, među ostalim o tome kako i kad napisati pritužbu. Jedna tvornica surađuje s lokalnim sveučilištem kako bi primila pripravnike i pomogla im u stjecanju kvalifikacija za poslove tehničara i dizajnera. Time se omogućuje osposobljavanje radnika iz ranjivih skupina, a istodobno im se pomaže u tome da bolje razumiju svoja prava na radnom mjestu.

TfL surađuje s organizacijom Fairtrade Foundation kako bi osigurao da pamuk koji se upotrebljava u njegovim uniformama dolazi od certificiranih proizvođača, odnosno od poljoprivrednika i radnika prema kojima se pošteno postupalo. TfL je taj pristup ponovno primijenio u etičkoj nabavi uniformi u nedavnom ugovoru o nabavi radne odjeće.

U izvješću Međunarodnog okruglog stola o korporativnoj odgovornosti i Koalicije za korporativnu odgovornost iz 2018. utvrđeno je da je „u usporedbi s odjelima središnje vlade prikazanim u ovom izvješću, praksa nabave TfL-a znatno društveno odgovornija i naprednija”.

Sudionici

- javni naručitelj: tijelo Šireg Londona koje je član skupine tijela Šireg Londona. Skupinu čine sljedeće organizacije:
 - Transport for London (TfL)
 - London Fire Commissioner (LFC)
 - Mayor's Office for Policing and Crime (MOPAC)
 - London Legacy Development Corporation (LLDC)
 - Old Oak and Park Royal Development Corporation (OPDC)
- korisnici:
 - nezaposlene osobe / tražitelji zaposlenja, osobe koje pripadaju skupini BAME
 - radnici u lancu opskrbe tekstilom

Društveni učinci

- Tim TfL-a za vještine koje osiguravaju dobavljači (SST), koji je vodeći u industriji, pomogao je u stvaranju više od 5 500 naukovanja i 5 300 radnih mjesta za nezaposlene Londonce, među ostalim za više od 100 bivših prijestupnika.
- SST je uspostavljen kako bi se u partnerstvu s ugovarateljima pokušao riješiti problem nedostatka vještina u industriji. Pomaže u zapošljavanju odgovarajućih osoba za izvršavanje projekata i usluga TfL-a, u stvaranju mogućnosti za rješavanje problema nedostataka radne snage i, naposljetku, u pružanju doprinosa gospodarskoj obnovi. SST je uključen u svaku fazu postupka nabave. Provodi i ocjenjuje zahtjeve ugovora, podupire dobavljače od početka provedbe do isteka njihova ugovora i surađuje s dobavljačima na dobrovoljnoj osnovi kako bi se što više povećale mogućnosti stjecanja vještina i zapošljavanja u okviru izvršenja ugovora.
- SST može povezati ugovaratelje s dobrotvornim udrugama i partnerima za zapošljavanje koji pomažu u uspostavljanju radnih inicijativa. Svaki se njegov program u potpunosti financira sredstvima iz vanjskih izvora, a sudionici dobivaju potporu prije, za vrijeme i nakon programa. Time se smanjuje rizik od odustajanja kandidata.
- Nastojanja SST-a omogućuju da se premosti jaz između baze potencijalnih kandidata za tehničko naukovanje i potrebnih kvalifikacija, iskustava i ponašanja.

Druge koristi

- Zahvaljujući ponovnoj primjeni ovog pristupa omogućit će se osposobljavanje i potpora za više tražitelja zaposlenja.
- Više od 200 članova osoblja prošlo je osposobljavanje u području odgovorne nabave.
- Pristup TfL-a u okviru kojega se zahtjevi u pogledu ispunjavanja strateške potrebe za radnom snagom i osposobljavanjem unose u relevantne ugovore s dobavljačima uveden je u druga funkcionalna tijela u okviru tijela Šireg Londona.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Nekoliko čimbenika bilo je ključno za postignuća SST-a: potpora na višoj razini, jasni nalozi u okviru politike odgovorne nabave i mreža partnera koji dijele isto mišljenje.
- Sljedeći izazov TfL-a jest raditi na tome da svi novi naučnici u lancu opskrbe odražavaju raznolikost Londona. TfL radi na razvoju postupka jamstva za društveno odgovorne prakse nabave u svojem lancu opskrbe radi provjere i nagrađivanja sukladnih dobavljača. Nastavit će poticati ponovnu primjenu i širenje svoje najbolje prakse u drugim javnim tijelima.

Kontakt

Matt Galvin, voditelj odgovorne nabave, skupina tijela Šireg Londona, matthewgalvin@tfl.gov.uk

55. Uključivanje socijalne uključenosti i zapošljavanja u ugovore o građevinskim i sigurnosnim uslugama

Naziv javnog naručitelja, država: Gradsko vijeće Dublina, Irska

Sektor proizvoda ili usluga: Građevinske (sporazumi o razvoju) i sigurnosne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

Gradsko vijeće Dublina (DCC) ima dugoročnu strategiju za potpunu integraciju socijalnih aspekata i aspekata u pogledu zapošljavanja u svoje postupke nabave. Vijeće želi omogućiti zapošljavanje radi društvene integracije osoba u nepovoljnom položaju i osoba iz ranjivih skupina. Ima određeno iskustvo u primjeni klauzula o zapošljavanju u prethodnim ugovorima. Nastojeći povećati društvene učinke svoje nabave DCC je primijenio novi pristup za dva ugovora koji su 2019. dosegli fazu odabira poželjnog ponuditelja.

Predmet

Prvi ugovor – Izgradnja mješovitog stambenog naselja

Ugovor se odnosi na preuređenje mjesta u sjevernom unutarnjem dijelu grada Dublina na temelju plana mješovitog stanovanja koji uključuje socijalne, pristupačne mogućnosti kupnje i jedinice na otvorenom tržištu. Proveden je postupak natjecateljskog dijaloga, u okviru kojeg je organiziran niz sastanaka radi dijaloga kako bi se poboljšalo pravne, tehničke i financijske aspekte projekta.

Drugi ugovor – Jednostrani okvir za pružanje sigurnosnih usluga

Ugovor se odnosi na pružanje sigurnosnih usluga, uključujući usluge televizije zatvorenog kruga (CCTV) i nadzora sustavom alarma, osiguranja koje provode zaštitari, pozivanja upomoć, držanja ključeva i osiguravanja nekih događanja. Proveden je ograničeni postupak za uspostavu okvirnog sporazuma s jednim subjektom na razdoblje od najviše četiri godine.

Etapa javne nabave i kriteriji

Prvi ugovor uključivao je novu klauzulu o socijalnom zapošljavanju u skladu s kojom je uspješni ponuditelj obavezan osigurati da:

- 10 % radnih tjedana u okviru ugovora odrade osobe koje su bile evidentirane kao nezaposlene osobe u kontinuiranom razdoblju od najmanje 12 mjeseci prije tog zaposlenja
- 5 % radnih tjedana u okviru ugovora odrade osobe koje su zaposlene u sklopu registriranog programa naukovanja ili istovjetnog nacionalnog programa osposobljavanja ili rada radi edukacije
- osobe zaposlene na temelju prethodno navedenih klauzula mogu napredovati do poslova i naukovanja u punom radnom vremenu, ovisno o dostupnosti odgovarajućih vještina
- surađuje s partnerima koji pružaju obrazovne usluge radi utvrđivanja mogućnosti osposobljavanja / programa usavršavanja u vezi s mogućnostima zapošljavanja koje proizlaze iz projekta i djeluje kao koordinator između njih i lokalne zajednice.

Za drugi ugovor primijenjen je sljedeći kriterij dodjele koji se odnosi na socijalno uključivanje („Prijedlog o socijalnom uključivanju za ugovor“):

- „Radi podupiranja politike Gradskog vijeća Dublina o proaktivnom promicanju socijalne uključenosti i zapošljavanja, ponuditelji moraju uspostaviti program održivog zapošljavanja (koji uključuje sve odgovarajuće aktivnosti mentorstva i osposobljavanja) i dostaviti pojedinosti o tome kako će se on provoditi i koji će resursi biti dodijeljeni tijekom trajanja ugovora.“
- Ponder za kriterij iznosio je 20 %. Najviše se moglo ostvariti 2 000 bodova, a minimalno je bilo potrebno ostvariti 1 200 bodova.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Irska nema nacionalnu politiku o uključivanju socijalnih aspekata u natječaje i stoga pojedinačni javni naručitelji moraju razviti i primijeniti odgovarajuće pristupe. Irska je 2019. donijela novu nacionalnu politiku o socijalnim poduzećima, u okviru koje su utvrđene brojne mjere za povećanje sudjelovanja socijalnih poduzeća u javnoj nabavi. U okviru središnjeg Ureda za državnu nabavu (OGP) osnovana je i Savjetodavna skupina za socijalna pitanja.

Provjera

Za prvi ugovor uspostaviti će se sljedeći sustav praćenja:

- Projektant će imenovati koordinatora za zapošljavanje koji će nadzirati provode li projektant i izvođač radova zahtjeve u pogledu socijalnog zapošljavanja.
- Izvođač radova imenovat će osobu za vezu koja će se povezivati s koordinаторom za zapošljavanje radi promicanja i postizanja ciljeva socijalnog zapošljavanja.
- Osoba za vezu dostavljat će tromjesečna predviđanja i izvješća o socijalnom zapošljavanju te obavješćivati koordinatora za zapošljavanje i DCC o mogućnostima naukovanja.
- Koordinator za zapošljavanje i osoba za vezu održavat će redovite sastanke s DCC-om. Socijalno zapošljavanje bit će stalna točka dnevnog reda.
- Izvođač radova dužan je dostaviti mjesečna izvješća, uključujući satnice, kako bi dokazao usklađenost s klauzulama o socijalnom zapošljavanju.

Za drugi ugovor ponuditelji su mogli dostaviti niz prijedloga i odgovarajućih dokaza kojima potvrđuju da ga mogu izvršiti. Na primjer, dostavljeni su dokazi o mogućnosti osposobljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba za obavljanje zaštitarskih poslova te o načinu na koji poduzeće planirala povećati zaposlenost u slučaju odlaska osoblja u mirovinu ili na drugo radno mjesto.

Vrijednost ugovora

Procijenjena vrijednost prvog ugovora iznosi 125,5 milijuna EUR. Procijenjena vrijednost drugog ugovora iznosi 11 milijuna EUR.

Instrument

Članak 67. (o kriterijima za dodjelu) i članak 70. (o uvjetima za izvršenje ugovora) Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

Javni naručitelj za prvi ugovor: projektni tim Inicijative za stambeno zemljište (HLI) u okviru DCC-a.

Javni naručitelj za drugi ugovor: ugovor je sklopljen na temelju suradnje DCC-a i poduzeća Greenville Procurement Partners Limited (partner).

Društveni učinci

Dodjela obaju ugovora odgođena je iz razloga koji nisu povezani s prethodno opisanim socijalnim kriterijima. DCC se nada da će ih uskoro moći dodijeliti i vidjeti prve učinke tih novih pristupa.

Alan Nangle, viši izvršni službenik za nabavu DCC-a, kaže: „Mi svoju ulogu u socijalnoj nabavi shvaćamo vrlo ozbiljno i prepoznali smo da bi se način na koji smo joj pristupali mogao poboljšati. Morali smo osigurati da, kad je riječ o zapošljavanju, pojedinci imaju barem vještine koje bi im koristile u zadržavanju radnog mjesta u poduzeću ili koje bi im koristile u traženju zaposlenja u nekom drugom poduzeću”.

Druge koristi

- Prvi ugovor: klauzula o socijalnom zapošljavanju uključena je i u sporazum o razvoju za još jedan veliki ugovor za izgradnju mješovitog stambenog naselja. Sporazum o razvoju prosljeđen je drugim lokalnim tijelima koja provode slične projekte.
- Drugi ugovor: gradsko vijeće Dublina izuzeto je od primjene Nacionalnog okvira za sigurnosne usluge OGP-a zbog uključivanja klauzule o socijalnom zapošljavanju te je podijelilo svoja saznanja i iskustva s OGP-om i drugim lokalnim tijelima.

Stečena iskustva i budući izazovi

Gradsko vijeće Dublina utvrdilo je da nisu svi ugovori prikladni za uključivanje socijalnih klauzula jer možda neće moći biti izvršeni na tržištu. Preporučuje da se javni naručitelji provjere tržište putem zahtjeva za informacije i razmotre kako će se pratiti provedba socijalnih klauzula.

Gradsko vijeće Dublina u budućnosti će nastojati razviti prakse socijalne nabave za ugovore o nabavi robe te radovima i uslugama.

Kontakt

Alan Nangle, viši izvršni službenik, Gradsko vijeće Dublina, alan.nangle@dublinCity.ie

56. Stvaranje mogućnosti zapošljavanja radi sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti na lokalnim tržištima u okviru javne nabave

Javni naručitelj: grad Dortmund, Njemačka

Sektor proizvoda ili usluga: Građevinarstvo, sektori javnih usluga, kao što su upravljanje objektima, sigurnost, prijevoz itd.

Uvod / cilj javne nabave

Grad Dortmund pokrenuo je projekt (2017. – 2019.) za rješavanje problema dugotrajne nezaposlenosti i stvaranje mogućnosti zapošljavanja za dugotrajno nezaposlene osobe u okviru:

- tržišta rada koje se podupire javnim politikama (stvaranje jednostavnih / niskokvalificiranih radnih mjesta u područjima koja su relevantna u urbano-društvenom kontekstu) i
- javne nabave i stvaranja novih, niskokvalificiranih radnih mjesta na regularnom tržištu rada u poduzećima u gradu Dortmundu.

U okviru projekta utvrđeni su novi uslužni sektori u kojima bi se mogli provesti postupci natječaja prikladni za uključivanje klauzula o zapošljavanju za dugotrajno nezaposlene osobe. Grad Dortmund uspostavio je „Uslužni centar za lokalno zapošljavanje”, kako bi potencijalnim ponuditeljima pružio konkretne savjete o mogućnostima integracije dugotrajno nezaposlenih osoba u javne ugovore.

Dortmund ima ukupno 31 250 nezaposlenih osoba, od kojih je 24 326 dugotrajno nezaposleno (od prosinca 2019.).

Etapa javne nabave i kriteriji

Faza prije javne nabave

Provedba obično počinje u fazi prije nabave, u kojoj se pripremaju ugovori. Osim što je potrebno izraditi transparentnu natječajnu dokumentaciju, potrebno je i posebno informirati lokalna i regionalna obrtnička, industrijska i trgovačka udruženja o postupcima nabave. Opći je cilj povećati svijest potencijalnih ponuditelja o socijalnim aspektima.

Komunikacija radi obavješćivanja potencijalnih ponuditelja počinje u fazi prije nabave, a nastavlja se tijekom i nakon faze nabave.

Uvjeti za izvršenje ugovora

Faza nabave uključuje klauzule o izvršenju ugovora koje se odnose na zapošljavanje, što je novost u Njemačkoj. Ugovaratelj dobiva konkretne upute o načinu integracije ciljne skupine dugotrajno nezaposlenih osoba u praksi. Vrijednost ugovora fiksna je u dokumentaciji o nabavi, tako da nema potrebe ocjenjivati ponude na temelju različitih cijena. S obzirom na to da su klauzule o zapošljavanju dio ugovornih uvjeta, sva poduzeća imaju jednake uvjete te je zajamčeno poštovanje načela jednakog postupanja. Nije potrebno ocjenjivati ponuditelje s obzirom na njihovu angažiranost u pogledu zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba jer sva poduzeća moraju na isti način promicati integraciju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Tri su socijalna cilja:

- pružanje učinkovitih i uključivih socijalnih usluga tako da se uzimaju u obzir specifične potrebe korisnika
- povećanje društvene svijesti i angažmana ponuditelja
- veća socijalna uključenost i kvaliteta života ciljne skupine.

Provjera

Tijekom izvršenja ugovora postoji nekoliko faza provjere, kao što su:

- mjesečne provjere prema načelu „četiri oka”, što znači da dvije osobe neovisno provjeravaju ispunjava li ugovaratelj klauzule ugovora; cilj je spriječiti zlouporabu i korupciju
- trajna potpora ciljnoj skupini i ugovarateljima koju pružaju vanjski timovi specijalizirani za sektor socijalne skrbi (jedan socijalni radnik pruža pomoć za 30 dugotrajno nezaposlenih osoba)

- redovne provjere i potpora za ugovaratelje u okviru djelovanja tima „Uslužnog centra za lokalno zapošljavanje”.

Vrijednost projekta

Projekt (2017. – 2019.) financirali su regija Nordrhein-Westfalen, grad Dortmund i lokalni Centar za zapošljavanje. Ukupni proračun iznosio je 5,8 milijuna EUR. U okviru projekta grad Dortmund s dobavljačima je potpisao ugovore o uslugama i građevinskim radovima u kojima se za zapošljavanje dugotrajno nezaposlene osobe na godinu dana jamči subvencija za plaću od 100 % (približno 24 000 EUR), što je bio sastavni uvjet ugovora uključen u fiksnu cijenu ugovora.

Plaće dugotrajno nezaposlenih osoba sad se uglavnom pokrivaju subvencijom Centra za zapošljavanje na temelju novog zakona (na njemačkom *Teilhabechancengesetz*), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. Cilj je tog zakona pružiti sveobuhvatnu potporu za zapošljive osobe koje imaju pravo na pogodnosti radi ponovne integracije na tržište rada. Na temelju njega grad Dortmund sada svojim ugovornim partnerima jamči pokrivanje najmanje 70 % plaće za dugotrajno nezaposlenu osobu u razdoblju od godine dana. Ugovaratelj će platiti najviše 30 % plaće dugotrajno nezaposlene osobe.

Proračun grada Dortmunda za subvencije za plaće u postupcima nabave za 2020. iznosit će 114 500 EUR. U razdoblju od 2021. do 2029. godišnji proračun namijenjen za to iznosit će 208 500 EUR. Predviđeno je da će se tako godišnje zaposliti od 55 do 60 dugotrajno nezaposlenih osoba.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.
- Rezolucija Gradskog vijeća Dortmunda od 6. travnja 2017. (br. 07209-17).

Sudionici

- javni naručitelj: grad Dortmund
- potpora uključivanju socijalnih klauzula: ured za socijalnu skrb („Sozialamt“), agencija za zapošljavanje („Jobcenter“) i poslovna agencija Dortmund („Wirtschaftsförderung Dortmund“)
- ugovorni pružatelji usluga.

Društveni učinci

- Sprečavanje dugotrajne nezaposlenosti: u protekle dvije godine na temelju uključivanja u postupke nabave zaposleno je 160 dugotrajno nezaposlenih osoba.
- Stvaranje prilika koje će ciljnoj skupini omogućiti sudjelovanje u društvenom životu.
- Stvaranje veće svijesti o preprekama i društvenim problemima koji proizlaze iz dugotrajne nezaposlenosti među uključenim sudionicima.
- Promjena uspostavljenog generacijskog ciklusa dugotrajne nezaposlenosti kako bi se spriječila dugotrajna nezaposlenost u budućim generacijama zahvaćenih obitelji.
- Pretvaranje sustava primanja socijalne naknade u mogućnost stvarnog plaćanja radi povećanja samopouzdanja dugotrajno nezaposlenih, u smislu da im se ponudi plaća umjesto socijalne naknade.
- Dugoročno smanjenje sredstava potrebnih za socijalnu potporu.

Druge koristi

- Općina je uspostavila posebnu službu za savjetovanje potencijalnih ponuditelja o načinu integracije dugotrajno nezaposlenih osoba u okviru postupka nabave („Uslužni centar za lokalno zapošljavanje”).

Stečena iskustva i budući izazovi

- Praksa je pokazala da ovaj pristup pruža mnoge mogućnosti. Grad Dortmund u budućnosti planira povećati potporu za ponuditelje i potencijalne izvođače kako bi se u poduzećima osigurala radna mjesta za dugotrajno nezaposlene osobe. Osim toga, uspostaviti će se i dodatni pristupi socijalnom financiranju kako bi se povećao broj potencijalnih sudionika.

Kontakt

Aiko Wichmann, Centar za nabavu, grad Dortmund, awichmann@staddto.de

57. Jedinствена kontaktna točka za integraciju socijalnih klauzula u La Rochelleu

Naziv javnog naručitelja, država: La Rochelle, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: Radovi, čišćenje, tekstil i, u okviru pilot-projekta, hrana

Uvod i ciljevi javne nabave

Odjel za zapošljavanje i visoko obrazovanje Aglomeracijske zajednice La Rochelle (*Communauté d'Agglomération de La Rochelle – CDA*) već nekoliko godina udružuje snage s općinom La Rochelle, poduzećem Atlantic Aménagement, koje pruža usluge socijalnog stanovanja, i Uredom za javno stambeno zbrinjavanje Aglomeracijske zajednice La Rochelle kako bi se poboljšala primjena socijalnih klauzula u postupcima lokalne javne nabave.

Ta četiri javna subjekta uspostavila su 2016. jedinstvenu kontaktnu točku (*guichet unique*) za sustavno uključivanje socijalnih klauzula u sve svoje relevantne ugovore (radovi, čišćenje, tekstil i, u okviru pilot-projekta, hrana).

CDA djeluje kao glavni partner i pomagač. Pomaže kupcima konzorcija da integriraju socijalne kriterije i klauzule u svoje ponude, a dobavljačima da ih odgovarajuće ispune te prati provedbu. Svaki je partner financijski podupirao jedinstvenu kontaktnu točku od 2017., kad su službeno pokrenute njezine aktivnosti. Sporazum o partnerstvu uključivao je odredbe o misiji, operativnim postupcima te upravljačkim tijelima i tijelima za praćenje.

Predmet

Relevantni natječaji uglavnom se odnose na održavanje zelenih površina, usluge čišćenja i tekstil za radnu odjeću. Osim toga, trenutačno se provodi pilot-projekt nabave prehrambenih proizvoda.

Etapa javne nabave i kriteriji

Jedinstvena kontaktna točka ima zadatak sustavno pregledavati dokumentaciju o javnoj nabavi povezanih subjekata radi unošenja i dorade socijalnih klauzula. Klauzule se uglavnom odnose na zapošljavanje osoba u socijalno nepovoljnom položaju na temelju uključivanja određenog „broja radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje” (*heures d'insertion*, odnosno broj sati rada koji obavljaju osobe kojima je potrebna socijalna pomoć) kao klauzula o socijalnoj učinkovitosti u javne ugovore.

Pomagači u postupku nabave djeluju u okviru osam faza, u kojima imaju sljedeće uloge:

1. Odobranje socijalnih klauzula u programu za buduće javne nabave.
2. Utvrđivanje odgovarajućih grupa za socijalne klauzule i izračunavanje prihvatljivog „broja radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje” za izvršenje ugovora.
3. Pružanje pomoći u sastavljanju relevantnih klauzula u nabavi. Jedinstvena kontaktna točka podupire javne naručitelje i ponuditelje, osiguravajući otvoren, neutralan i transparentan postupak.
4. Obavješćivanje relevantnih poduzeća i pozivanje takvih poduzeća na natječaj. Potpora za ponuditelje ograničena je na administrativnu pomoć i pružanje informacija te je dostupna svim zainteresiranim ponuditeljima.
5. Sudjelovanje na početnom sastanku za relevantnu nabavu radi pružanja relevantnih informacija o socijalnim klauzulama.
6. Pružanje pomoći poduzećima u postupku prijave koja se odnosi na socijalne klauzule i uključivanje „broja radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje” u ugovor.
7. Praćenje primjene obveznog „broja radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje”.
8. Izrada kvantitativne i kvalitativne ocjene poduzete mjere.

Cilj i/ili referentne norme socijalne politike

U okviru svojeg rada CDA nastoji povezati i olakšati rad javnih tijela i poduzeća koja sudjeluju u natječaju u primjeni i izvršavanju socijalnih klauzula u ugovorima. Provedene socijalne klauzule potiču smanjenje stopa nezaposlenosti, posebno za skupine u nepovoljnom položaju. Klauzule se uključuju u natječaje za ugovore o uslugama i nabavi robe, intelektualne usluge i strukture za integraciju osoba u okviru gospodarskih aktivnosti. Ciljna skupina osoba koje ispunjavaju uvjete definirana je francuskim Zakonom o radu u skladu sa smjernicama Ministarstva gospodarstva o uvođenju socijalnih klauzula u postupke javne nabave. Glavni je cilj promicati socijalne klauzule, uključiti više sudionika i osigurati uravnoteženo i pošteno tržišno natjecanje.

Zapošljavanje je izravno ili je dostupno osobama koje su evidentirane u nacionalnim službama za zapošljavanje u okviru podugovaranja ili suugovaranja.

Provjera

Osoblje jedinstvene kontaktne točke redovito prati izvršenje aktivnosti i primjenu tzv. „broja radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje” u okviru posjeta i redovitih provjera koje provodi administrativno osoblje. Osoblje CDA-a provodi redovite posjete na licu mjesta kako bi provjerilo provodi li poduzeće koje je pobijedilo na natječaju mjere dogovorene ugovorom na djelotvoran način. Provodi i redovite provjere administrativnog materijala.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora iz Direktive 2014/24/EU.
- Članak 5213-13 o zaštićenim radionicama i članak 5132-4 o poduzećima za osobe s invaliditetom i osobe u nepovoljnom položaju francuskog Zakona o radu.

Sudionici

- Javni naručitelj: Konzorcij CDA-a, koji uključuje:
 - općinu La Rochelle
 - Aglomeracijsku zajednicu La Rochelle – upravnu jedinicu kojoj je 28 lokalnih općina regije Nouvelle-Aquitaine delegiralo odabrane političke nadležnosti
 - poduzeće Atlantic Aménagement, koje pruža usluge socijalnog stanovanja
 - Ured za javno stambeno zbrinjavanje Aglomeracijske zajednice La Rochelle
 - Atlantsku lučku upravu Grada La Rochelle, koja se 2018. pridružila kao peti partner.
- Ostali subjekti obuhvaćeni radom CDA-a su:
 - lokalne službe za zapošljavanje
 - socijalna poduzeća koja se podupiru kako bi se natjecala za javne ugovore i njihovi zaposlenici.

Društveni učinci

Uz pomoć jedinstvene kontaktne točke 2018. ostvareno je 64 326 „radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje”, što odgovara broju radnih sati u okviru 40 ugovora o radu u punom radnom vremenu, u okviru izvršenja različitih javnih ugovora javnih naručitelja partnera. Na uspjeh inicijative ukazuje to da je broj sati 2018. bio veći za 70 % u odnosu na 2017.

Na primjer, u 2018. je 25 % od 205 osoba (dugotrajno nezaposlene osobe koje su tražile posao, korisnici dohotka aktivne solidarnosti itd.) zaposlenih u kontekstu ugovora o uslugama čišćenja bilo mlađe od 26 godina. Socijalne klauzule uključene su u 34 ugovora o izgradnji, obnovi i socijalnim uslugama, razdijeljenih u 228 grupa, pri čemu su 104 poduzeća primjenjivala odredbu o „broju radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje”. Većina ugovora o radu (90 %) dodijeljenih kao rezultat ovih nabava uključivala je „broj radnih sati namijenjenih za socijalno uključivanje”.

Druge koristi

Kako bi se proširila svijest javnosti o socijalnim aspektima i angažmanu poduzeća i radnika, jedinstvena kontaktna točka dodjeljuje pet nagrada:

- nagradu za najbolji razvoj karijere (za radnike)
- nagradu za rad uz studij (*Prix de l'Alternance*) (za radnike)
- nagradu za društveni angažman (za poduzeća)
- nagradu za najodrživije radno mjesto (za poduzeća)
- posebnu nagradu za poduzete socijalne aktivnosti (za poduzeća).

Druga svečana dodjela nagrada održana je 2018. u okviru drugog Sastanka dionika Francuske komore socijalnog i solidarnog gospodarstva posvećenog socijalnim klauzulama u javnoj nabavi.

Inicijativa je privukla i međunarodnu pozornost: jedinstvena kontaktna točka predstavljena je na Globalnom forumu socijalne ekonomije u Bilbao 2018., koji je okupio 1700 sudionika.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Partnerstvu se 2018. pridružila Atlantska lučka uprava grada La Rochelle, čije će nabave isto tako sadržavati socijalne klauzule koje prati jedinstvena kontaktna točka.
- Kako bi povećala svoj angažman na lokalnoj razini, jedinstvena kontaktna točka izradit će godišnji imenik lokalnih dionika (*Annuaire des acteurs locaux*). Prvi nacrt objavljen je 2018. Sljedeći korak jedinstvene kontaktne točke bit će integriranje socijalnih klauzula u više sektora nabave.

Kontakti

Laurence Cesbron, zamjenik direktora, RESECO,
laurence.cesbron@resco.fr, 0241724080, (glavni kontakt)

Axelle Chapuis, zadužen za razvoj socijalne ekonomije, služba za zapošljavanje – Agglo La Rochelle, axelle.chapuis@agglo-larochelle.fr (drugi kontakt),

Mireille Jassine Le Guen, direktorica, služba za zapošljavanje – Agglo La Rochelle, mireille.jassin-le-guen@agglo-larochelle.fr (drugi kontakt)

58. Mreža pomagača koji podupiru zapošljavanje osoba u nepovoljnom položaju u okviru javne nabave u regiji Grand-Est (Francuska)

Naziv javnog naručitelja, država: Conseil Régional Grand-Est, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / ciljevi javne nabave

Pomagači su ključni dionici u provedbi društveno odgovorne javne nabave u francuskoj regiji Grand-Est. U ulozi posrednika povezuju socijalna nastojanja javnih naručitelja s mogućnostima koje pružaju subjekti koji sudjeluju na tržištima javne nabave.

Javni naručitelji u toj regiji provode društveno odgovornu javnu nabavu u različitim oblicima. Međutim, osim što promiču rezervirane ugovore i razdjelu u grupe, promiču i zapošljavanje osoba koje su udaljene od tržišta rada, pri čemu je ključni instrument primjena klauzula o zapošljavanju kao uvjeta za izvršenje ugovora. Radi podupiranja tog cilja pomagači imaju ključnu ulogu u mobilizaciji i praćenju različitih dionika koji mogu doprinijeti uspješnoj provedbi takvih klauzula o zapošljavanju jer su povezani sa skupinama u nepovoljnom položaju. Ti su dionici, među ostalima, poduzeća socijalne ekonomije, službe za zapošljavanje (*maisons d'emploi*), socijalne službe (*Plans Locaux pour l'Insertion et l'Emploi*) ili nevladine organizacije.

Trenutačno se mreža pomagača u regiji Grand-Est sastoji od više od 30 članova osoblja koji blisko surađuju i vode dijalog s javnim naručiteljima (regionalno vijeće, općine itd.) i prethodno navedenim organizacijama. Mrežu pomagača financiraju regionalne vlasti, općine i druga javna tijela i službe u regiji.

Etapa javne nabave i kriteriji

Pomagači imaju različite funkcije u okviru cjelokupnog ciklusa nabave, a posebno doprinose oblikovanju javne nabave tako da uključuje socijalne aspekte.

Dugoročno planiranje i oblikovanje postupaka

- Suradnja između javnih naručitelja i posrednika podupire se dugoročnim planiranjem mogućnosti zapošljavanja za osobe u nepovoljnom položaju u okviru javne nabave i potreba javnih naručitelja. Pomagači redovito posjećuju javne naručitelje u regiji radi razmatranja budućih planova javne nabave (obično za razdoblje koje obuhvaća od jedne do dvije naredne godine). Ta dugoročna perspektiva pomagačima omogućuje da mapiraju nadolazeće prilike, utvrde specifične potrebe (tj. sektore, vrste zanimanja, zadaće, potrebe za osposobljavanjem, broj sati) i pronadu odgovarajuće tržište.
- Zahvaljujući svojem znanju i uvidima u stvarne prilike pomagači mogu doprinijeti i oblikovanju postupaka sklapanja ugovora dok su još u fazi osmišljavanja. Na primjer, oni pružaju ključne informacije o prihvatljivim skupinama, uslugama koje mogu biti predmet klauzula o zapošljavanju i razumnom radnom opterećenju (izračun broja radnih sati).

Predviđanja

- Dugoročno planiranje primjenjuje se i u odnosu između pomagača, poduzeća socijalne ekonomije i drugih sudionika uključenih u uključivo zapošljavanje. To pomaže u predviđanju potreba za vještinama i osposobljavanjem radi osiguravanja uspjeha u postizanju usklađenosti s klauzulama o zapošljavanju i promicanja odgovarajuće sinergije između sudionika (tj. službi za zapošljavanje i pružatelja osposobljavanja).
- Pomagači utvrđuju i potrebe za kapacitetima. Pomagači najbolje mogu utvrditi koji subjekti imaju potencijal za pristup tržištima javne nabave kao ponuditelji ili kao organizacije/službe koje upućuju zaposlenike, ali nemaju dovoljno znanja ili kapaciteta za to. Kako bi se otklonili ti nedostaci, javni naručitelji pružaju osposobljavanje prilagođeno potrebama i sudionicima koje su pomagači utvrdili. Osposobljavanje omogućuje praktičan pristup te se njime potencijalnim ponuditeljima nastoji pomoći da na odgovarajući način „čitaju” pozive i učinkovito odgovore na zahtjeve. Takvo osposobljavanje može biti korisno i u fazi nakon nabave jer neuspjelim ponuditeljima može pomoći da izbjegnu ponavljanje prethodnih pogrešaka.

Stalna potpora

- Pomagači prate gospodarske subjekte i javne naručitelje tijekom cijelog ciklusa nabave. Između javnih naručitelja, pomagača i subjekata postoji stalan kontakt i dijalog. To obuhvaća utvrđivanje potencijalnih ponuditelja i potporu u sastavljanju prijedloga, a može obuhvaćati i fazu praćenja ugovora radi posredovanja između dviju strana i potpore dobrom radu subjekta ako se pojave problemi tijekom izvršenja ugovora.

Pomagači imaju ključnu ulogu u mobilizaciji socijalno usmjerenih sudionika, a javni naručitelji poduzimaju komplementarne mjere sa sličnim ciljem. U tom kontekstu javni naručitelji organiziraju kratke i brze događaje umrežavanja u regiji kako bi povećali razmjenu znanja s poduzećima socijalne ekonomije. Ti se događaji nazivaju ESSpresso, a njima se nastoji promicati pristup tržištima javne nabave za subjekte socijalne ekonomije. Zahvaljujući stečenom znanju sastanci obično potiču aktivnosti nabave javnih naručitelja. Informacije se prosjeđuju pomagačima, a oni ih ugrađuju u svoju bazu znanja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Omogućavanje održivog zapošljavanja za osobe koje su udaljene od tržišta rada i kojima prijeti socijalna isključenost.
- Promicanje pristupa subjekata socijalne ekonomije tržištima javne nabave.
- Širenje prostora za društveno odgovornu javnu nabavu osiguravanjem veće interakcije i razumijevanja između javnih naručitelja, potencijalnih ponuditelja i drugih relevantnih dionika, kao što su javne službe i organizacije civilnog društva.
- Povećanje raspona usluga, zadataka i profila zaposlenika u kojima se može ostvariti korist od klauzula o zapošljavanju.

Instrument

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima i članak 40. o prethodnoj provjeri tržišta.
- Javni naručitelji u Francuskoj koji vrše nabavu čija vrijednost godišnje premašuje 100 milijuna EUR, kao što je regionalno tijelo regije Grand-Est, dužni su donijeti i objaviti strategiju za promicanje društveno odgovorne i zelene javne nabave, tzv. SPASER (*Schéma de promotion des achats publics socialement et écologiquement responsables*). Ta obveza proizlazi iz francuskog Zakona 2014-856 o socijalnom i solidarnom gospodarstvu (članak 13.) i Zakona 2015-992 o energetske tranziciji za zeleni rast (članak 76.). U strategiji SPASER regije Grand-Est utvrđeno je da je promicanje društveno odgovorne javne nabave prioritet i da je mreža pomagača ključna za njegovo postizanje.

Sudionici

- Opće referentno mjesto za društveno odgovornu javnu nabavu među javnim naručiteljima u regiji: Regionalno vijeće regije Grand-Est.
- Javni naručitelji u regiji (samo regionalno vijeće, općine, javne službe itd.).
- Pomagači, koji djeluju kao posrednici između javnih naručitelja, gospodarskih subjekata i dionika kako bi se omogućila provedba društveno odgovorne javne nabave.
- Poduzeća socijalne ekonomije.
- Svi ostali dionici povezani s promicanjem zapošljavanja osoba koje su udaljene od tržišta rada.
- Osobe koje su udaljene od tržišta rada.

Društveni učinci

- Mreža pomagača i cjelokupna strategija za promicanje društveno odgovorne javne nabave u regiji omogućili su podupiranje zapošljavanja osoba koje su udaljene od tržišta rada. Kao posljedica, znatno se povećao raspon poslova i usluga koji se obavljaju prema takvim odredbama, od tipičnih usluga, kao što su vrtlarstvo, građevinarstvo i drugi oblici fizičkog rada, do intelektualnih usluga, djelomično i zbog velikog broja kvalificiranih mladih osoba koje su izložene riziku od isključenosti. Povećanje mogućnosti promijenilo je način razmišljanja i ideje javnih naručitelja u pogledu rezultata koji se mogu postići društveno odgovornom javnom nabavom.
- Uvođenje klauzula o zapošljavanju natjeralo je poslodavce da traže drugačije profile zaposlenika za izvršenje javnih ugovora. Pomagači su bili ključan čimbenik u usklađivanju rastuće potražnje za uključivim zapošljavanjem s ponudom dostupnom u socijalnim poduzećima za radnu integraciju, službama za zapošljavanje i socijalnim službama ili nevladinim organizacijama koje djeluju u regiji.
- Dugoročno planiranje javne nabave od ključne je važnosti za usklađivanje takvih potreba s aktivnostima osposobljavanja i usavršavanja u regiji. Ako postoji jasna ideja o dugoročnim potrebama za vještinama za izvršenje ugovora, mogu se utvrditi odgovarajuće mjere i ciljevi u pogledu usavršavanja. Posljedično se time potiču sinergije između različitih sudionika i dionika te se omogućuje ulaganje u mjere osposobljavanja s dugoročnom perspektivom.
- Opće planiranje javne nabave pogoduje i stvaranju uzajamno povezanih mogućnosti zapošljavanja, u smislu da zaposlenici mogu biti zaposleni u okviru različitih ugovora i posljedično stvoriti stabilne putanje zapošljavanja.

- Pomagači su bili iznimno važni za razvoj partnerstava između poduzeća socijalne ekonomije i općih poduzeća. S jedne strane, takva partnerstva pomažu poduzećima socijalne ekonomije u pristupu tržištima javne nabave. S druge strane, mogu pomoći i općim poduzećima u provedbi odredaba o socijalnim aspektima utvrđenima u postupcima.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Ključno je da regionalno tijelo i pomagači redovito obnavljaju odnos s poduzećima socijalne ekonomije i njihovim krovnim organizacijama. To je važno kako bi bili u toku s novim dionicima, poslovnim modelima i mogućnostima za tržišta javne nabave. S druge strane, važno je i radi uvida u to kako dobavljači shvaćaju socijalne aspekte i jesu li potrebne prilagodbe. To je dio svakodnevnog rada pomagača, ali potreban je sustavniji pristup.
- Ključan je element redovite interakcije pomagača sa svim relevantnim stranama utvrđivanje novih aktivnosti, usluga i poslova na koje bi se klauzule o zapošljavanju mogle primijeniti. U tom je pogledu nužno da javni naručitelji mogu biti potpora za razvoj aktivnosti socijalne ekonomije izvan tradicionalnog sektora.

Kontakt

Hervé Formell, RTES / Conseil Régional Grand-Est, voditelj društveno odgovorne javne nabave, Herve.Formell@grandest.fr

59. Razvoj klauzula o socijalnoj uključenosti na tržištima javne nabave javnog teritorijalnog tijela Grand Paris Sud Est Avenir (Francuska)

Naziv javnog naručitelja, država: Grand Paris Sud Est Avenir (GPSEA) – *Établissement Public Territorial de la Métropole du Grand Paris*, Francuska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / ciljevi javne nabave

Od kraja 2017. javno teritorijalno tijelo Grand Paris Sud Est Avenir ima strategiju javne nabave koja je usmjerena na planiranje postupaka sklapanja ugovora u svakoj fazi kako bi se utvrdile, pratile i mjerile konkretne mogućnosti za postizanje socijalnih, okolišnih i financijskih učinaka javne nabave. Strategija se temelji na pet glavnih ciljeva:

- postizanje učinkovite javne potrošnje postupcima nabave koji se ne temelje samo na usklađenosti sa zakonima, nego i na ekonomskom pristupu na osnovi troškova životnog ciklusa
- postizanje socijalne uključenosti uključivanjem socijalnih aspekata i kriterija ili rezerviranih ugovora
- smanjivanje učinaka na okoliš većom usmjerenošću na kvalitetu proizvoda i materijala te na proizvodne postupke u okviru kojih se u javna tržišta integriraju okolišni kriteriji
- promicanje veće mogućnosti pristupa tržištima javne nabave za mikro, mala i srednja poduzeća u okviru pojednostavnjenih postupaka u fazi nadmetanja
- pružanje veće potpore inovacijama koje vodstvo javnih tijela podupire u promicanju i razvoju inovacija kojima se mogu zadovoljiti socijalne i teritorijalne potrebe.

Javnom nabavom podupire se provedba javnih politika, posebice u pogledu socijalne uključenosti. S obzirom na to GPSEA je odlučio iskoristiti različite mogućnosti koje su dostupne u novom zakonodavstvu o javnoj nabavi kako bi promicao pristup zapošljavanju za sve osobe u gradskom području, posebno za one koje su udaljene od tržišta rada.

U tu je svrhu GPSEA uspostavio blisko partnerstvo sa svojim pomagačem za socijalne klauzule, udruženjem Association Pôle Compétence Initiative (P.C.I. 94), kako bi uveo socijalne odredbe usmjerene na zapošljavanje u okviru postupaka sklapanja ugovora.

GPSEA je uveo strateški pristup društveno odgovornoj javnoj nabavi izradom Akcijskog plana javne nabave, u kojem su navedeni svi postupci koji se trebaju pokrenuti u određenoj godini. Popis se prosleđuje pomagaču, koji nastoji uskladiti potrebe za nabavom sa socijalnim potrebama i potrebama za zapošljavanjem koje je utvrdio na predmetnom području.

Zbog boljeg razumijevanja stvarnih socijalnih potreba, pomagač ima ključnu važnost u utvrđivanju ciljnih skupina za dostupne mogućnosti zapošljavanja te stjecanja vještina i kompetencija i u procjeni potencijala javne nabave za zadovoljenje tih potreba. Time su mogućnosti za društveno odgovornu javnu nabavu veće od onih koje bi javni naručitelj imao da sam nastoji odgovoriti na socijalne potrebe.

Predmet

Na primjer, GPSEA je primijenio ovaj pristup u nabavi igara i igračaka od mreže medija i knjižnica igračaka u regiji.

Etapa javne nabave i kriteriji

Postupak je pokrenut u lipnju 2018. i objavljen je na stranici AchatPublic.com. Ugovor je razdijeljen u četiri grupe, od kojih je jedna bila rezervirana za gospodarske subjekte koji zapošljavaju osobe s invaliditetom (*Établissement et service d'aide par le travail, ESAT*) ili osobe u nepovoljnom položaju (*structures d'insertion par l'activité économique, SIAE*). Pomagač je prije nabave obavio određene radnje kako bi istražio potencijalne kandidate među subjektima socijalne ekonomije.

Ugovor je dodijeljen neprofitnoj organizaciji Rejoué, koja vodi socijalno poduzeće za radnu integraciju (WISE). Organizacija Rejoué uspješno je primijenila jedinstveni pristup radnoj integraciji za osobe koje su udaljene od tržišta rada u pokrajini Ile-de-France, koji se temelji na individualiziranom pristupu održivom zapošljavanju za različite skupine kojima prijete socijalna isključenost. Od 2012.

organizacija je zaposlila 212 osoba. Njezina djelatnost temelji se na prikupljanju, čišćenju, popravljanju i prodaji rabljenih igračkama. Osim što doprinosi socijalnim ciljevima, Rejoué doprinosi i održivosti okoliša jer smanjuje otpad i promiče ponovnu upotrebu.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- Poticati integraciju osoba koje su udaljene od mogućnosti zapošljavanja s pomoću rezerviranog ugovora za WISE-e kako bi se riješio problem nemogućnosti zapošljavanja na predmetnom području.
- Promicati veći pristup javnoj nabavi za dionike koji se bave određenim skupinama u nepovoljnom položaju.

Vrijednost ugovora

Najveća vrijednost ugovora o igračkama (četiri grupe) iznosi 164 000 EUR tijekom četiri godine. Vrijednost ugovora za rezerviranu grupu iznosi 12 000 EUR tijekom četiri godine.

Približna vrijednost svih ugovora sa socijalnim klauzulama koje GPSEA pokreće iznosi 2 milijuna EUR godišnje.

Instrument

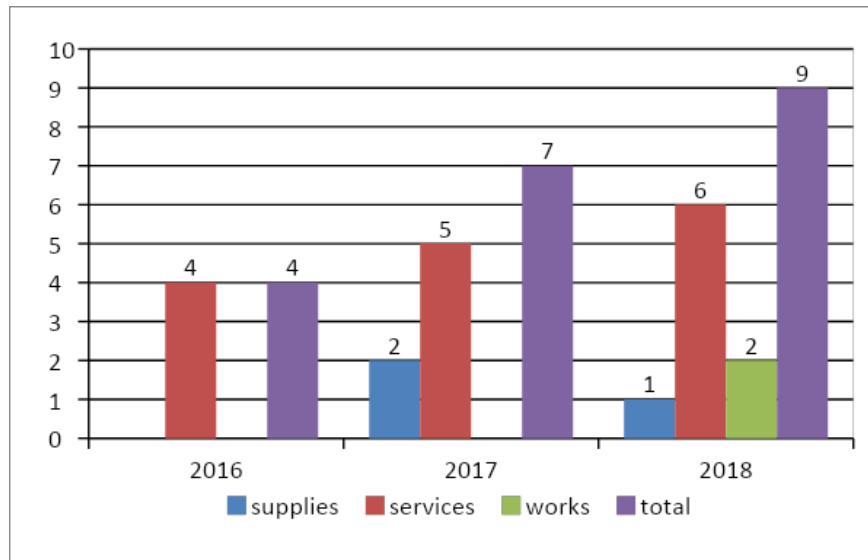
- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU.
- Ta je odredba u francuskom zakonodavstvu ugrađena kao članak L2113 Zakona o javnoj nabavi, u kojem je utvrđeno da treba biti obuhvaćeno najmanje 50 % osoba s invaliditetom ili radnika u nepovoljnom položaju.

Sudionici

- javni naručitelj: Grand Paris Sud Est Avenir
- udruženje Pôle Compétence Initiative 94 kao pomagač koji djeluje kao posrednik između javnog naručitelja, gospodarskih subjekata i dionika kako bi se u izvršenju ugovora omogućila provedba društveno odgovorne javne nabave i posebice integracija osoba u nepovoljnom položaju
- socijalna poduzeća za radnu integraciju koja zapošljavaju različite ciljne skupine, kao što su osobe s invaliditetom (ESAT) ili druge skupine u nepovoljnom položaju (SIAE).
- opća poduzeća, koja su u bliskom kontaktu s pomagačima radi osiguravanja provedbe klauzula o zapošljavanju, ako su uključene u postupke, upućivanja zaposlenika i praćenja odgovarajućeg izvršenja ugovora

Društveni učinci

- U razdoblju od 2016. do 2018. u GPSEA-u se udvostručio broj postupaka javne nabave koji su uključivali socijalne klauzule usmjerene na promicanje mogućnosti zapošljavanja za sve osobe. Takav porast dokazuje sve veći uspjeh javnih naručitelja u upotrebi javne nabave kao alata za pronalaženje rješenja za socijalne potrebe i potrebe za zapošljavanjem u gradskom području Grand Paris.
- Grafikon u nastavku prikazuje broj potpisanih ugovora sa socijalnim klauzulama (tj. uvjetima za izvršenje, kriterijima odabira, rezerviranim ugovorima ili drugim klauzulama).

Izvor: GPSEA

- GPSEA predano radi na razvoju svojeg punog potencijala u okviru ambicioznih projekata koji se bave prometnom i mobilnom infrastrukturom (kao što su Téléal, Tégéal, Altival), poslovnom infrastrukturom (kao što su Ballastière Nord, Duvauchelle Est u Créteilu – otvaranje centra Maison du Handball) ili javnim radovima u sustavu javnog prijevoza Grand Paris Express (na primjer, *ligne sud 15*).
- Takvi projekti omogućuju širok raspon prilika za primjenu klauzula o zapošljavanju u okviru javne nabave kako bi se poduprle nove ili neiskorištene vještine i profili, kao i općenito za društveno odgovornu javnu nabavu (npr. u području visokokvalificiranih/intelektualnih aktivnosti, administrativnih usluga, usluga održavanja, izgradnje i obnove ili održavanja javnih zgrada i spomenika).

Stečena iskustva i budući izazovi

- Pristup koji je razvio GPSEA primjenjiv je na sva regionalna i teritorijalna javna tijela. Javni naručitelji trebali bi poduprijeti njegovo nastojanje da se društveno odgovorna javna nabava uključi u dugoročno planiranje postupaka. Predviđanje će javnim naručiteljima omogućiti da procijene bolje mogućnosti i izvedivost socijalnih klauzula u svakom postupku. Predviđanje je ključno za organizaciju aktivnosti nabave kako bi se utvrdio potencijal određenih sektora (subjekti socijalne ekonomije, WISE-i) i integrirali odgovarajući socijalni aspekti.
- Zbog toga su pomagači bitan instrument potpore za usklađivanje ugovornih potreba i potreba za socijalnom uključenošću, među ostalim tako što pomažu pri izradi nacrtu zahtjeva u okviru postupaka.
- Gledano dugoročno, ključno će biti proširiti raspon ciljnih skupina koje imaju koristi od uključivanja socijalnih aspekata (posebice klauzula o zapošljavanju), na primjer, na služni sektor.

Kontakt

Aurore CARO, voditeljica projektne nabave, Grand Paris Sud Est Avenir
acaro@gpsea.fr, +33 141943197

60. Protokol za društveno odgovornu javnu nabavu u Gironi na temelju političke potpore i partnerstva među dionicima

Naziv javnog naručitelja, država

Općina Girona, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: Politika – vrtlarstvo, čišćenje, prikupljanje otpada i ostalo, ovisno o ugovoru.

Uvod / ciljevi javne nabave

Protokol za društveno odgovornu javnu nabavu u Općini Girona donesen je 13. listopada 2014. radi promicanja rezerviranih ugovora i socijalnih aspekata, posebice klauzula o zapošljavanju, u postupcima sklapanja ugovora koje pokreće lokalna vlast. Njegove su se odredbe prilagođavale pet godina te su u njih formalno integrirane nove socijalne odredbe uključene u španjolsko pravo kojim se prenosi Direktiva 2014/24/EU o javnoj nabavi. Protokol je dostupan [ovdje](#) (na katalonskom jeziku).

U svim slučajevima cilj je omogućiti veći pristup zapošljavanju za dugotrajno nezaposlene osobe i osobe koje pripadaju drugim skupinama u nepovoljnom položaju, kao što su žene koje su bile žrtve seksualnog ili obiteljskog nasilja, mladi koji dolaze iz zaštićenih životnih sredina, siromašne osobe i osobe kojima prijeti socijalna isključenost zbog siromaštva unatoč zaposlenju i drugih oblika nesigurnosti.

U Protokolu su utvrđene vrste ugovora koje će biti rezervirane za zaštićene radionice, socijalna poduzeća za radnu integraciju (WISE-i) i druge vrste subjekata socijalne ekonomije čiji je cilj profesionalno i socijalno uključivanje osoba u različitim nepovoljnim položajima. Protokolom je utvrđeno i da se za rezervirane ugovore izdvaja najmanje 4 % ukupne lokalne potrošnje na robu i usluge. Taj iznos ne smije biti manji od 1 740 000 EUR godišnje u svakom slučaju.

Utvrđeno je i da je odabrani ponuditelj u okviru ugovora o uslugama u vrijednosti većoj od 65 000 EUR godišnje obavezan dodijeliti najmanje 5 % potreba za zapošljavanjem za izvršenje ugovora osobama koje su udaljene od tržišta rada ili u nekom drugom obliku nepovoljnog položaja¹⁷. Lokalne službe za zapošljavanje i socijalne službe partnerski surađuju s dobavljačima kako bi uputili radnike i zajednički procijenili njihovu prikladnost za svaki predmetni ugovor. Isti pristup primjenjuje se na sve oblike javne nabave. Stoga se Protokol primjenjuje i na ugovore o radovima i koncesije u vrijednosti od 250 000 EUR ili većoj vrijednosti.

Radi praćenja provedbe Protokola i njezina napretka općina je uspostavila Povjerenstvo za društveno odgovornu javnu nabavu, koje čine predstavnici lokalnih tijela (potpora svih stranaka), poduzeća socijalne ekonomije, poslovnih organizacija, sindikata i stručnjaci za nabavu.

Etapa javne nabave i kriteriji

Društveno odgovorna javna nabava u skladu s Protokolom provodi se u okviru sljedećih stupova:

- Rezervirani ugovori: ugovori koji podliježu rezervaciji odnose se na širok spektar djelatnosti, a uključuju, među ostalim, usluge održavanja, poštanske usluge, usluge čišćenja i pranja rublja, usluge pripreme hrane, prikupljanje i odvoz otpada, grafičke usluge i druge oblike potpornih usluga za lokalnu upravu.
- Uvjeti za izvršenje: obično u obliku klauzula o zapošljavanju (primjenjivo na prethodno navedene ciljne skupine).
- Kriteriji za dodjelu: za veće udjele (tj. iznad potrebnih 5 %) zaposlenika koji su udaljeni od tržišta rada dodijelit će se ponder za kriterije za dodjelu od 5 % do 10 %.

¹⁷ U Protokolu su navedene prihvatljive skupine (članak 6.), koje uključuju: a) primatelje minimalnog dohotka; b) osobe s invaliditetom; c) žene koje su bile žrtve seksualnog ili obiteljskog nasilja; d) mlade u dobi od 18 do 30 godina koji su bili u sustavu zaštite djece; e) prijestupnike sa zakonskim pravom na rad i bivše prijestupnike u prvih 12 mjeseci nakon otpusta; f) osobe s problemima povezanim sa zlouporabom droga ili drugim vrstama ovisnosti koje se trenutačno liječe; g) osobe koje ne ispunjavaju uvjete za minimalni dohodak i kojima prijeti socijalna isključenost; h) osobe starije od 45 godina koje su nezaposlene najmanje dvije godine.

- Dostojanstveni radni standardi: Protokolom se, osim na obvezne socijalne klauzule povezane s poštovanjem važećih radnih standarda i uvjeta rada, stavlja naglasak i na poštovanje dostojanstvenih radnih standarda i kolektivnih ugovora u određenim sektorima u kojima postoje veći rizici od neusklađenosti. U tom je smislu Protokol imao ključnu ulogu u rješavanju problema u pružanju usluga kućne njege i pojačanoj kontroli „socijalne solventnosti” ugovaratelja u tom sektoru jer su se provodile pojačane aktivnosti praćenja i provjere izvršenja ugovora.

U sve postupke sklapanja ugovora treba nastojati uključiti bilo koji oblik prethodno navedenih socijalnih klauzula. Međutim, javni naručitelji mogu odlučiti da to neće učiniti ako priroda ugovora to ne omogućuje. U tim slučajevima dokumentacija za nadmetanje mora sadržavati obrazloženje.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Prethodno navedenim zahtjevima općina Girona nastoji:

- omogućiti veći pristup zapošljavanju za osobe koje su udaljene od tržišta rada i kojima prijete socijalna isključenost
- stvoriti poticajno okruženje za zapošljavanje i uvjete rada koji svim osobama omogućuju ostvarivanje socijalnih i radnih prava
- povećati pristup javnoj nabavi za poduzeća socijalne ekonomije.

Vrijednost ugovora

Tijekom pet godina u okviru rezerviranih ugovora dodijeljeno je 10 700 707 EUR za šest zaštićenih radionica i dva socijalna poduzeća za radnu integraciju.

Instrument

- Članak 18. stavak 2. o obveznoj socijalnoj klauzuli, članak 20. o rezerviranim ugovorima, članak 67. o kriterijima za dodjelu ugovora i članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora koji se odnose na zapošljavanje ili druge socijalne klauzule iz Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Girona, koja koordinira svoje različite odjele i službe, kao što su odjel za javnu nabavu te lokalne službe za zapošljavanje i socijalne službe.
- socijalni partneri, subjekti socijalne ekonomije i organizacije civilnog društva, kao ponuditelji
- zaposlenici, uključujući osobe koje su udaljene od tržišta rada i koje pripadaju različitim skupinama u nepovoljnom položaju
- Povjerenstvo za društveno odgovornu javnu nabavu, koje redovito održava sjednice te prati, ocjenjuje i predlaže nove mjere na terenu

Društveni učinci

- U razdoblju od 2014. do 2019. za izvršenje rezerviranih ugovora pokrenutih u skladu sa zahtjevima Protokola zaposleno je 75 osoba kojima prijete socijalna isključenost i/ili koje su udaljene od tržišta rada.

Druge koristi

- Na temelju pozitivnog iskustva općine trenutačno se radi na uspostavi Protokola i povjerenstva za društveno odgovornu javnu nabavu u pokrajini Girona.
- Općinsko povjerenstvo trenutačno ispituje mogućnost povećanja udjela namjenskih sredstava s 4 % na 7 %.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Povjerenstvo je bilo ključno u promicanju uzajamnog razumijevanja izazova povezanih s javnom nabavom za različite vrste sudionika. Bolje se upoznao s novim mogućnostima provedbe društveno odgovorne javne nabave (usluge, ciljne skupine), pronašlo je rješenja za stalne probleme (primjerice, angažiranje poslovnih organizacija za problem neusklađenosti s klauzulama o zapošljavanju) itd.

- Kako bi se potpuno razumio potencijal subjekata socijalne ekonomije za uključivanje u javnu nabavu i postizanje njezinih socijalnih ciljeva, iznimno je bitno informirati stručnjake i izgraditi njihove kapacitete. Ključan je element takve komunikacije predstavljanje socijalnih učinaka rezerviranih ugovora i drugih oblika društveno odgovorne javne nabave.
- Partnerstvo između subjekata socijalne ekonomije: organizacija Caritas Girona od 2008. djeluje u suradnji s drugim organizacijama, s kojima je uspostavila savez poduzeća socijalne ekonomije Grupo Èxit kako bi stvorila sinergije za pružanje većih mogućnosti za zapošljavanje osoba s teškim oblikom invaliditeta i osoba kojima prijete socijalna isključenost u gradu Gironi i okolici.
- Savez, kojem se 2012. pridružilo šest novih organizacija koje trenutačno zajednički djeluju na otvorenom tržištu, surađuje s javnim tijelima i službama (kao što su Regionalna služba za zapošljavanje i zatvorske i socijalne službe), poslodavcima (uključujući Gospodarsku komoru) i školama. Osim toga, zastupljen je na institucionalnoj razini u okviru lokalnog Povjerenstva za društveno odgovornu javnu nabavu, lokalnih agencija za gospodarski razvoj, osposobljavanje itd.
- Najveća zasluga tog partnerstva bilo je stvaranje konzorcijâ među WISE-ima koji su posebno usmjereni na provedbu rezerviranih ugovora. To je ključno za prevladavanje atomizacije poduzeća socijalne ekonomije te omogućuje sudjelovanje takvih poduzeća u cjelovitim ugovorima, a ne samo u grupama ugovora.

Kontakt

Anna Güell Juanola, glavna tajnica, Associació Clúster Èxit Girona, aguell@caritasgirona.cat, Tel.: +34 608 90 61 31

61. Memorandum o razumijevanju za socijalnu i profesionalnu integraciju osoba s invaliditetom ili osoba u nepovoljnom položaju u okviru rezerviranih ugovora

Naziv javnog naručitelja: Brescia, Italija

Sektor proizvoda ili usluga: socijalne usluge

Uvod / ciljevi javne nabave

Pokrajina i Općina Brescia, Udruženje općina Brescije, općinski i pokrajinski tajnici Nacionalne profesionalne udruge „GB Vinghenzi” i organizacija Confcooperative Brescia potpisali su 11. ožujka 2019. Memorandum o razumijevanju. To je alat za javno-privatnu suradnju i dodjelu rezerviranih ugovora u skladu s člankom 20. Direktive 2014/24/EU i člankom 112. talijanske zakonodavne Uredbe br. 50/2016.

Cilj je omogućiti više prilika za zapošljavanje za osobe s invaliditetom ili osobe u nepovoljnom položaju i u slabijim segmentima tržišta rada uključivanjem socijalnih zadruga vrste B u javnu nabavu. Zajednička radna skupina sastavljena od potpisnika Memoranduma o razumijevanju, odnosno pokrajine i općine Brescia, Udruženja općina Brescije, općinskih i pokrajinskih tajnika Nacionalne profesionalne udruge „GB Vinghenzi” i organizacije Confcooperative Brescia, razvila je brojne alate za upravljanje rezerviranim ugovorima za socijalne zadruge vrste B.

Memorandum o razumijevanju smatra se važnim zbog pristupa koji se temelji na suradnji. Brescia ima iskustva u primjeni tog pristupa. Prva zadruga koja se temeljila na socijalnoj solidarnosti (1963.) i prvi talijanski konzorcij socijalnih zadruga (1983.) osnovani su u Bresciji. Ta je tradicija tijekom godina doprinijela stvaranju lokalnog sustava aktivnih politika rada koje su usmjerene na radnu integraciju skupina u nepovoljnom položaju.

Osim toga, to je dovelo i do razvoja poduzetničke dimenzije socijalnih zadruga vrste B. Podaci iz 2017. pokazuju da na području Brescije postoji približno 110 zadruga koje zapošljavaju približno 1365 osoba.

Etapa javne nabave i kriteriji

Memorandum o razumijevanju važan je čimbenik u fazi nabave. Ugovori o javnoj nabavi dodjeljuju se socijalnim zadrugama (i njihovim konzorcijima) sa sljedećim obilježjima: iskustvo u radu s osobama s invaliditetom ili osobama u nepovoljnom položaju; takve osobe čine najmanje 30 % zaposlenika u svojoj organizacijskoj strukturi; holistički pristup integraciji (tj. potpora na radnom mjestu, osposobljavanje, pristup relevantnim uslugama, praćenje učinaka itd.). Memorandumom o razumijevanju obuhvaćeni su i instrumenti kojima se potiče uključivanje privatnog sektora, i to podupiranjem rješenja koja su predviđena zakonima te učinkovitim javno-privatnim partnerstvima.

Odredbe Memoranduma o razumijevanju i njegovih alata jednako se primjenjuju na ugovore i koncesije, neovisno o tome je li njihova vrijednost veća ili manja od praga EU-a. U tom se smislu Memorandum ne odnosi na posebne vrste ugovora i aktivnosti, stoga uprave imaju sve ovlasti kad je riječ o utvrđivanju sektora i pragova na koje će se primjenjivati.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Memorandumom o razumijevanju promiče se primjena rezerviranih ugovora za subjekte kao što su socijalne zadruge vrste B. Rezervirani ugovori namijenjeni su za socijalne zadruge koje zapošljavaju osobe u nepovoljnom položaju (najmanje 30 % zaposlenih). Memorandumom se promiče i uključivanje socijalnih kriterija za dodjelu, kao što su zapošljavanje, i uključivanje socijalnih klauzula u uvjete za izvršenje ugovora.

Provjera

Radna skupina, sastavljena od potpisnika Memoranduma o razumijevanju, ima zadatak promicati i pratiti aktivnosti te razrađivati prijedloge i specifične postupke.

Vrijednost ugovora:

Razlikuje se ovisno o ugovoru.

Instrument

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/24/EU.
- Članak 112. talijanske zakonodavne Uredbe br. 50/2016.

Sudionici

- javni naručitelj: pokrajina Brescia, općina Brescia
- ostali članovi Radne skupine:
 - Udruženje općina Brescije
 - općinski i pokrajinski tajnici Nacionalne profesionalne udruge „GB Vighenzi”
 - organizacija Confcooperative Brescia

Društveni učinci

- Od potpisivanja Memoranduma o razumijevanju 2019. javni naručitelji dodijelili su otprilike trideset rezerviranih ugovora ukupne vrijednosti 15 milijuna EUR. To je uključivalo javne ugovore za usluge čuvanja i održavanja javnih groblja i zelenih površina.
- Na temelju rezerviranih ugovora osobe s invaliditetom ili osobe u nepovoljnom položaju uključene su na tržište rada. Takvim se osobama potpora pruža i u drugim područjima života, što uključuje profesionalno usmjeravanje, razvoj vještina te potporu socijalni službi i potporu u hitnim slučajevima.
- Poslovni modeli socijalnih zadruga ojačani su sudjelovanjem u javnoj nabavi, što je pomoglo da njihovi programi i projekti budu održivi.
- Promicanje lokalnog teritorijalnog razvoja ojačano je suradnjom, mobilizacijom resursa i stručnim znanjem različitih subjekata, uključujući javne institucije i civilno društvo (odnosno socijalne zadruge).

Druge koristi

- Suradničkim pristupom usvojenim u izradi teksta Memoranduma o razumijevanju jačaju se suradnja i partnerstva između javnog sektora i socijalne ekonomije.
- Sveobuhvatan pristup na kojem se temelji Memorandum o razumijevanju dio je strategije sustavnog uključivanja osoba u nepovoljnom položaju s dugoročnom vizijom.

Stečena iskustva i budući izazovi

Iako je Memorandum o razumijevanju potpisan prije manje od godine dana, neki su rezultati već vidljivi. Predloženo je da taj model bude smjernica za druge pokrajine. Nadalje, javna tijela u pokrajini Bresciji koristila su se raznim alatima predviđenima u Memorandumom o razumijevanju, u skladu sa svojim potrebama.

Kontakt

Emilio Emmolo, ConfCooperative – Federsolidarietà federsolidarieta@confcooperative.it

62. Zajednička strategija za odgovornu javnu nabavu općina Sodankylä i Kittilä

Naziv javnog naručitelja, država: općine Sodankylä i Kittilä, Finska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / cilj javne nabave

Općine Sodankylä i Kittilä nalaze se u regiji Laponiji, najvećoj regiji u Finskoj, koja čini 30 % površine zemlje, ali u njoj živi samo 3 % stanovništva. Laponija se zbog toga smatra slabo naseljenom regijom: ima gustoću naseljenosti od 1,5 stanovnika po četvornom kilometru. Zbog iseljavanja i starenja stanovništva ta se regija suočava s demografskim izazovima. Osim toga, zbog svoje zemljopisne posebnosti udaljena je od europskih i nacionalnih tržišta. Kako bi se prevladali ti problemi, podupiru se socijalne inovacije radi stvaranja inovativnih pristupa za suočavanje sa socijalnim izazovima, posebice mobilizacijom javne nabave radi poticanja uključivog socioekonomskog razvoja i konkurentnosti te zapošljavanja kao preduvjeta za razvoj i rast regije.

Laponija je ujedno jedna od regija koje su dio [Platforme za pametnu specijalizaciju u području socijalne ekonomije](#). Cilj je partnerstva potaknuti prekogranične aktivnosti za uzajamne organizacije i zadruge kako bi im se omogućilo da iskoriste puni potencijal unutarnjeg tržišta, uključujući javnu nabavu, za proširivanje aktivnosti socijalne ekonomije u okviru aktivnosti međuregionalne suradnje. Partnerstvom se nastoji odgovoriti na nekoliko izazova povezanih s pametnom specijalizacijom (S3) i socijalnom ekonomijom, kao što su:

- razvoj klastera socijalne ekonomije
- stvaranje europskog lanca vrijednosti poduzeća socijalne ekonomije iz različitih regija Europe
- poboljšanje suradnje između poduzeća i drugih teritorijalnih dionika, posebno onih koji imaju tehnološke i inovativne kompetencije.

Nakon promjene zakonodavstva o nabavi u Finskoj kao rezultat Direktive EU-a 2014/24/EU općine Kittilä i Sodankylä iskoristile su priliku za usklađivanje javne nabave s politikom održivog razvoja. Novi pristup javnoj nabavi za općine razvijen je u okviru projekta „Održiva nabava kao čimbenik povećanja vitalnosti” financiranog iz EFRR-a, a u razdoblju od 2016. do 2018. provodilo ga je javno poduzeće Kideve Kittilä Development zajedno s općinom Sodankylä. Taj je projekt pomogao u razvoju nove strategije javne nabave (dostupna je [ovdje](#) na finskom jeziku) i dvaju novih vodiča za općine. Jedan je namijenjen za ugovore čija je vrijednost manja od praga (dostupan je [ovdje](#) za općinu Kittilä, a [ovdje](#) za općinu Sodankylä), a drugi je namijenjen za ugovore čije je vrijednost veća od praga¹⁸ (dostupan je [ovdje](#) za općinu Kittilä, a [ovdje](#) za općinu Sodankylä). Politikama i praksama općina nastoji se doprinijeti razvoju niskouglijičnog gospodarstva, regionalnom razvoju i poboljšanju mogućnosti za sudjelovanje malih i srednjih poduzeća u javnoj nabavi. Zanimljivo je napomenuti da u Laponiji postoje samo dvije organizacije koje nose Oznaku finskog socijalnog poduzeća¹⁹.

Dvije susjedne općine udružile su snage u ovoj inicijativi jer dijele mnoge sličnosti, ali i kako bi zajednički razmotrile rješenja.

Vodič za ugovore u vrijednosti nižoj od praga pruža više informacija u odnosu na sadržaj finskog nacionalnog zakona o javnoj nabavi koji se temelji na Direktivi 2014/24/EU. U njemu se općine potiču na upotrebu platformi za elektroničku nabavu (kao što je [Cloudia](#) ili druga slična usluga) za nabave u vrijednosti većoj od 10 000 ili 20 000 EUR (ovisno o prirodi nabave) kako bi se osiguravanjem

¹⁸ Nacionalni prag u Finskoj iznosi 60 000 EUR.

¹⁹ Više informacija dostupno je ovdje: <https://www.oecd.org/cfe/leed/The-Finnish-Social-Enterprise-Finland.pdf>.

propisnog oglašavanja i dostupnosti na internetu, među ostalim za mala i srednja poduzeća, zajamčio otvoren i transparentan postupak nabave. Ta mjera može pomoći i u promicanju pristupa javnoj nabavi za socijalna poduzeća, koja su obično mala i srednja poduzeća, među ostalim za ona iz drugih regija.

U vodičima se javne naručitelje potiče da postupak javne nabave provode na otvoren i participativan način, tako da su uključeni svi dionici. Općine su ujedno olakšale osposobljavanje za javne naručitelje i gospodarske subjekte kako bi razumjeli novi sustav javne nabave te nadmetanje na elektroničkim platformama.

Provjera

Provodi se otvorena razmjena informacija na godišnjoj razini, ali nema izravnog praćenja ugovora jer malim općinama nedostaju tehnički i ljudski resursi. Općina Kittilä razmatra mogućnost upotrebe sustava za praćenje svih ugovora (uz elektronički sustav nadmetanja). Idealno bi bilo da u općini postoji osoba zadužena za sastajanje s ponuditeljima radi praćenja dodijeljenih ugovora i izvještavanja o usklađenosti.

Vrijednost nabave

Podaci iz 2016. pokazuju da je vrijednost nabave za općinu Kittilä iznosila 23,08 milijuna EUR, a za općinu Sodankylä 34,04 milijuna EUR. To je otprilike 40 % godišnjeg proračuna.

Instrumenti

Dva vodiča usmjerena su na sljedeće instrumente kojima se poboljšava odgovorna javna nabava:

- *Prethodna provjera tržišta (članak 40. Direktive):*

U vodičima je objašnjeno kako provesti prethodnu provjeru tržišta ili kako javni naručitelji mogu provesti istraživanje, što uključuje prisustvovanje događajima. Objašnjeno je i da je svrha zahtjeva za informacije utvrditi odgovarajuća poduzeća i proizvode i/ili usluge te cijene i potencijalnu voljnost za natjecanje na tržištu. Informacije dobivene na temelju zahtjeva za informacije prikupljaju se kako bi stvarni poziv na podnošenje ponuda rezultirao što jasnijim i usporedivijim ponudama. Preporučuje se da se zahtjev za informacije pošalje što većem broju potencijalnih pružatelja usluga kako bi se prema svim mogućim pružateljima usluga postupalo jednako. Stoga se zahtjev za informacije može objaviti na kanalu za oglašavanje www.hankintailmoitukset.fi, na internetskim stranicama općine, u novinama ili na sličan način. U zahtjevu za informacije mora biti jasno navedeno da je riječ o preliminarnom upitu, a ne o pozivu na dostavu ponuda.

- *Poticanje umjerenosti na kvalitativne, socijalne i okolišne kriterije za dodjelu (članak 67. Direktive):*

Potiče se primjena kvalitativnih, socijalnih i okolišnih kriterija za dodjelu. O primjeni takvih kriterija raspravljalo se i na jednoj od radionica koje su općine organizirale kako bi predstavile strategiju.

- *Godišnje planiranje i oglašavanje:*

Izrazito se preporučuje prethodna komunikacija o nabavi s pružateljima usluga i potencijalnim ponuditeljima. Na primjer, u vodiču se navode događaji kao što su informativni događaji osmišljeni kao „večeri nabave” izvan razdoblja natječaja. Ističe se da bi o osobito velikim ugovorima trebalo pravodobno obavijestiti subjekte kako bi im se omogućilo da se pripreme za nadmetanje ili natječu kao grupa. Kad je riječ o lokalnim poduzećima, i natječaji u vrijednosti manjoj od praga često su znatnog opsega, stoga se preporučuje da se o njima pravodobno obavijesti. Nadalje, 2018. uveden je pilot-model u okviru kojeg se nabava svake jedinice predstavljala Upravi u obliku godišnjeg plana. Godišnji plan omogućuje odgovarajuće planiranje i financiranje konkurentskog nadmetanja. Jednogodišnji postupak nadmetanja predviđa se i u planu provedbe proračuna.

- *Razdjela u grupe (članak 46. Direktive):*

U nastojanju da povećaju sudjelovanje malih i srednjih poduzeća u postupcima javne nabave općine su utvrdile da je razdjela u grupe koristan alat za osiguravanje pristupa velikim ugovorima.

Sudionici

- javni naručitelj: općine Sodankylä i Kittilä
- ponuditelji
- agent za javnu nabavu (koji pokriva sve općine i koji je dostupan i gospodarskim subjektima u Laponiji)

Društveni učinci

- Zahvaljujući vodičima u javnoj nabavi povezanoj s pružanjem socijalnih usluga i usluga zdravstvene skrbi može se uočiti pozitivna promjena, pri čemu se javni naručitelji posvećuju potrebama korisnika i u okviru savjetovanja s korisnicima.
- Iako ne postoje službeni podaci, uočava se veća razina sudjelovanja malih i srednjih poduzeća u javnoj nabavi u toj regiji.

Druge koristi

- Ova se dobra praksa može i drugdje primijeniti (unatoč različitim kontekstima u zemljama), a vodiči se već primjenjuju u drugim općinama u Laponiji.
- Zahvaljujući internetskim stranicama općine Kittilä (dostupno [ovdje](#) na finskom jeziku) s praktičnim smjericama za oblikovatelje politika, javne naručitelje i poduzetnike vodiči se upotrebljavaju i na jugoistoku Finske te su dostupni za upotrebu u cijeloj Finskoj.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Kako bi mjere koje poduzimaju javni naručitelji u kontekstu održive javne nabave bile učinkovite, preporučuje se da se u ovakve aktivnosti uključe svi dionici.
- Važno je uložiti vrijeme u promjenu načina razmišljanja i rada jer se povjerenje ne gradi preko noći. Na primjer, mala i srednja poduzeća mogu biti sumnjičava jer postupak nabave nije uvijek bio otvoren u prošlosti. Organiziranje brojnih događaja na kojima se govori o tom pitanju i detaljno objašnjavaju novi postupci pomaže u uvjeravanju gospodarskih subjekata i javnih naručitelja u dodanu vrijednost.
- Organizacije ili osobe kao što je agent za javnu nabavu (koji se financiraju iz EFRR-a kao regionalni savjetnici) doista pomažu općinama koje nemaju mnogo resursa u dobivanju potpore u društveno odgovornim postupcima javne nabave. U takvim su slučajevima dostupni besplatni savjeti koji olakšavaju eksperimentiranje s različitim alatima predviđenima u Direktivi.
- Svijest o ovom pitanju uvijek mora biti na visokoj razini. Budući da se osoblje u općinama može promijeniti, prakse treba stalno osnaživati i smatrati prioritetom.
- Elektronički sustavi nadmetanja vrlo su korisni, ali nisu sve općine ažurirale svoje smjernice. Neke općine upotrebljavaju te sustave, neke ne, a neke ih upotrebljavaju samo za postupke na razini EU-a, a ne i za lokalne postupke, što može biti problem.
- Događaji u kojima sudjeluju lokalni poduzetnici, oblikovatelji politika i javni naručitelji korisni su kao način da se dionicima pruže alati i informacije o novoj strategiji javne nabave kako bi razumjeli kako je primjenjivati.

Kontakt

Katja Kaunismaa, voditeljica projekta, općina Kittilä, Katja.Kaunismaa@kittila.fi

Susanna-Sofia Keskinarkaus, agentica za javnu nabavu, Regionalna organizacija poduzeća u Laponiji, susanna-sofia.keskinarkaus@yrittajat.fi

63. Nacionalni zakon o javnoj nabavi za zapošljavanje osoba s invaliditetom u Bugarskoj

Naziv javnog naručitelja, država: bugarska nacionalna vlada, Bugarska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / ciljevi javne nabave

Bugarska je donijela nacionalnu politiku kojom se promiču i podupiru poduzeća socijalne ekonomije za osobe s invaliditetom. U okviru te politike nacionalna vlada donijela je 2016. zakon kojim se u okviru javne nabave podupiru poduzeća koja zapošljavaju osobe s invaliditetom.

Donesena je odredba, sadržana u članku 12. bugarskog Zakona o javnoj nabavi, koja je u skladu s Direktivom EU-a 2014/24/EZ, a posebno s njezinim člankom 20. o rezerviranim ugovorima. U zakonodavstvu o nabavi utvrđen je popis više od 100 vrsta robe i usluga namijenjenih za dodjelu specijaliziranim poduzećima, zadrugama ili gospodarskim subjektima čiji je glavni cilj društvena i profesionalna integracija osoba s invaliditetom ili osoba u nepovoljnom položaju.

Popis se po potrebi može ažurirati, a uspostavljen je i nacionalni registar za specijalizirana poduzeća i zadruge. Rezervacija se odnosi i na poduzeća koja ispunjavaju istovjetne uvjete prema zakonodavstvu druge države članice EU-a.

Etapa javne nabave i kriteriji

Primjenom participativnog pristupa popis roba i usluga sastavila je međuresorna radna skupina koja uključuje stručnjake iz bugarske vlade i nacionalnih organizacija koje zastupaju osobe s invaliditetom. Konačni popis obuhvaća 103 proizvoda i 14 uslužnih sektora u sljedećim kategorijama:

- kategorije proizvoda: odjeća i radna odjeća, proizvodi od polietilena, vreće za smeće, kapci, brošure i proizvodi od papira, reflektirajući prsluci, kuhinjski pribor, sredstva za čišćenje, filtri za zrak i plin, spremnici
- kategorije usluga: tiskarske i digitalne usluge, usluge pranja rublja.

Od stupanja zakona na snagu nova odredba primijenjena je u nekoliko javnih nabava u Bugarskoj. Primjerice, grad Gabrovo raspisao je 13. kolovoza 2019. natječaj za kupnju brošura i proizvoda od papira s ukupnom vrijednošću ugovora od 20 250 EUR. Tri od četiri poduzeća koja su dala ponudu upisana su u nacionalni registar za specijalizirana poduzeća i zadruge koji zapošljavaju osobe s invaliditetom ili su usmjereni na njih i stoga su imala prednost pri dodjeli ugovora.

Drugi je primjer natječaj za proizvodnju i isporuku radne i specijalizirane odjeće, koji je 2018. raspisalo javno prijevozno poduzeće „Stolichen avtotransport” EAD. Ukupna vrijednost ugovora iznosila je 205 128 EUR. U tom natječaju svi ponuditelji bili su registrirana specijalizirana poduzeća u skladu s nacionalnom odredbom.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Utvrđivanjem popisa proizvoda i usluga nastoji se poticati povoljno i uključivo okruženje za specijalizirana poduzeća na nacionalnoj razini. Inicijativa je proizašla iz ideje da javni sektor u okviru javne nabave može podupirati povećanje poslovnih prilika za poduzeća socijalne ekonomije u zemlji i na taj način promicati više mogućnosti za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Popis je izrađen u skladu s nacionalnim pravom o osobama s invaliditetom, prema kojem su državna i lokalna tijela dužna podupirati zapošljavanje osoba s invaliditetom stvaranjem odgovarajućih ekonomskih poticaja i financijskih olakšica, uključujući mogućnosti provedbe društvenih inicijativa. Tim mjerama potiču se produktivnost i konkurentnost, povećava se mogućnost zapošljavanja osoba s invaliditetom u specijaliziranim radnim okruženjima te se poboljšava razina njihove stručne osposobljenosti i zapošljavanja, čime se prevladavaju financijska i ekonomska ograničenja.

Prema novom bugarskom zakonu o nabavi gospodarski subjekti mogu imati prednost u dodjeli rezerviranih javnih ugovora, pod uvjetom da najmanje 30 % njihova osoblja čine osobe s invaliditetom. Nadležna tijela moraju provjeravati usklađenost ponuda čija je vrijednost veća od praga s člankom 20. Direktive 2014/14/EU.

Provjera

Usklađenost se provjerava redovitim provjerama u javnom registru specijaliziranih poduzeća i zadruga koji zapošljavaju osobe s invaliditetom ili su usmjereni na njih. U svakoj konkretnoj nabavi odgovorni službenik iz nacionalne vlade provjerava sukladnost isporučene proizvoda i izvršenje ugovora u skladu sa socijalnim i tehničkim odredbama utvrđenima u dokumentaciji o nabavi.

Instrument

- Članak 20. o rezerviranim ugovorima Direktive 2014/14/EU.
- Članak 12. bugarskog Zakona o javnoj nabavi.

Sudionici

- javni naručitelj: bugarska nacionalna vlada
- tvorac politike: Bugarska agencija za osobe s invaliditetom
- središnja tijela za nabavu i srodne regionalne agencije
- bugarsko Ministarstvo rada i socijalne politike, uključeno u izradu popisa proizvoda i uslužnih sektora koji ispunjavaju uvjete za rezervirane ugovore za poduzeća socijalne ekonomije
- bugarske općine, predane stvaranju mogućnosti za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje su postale dostupne na temelju nacionalne politike; u tu svrhu osiguravaju da se proizvodi i usluge uključeni u popis nabavljaju u okviru rezerviranih ugovora

Društveni učinci

- Politika socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom donijela je dosljedne rezultate u Bugarskoj. Od veljače 2020. u okviru povezanih nabava sklopljeni su ugovori s 233 poduzeća ili zadruga s više od 2500 zaposlenih i radnika, među kojima je najmanje 30 % osoba s invaliditetom (prema zakonskom zahtjevu za upis u nacionalni registar).
- Kao posljedica te nacionalne politike povećao se broj poduzeća i zadruga koji zapošljavaju osobe s invaliditetom te se poboljšala kvaliteta njihovih proizvoda i usluga. Zbog poboljšanja uvjeta za socijalna poduzeća više osoba s invaliditetom može pronaći posao.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Socijalna politika koja se provodi u Bugarskoj uvelike se oslanja na javnu provjeru valjanosti poduzeća koja su uvedena u specijalizirani registar. Redovito ažuriranje popisa roba i usluga iznimno je bitno.
- Kad je riječ o prvoj točki, najveći izazov bio je razviti pouzdan mehanizam provjere poduzeća prije njihove registracije te mehanizam njihova stalnog praćenja. Takve provjere provodit će se i u budućnosti, a intenzitet i metode provjere bit će ojačani.
- Nadalje, s obzirom na to da je postupak nov, specijalizirana poduzeća još uvijek su u fazi učenja. Stoga kvaliteta konačnog proizvoda ponekad nije na očekivanoj razini. To može biti posljedica i toga što određeni proizvodi ili usluge s popisa moraju odražavati kapacitete i sposobnosti odgovarajućih registriranih specijaliziranih poduzeća.

Kontakt

Todor Popov, pravni savjetnik, općina Gabrovo, t.popov@gabrovo.bg, 00359 066 818 30

64. Strategija za poticanje socijalno učinkovite javne nabave u Valladolidu: strateški, pošteno i održivo

Naziv javnog naručitelja, država: općina Valladolid, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: svi sektori (politika)

Uvod / cilj javne nabave

Glavni je cilj strategije „Nalog 1/2018 o promicanju društveno odgovorne javne nabave na strateški, pošten i održiv način u općini Valladolid i lokalnim javnim tijelima”²⁰ osmisлити novi, „učinkovitiji, transparentniji i pošteniji” sustav javne nabave. Strategijom se nastoji spriječiti korupcija te ojačati transparentnost, što bi se postiglo osiguravanjem veće vidljivosti poziva na podnošenje ponuda, bržim donošenjem odluka i jamčenjem jednakog postupanja prema svim ponuditeljima. Strategija je usmjerena i na to da se postojeći resursi za javnu nabavu iskoriste za provedbu politika EU-a i nacionalnih javnih politika o socijalnim i okolišnim pitanjima, gospodarskom razvoju te promicanju inovacija i malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi).

MSP-ovi stvaraju 61,3 % dodane vrijednosti i približno 72 % ukupnih radnih mjesta u Španjolskoj²¹, a znatan dio njih čine poduzeća i organizacije socijalne ekonomije. S obzirom na takvu gospodarsku sliku, kao i na dodanu vrijednost koju subjekti socijalne ekonomije stvaraju u pogledu socijalnih inovacija i uključivanja marginaliziranih skupina, općina Valladolid nastojala je ojačati pristup tržištima javne nabave za MSP-ove te osnažiti zaštitu na radu i socijalnu zaštitu.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Opći je cilj strategije općine Valladolid pojednostaviti postupke i primjenjivati pravila o javnoj nabavi na način koji je u većoj mjeri strateški radi promicanja pristupa tržištima javne nabave za MSP-ove i poduzeća socijalne ekonomije te osiguravanja socijalno i okolišno održive javne nabave.

Svim ugovorima o javnoj nabavi nastoje se postići sljedeći ciljevi, pri čemu pozivi na podnošenje ponuda uključuju najmanje dva socijalna cilja koja treba operacionalizirati na temelju prethodno navedenih socijalnih klauzula:

- promicanje zapošljavanja osoba koje su socijalno isključene (ili u su opasnosti od toga) i osoba kojima je posebno teško pronaći zaposlenje, posebno osoba s invaliditetom
- uklanjanje rodnih nejednakosti posvećivanjem posebne pozornosti osiguravanju jednakih plaća, ravnoteži između poslovnog i privatnog života i osobama koje pripadaju zajednici LGBTI te ukidanju seksističkih pravila u estetskim kodeksima odijevanja
- smanjenje nezaposlenosti među skupinama kojima je teže pristupiti tržištu rada, što se posebno odnosi na žene, mlade, osobe starije od 45 godina i dugotrajno nezaposlene osobe
- jamčenje poštovanja osnovnih radnih prava u cjelokupnom proizvodnom lancu, poštene trgovine te veće transparentnosti i sljedivosti u cjelokupnom lancu opskrbe.

1. Mjere usmjerene na socijalno uključivanje i održavanje socijalnih standarda:

- Za svaku nabavljenu uslugu ili opskrbu mora se jamčiti da proizvođači i/ili dobavljači poštuju temeljne radne i socijalne standarde ILO-a. Pri izradi svakog ugovora uzimaju se u obzir konkretne mjere za postizanje tih standarda te univerzalna dostupnost. Kako bi se podržala radna integracija osoba u nepovoljnom položaju ili diskriminiranih skupina, u ugovore će biti uključeni kriteriji za dodjelu i uvjeti za izvršenje ugovora. Svi ponuditelji koji dostave ponudu morat će dostaviti „Izjavu o odgovornosti” (dokument u kojem navode na koji način poštuju temeljne konvencije ILO-a) te pružiti dokaz o relevantnim socijalnim oznakama (prema članku 47. strategije).
- U strategiji je predviđeno da u cilj ugovora treba uključiti socijalne ciljeve ako se mogu postići istodobno s izvršenjem ugovora i ako su kompatibilni s predmetom ugovora. Općinska će tijela prije objave poziva na podnošenje ponuda provesti studiju kako bi analizirala koje socijalne aspekte treba uzeti u obzir.

²⁰ <https://www.valladolid.es/es/ayuntamiento/normativa/instruccion-1-2018-impulsar-contratacion-socialmente-eficie.ficheros/475710-INSTRUCCIONContrataci%C3%B3n%20eficiente%20y%20estrat%C3%A9gica.docx.pdf>

²¹ Europska komisija, *informativni list Zakona o malom poduzetništvu. Španjolska 2019.*

- Poželjno je da se evaluacija socijalnih aspekata provodi na temelju matematičkog sustava. U slučajevima u kojima to nije izvedivo ponuditelj mora predočiti Socijalni plan za izvršenje ugovora. Taj bi plan trebao sadržavati konkretne prijedloge o:
 - Novom zapošljavanju osoba iz skupina koje teško pristupaju tržištu rada. To ne smije značiti da će drugi zaposlenici u poduzeću biti otpušteni ili zaposleni na kraće radno vrijeme. U kategoriji „skupine koje teško pristupaju tržištu rada” posebno će se uzimati u obzir žene koje su žrtve rodno uvjetovanog nasilja i pripadnici zajednice LGBTI.
 - Programu za stabilnost radnog mjesta zaposlenika koji će izvršiti ugovor.
 - Konkretnim mjerama za osiguravanje sigurnosti rada te ispunjenje zdravstvenih i sigurnosnih standarda tijekom izvršenja ugovora, konkretnim mjerama za osposobljavanje zaposlenika uključenih u izvršenje ugovora (vještine), planu o radnoj jednakosti kojim se osiguravaju jednaki uvjeti rada za muškarce, žene i osobe različitog spolnog identiteta te o planu o ravnoteži između poslovnog i privatnog života.
 - Ako je riječ o podugovaranju, prioritet treba dati zaštićenim radionicama, socijalnim poduzećima ili drugim poduzećima socijalne ekonomije kao što su zadruga, ali i samozaposlenim osobama te općenito MSP-ovima.

Ti konkretni prijedlozi uključeni u Socijalni plan smatrat će se ključnim ugovornim obvezama. U slučaju neusklađenosti s tim prijedlozima određuju se sankcije ili se raskida ugovor.

2. *Mjere usmjerene na poticanje sudjelovanja MSP-ova, uključujući socijalnu ekonomiju:*

- Kako bi pripremila MSP-ove za prijavu na natječaj, općina objavljuje godišnji plan o svojim potrebama u okviru javne nabave. Taj se plan zatim prosljeđuje poslovnim dionicima. U tu svrhu općina lokalnim MSP-ovima pruža i ciljano osposobljavanje te pomoć u izgradnji kapaciteta za elektroničko nadmetanje i pripremu za poziv na podnošenje ponuda, posebno za nadmetanje putem interneta.
- Rok u kojem ponuditelji mogu dostaviti ponude pet je dana dulji od onog predviđenog u španjolskom Zakonu o javnoj nabavi (9/2017). U okviru poziva na podnošenje ponuda smanjeni su količina i opseg dokumenata za prijavu kako bi se MSP-ovima olakšalo sudjelovanje, posebice onima s malim kapacitetom za natjecanje za dodjelu ugovora.
- U strategiji je predviđena prethodna provjera tržišta, odnosno savjetovanje sa stručnjacima i gospodarskim subjektima, kako bi se zadovoljile potrebe i ispunili ciljevi koje općina namjerava postići javnom nabavom te kako bi se procijenila spremnost tržišta (posebno u pogledu mogućnosti sudjelovanja MSP-ova u postupku nabave).
- Kako bi se MSP-ovima olakšao pristup ugovorima, u strategiji je predviđena razdjela u grupe na temelju funkcionalnih, zemljopisnih i/ili ekonomskih kriterija (članak 33. strategije). Općina tu razdjelu primjenjuje kao opće pravilo u postupcima javne nabave, a iznimke će biti ograničene na najmanju moguću mjeru. Nadalje, općina će preferencijalno pozvati MSP-ove na sudjelovanje u natječajima u vrijednosti nižoj od praga koji se ne objavljuju.
- U okviru godišnjeg planiranja općina određuje da će 8 – 10 % ugovora o javnoj nabavi biti rezervirano za poduzeća za radnu integraciju i zaštićene radionice (članak 46. strategije). Taj postotak ne uključuje rezervirane ugovore za socijalne, kulturne i zdravstvene usluge koje pružaju poduzeća i organizacije socijalne ekonomije. Za MSP-ove, a posebno za poduzeća socijalne ekonomije i poduzeća nastala u okviru programa općine, rezervirat će se i ugovori u vrijednosti nižoj od praga EU-a koji se dodjeljuju pregovaračkim postupkom bez prethodne objave (članak 39. strategije).
- Općina jamči da će ugovaratelji biti isplaćeni 30 dana nakon izdavanja računa. Nadalje, javno tijelo poduzet će sve potrebne mjere kako bi ugovaratelj pravodobno isplatio podugovaratelja. Tom se mjerom uzima u obzir činjenica da mnogi MSP-ovi, posebice oni usmjereni na socijalnu ekonomiju, obično nemaju znatan likvidni kapital, stoga im pouzdano i brzo plaćanje nakon sklapanja ugovora pomaže da ne propadnu.

Provjera:

- Imenuje se voditelj ugovora koji nadzire izvršenje funkcionalnih zahtjeva, kvalitetu, cijenu i trajanje radova ili usluga utvrđenih u svakom ugovoru. Voditelj ugovora može izdavati precizne upute i provoditi inspekcije operativnih aktivnosti koje se dokumentiraju i prijavljuju javnom naručitelju i nadzornom tijelu.

- Općinski službenik zadužen za ugovor provjeravat će provedbu socijalnih aspekata uključenih u natječajnu dokumentaciju ili prijedloge ponuditelja. Bilo koja strana može podnijeti pritužbu ako ugovorni subjekt ne ispunjava svoje socijalne obveze (članak 60. strategije).

Instrument

- Članak 18. stavak 2. te članci 20., 40., 43., 46., 67., 70. i 77. Direktive 2014/24/EU.

Vrijednost ugovora

Vrijednost ugovora koja je u okviru vrijednosti utvrđenih u strategiji ovisit će o konkretnoj ponuđenoj robi i uslugama. Na temelju općih podataka ukupni rashodi općine 2019. iznosili su 74 383 477,69 EUR.

Sudionici

- javni naručitelj i tvorac strategije: općina Valladolid

Razvoj strategije poduprli su:

- španjolska vlada na raznim relevantnim razinama
- Španjolska konfederacija poduzeća socijalne ekonomije (CEPES), koja je pružila savjete o mjerama za promicanje sudjelovanja MSP-ova
- međunarodne i nacionalne nevladine organizacije
- promatračke skupine za javnu nabavu
- zaklade
- javna poduzeća
- udruženja lokalnih tijela.

Društveni učinci

- Osam do deset posto svih ugovora rezervirano je za zaštićene radionice, koje su u Španjolskoj obvezne zapošljavati najmanje 70 % osoba s invaliditetom, i poduzeća za radnu integraciju, koja u autonomnoj zajednici Castilla y León zapošljavaju najmanje 30 % socijalno isključenih osoba ili osoba kojima prijete socijalna isključenost.

Druge koristi

- Strategija je općini Valladolid omogućila da udvostruči nacionalni prosjek ukupnog broja ugovora dodijeljenih MSP-ovima. MSP-ovima je dodijeljeno 75 % svih ugovora 2016. i 79 % svih ugovora 2017. MSP-ovi su 2019. činili čak 81 % svih ponuditelja kojima su dodijeljeni ugovori, što se odnosilo na 51 % općinskog proračuna za nabavu.

Stečena iskustva i budući izazovi

Za osiguravanje uspjeha strategije javne nabave općine Valladolid bilo je ključno sljedeće:

- Pokazalo se da su planiranje i priprema poziva na podnošenje ponuda te naknadna provjera izvršenja ponuda najvažniji aspekti uspješne društveno odgovorne i održive javne nabave. Međutim, to zahtijeva odvajanje dovoljno vremena i ljudske resurse.
- Kako bi se osiguralo da dobavljač ispunjava kriterije i obveze, svaki ugovor podliježe praćenju u okviru strogog sustava provjere. Nadalje, kazne za neizvršenje radova/usluga (uključujući nepoštovanje socijalnih i okolišnih kriterija) moraju biti ozbiljne i učinkovito provedene.
- Iznimno je bitna profesionalizacija javnih naručitelja i subjekata, posebice kako bi se osiguralo sudjelovanje MSP-ova u postupcima javne nabave.
- Primjena modela dokumentacije o nabavi koji se temelji na otvorenom pristupu i mogućnosti ponovne upotrebe može uštedjeti vrijeme i pomoći u stvaranju koherentnog sustava postupaka javne nabave u općini (među ostalim u pogledu

primjene socijalnih i okolišnih kriterija). Takvi modeli ujedno mogu pomoći ponuditeljima koji su MSP-ovi da se bolje pripreme za ono što će se od njih zahtijevati pri javljanju na pozive na podnošenje ponuda.

- Kad je riječ o uključivanju MSP-ova u javne ugovore, od svih mjera uključenih u strategiju najučinkovitijom se pokazala razdjela ugovora o javnoj nabavi u grupe, pri čemu se istom poduzeću ne može dodijeliti više od trećine grupa. Međutim, tu mjeru nije lako provesti jer se javni naručitelji i tehnički timovi opiru promjeni načina rada s obzirom na to da uglavnom dovodi do narušavanja rutine, više posla, više praćenja i više koordinacije (za razdjelu ugovora u grupe).

Kontakt

José Manuel Martínez Fernández, zamjenik glavnog tajnika Gradskog vijeća Valladolida, jmmfernandez@ava.es

65. Okvir za nabavu koja stvara društvenu vrijednost u Vancouveru

Naziv javnog naručitelja, država: grad Vancouver, Kanada

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod i ciljevi javne nabave

Grad Vancouver donio je 2015. strategiju i akcijski plan Zdravi grad (2015. – 2018.), kojima je postao jedan od prvih gradova u Kanadi koji se obvezao na nabavu koja stvara društvenu vrijednost. Akcijski plan uključivao je obvezu:

- „poticanja razvoja i/ili poboljšanja okvira za nabavu koja stvara društvenu vrijednost među članovima vodstva partnerskih organizacija” i
- „uspostave formalnog okvira za nabavu koja stvara društvenu vrijednost koji bi služio kao smjernica za prakse nabave u Gradu Vancouveru”.

U travnju 2019. Gradsko vijeće i izvršno vodstvo grada potvrdili su Okvir za nabavu koja stvara društvenu vrijednost. Svrha tog okvira bila je pružiti smjernice za socijalnu nabavu i sporazume o dobrobiti zajednice, uključujući načela, parametre o opsegu i veličini inicijativa, metriku i ciljeve. Njime je u gradsku potrošnju integrirana društvena vrijednost, „čime se istodobno doprinosi širem ostvarivanju rezultata povezanih sa strategijama, ciljevima i prioritetima grada”. To će se postići smjericama za nabavu kojima je cilj povećati raznolikost lanca opskrbe te istodobno poboljšati ekonomsku neovisnost i kapacitete osiguravanjem pristupa zapošljavanju i ostvarivanja prava.

Etapa javne nabave i kriteriji

U okviru je opisano nekoliko različitih pristupa za integraciju društvene vrijednosti u nabavu:

- izgradnja kapaciteta i poticanje socijalnih poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti na sudjelovanje u nadmetanju za ugovore
- primjena kriterija ocjenjivanja (za dodjelu) koji se odnose na društvenu vrijednost
- primjena ugovornih klauzula na temelju provjere tržišta kojima se osiguravaju poboljšane i poštene prakse zapošljavanja.

Radi povećanja raznolikosti svojeg lanca opskrbe grad primjenjuje pristupe kao što je provedba temeljitih procjena dostupnosti i kapaciteta dobavljača na temelju kojih određuje mogućnosti za socijalna poduzeća, poduzeća koja provode politike raznolikosti i dobiva saznanja o svojoj bazi socijalnih dobavljača ili dobavljača koji provode politike raznolikosti. Poduzeće se smatra socijalnim poduzećem ili poduzećem koje provodi politike raznolikosti ako ima priznati certifikat i/ili je u vlasništvu ili pod upravom tradicionalno marginaliziranih skupina, kao što su žene, osobe koje su pripadnici autohtonih naroda, osobe s invaliditetom ili osobe koje pripadaju zajednici LGBTQ+. Kad se ukaže prilika, grad će nastojati da takva poduzeća budu obaviještena o njoj i da mogu sudjelovati u nabavama.

Cilj je da se 50 % ugovora te 50 % vrijednosti ugovora do 2023. dodijeli socijalnim poduzećima / poduzećima koja provode politike raznolikosti u kategorijama usluga kao što su profesionalne usluge, savjetovanje, ljudski resursi, održavanje objekata, obrti, popravci i usluge tehničkih stručnjaka / savjetnika.

Drugi su važan aspekt okvira politike o društvenoj vrijednosti mjere koje se poduzimaju kako bi se povećala mogućnost pristupa zapošljavanju i ostvarivanja radnih prava radi postizanja veće lokalne ekonomske neovisnosti i kapaciteta građana. To uključuje smjernice za promicanje kupnje sljedećih usluga:

- etičkih usluga – npr. u smislu radnih standarda, poštene trgovine, zdravlja i sigurnosti zaposlenika
- usluga kojima se promiče raznolikost radne snage na temelju sudjelovanja nedovoljno zaposlenih osoba, nezaposlenih osoba i nedovoljno zastupljenih skupina ljudi
- usluga kojima se promiče ekonomska dobrobit na temelju osiguravanja dostojanstvenih radnih uvjeta, razvoja zaposlenika i koristi.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Ciljevi nabave koja stvara društvenu vrijednost u Vancouveru jesu sljedeći:

- unaprijediti zdravlje i dobrobit zajednice
- povećati i poboljšati ekonomske mogućnosti za socijalna poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti
- povećati ekonomsku neovisnost i kapacitete nedovoljno zaposlenih, nezaposlenih i nedovoljno zastupljenih osoba.

Instrument

Gradsko vijeće i izvršno vodstvo grada odobrili su u travnju 2019. Okvir za nabavu koja stvara društvenu vrijednost, što je imalo sljedeće implikacije:

- uspostava upravljanja na razini cijele organizacije koje je u skladu s ciljevima postizanja društvene vrijednosti i temelji se na predanosti tim ciljevima, i koje uključuje odgovornost i integraciju tih ciljeva u postupak javne nabave
- razumijevanje važnosti okvira i usklađivanje s njime kao alatom za podupiranje dugoročnih socijalnih prioriteta grada i postizanja ukupne vrijednosti, što uključuje rezultate u postizanju održivosti, otpornosti, pravednosti i usklađivanja
- utvrđivanje toga da se različite razine društvene vrijednosti mogu postići na različite načine i u različitim vremenskim okvirima, ovisno o nabavi.

Društveni učinci

Nabava koja stvara društvenu vrijednost smatra se dugoročnim ulaganjem u budućnost u nastojanju da se društveno odgovornom javnom nabavom zajednica i gospodarstvo učine pravednijim i uključivijim. Rezultat će pratiti odjeli koji prate razinu pravednosti, smanjenje siromaštva, razinu beskućništva itd. Međutim, ne očekuje se da će učinci biti odmah vidljivi.

Okvir je odobren u travnju 2019., a do prosinca 2019. primijenjen je na više od trećine javnih nabava u vrijednosti većoj od 75 000 CAD (51 600 EUR), pri čemu su uočeni sljedeći društveni učinci:

- Jedno dosadašnje iskustvo odnosilo se na nabavu usluga uređenja okoliša, u okviru koje je pet socijalnih poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti bilo pozvano na natječaj. Od pozvanih poduzeća na natječaj su se javila tri socijalna poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti, a ugovor je dodijeljen jednom socijalnom poduzeću čija je ponuda bila u vrijednosti manjoj od proračuna.
- Drugo iskustvo odnosi se na nabavu usluga agencije za privremeno zapošljavanje. S obzirom na to da takve agencije imaju malo internih zaposlenika, jedini je način da se u radnoj snazi poveća broj nedovoljno zastupljenih osoba da agencije osiguraju da će ih tražiti i zaposliti. Tijekom provjere tržišta grad je obavijestio dobavljače da bi trebali uložiti više truda u pronalaženje i privlačenje kandidata iz nedovoljno zastupljenih skupina. Kako bi se prikupile informacije i stvorila svijest, natječajna dokumentacija uključivala je standardizirani upit o tome gdje je i kako ponuditelj pronašao svoju radnu snagu. Nabava je uključivala i kriterij za dodjelu koji se odnosio na društvenu vrijednost. Dobavljači su dobili bodove za pristup koji se temelji na postizanju društvene vrijednosti (način poslovanja, izvor, pravednost), koji su činili najviše 15 % ukupnog broja bodova. Odabrano je više dobavljača, a tri od četiri dobavljača smatrala su se socijalnim poduzećima / poduzećima koja provode politike raznolikosti na temelju vlasništva/kontrole nad njihovim poslovanjem ili potvrde o poslovanju i/ili prakse u pogledu radne snage. Od svih njih očekuje se da podnose izvješća o tim praksama za vrijeme izvršenja ugovora.

Druge koristi

- Okvir za nabavu koja stvara društvenu vrijednost širok je i pruža mnoge mogućnosti pronalaženja odgovarajućeg rješenja za određenu nabavu. Uvijek se postavljaju pitanja o socijalnim aspektima i aspektima raznolikosti, a grad može odlučiti da će veću težinu dati socijalnim kriterijima kad to ima smisla. Takav fleksibilan pristup omogućuje utvrđivanje društvene vrijednosti u različitim kategorijama nabave ili dodatno djelovanje u području socijalnih aspekata nabave kad se ukažu prilike za postizanje znatnih učinaka.
- Uz odgovarajuće prilagodbe okvir se može primijeniti i u drugim organizacijama za nabavu. Razmatrale su ga i druge organizacije u Kanadi, primjerice lokalne općine i sveučilišta, organizacije javnog sektora na širem području Toronta te kanadske pokrajinske i savezne vlade.

Stečena iskustva i budućí izazovi

Stečena iskustva:

- Prije nego što je odlučio što bi trebalo učiniti kako bi se provodila društveno odgovorna nabava, grad Vancouver nastojao je utvrditi što se već čini u tom pogledu. To je omogućilo da se dođe do saznanja da mnogi postojeći dobavljači već jesu socijalna poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti koja bi mogla pobijediti na natječaju i izvršiti ugovore, a da ne budu skuplja.
- Aktivnosti usklađivanja dobra su polazna točka za takvu vrstu ugovora. Treba započeti s nekoliko područja usluga i pokušati se angažirati na određenom tržištu. Na primjer, socijalnim poduzećima mogu dobro odgovarati usluge čišćenja i uređenja okoliša.

Budući izazovi:

- Povećanje pondera/bodova za društvenu vrijednost u nabavama može dovesti do potpunijih učinaka na temelju uključivanja takvih kriterija.
- Za socijalna poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti obično su dobro rješenje male nabave i ugovori. Međutim, odjeli su dobro upoznati s postojećim poduzećima/dobavljačima i skloni su ponovnoj suradnji s njima, što može ograničiti mogućnosti uključivanja novih socijalnih poduzeća / poduzeća koja provode politike raznolikosti koja zapošljavaju osobe iz nedovoljno zastupljenih, nedovoljno zaposlenih ili nezaposlenih skupina.

Kontakt

Kim Buksa, voditeljica održive i etičke nabave (grad Vancouver, BC Kanada), kim.buksa@vancouver.ca

66. Politika društvenog povrata ulaganja u Wageningenu

Naziv javnog naručitelja, država: grad Wageningen, Nizozemska

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Wageningen uveo je politiku nabave u skladu s kojom je uprava dužna u svaki natječaj čija je očekivana vrijednost veća od 50 000 EUR uključiti zahtjev za društveni povrat ulaganja. Fiksni postotak (5 %) ugovorene cijene svake nabave u vrijednosti većoj od 50 000 EUR namijenjen je za zapošljavanje registriranih nezaposlenih osoba ili osoba udaljenih od tržišta rada.

U Nizozemskoj se društveni povrat ulaganja na različite načine može uključiti u javnu nabavu. Neki su od njih utvrđivanje posebnih uvjeta rada, uključivanje kriterija za dodjelu ili rezervacija ugovora sa zaštićenim poduzećima za zapošljavanje. Dugi primjeri dostupni su u pregledu slučajeva iz Haarlema (str. 229.) i Rotterdama (str. 134.).

Predmet

društveni povrat ulaganja važan je aspekt politike nabave općine Wageningen, koja nastoji postići konkretne socijalne rezultate u okviru dodjele ugovora sudionicima na tržištu. U ovom kontekstu društveni povrat ulaganja znači da općina postavlja društvene uvjete za dodjeljivanje ugovora ponuditeljima. Ti uvjeti odnose se na mogućnosti zapošljavanja za tražitelje zaposlenja.

Etapa javne nabave i kriteriji

Priznatelj usluga trebaju opisati kako mogu provesti zahtjev za društveni povrat ulaganja. Ocjenjivanje na temelju kriterija za dodjelu provodi voditelj računovodstva Općinskog odjela za korporativne poslove. Nakon sklapanja ugovora voditelj računovodstva kontaktira je točka za provedbu zahtjeva o društvenom povratu ulaganja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Dostupne su tri mogućnosti za uključivanje zahtjeva o društvenom povratu ulaganja u ponudu, od kojih ponuditelj treba odabrati jednu:

- *Ugovorni zahtjev:* fiksni postotak (5 %) ugovorenog iznosa dodjele namjenjuje se za zapošljavanje nezaposlenih osoba ili osoba koje su udaljene od tržišta rada. Poduzetnik i općina mogu dogovoriti provedbu zahtjeva u okviru plana nakon dodjele ugovora.
- *Ugovorni zahtjev u kombinaciji s kriterijem za dodjelu:* fiksni postotak (5 %) dogovorenog iznosa ugovora namjenjuje se za zapošljavanje nezaposlenih osoba ili osoba koje su udaljene od tržišta rada te se taj uvjet uključuje u natječaj kao kriterij za dodjelu.
- *Zahtjev za iznošenje ideja:* Od ponuditelja se zahtijeva da iznesu prijedlog o načinu provedbe zahtjeva o društvenom povratu ulaganja. Taj prijedlog ne mora biti uključen kao kriterij za dodjelu, ali se nakon dodjele detaljnije razrađuje u suradnji s općinom.

Provjera

Grad u ugovor uključuje mogućnost izricanja novčane kazne. Svake se godine revidira napredak u provedbi zahtjeva o društvenom povratu ulaganja. Ako ponuditelj ne ispuni zahtjev, grad ima pravo naplatiti mu 5 % vrijednosti ugovora za pružene usluge (taj je mehanizam 2019. korišten jedanput). Grad će taj iznos upotrijebiti za osmišljavanje inicijativa kojima se izravno doprinosi razvoju ili upotrebi instrumenata za podupiranje tražitelja zaposlenja ili osoba koje traže zaposlenje, ali su udaljene od tržišta rada.

Imenovani voditelj računovodstva odgovoran je za provjeru obveza u pogledu društvenog povrata ulaganja.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Wageningen
- korisnici: tražitelji zaposlenja (osobito osobe udaljene od tržišta rada)

Društveni učinci

- Općina Wageningen želi što većem broju stanovnika pomoći da sudjeluje na tržištu rada.
- Primjenom politike društvenog povrata ulaganja u okviru politike nabave i nadmetanja nastoji se doprinijeti tom cilju kako bi se stvorile mogućnosti za osobe koje su u nepovoljnom položaju na tržištu rada.
- Općina se obvezala na primjenu aspekata društvenog povrata ulaganja u svim natječajima, neovisno o tome odnosi li se dodjela na usluge, isporuke ili radove.

Druge koristi

- Smanjenje isplata socijalne naknade: politika društvenog povrata ulaganja dugotrajno nezaposlenim osobama omogućuje veće šanse za dobivanje plaćenog posla. Nakon toga više im neće biti potrebna socijalna naknada.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Društveni povrat ulaganja treba uzeti u obzir pri organiziranju provjere tržišta.
- Javni naručitelj treba zahtijevati plan djelovanja za društveni povrat ulaganja i, ako je moguće, surađivati s ugovarateljem u izradi plana.
- Kolege odgovorne za provedbu i provjeru politike nabave koja uključuje zahtjev za društveni povrat ulaganja treba uključiti u ranoj fazi.
- Uključivanje zahtjeva o društvenom povratu ulaganja u svaki natječaj u kojem je očekivana vrijednost ugovora veća od 50 000 EUR prilično je nisko ograničenje (5 % od 50 000 EUR je samo 2 500 EUR). Možda bi bilo bolje zadržati ograničenje za natječaje od 221 000 EUR (za veći iznos nadmetanje mora biti na razini Europe do 2020.) kako bi zapošljavanje tražitelja zaposlenja na temelju zahtjeva o društvenom povratu ulaganja bilo trajnije. Trajanje zaposlenja ovisi, među ostalim, o vrijednosti ugovora.

Kontakt

Cynthia A. van der Roest, viša savjetnica za nabavu, cynthia.van.der.roest@wageningen.nl

67. Pristup grada Haarlema društvenom povratu ulaganja

Naziv javnog naručitelja, država: grad Haarlem, Nizozemska

Sektor proizvoda ili usluga: svi sektori koji uključuju radnu snagu (natječaji za usluge i radove)

Uvod / ciljevi javne nabave

Haarlem je pionir u primjeni koncepta „društvenog povrata ulaganja” u natjecajima, u okviru kojega se dobavljače potiče na stvaranje društvene vrijednosti. Od 1995. primjenjuje politiku društveno odgovornog poslovanja / društvenog povrata ulaganja u svojim nabavama kao poseban uvjet za izvršenje ugovora. To je dokazana metoda stvaranja mogućnosti za zapošljavanje osoba s lošim izgledima za pronalaženje zaposlenja.

U Nizozemskoj se društveni povrat ulaganja na različite načine može uključiti u javnu nabavu. Neki su od njih utvrđivanje posebnih uvjeta rada, uključivanje kriterija za dodjelu ili rezervacija ugovora sa zaštićenim poduzećima za zapošljavanje. Drugi primjeri dostupni su u pregledu slučajeva iz Wageningena (str. 227.) i Rotterdamu (str. 134.).

Predmet

Povećanje sudjelovanja tražitelja zaposlenja i osoba s invaliditetom na tržištu rada i zapošljavanja njihove zaposlenosti.

Etapa javne nabave i kriteriji

Tijekom postupka nabave ponuditelji moraju pristati na poseban uvjet za izvršenje ugovora prema kojemu su iznos u vrijednosti 5 % ugovora obvezni namijeniti za podupiranje osoba koje su udaljene od tržišta rada radi povećanja sudjelovanja na tržištu rada. To se može osigurati zapošljavanjem, pripravnštvom ili drugim aktivnostima koje se provode na temelju određenog ugovora. Vrijednost obveznog društvenog povrata ulaganja razmjerna je predmetu i opsegu ugovora: društveni povrat ulaganja od 5 % primjenjuje se u natjecajima za usluge i radove. Za ugovore o nabavi robe s niskom radnom vrijednosti primjenjuje se niži postotak društvenog povrata ulaganja.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Ova je inicijativa u skladu sa sljedećim ciljevima politike:

- doprinos postizanju uključivijeg tržišta rada
 - zapošljavanje većeg broja stanovnika, koji rade u skladu sa svojim mogućnostima
 - povećanje sudjelovanja nezaposlenih stanovnika na tržištu rada
 - smanjenje razine ranog napuštanja školovanja
 - povezivanje obrazovanja i tržišta rada
- vraćanjem ljudi na tržište rada mogu se postići drugi socijalni ciljevi
 - poboljšanje lokalnog životnog okruženja i socijalne kohezije
 - jačanje samopouzdanja tražitelja zaposlenja
 - sprečavanje i kontrola problema s dugovima i usamljenosti
 - podupiranje socijalnih poduzeća i (lokalnog) poduzetništva.

Provjera

- Vrijednost društvenog povrata ulaganja izračunava se prema sljedećoj formuli: vrijednost društvenog povrata ulaganja = vrijednost ugovora × % društvenog povrata ulaganja (u ovom slučaju 5 %).
- Vrijednost društvenog povrata ulaganja izračunava se na temelju standardnih vrijednosti za kategorije. One se odnose na aktivnosti koje ugovaratelj može provesti kako bi ispunio uvjet postizanja društvenog povrata ulaganja. Postoje tri glavne vrste aktivnosti: a) radna mjesta ili pripravnštvo za osobe koje nisu imale trajnije zaposlenje; b) uključivanje socijalnih poduzeća u izvršenje ugovora; c) druge aktivnosti društveno odgovornog poslovanja povezane s određenim ugovorom.

Vrijednost ugovora

Zahtjev za društveni povrat ulaganja primjenjuje se u svim ugovorima u vrijednosti većoj od 200 000 EUR. Odgovarajući postotak vrijednosti ugovora namijenjen za društveni povrat ulaganja od 5 % odgovarao bi vrijednosti od 10 000 EUR ili više.

Instrument

- Članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora Direktive 2014/24/EU.
- Na temelju uredbe Gradskog vijeća²² Haarlem primjenjuje zahtjev za društveni povrat ulaganja na sve natječaje za usluge ili radove u vrijednosti od 200 000 EUR ili više.

Sudionici

- javni naručitelj: grad Haarlem
- korisnici: nezaposlene osobe / tražitelji zaposlenja, osobe s invaliditetom

Društveni učinci

- Povećanje stope sudjelovanja na tržištu rada: politikom društvenog povrata ulaganja ciljnim skupinama omogućuju se bolji izgledi za zaposlenje. Godišnje se stotine dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba s invaliditetom uključe u proces rada dobivanjem zaposlenja ili pripravništva.
- Društveno odgovorno poslovanje: politikom društvenog povrata ulaganja tržište se potiče na uključivanje i sudjelovanje u postizanju socijalnih ciljeva.

Druge koristi

- Smanjenje socijalnih davanja: politika društvenog povrata ulaganja dugotrajno nezaposlenim osobama omogućuje veće šanse za dobivanje plaćenog posla. Nakon toga više im neće biti potrebna naknada za nezaposlene.

Stečena iskustva i budući izazovi

Sljedeći parametri bili su ključni za uspjeh ove inicijative:

- Za uspješnu provedbu politike društvenog povrata ulaganja vrlo je važno uključiti sve dionike. Sve počinje od njihove potpore, posebice potpore oblikovatelja politika i tržišta. Politička potpora znači kontinuitet društvenog povrata ulaganja u nabavi grada.
- Dijalog s tržištem i zajednički interesi: zadaća će se postići uključivanjem tržišta u pružanje mogućnosti za zaposlenje ciljnoj skupini. Važno je ostati u kontaktu i razgovarati o mogućnostima, teškoćama i potrebama.
- Praktična, fleksibilna, jednostavna i jasna pravila i propisi ugovarateljima olakšavaju ostvarivanje društvenog povrata ulaganja i omogućuju jednostavniju provedbu.

Budući je izazov suradnja s (polu)javnim naručiteljima u regiji, kao što su druge općine i druge organizacije javnih službi.

Kontakt

Khalil Khuwam, voditelj za računovodstvo i ugovore, Grad Haarlem, kkhuwam@haarlem.nl

²² <https://haarlem.pleio.nl/file/download/48093642>

68. Promicanje jednakih mogućnosti i ravnoteže između poslovnog i privatnog života u okviru javne nabave

Javni naručitelj: grad Beč, Austrija

Sektor proizvoda ili usluga: razno

Uvod / ciljevi javne nabave

Grad Beč ima više od 25 godina iskustva u podupiranju i promicanju suzbijanja postojećih nejednakosti s kojima se suočavaju žene i djevojčice. Općinski odjel za ženska pitanja otvoren je 1992., otkad se razvija mreža stručnjaka za rodna pitanja i projekata u različitim odjelima. Međutim, rodna ravnopravnost na svim razinama društva 2020. još nije samorazumljiva. I dalje postoje razlike u dohotku žena i muškaraca, kao i nepravedna raspodjela udjela sati neplaćenog i plaćenog rada. Razlika u plaćama između muškaraca i žena na radnim mjestima u punom radnom vremenu u Beču iznosila je 2019. godine 14,5 %.

Grad Beč dodjeljuje mnoge ugovore, od ugovora za nabavu uredskog materijala do ugovora o istraživanju. Zbog veličine općinske uprave za te ugovore namjenjuju se znatna financijska sredstva. Primjenom rodno osviještene politike i promicanjem žena u nabavi osigurava se da se u okviru potrošnje ujedno doprinosi ravnopravnosti žena i muškaraca u privatnim poduzećima.

Stoga je Beč 2010. uspostavio radnu skupinu koja je trebala ispitati kako se promicanje rodne ravnopravnosti može povezati s javnom nabavom. Nakon toga provedeno je nekoliko pilot-programa koji su obuhvaćali sve veći broj područja. U početku su bila uključena dva općinska odjela, Odjel za strategiju i gospodarski razvoj EU-a i Odjel za nabavu.

Predmet

Grad Beč izradio je smjernice i razvio instrumente kako bi poduzećima pomogao u procjeni razine jednakih mogućnosti unutar poduzeća i provedbi mjera. Osim toga, državni službenici (sve zainteresirane osobe, posebice nabavljači) prolaze posebno osposobljavanje, dobivaju kontrolne liste itd.

Etapa javne nabave i kriteriji

Općinski odjeli koji sudjeluju u nabavi moraju se pridržavati sljedećih načela:

- Za ugovore o uslugama ponuditelji se u ponudama moraju obvezati na provedbu mjera za promicanje žena te dostaviti dokaz o tome u danom roku. Ti se uvjeti za izvršenje ugovora trenutačno primjenjuju na sve ugovore o uslugama u trajanju od najmanje šest mjeseci i u procijenjenoj vrijednosti od najmanje 50 000 EUR koji se dodjeljuju poduzećima s više od 20 zaposlenih. Tom mjerom grad Beč nastoji uključiti veće i dugoročne ugovore o uslugama. Na toj razini organizacijske promjene zapravo mogu provesti privatna poduzeća. Taj zahtjev ne utječe na ocjenu i rangiranje ponuda, ali je uvjet za sklapanje ugovora s gradom. Provedba mjera za promicanje žena provjerava se tek nakon izvršenja ugovora.
- Promicanje žena i rodne aspekte treba uzeti u obzir u procjeni potreba, planiranju nabave i specifikaciji usluga. Zaposlenici koji rade u nabavi moraju unaprijed razmotriti te aspekte. Na primjer, ako se želi naručiti studija, opis usluge u pozivu na dostavu ponuda može se uobličiti tako da se uzmu u obzir različite potrebe i perspektive žena i muškaraca.
- Promicanje žena i rodni aspekti mogu se uzeti u obzir pri osmišljavanju kriterija za dodjelu za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude. Na primjer, kriterij može biti dokaz da su osobe odgovorne za provedbu ugovora prošle posebno osposobljavanje u području rodno osviještene politike i promicanja žena.

Ako državni službenik treba dodatnu potporu, može pohađati tečajeve osposobljavanja koje organizira Izvršna skupina za osoblje i unutarnju reviziju grada Beča.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

- rodno osviještena politika i promicanje žena u okviru nabave
- ravnopravnost žena i muškaraca u privatnim poduzećima

Provjera

U fazi natječaja ponuditelji moraju dostaviti izjavu o preuzimanju obveza na provedbu mjera odabranih iz sljedećeg kataloga mjera:

- skupina A: promicanje žena pri zapošljavanju
- skupina B: promicanje žena u stjecanju kvalifikacija
- skupina C: usklađivanje poslovnog i privatnog života
- skupina D: strukturne mjere (kao što su provedba plana za promicanje kvalificiranih žena, mjere za borbu protiv seksualnog uznemiravanja, imenovanje predstavnica žena, dodatno osposobljavanje o ravnopravnosti).

Ponuditelji se obvezuju odabrane mjere provesti do polovine ugovornog razdoblja i dostaviti pisani dokaz o tome. Ako ih u zadanom roku nije moguće provesti u cijelosti, ponuditelji moraju navesti razloge. U slučaju povrede obveze provedbe odabranih mjera ugovaratelj može biti zabilježen kao ugovaratelj s „ozbiljnim nedostatkom” u Austrijskom registru ugovaratelja.

U slučaju nedostavljanja dokaza o potpunoj provedbi odabranih mjera do roka za izvršenje primjenjuje se kazna u iznosu od najviše 1 posto iznosa ugovora, a najveća je moguća kazna 10 000 EUR.

Osim toga, Grupa za unutarnju reviziju grada Beča i Revizorski sud grada Beča provode nasumične provjere.

Instrument

Primjena socijalnih kriterija za dodjelu i klauzula o izvršenju ugovora, koje mogu uključivati rodna pitanja, odobrena je na temelju članaka 67. i 70. Direktive 2014/24/EU.

Smjernice koje je izradio grad Beč: formalne obveze koje poduzeća moraju potpisati i katalog mjera rodno osviještene politike koje poduzeća mogu odabrati dostupni su na:

<https://www.wien.gv.at/wirtschaft/gewerbe/pdf/verpflichtungserklaerung-vergabe-frauenfoerderung.pdf>.

Sudionici

Projekt je proširen 2012. i 2015. Od prosinca 2019. u projektu sudjeluju, tako što se pridržavaju prethodno navedenih načela, sljedeći općinski odjeli:

- Odjel za europske poslove
- Odjel za nabavu
- Odjel za informacijsku tehnologiju
- Odjel za javnu rasvjetu
- Odjel za ženska pitanja
- Odjel za urbani razvoj i planiranje
- Odjel za arhitekturu i urbanizam
- Odjel za zaštitu okoliša
- Odjel za gospodarstvo, rad i statistiku.

Sljedeći odjeli surađuju u provedbi projekta u odjelima partnera:

- Izvršna skupina za organizaciju, zaštitu i sigurnost (MD-OS), Odjel za rodno osviještenu politiku
- Odjel za ženska pitanja
- Odjel za trgovinsko pravo, zaštitu podataka i građanski status. **Društveni učinci**

Projekt ima važan utjecaj na rodnu ravnopravnost u društvu jer osigurava mjere za promicanje žena i rodnu ravnopravnost na radnim mjestima i tržištu rada. Ugovorna poduzeća važan su partner u postizanju rodne ravnopravnosti u Beču.

Projektom se utječe na:

- rodnu ravnopravnost na tržištu rada
- promicanje žena na vodećim položajima
- otklanjanje razlike u plaćama između muškaraca i žena
- osiguravanje jednakog pristupa općinskim uslugama za žene i muškarce.

Projekt je bio ogledni model drugim gradovima u Austriji i na međunarodnoj razini (npr. u Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju – OESS).

Druge koristi

Činjenice i podaci:

- Mjere koje su se najčešće provodile odnosile su se na pružanje fleksibilnog radnog vremena i povećanje broja žena na vodećim položajima.
- U pravnom pogledu dosad je podnesena samo jedna pritužba, ali nije prihvaćena kao utemeljena.
- Sva su poduzeća poštovala sporazum i stoga u osam godina provedbe programa nije trebala biti izrečena nijedna kazna, iako je u okviru projekta dogovorena mogućnost kazne.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Projekt je bio vrlo uspješan, prije svega zato što je poduzećima od samog početka pruženo dovoljno potpore. Na primjer, održavale su se radionice, razvijeni su priručnik za analizu ravnopravnosti i ideje za djelovanje, a postoji i mogućnost individualnog savjetovanja putem telefona. Isto vrijedi i za potporu koja se pruža javnim službenicima odgovornima za sklapanje ugovora. Pružaju im se redovita osposobljavanja, a u participativnom postupku stručnjaci za rodna pitanja, zajedno s predstavnicima predmetnih općinskih odjela, izradili su kontrolnu listu za rodna pitanja.
- Presudno je bilo i uključivanje vrlo priznatog pravnog stručnjaka radi provjere propisa, koji je značajno pridonio svakoj raspravi.
- Pokazalo se da je suradnička radna skupina uspostavljena radi osmišljavanja projekta bila od velike pomoći. Stručnjaci za rodna pitanja, pravni odjeli i predstavnici raznih općinskih službi surađivali su od samog početka.
- Ovakav projekt ne bi se mogao pokrenuti ni voditi bez svesrdne političke potpore.

Kontakt

Laura Wimmer, Grad Beč, laura.wimmer@wien.gv.at

69. Dijalog za postizanje održivosti u postupcima nabave u Bremenu

Naziv javnog naručitelja, država: Slobodni hanzeatski grad Bremen, Njemačka

Sektor proizvoda ili usluga: metodologija je primijenjena na nekoliko različitih proizvoda/usluga, uključujući tekstil, zaštitnu radnu odjeću, igračke, sportsku opremu, zaštitne cipele i rukavice te usluge čišćenja (politika)

Uvod / cilj javne nabave

Grad Bremen ima približno 570 000 stanovnika. Kao hanzeatski grad Bremen ostvaruje koristi od nacionalne i međunarodne trgovine od 1260. Danas mu je taj identitet motivacija za oblikovanje poštene i održive trgovine kako bi od nje mogle imati koristi sve uključene strane. Slobodni hanzeatski grad Bremen od 2009. nastoji provoditi ekološku i društveno odgovornu javnu nabavu. Prva ključna etapa u tom procesu bila je 2011., kad je postao Prijestolnica poštene trgovine u Njemačkoj. U to nastojanje bili su uključeni brojni dionici iz civilnog društva, politike, znanosti, poslovanja i uprave. Otad je Bremen nastavio doprinositi promicanju i učvršćivanju poštene trgovine u zajednici. U promicanju sustavne provedbe aspekata održivosti u postupcima nadmetanja grada pomogao je i stručni centar za društveno odgovornu javnu nabavu uspostavljen 2016. Posljednjih godina naglasak je na skupinama proizvoda kao što su zaštitna radna odjeća, igračke, sportska oprema, promotivni artikli i oprema za pripremu hrane (kava, čaj, kakao, šećer od trske).

Prije i tijekom postupaka nadmetanja za te proizvode u Odjelu za stratešku nabavu Centra za nabavu i dodjelu ugovora u Bremenu (EVZ), koji je odgovoran za postupke nadmetanja u okviru centralizirane javne nabave slobodnog hanzeatskog grada Bremena, održavaju se dijalozi s ponuditeljima, radionice za korisnike i radionice za ponuditelje.

Etapa javne nabave i kriteriji

- *Dijalozi s ponuditeljima* održavaju se kako bi se potencijalne ponuditelje i naručitelje (službenike za nabavu) informiralo o integraciji socijalnih i okolišnih kriterija u predstojeći natječaj te kako bi ih se senzibiliziralo za ta pitanja. Pri planiranju natječaja za novu skupinu proizvoda provodi se intenzivno istraživanje (na primjer, anketiranje lokalnih dobavljača) kako bi se pronašli mogući proizvođači. Bremen nema automatski postupak objavljivanja informacija o održavanju dijaloga na internetu, ali se takvi događaji ponekad najavljuju na internetskim stranicama nevladinih organizacija kao što su Engagement Global i Südwind. Za natječaje na razini EU-a postoje jasna pravila koja se moraju poštovati kako bi se omogućilo dovoljno vremena za podnošenje ponuda i postavljanje pitanja.
- Proizvođači i, ako je primjenjivo, dobavljači pozivaju se na događaje i nakon toga dobivaju izvješće. Rezultati radionica za ponuditelje uključeni su u natječajnu dokumentaciju.
- U dijaloge su uključene nevladine organizacije koje daju važan doprinos. Dijalozi obično uključuju prezentacije, nakon kojih se postavljaju pitanja i raspravlja o temama. Opisuju se vrsta i opseg zahtjeva u okviru nabave, kao i kvalitativni i socioekološki zahtjevi. Nvladine organizacije iznose probleme za koje smatraju da zahtijevaju poboljšanja u proizvodnji i lancu opskrbe predmetnog proizvoda ili usluge. Kao rezultat poduzeća bi trebala moći steći prvi dojam o potražnji, zahtjevima i pristupu poboljšanju socioekoloških zahtjeva u proizvodnji i lancu opskrbe. Dijalogom se nastoji utvrditi i jesu li poduzeća sposobna ili voljna ispuniti socioekološke zahtjeve i sudjelovati u odgovarajućim postupcima dodjele. Važno je stvoriti svijest nositelja potražnje unutar općine o primjeni socijalnih i okolišnih kriterija.
- *Radionice za korisnike* služe informiranju glavnih službenika za nabavu te EVZ-a o postojećim proizvodima potencijalnih ponuditelja i povećanje informiranosti krajnjih korisnika / organizacija korisnika i poduzeća o ljudskim pravima i okolišnim aspektima nabave. Na takvim događajima nekoliko poduzeća svoje proizvode i njihova obilježja (kvalitativna, ali i socijalna i ekološka) predstavlja maloj skupini kupaca i dobavljača, koji se retiraju kako bi se svi sudionici mogli upoznati sa svim proizvodima.
- Na *radionici za ponuditelje* tijelo za dodjelu ugovora, potencijalni ponuditelji i pojedinačni ključni potrošači surađuju s nevladinim organizacijama na poboljšanju opisa usluge i ugovornih uvjeta koje je tijelo za dodjelu ugovora unaprijed

uobličilo. Ona se održava radi transparentnosti postupka nadmetanja i uzimanja u obzir potreba i pitanja svih dionika. Na njoj se obrazlažu pripremljeni tekstovi i vode rasprave uz pravni nadzor.

Stručni centar za društveno odgovornu javnu nabavu 2016. uveo je primjenu dijaloga u fazu prije nabave u slobodnom hanzeatskom gradu Bremenu. Otada su provedeni razni dijalozi, uključujući (nepotpun popis):

- *skupina proizvoda: tekstil / radna odjeća*
 - dijalog s proizvođačima o uniformama
 - radionice za korisnike o radnoj odjeći (*radionice za korisnike koji su pregledali izloženu radnu odjeću šest održivih proizvođača i zapisali svoje zahtjeve i komentare u upitniku, nakon čega je strateški nabavljač upotrijebio ovaj upitnik za dovršenje natječajne dokumentacije*)
 - radionica za ponuditelje o radnoj odjeći

- *skupina proizvoda: igračke*
 - dijalog s ponuditeljima o igračkama (*dijalog kojim se potrošače, posebno odgajatelje u vrtićima, informira o uvjetima rada u industriji igračaka i natječajnoj praksi slobodnog hanzeatskog grada Bremena te uspostavlja početni kontakt s potencijalnim ponuditeljima*).

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Dijalozi i radionice provode se radi stvaranja temelja za sustavno proširenje raspona skupina proizvoda u okviru središnjih okvirnih sporazuma koje udovoljavaju visokim zahtjevima socijalne i ekološki održive nabave.

Ti su zahtjevi utvrđeni u Uredbi o temeljnim standardima rada (*Kernarbeitsnormenverordnung*) Slobodnog hanzeatskog grada Bremena, a ažurirani su u svibnju 2019. Uredba sadržava popis proizvoda koji se moraju nabavljati uz poštovanje temeljnih radnih standarda ILO-a. To je osobito važno za „osjetljive proizvode”, za koje je poznato da se često proizvode u lošim uvjetima rada.

Popis osjetljivih proizvoda uključuje sljedeće skupine proizvoda:

- tekstilni proizvodi
- poljoprivredni proizvodi iz područja globalnog juga (npr. čaj, kava, kakao i drugo)
- rezano cvijeće iz područja globalnog juga
- igračke i sportske lopte
- drveni proizvodi
- proizvodi informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)
- kožna galanterija i proizvodi za štavljenje.

Provjera

Za dijaloge nije potrebna provjera aktivnosti potencijalnih ponuditelja ili potrošača / nositelja potražnje općine. Provode se jer na jednostavan način omogućuju uključivanje dionika koji inače ne bi sudjelovali u socijalno ili ekološki odgovornim postupcima nabave. Određeni zahtjevi koji se primjenjuju u ponudama podliježu provjeri.

Vrijednost ugovora

S obzirom na to da je provedeno nekoliko natječaja u kojima su održani takvi dijalozi, nije moguće navesti određenu vrijednost ugovora.

Instrument

- Članak 40. o prethodnoj provjeri tržišta Direktive 2014/24/EU.
- U okviru prava savezne pokrajine Bremen nabava je uređena Zakonom o usklađenosti tarifa i javnoj nabavi (*Tariftreue- und Vergabegesetz*).
- Uredba o temeljnim standardima rada (*Kernarbeitsnormenverordnung*) i Administrativna uredba o nabavi Slobodnog hanzeatskog grada Bremena (*Verwaltungsvorschrift für die Beschaffung der Freien Hansestadt Bremen*).

Sudionici

Senator za financije, Kancelarija Senata i javno poduzeće Immobilien Bremen zajednički razvijaju i proširuju održivu i poštenu nabavu u Bremenu.

- Senator za financije odgovoran je za područje javne nabave (uključujući održivu javnu nabavu) i zadužuje javno poduzeće Immobilien Bremen, kao pružatelja usluga, za središnju nabavu i provedbu postupaka javne nabave. Stručni centar za društveno odgovornu javnu nabavu nalazi se u samom javnom poduzeću Immobilien Bremen.
- Kancelarija Senata odgovorna je za promicanje poštene trgovine u Bremenu i održava partnerstvo s gradovima na globalnom jugu koji su partneri grada Bremena.
- Ciljne skupine za ovdje opisane dijaloge su općinski odjeli Bremena, sve ostale institucije Slobodnog hanzeatskog grada Bremena (ruralne i urbane općine) i potencijalni ponuditelji.
- Dodatne ciljne skupine su partneri u okviru sindikata za javno-privatnu nabavu te primatelji bespovratnih sredstava kojima je dopušteno sudjelovanje u središnjim nabavama grada Bremena.

Društveni učinci

- Dosadašnje iskustvo pokazalo je da naručitelji, potrošači i ponuditelji zahvaljujući dijalozima bolje razumiju društveno odgovorne proizvode i integraciju socijalnih kriterija u postupak nabave. Nadalje, dijalozi doprinose prevladavanju nevoljkosti dobavljača za sudjelovanje na natječajima sa socijalnim kriterijima.
- Na strani potražnje socijalna korist ostvaruje se kao mogućnost da se agencije koje su naručitelji bolje upoznaju s prednostima koje pružaju okvirima sporazumi središnje općinske agencije za nabavu jer pojednostavnjuju postupak naručivanja i omogućuju donošenje odluke o kupnji u korist društveno odgovornih proizvoda.

Druge koristi

- Osobe uključene u nabavu djeluju kao odlučujući multiplikacijski čimbenici unutar općine. Dijalozima se taj multiplikacijski učinak jača i proširuje razvijanjem vještina i pružanjem informacija za službenike za nabavu i općinske zaposlenike.
- Središnji okvirima sporazumi za sve skupine proizvoda i usluge dostupni su decentraliziranim korisnicima unutar općine za sklapanje jednostavnih ugovora. Na taj će način nositelji potražnje unutar općine biti na održiv način usmjereni na proizvode koji udovoljavaju kriterijima socijalno odgovorne nabave ili poštene trgovine.
- Odgovarajući proizvodi mogu se jednostavno naručiti elektroničkim putem.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Pokazalo se da se dijalozima uspješno poboljšava razumijevanje potrebe za društveno i ekološki odgovornom nabavom među nositeljima potražnje te potencijalnim ponuditeljima.
- Smanjen je broj ponuditelja koji nisu voljni sudjelovati u natječajima sa socijalnim i okolišnim kriterijima jer se o svim pitanjima i nesigurnostima između dobavljača i javnog naručitelja može izravno razgovarati.
- Postoje izazovi, osobito u pogledu skupina proizvoda koje još nisu fokus u smislu održive proizvodnje (npr. igračke ili, u još većoj mjeri, sportska oprema) zbog nedovoljnog razumijevanja potreba naručitelja za održivom proizvodnjom te nedovoljne dostupnosti sudionika na tržištu koji mogu ponuditi takve proizvode.

- Osim toga, stalan su izazov finansijski i ljudski resursi potrebni za vođenje dijaloga jer čine dodatan trošak uz standardne troškove postupka nadmetanja.

Kontakt

Johanna Reimers, Kancelarija Senata slobodnog hanzeatskog grada Bremena, Johanna.reimers@ez.bremen.de, +49 421 361 2878

70. Osiguravanje poštenih uvjeta rada

Naziv javnog naručitelja, država: Kopenhagen, Danska

Sektor proizvoda ili usluga: čišćenje, građevinski poslovi, prehrambene usluge / usluge pripreme hrane, zdravstvena skrb, prijevoz, vrtići, ceste i održavanje

Uvod / ciljevi javne nabave

Kao mjera protiv socijalnog dampainga u okviru inicijative grada Kopenhagena „Kopenhagen protiv socijalnog dampainga” u ugovore su uključene klauzule o radu kako bi se osigurali poštenu uvjeta rada za sve zaposlenike koji rade za ugovaratelje i podugovaratelje grada.

Cilj je primjenom uvjeta za izvršenje ugovora osigurati pošteno tržišno natjecanje i poštenu uvjeta rada za sve zaposlenike koji rade na ugovorima s gradom. Uspostavljena je interna radna skupina kako bi se osiguralo da ugovaratelji i podugovaratelji poštuju klauzule o radu i pružaju poštenu plaće i uvjeta rada za svoje zaposlenike.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Klauzulom o radu koja je dio ugovora s gradom Kopenhagenom osiguravaju se poštena plaća i poštenu uvjeta rada. Neki ugovori uključuju i klauzule o edukaciji i zapošljavanju, u skladu s kojima su dobavljači obvezni educirati pripravnike i naučnike ili zaposliti nezaposlene osobe za obavljanje određenog zadatka.

Grad Kopenhagen djeluje protiv socijalnog dampainga kako bi zajamčio:

- poštenu plaću i poštenu uvjeta rada za svakog zaposlenika koji radi na nekom zadatku za grad
- jednake uvjeta za svako poduzeće koje se nadmeće za dodjelu ugovora
- veće mogućnosti za pripravništvo i naukovanje za mlade.

Provjera

- Kopenhagen je uspostavio radnu skupinu za praćenje usklađenosti dobavljača s klauzulama o radu koja se sastoji od devet osoba (stručnjaci za društveno odgovorno poslovanje koje je angažirao grad).
- Radna skupina prvenstveno je usmjerena na redovite inspekcije na licu mjesta i ima pravo u svakom trenutku posjetiti sve vrste radnih mjesta. Pozorno se prate plaća i uvjeta rada zaposlenika dobavljača koji djeluju u sektorima građevinarstva, čišćenja i prijevoza.
- Svake godine provede se otprilike 600 provjera usklađenosti. Otprilike jednu trećinu čine inspekcije na licu mjesta, a ostalo su istrage uvjeta određenih zaposlenika na temelju dokumentacije o plaći, radnom vremenu, mirovini, porezu itd.
- Radna skupina provodi inspekcije na temelju procjene rizika kako bi svoje aktivnosti usmjerila prvenstveno na područja u kojima postoji najveći rizik od povrede radnih prava. U slučaju povrede pokreće se dijalog s poslodavcem, a grad Kopenhagen ima pravo uskratiti naknadu. Ako se utvrdi da nisu ostvarena poboljšanja, poslodavac mora platiti kaznu, a grad mu u konačnici ima pravo otkazati ugovor.

Vrijednost ugovora

Ova inicijativa odnosi se na sve ugovore o uslugama i građevinske usluge te, u slučajevima u kojima grad osigurava bespovratna sredstva ili subvencije, na projekte ili institucije.

Instrument

- Članak 70. (o klauzulama o izvršenju ugovora) i članak 71. (o podugovaranju) Direktive 2014/24/EU.
- Direktiva br. 91/76/EZ kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/957 o upućivanju radnika.
- U obvezujućim kolektivnim ugovorima između Grada i odgovarajućih sindikata utvrđuju se relevantne stope plaća.

Sudionici

- javni naručitelj: grad Kopenhagen
- zaposlenici ugovarateljâ i podugovarateljâ grada Kopenhagena
- radna skupina grada Kopenhagena za socijalni damping
- sindikati koji pregovaraju o kolektivnim ugovorima

Društveni učinci

- *Bolja plaća i uvjeti rada:* Zaposlenici ugovaratelja i podugovaratelja grada Kopenhagena imaju pravo na plaću i uvjete rada u skladu s relevantnim kolektivnim ugovorom i Direktivom o upućivanju radnika, među ostalim u pogledu plaće, stanke za odmor i naknade za prekovremeni rad. Zajamčena su i njihova prava na regres i osiguranje u skladu s danskim Zakonom o radu.
- *Bolji alati za praćenje:* grad Kopenhagen pokrenuo je pilot-projekt u okviru kojeg se radnici identifikacijskom karticom moraju registrirati kad dolaze na mjesto rada i odlaze s njega. Taj sustav radnoj skupini grada olakšava da utvrdi u kojim se ugovorima i kod kojih poslodavaca povećao rizik od socijalnog dampinga jer pruža informacije o broju zaposlenih radnika, lokaciji u lancu opskrbe, vrsti posla, obliku zaposlenja, radnom vremenu itd. Njegova je svrha radnoj skupini omogućiti bolji uvid u to tko izvodi radove na projektima grada Kopenhagena, a glavnim dobavljačima općine služi kao alat za bolje upravljanje svojim podugovarateljima na svim razinama lanca opskrbe.
- *Ciljna provedba:* radna je skupina 2018. utvrdila da se većina povreda klauzule o radu događa na razini podugovaratelja, odnosno na nižoj razini lanca opskrbe. Glavni podugovaratelj često nema uvid u to koja su poduzeća prisutna na mjestima rada, što mu otežava postizanje usklađenosti s klauzulom o radu na nižim razinama lanca opskrbe. Isti problem imaju i poduzeća koja su usmjerena na osiguravanje pristojnih plaća i dostojanstvenih radnih uvjeta i koja su uvela različite oblike samokontrole.

Kontrola se trenutačno temelji na modelu rizika, stoga je radna skupina provodi na mjestima za koja je procijenila da predstavljaju najveći rizik od povrede. To se čini kako bi se otkrilo što više slučajeva socijalnog dampinga i ne ometa rad sukladnih ugovaratelja, koliko god je to moguće.

Model koji se temelji na riziku osmislio je tim radne skupine i stalno se ažurira. U primjeni modela uzima se u obzir niz čimbenika kao što su vrsta poduzeća, uvjeti zaposlenja, vrsta posla koji se obavlja, prijašnje povrede predmetnih poduzeća itd. U okviru novih kontrola na temelju rizika radna skupina uglavnom posjećuje radna mjesta na kojima se obavljaju zadaci za općinu, posebno velika gradilišta.

Fizička prisutnost na gradilištu omogućuje uvid u postupak izgradnje i znanje poduzeća, i glavnog ugovaratelja i podugovaratelja koji se mijenjanju. To znači i da zaposlenici ugovaratelja poznaju radnu skupinu i svjesni su nastojanja općine u borbi protiv socijalnog dampinga.

- *Prevenција:* osim na kontrolu radna skupina sve je više usmjerena, među ostalim, i na prevenciju jačanjem dijaloga s poduzećima grada. Prošle je godine održala četiri informativna sastanka za poduzeća koje žela saznati više o njezinim nastojanjima u borbi protiv socijalnog dampinga i zahtjevima općine. Osim toga, tim za pružanje odgovora održao je razgovore s poduzećima koja su željela bolje osposobiti svoje voditelje građevinskih radova kako bi mogli ispuniti zahtjeve iz klauzule i bili spremni za kontrolu.

Istodobno se očekuje da će prisutnost radne skupine na radilištima tijekom kontrola imati dugoročan preventivni učinak jer je tim vidljiv na radnom mjestu i raspodjeljuje materijale za poduzeća i zaposlenike tijekom inspeksijskih obilazaka.

Druge koristi

- Iskustvo je pokazalo da klauzule o radu imaju dvostruki učinak: pomažu da se osiguraju poštena plaća i poštenu uvjete rada za sve zaposlenike koji obavljaju poslove u okviru javnih ugovora i da se unutar organizacije istakne važnost društvene odgovornosti u javnim ugovorima. Međutim, same klauzule o radu nisu dovoljne. Moraju se nadopuniti inspekcijama i provjerama usklađenosti koje bi trebao provoditi interni tim unutar organizacije. Klauzule o radu, u kombinaciji s redovitim inspekcijama, mogu imati pozitivan učinak i pomoći u stvaranju poštenog tržišnog natjecanja među dobavljačima.
- Grad Kopenhagen želi doprinijeti stvaranju većih mogućnosti za edukaciju i pripravnštvo za mlade. Stoga od svojih dobavljača i primatelja bespovratnih sredstava zahtijeva da zapošljavaju i osposobljavaju studente i naučnike kad god je to moguće.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Pokazalo se da je pristup na temelju posjeta koji primjenjuju interni agenti djelotvorniji od eksternalizacije praćenja uvjeta rada.
- Poželjniji je pristup koji se temelji na riziku, u okviru kojeg se provjere dokumenata provode samo kad se procijeni da postoji rizik od nepoštovanja radne klauzule.
- Većina povreda događa se na nižoj razini lanca opskrbe, odnosno na razini podugovaratelja i poduzeća s kojima oni dodatno podugovaraju.
- U slučaju sumnje na povredu radne klauzule ključno je prikupiti informacije o identitetu radnika zaposlenih na lokaciji i njihovu točnom radnom vremenu.

Kontakt

Eva Milsted Enoksen, savjetnica za društveno odgovorno poslovanje, ic3y@kk.dk

71. Strategija društveno odgovorne javne nabave u Gradskom vijeću Pamplone

Naziv javnog naručitelja, država: Općina Pamplona, Španjolska

Sektor proizvoda ili usluga: politika – svi proizvodi i sve usluge.

Uvod / ciljevi javne nabave

Općina Pamplona odobrila je 16. travnja 2019. „Nalog o strateškoj i društveno odgovornoj javnoj nabavi”, kojem je priložen vodič u kojem su socijalne klauzule, mehanizmi provjere i alati za mjerenje učinaka temeljni elementi prakse nabave (vodič je dostupan [ovdje](#) na španjolskom jeziku). Taj pristup odražava predanost lokalne vlasti uključivanju socijalnih i okolišnih kriterija u aktivnosti javne nabave i treba ga primjenjivati u svim postupcima sklapanja ugovora koje općina pokreće.

Cilj je novog smjera u javnoj nabavi u Pamploni maksimizirati povrat javnog novca građanima i ostvariti jasne učinke u pogledu socijalne uključenosti, preraspodjele, jednakosti i održivosti. Nadalje, cilj je kombinirati učinkovitost i efikasnost s promicanjem socijalnih ciljeva u aktivnostima javne nabave. U tom će se smislu u svakom postupku sklapanja ugovora koji se odnosi na radove, usluge ili robu nastojati postići ili razmotriti integracija ciljeva kao što su promicanje rodne ravnopravnosti, omogućivanje pristojnih i kvalitetnih radnih mjesta, omogućivanje zapošljavanja za osobe koje su udaljene od tržišta rada²³ ili uključivanje osoba s invaliditetom u postupke zapošljavanja i društvo. U okviru javne nabave ujedno će se nastojati povećati sudjelovanje mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća te subjekata koji djeluju u području socijalne ekonomije i promicati kružno gospodarstvo, društveno odgovorno poslovanje te veća socijalna i teritorijalna kohezija.

Cilj i/ili referentna norma socijalne politike

Javni naručitelj ima središnju ulogu u ispunjavanju zakonske obveze promicanja društveno odgovorne javne nabave u svim postupcima i njezine provedbe u svakodnevnoj praksi nabave. Ta će se obveza provesti tako da će se za svaki postupak i njegove specifikacije detaljno procijeniti mogućnosti uključivanja socijalnih klauzula.

Pravni temelj za taj pristup sadržan je u regionalnom zakonodavstvu o javnoj nabavi, koje je u skladu s nacionalnim pravom u koje je prenesena Direktiva 2014/24/EU. U tu svrhu, nalogom se nastoje promicati sljedeće mjere:

Jačanje faze prije nabave:

- Planiranje postupaka sklapanja ugovora koji će biti pokrenuti tijekom cijele godine bit će obvezno.
- Može se provesti prethodna provjera tržišta kako bi se povećalo znanje o potencijalnim dobavljačima i dostupnim rješenjima.
- Predmet ugovora može se definirati na temelju socijalnih i okolišnih kriterija.

Osiguravanje pristojnih radnih mjesta:

- Procjenjuju se i utvrđuju potrebe za zapošljavanjem povezane sa svakim ugovorom, što uključuje:
 - procjenu potreba za osobljem za izvršenje svakog ugovora, uključujući procjenu njihovih kvalifikacija i troškova u skladu s primjenjivim kolektivnim ugovorima
 - jasno utvrđivanje troškova plaća i uvjeta rada zaposlenika iz prethodnih ugovora koje će preuzeti novi ugovaratelj (u skladu s Direktivom 2001/23/EZ o zaštiti prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona)

²³ Prihvatljive skupine su osobe s invaliditetom, osobe zaposlene u socijalnim poduzećima za radnu integraciju, zaštićene radionice i skupine koje su u nacionalnom zakonodavstvu utvrđene kao ciljne skupine, kao što su mladi, osobito oni nižih kvalifikacija, žene, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe starije od 45 godina, migranti, osobe kojima prijete socijalna isključenost (*Art. 30 Real Decreto Legislativo 3/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Empleo*).

- osiguravanje izravnih plaćanja podugovarateljima i isplate plaća zaposlenicima nakon plaćanja ugovarateljima.

Pojednostavnjivanje i omogućivanje pristupa javnoj nabavi manjim subjektima

- Smanjivanje administrativnog opterećenja i prepreka koje otežavaju sudjelovanje mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća te lokalnih poduzeća. To će se postići na sljedeći način:
 - U fazi nadmetanja od svakog ponuditelja zahtijevat će se da dostavi osobnu izjavu ili europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi (ESPD) kojom dokazuje svoju sposobnost i solventnost za izvršenje ugovora.
 - Primjenjivat će se ciljni kriteriji odabira kojima će se pojednostavniti tehnički, financijski ili stručni zahtjevi.
- Postupci će olakšati podnošenje zajedničkih ponuda. Ponuditelji će financijsku solventnost moći dokazati na temelju sredstava u vlasništvu drugih poduzeća.
- Minimalni godišnji promet potreban za dokazivanje financijske solventnosti ne smije premašivati ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora, osim ako je propisno opravdan rizicima povezanim s ugovorenim radovima, uslugama ili opskrbom u svakom pojedinačnom slučaju.
- U postupcima će se, koliko je to moguće, smanjiti ili ukinuti privremena financijska jamstva za sudjelovanje u fazi nadmetanja. Konačno jamstvo utvrdit će javni naručitelj u skladu s posebnostima svakog ugovora, ali ono ni u jednom slučaju neće premašivati 4 % njegove vrijednosti. Za rezervirane ugovore načelno neće biti potrebno nikakvo privremeno ili konačno jamstvo, osim ako je opravdano rizicima povezanim s predmetom ugovora.
- Svi će ugovori biti razdijeljeni u grupe. Sudjelovanje ili dodjela grupa bit će ograničeni za svaki subjekt. Neke grupe bit će rezervirane za poduzeća socijalne ekonomije.

Provjera

Usklađenost sa socijalnim kriterijima uključenima u svaki postupak osigurava se na sljedeći način:

- Za svaku socijalnu klauzulu uključenu u bilo koji ugovor utvrdit će se odredba o provjeri. Verifikator će odrediti vrstu dokaza i fazu nadmetanja u kojoj se mora dokazati usklađenost sa socijalnom klauzulom. Svaki će ugovor obvezivati ponuditelja na dokazivanje usklađenosti sa socijalnim zahtjevima. Socijalni aspekti uvijek će se smatrati obveznim ugovornim odredbama.
- Povrede socijalnih klauzula sankcionirat će se ozbiljnim kaznama i mogu dovesti do raskida ugovora ili nemogućnosti sudjelovanja u budućim postupcima. Osoblje koje odredi javni naručitelj bit će odgovorno za provjeru poštovanja socijalnih klauzula, ukazivanje na slučajeve neusklađenosti i pokretanje sankcijskih mjera kad je to potrebno. Ugovori neće biti zaključeni sve dok se ne postigne i potvrdi usklađenost sa socijalnim klauzulama sadržanima u njima u skladu s dogovorenim uvjetima.

Vrijednost ugovora

Općina Pamplona svake godine izdvaja približno 80 milijuna EUR za javnu nabavu.

Instrument

- Članak 40. o prethodnoj provjeri tržišta, članak 18. stavak 2. o obveznoj socijalnoj klauzuli, članak 71. o podugovaranju, članak 58. o kriterijima za odabir, uključujući njegov stavak 3. o prometu, članak 59. o europskoj jedinstvenoj dokumentaciji o nabavi, članak 63. o oslanjanju na sposobnosti drugih subjekata, članak 46. o razdjeli ugovora u grupe, članci 20. i 77. o rezerviranim ugovorima, članak 70. o uvjetima za izvršenje ugovora i članak 73. o raskidu ugovora.
- Nalogom (lokalna uredba) o obveznoj usklađenosti koju je izdala općina Pamplona povećava se i u potpunosti razvija potencijal za socijalne mjere u okviru regionalnog i nacionalnog zakonodavstva o javnoj nabavi.

Sudionici

- javni naručitelj: općina Pamplona
- ponuditelji: poduzeća, poduzeća socijalne ekonomije, organizacije civilnog društva

Društveni učinci

- Općina Pamplona želi biti prva javna uprava u Španjolskoj koja će provjeravati i mjeriti društvene učinke svoje javne nabave. Kako bi se to postiglo, za svaku socijalnu klauzulu uključenu u postupke utvrdit će se mjera provjere usklađenosti i pokazatelj za mjerenje njezine učinkovitosti i rezultata.
- Na taj će način općina moći sustavno procjenjivati rezultate društveno odgovorne javne nabave te koristi od takve prakse. Učinci koji se mjere mogu uključivati, na primjer, broj zaposlenih osoba s invaliditetom ili zaposlenih žena koje se suočavaju s rodno uvjetovanim nasiljem, usklađenost s radnim standardima, povećanje broja ugovora na neodređeno vrijeme, vrijednost ugovora ili podugovora koji se dodjeljuju subjektima iz područja socijalne ekonomije i socijalnim poduzećima za radnu integraciju, primijenjene mjere za rodnu ravnopravnost i broj osoba koje imaju koristi od njih ili vrijednost poštene trgovine ili kupljenih lokalnih proizvoda.
- Nalog se primjenjuje tek kratko vrijeme, stoga je sastavljanje izvješća o društvenim učincima još u tijeku.

Druge koristi

- Druga javna tijela mogu jednostavno preuzeti i primijeniti tu inicijativu.

Stečena iskustva i budući izazovi

- Politička volja i potpora jednoj takvoj inicijativi od ključne su važnosti. Međutim, potrebna je i transverzalna potpora cijelog sustava (općinski odjeli i osoblje). Zbog toga je za djelatno osoblje organizirano osposobljavanje o primjeni strategije i vodiča.
- Glavni je predstojeći izazov učinkovito praćenje provedbe društveno odgovorne javne nabave u okviru naloga. U tu je svrhu ključno integrirati ciljeve društveno odgovorne javne nabave u strateške ciljeve općine, kao što je Strategija za Pamplonu 2030.

Kontakt

José Costero, direktor, Strateški ured, Gradsko vijeće Pamplone, j.costero@pamplona.es +34948420527

TABLICA RELEVANTNIH SOCIJALNIH ODREDBI

Direktiva 2014/24/EU	Objašnjenje (relevantno za društveno odgovornu javnu nabavu (SRPP))	Predmeti u kojima je odredba navedena
Članak 18. stavak 2. <i>Obvezna socijalna klauzula</i>	Potrebno je poduzeti mjere kojima se u izvršenju javnih ugovora osigurava usklađenost s primjenjivim nacionalnim pravom, pravom EU-a i međunarodnim socijalnim i radnim pravom te kolektivnim ugovorima.	(5) Češka televizija; (8) Europska komisija; (20) Madrid; (25) Rumunjska; (26) Toskana; (30) Tampere; (40) Katalonija; (41) Hansel; (42) njemačko Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj; (44) češko Ministarstvo rada i socijalnih pitanja; (46) Bonn; (60) Girona; (64) Valladolid i (71) Pamplona.
Članak 20. <i>Rezervirani ugovori</i>	Ugovori se mogu rezervirati za zaštićene radionice / programe zapošljavanja u okviru kojih se osigurava zapošljavanje za najmanje 30 % radnika s invaliditetom ili radnika u nepovoljnom položaju.	(1) Katalonija; (7) Wrocław; (18) Vendée; (21) Corfu; (22) Belgija; (26) Toskana; (27) Toledo; (28) Salamanca; (31) Oslo; (47) Madrid; (50) Rzgów; (58) Conseil Régional Grand-Est; (59) Grand Paris Sud Est Avenir; (60) Girona; (63) Bugarska; (64) Valladolid i (71) Pamplona.
Članak 40. <i>Prethodna provjera tržišta</i>	Prethodna provjera tržišta može se provesti s gospodarskim subjektima i neovisnim stručnjacima.	(1) Katalonija; (2) Helsingborg; (5) Češka televizija; (25) Rumunjska; (31) Oslo; (32) Koto SIB; (58) Conseil Régional Grand-Est; (62) Sodankylä i Kittilä; (64) Valladolid; (69) Bremen i (71) Pamplona.
Članak 42. <i>Dostupnost u tehničkim specifikacijama</i>	U tehničkim specifikacijama svih nabava koje su namijenjene za fizičke osobe uzimaju se u obzir kriteriji dostupnosti za osobe s invaliditetom ili projektiranje prilagođeno za sve korisnike.	(25) Rumunjska; (30) Tampere i (43) Finska agencija za obrazovanje.
Članak 43. <i>Oznake</i>	U tehničkim specifikacijama, kriterijima za dodjelu ili klauzulama o izvršenju ugovora mogu se zahtijevati socijalne oznake, pod uvjetom da ispunjavaju određene standarde transparentnosti i objektivnosti, a prihvatljive su i jednakovrijedne oznake.	(11) Berlin; (19) Oslo; (20) Madrid; (24) Emilia-Romagna; (42) njemačko Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj i (64) Valladolid.
Članak 46. <i>Razdjela u grupe</i>	Ugovori se mogu razdijeliti u grupe, a u protivnom je u dokumentaciji o nabavi ili izvješću potrebno navesti objašnjenje.	(1) Katalonija; (5) Češka televizija; (12) Ille et Vilaine; (15) Strasbourg; (21) Corfu; (26) Toskana; (45) Ghent; (62) Sodankylä i Kittilä; (64) Valladolid i (71) Pamplona.
Članak 56. stavak 1. <i>Načela dodjele ugovora</i>	Javni naručitelji mogu odlučiti da ugovor neće dodijeliti ekonomski najpovoljnijoj ponudi ako ona nije u skladu s primjenjivim obvezama iz članka 18. stavka 2.	
Članak 57. stavak 4. <i>Osnove za isključenje</i>	Ponuditelji mogu biti isključeni ako javni naručitelj može na bilo koji odgovarajući način dokazati povredu primjenjivih obveza iz članka 18. stavka 2.	(16) Skien; (25) Rumunjska; (34) Brescia i (60) Girona. Centralizirana nabava; (52) Girona;
Članak 58. / Prilog XII. <i>Upravljanje lancem opskrbe</i>	Od ponuditelja se može tražiti da navedu mjere upravljanja lancem opskrbe koje će moći primijeniti u okviru ugovora.	(44) češko Ministarstvo rada i socijalnih pitanja i (71) Pamplona
Članak 67. <i>Kriteriji za dodjelu ugovora</i>	Kriteriji za dodjelu ugovora mogu se odnositi na socijalna obilježja ili uvjete trgovanja, pod uvjetom da su takva obilježja ili uvjeti povezani s predmetom ugovora, da su unaprijed oglašeni, da ne daju neograničenu slobodu izbora	(1) Katalonija; (3) Budimpešta; (4) Aarhus; (5) Češka televizija; (6) Ballerup; (9) Malta; (10) Olimpijske igre; (19) Oslo; (25) Rumunjska; (28) Salamanca; (31) Oslo; (35) Gdynia;

	javnom naručitelju, da osiguravaju mogućnost učinkovitog tržišnog natjecanja i da mogu biti učinkovito provjereni.	(38) Rotterdam; (41) Hansel; (42) njemačko Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj; (53) Švedska; (54) London; (55) Dublin; (60) Girona; (62) Sodankylä i Kittilä; (64) Valladolid i (68) Beč.
Članak 70. <i>Uvjeti za izvršenje ugovora</i>	Uvjeti za izvršenje ugovora mogu uključivati socijalne aspekte ili aspekte u vezi sa zapošljavanjem, pod uvjetom da su ti aspekti povezani s predmetom ugovora i da su unaprijed oglašeni.	(2) Helsingborg; (4) Aarhus; (5) Češka televizija; (6) Ballerup; (8) Europska komisija; (12) Ille et Vilaine; (14) Castilla y León; (16) Skien; (17) Grangegorman; (19) Oslo; (25) Rumunjska; (35) Gdynia; (48) Falun-Borlänge; (49) Varšava; (52) Vantaa i Helsinki; (53) Švedska; (54) London; (55) Dublin; (56) Dortmund; (57) La Rochelle; (60) Girona; (64) Valladolid; (66) Wageningen; (67) Haarlem; (68) Beč; (70) Kopenhagen i (71) Pamplona.
Članak 71. stavci 1. i 6. <i>Podugovaranje</i>	Podugovaratelj može podlijegati obvezama iz članka 18. stavka 2.; podugovaratelj i glavni ugovaratelj mogu biti zajednički odgovorni za te obveze; javni naručitelj može zahtijevati zamjenu podugovaratelja koji ne poštuje obveze.	(41) Hansel; (70) Kopenhagen i (71) Pamplona.
Članci od 74. do 77. <i>Blaži režim za društvene i druge posebne usluge</i>	Javni naručitelji mogu primjenjivati fleksibilnije postupke za određene socijalne, zdravstvene, obrazovne, kulturne i druge usluge, pod uvjetom da se poštuju načela jednakog postupanja i transparentnosti; određeni ugovori mogu biti rezervirani za socijalna poduzeća / uzajamne javne usluge.	(18) Vendée; (31) Oslo; (34) Brescia; (36) Riga; (37) Litva; (39) Italija/Slovenija i (64) Valladolid.

KONTAKT S EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara Europe Direct. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete joj se obratiti:

- putem besplatnog broja telefona 00 80067891011 (neki operatori naplaćuju te pozive)
- putem standardnog broja telefona: +32 22999696 ili
- e-poštom putem stranice: https://europa.eu/european-union/contact_hr

PRONAĐITE INFORMACIJE O EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na portalu Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti putem internetske stranice: <https://op.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi Europe Direct ili najbližem informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podaci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/en>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podaci se mogu besplatno preuzimati i ponovno upotrebljavati u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

Publications Office

doi:[brj]